

รายงานการวิจัยฉบับสมบูรณ์

เนื้อหา ผลของการพัฒนาผู้เรียน และข้อเสนอแนะทางการเรียนการสอนสาระ
วิชารัฐศาสตร์ในฐานะวิชาการศึกษาทั่วไปในระดับปริญญาตรีของมหาวิทยาลัยไทย

Contents, Results of the Learners' Development and Suggestions
on the Learning and Teaching of Political Sciences as the General Education
on the Bachelor Degree of Thai Universities

นายไพบุลย์ โพธิ์หวังประสิทธิ์

PCPI
JA
86

เลขหมู่.....

พ 9980
131080

131080

เลขทะเบียน.....

รับ เดือน ปี 22 มี.ค. 2557

ได้รับทุนสนับสนุนงานวิจัยจากเงินรายได้ ประจำปีงบประมาณ 2555

สถาบันเทคโนโลยีพระจอมเกล้าเจ้าคุณทหารลาดกระบัง

วิทยาเขตชุมพรเขตรอุดมศักดิ์ จังหวัดชุมพร

12603909

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า
ไม่ว่ากรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ตัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

ชื่อโครงการ เนื้อหา ผลของการพัฒนาผู้เรียน และข้อเสนอแนวทางของการเรียนการสอน
 สาระวิชารัฐศาสตร์ในฐานะวิชาการศึกษาทั่วไปในระดับปริญญาตรีของมหาวิทยาลัยไทย
 แหล่งเงิน เงินรายได้

ประจำปีงบประมาณ 2555

จำนวนเงินที่ได้รับการสนับสนุน 50,000.- บาท

ระยะเวลาทำการวิจัย 1 ปี

ตั้งแต่ 1 ตุลาคม 2554 ถึง 30 กันยายน พ.ศ. 2555

ชื่อ – สกุล หัวหน้าโครงการ ไพบุลย์ โพธิ์หวังประสิทธิ์ สถาบันเทคโนโลยีพระจอมเกล้า-
 -เจ้าคุณทหารลาดกระบัง วิทยาเขตชุมพรเขตรอุดมศักดิ์ จังหวัดชุมพร

บทคัดย่อ

การวิจัยนี้มีวัตถุประสงค์ 1) เพื่อสำรวจเนื้อหาของการเรียนการสอนสาระวิชารัฐศาสตร์ในฐานะวิชาการศึกษาทั่วไปในระดับปริญญาตรีของมหาวิทยาลัยไทย 2) เพื่อศึกษาผลของการพัฒนาผู้เรียนในสาระวิชารัฐศาสตร์ ตามเกณฑ์เป้าหมายของกรอบมาตรฐานคุณวุฒิระดับอุดมศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. 2552 กับกรณีศึกษาใน สจล. วิทยาเขตชุมพร และ 3) เพื่อนำเสนอแนวทางของการเรียนการสอนสาระวิชารัฐศาสตร์ในฐานะวิชาการศึกษาทั่วไปในระดับปริญญาตรีของมหาวิทยาลัยไทย

ผลการศึกษาพบว่า 1) การเรียนการสอนสาระวิชารัฐศาสตร์ในฐานะวิชาการศึกษาทั่วไปสามารถแบ่งออกได้เป็น 2 ลักษณะ คือ รายวิชาแบบเชิงเดี่ยว และรายวิชาแบบเชิงบูรณาการ โดยส่วนใหญ่จะเป็นรายวิชาแบบเชิงบูรณาการ ส่วนรายวิชาที่ถูกนำมาใช้ในการเรียนการสอนมี อาทิ รัฐศาสตร์เบื้องต้น การเมืองการปกครองไทย เนื้อหาเรื่องหน้าที่พลเมืองหรือการศึกษาเพื่อสร้างความเป็นพลเมือง เนื้อหาเรื่องอาเซียน และรายวิชาอื่นๆ หรือการบูรณาการเนื้อหา 2) ผลของการพัฒนาผู้เรียนกับกรณีศึกษาใน สจล. วิทยาเขตชุมพร พบว่า สามารถทำให้ผู้เรียนพัฒนาคุณลักษณะที่พึงประสงค์ตามกรอบมาตรฐานคุณวุฒิระดับอุดมศึกษาได้ใน 4 ด้าน โดยยกเว้นแต่เฉพาะด้านทักษะทางปัญญาเท่านั้น และในประการสุดท้าย 3) ผลของการพัฒนาแนวทางของการเรียนการสอนทำให้ได้ “โมเดลการสอนแบบ IPO 12” อันประกอบไปด้วยขั้นตอนทั้งหมด 12 ขั้นตอน ซึ่งผู้เชี่ยวชาญได้ยืนยันความเชื่อมั่นทั้งในภาพรวมและในรายมาตรฐาน ในระดับที่มากที่สุด

คำสำคัญ : สาระวิชารัฐศาสตร์, การพัฒนาผู้เรียน, การจัดการเรียนการสอนสาระวิชารัฐศาสตร์, วิชาการศึกษาทั่วไป

Research Title : Contents, Results of the Learners' Development and Suggestions on the Learning and Teaching of Political Sciences as the General Education on the Bachelor Degree of Thai Universities

Researcher : Phaiboon Phowungprasit

Faculty : Chumphon Campus

Department : Social Science

Abstract

Aims of this research were 1) to survey the contents on the learning and teaching of political sciences as the general education on the bachelor degree of Thai universities; 2) to study the results of the learners' development on the subject of political sciences according to the criterion of Thai Qualifications Framework for Higher Education, TQF. : HEd. on a case study in Chumphon Campus; and 3) to develop an instructional model for the learning and teaching of political sciences as the general education on the bachelor degree of Thai universities.

The findings of this research were as followed. 1) The learning and teaching of political sciences as the general education could be divided into two types that were single subjects and integrated subjects. Most of them were the integrated subjects. Subjects and contents that were used on the learning and teaching were; as for example, "An Introduction to Political Sciences", "Thai Politics and Government", contents of civic duties or civic education, contents of ASEAN, and other single subjects on political sciences or the integrated subjects. 2) Results of the learners' development in Chumphon Campus could be summarized that the learners could develop their qualifications according to TQF.'s criterion on four parts except the intellectual skills or cognitive skills. Finally, 3) result of the development on an instructional model were "a model of IPO 12" which composed of twelve steps that the experts had confirmed it with the highest confidence both the overall picture and each parts.

Keywords : Contents of Political Sciences, Learners' Development, Learning and Teaching of Political Sciences, General Education

กิตติกรรมประกาศ

การวิจัยครั้งนี้ได้รับทุนสนับสนุนการวิจัยจากสถาบันเทคโนโลยีพระจอมเกล้าเจ้าคุณทหารลาดกระบัง จากเงินรายได้วิทยาเขตชุมพร ประจำปีงบประมาณ พ.ศ. 2555 ดังนั้น ผู้วิจัยจึงขอขอบคุณเป็นอย่างสูงไว้ ณ โอกาสนี้

ขอขอบคุณ ผศ. ดร.วรัศนี ปทุมเจริญวัฒนา อาจารย์ประจำภาควิชานโยบายการจัดการและความเป็นผู้นำทางการศึกษา คณะครุศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย ผศ. ดร.ทิวากร แก้วมณี อาจารย์ประจำสาขาวิชารัฐศาสตร์และรัฐประศาสนศาสตร์ คณะสังคมศาสตร์ มหาวิทยาลัยนเรศวร จังหวัดพิษณุโลก อาจารย์ ดร.ศรัณย์ สุดใจ อาจารย์ประจำคณะรัฐศาสตร์ มหาวิทยาลัยอุบลราชธานี จังหวัดอุบลราชธานี อาจารย์ ดร.สืบวงศ์ กาพวงศ์ อาจารย์ประจำคณะมนุษยศาสตร์และสังคมศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏพระนคร และอาจารย์ ดร.ปาน กิมปี ข้าราชการบำนาญ กระทรวงศึกษาธิการ และอาจารย์พิเศษภาควิชานโยบายการจัดการและความเป็นผู้นำทางการศึกษา คณะครุศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย ที่สละเวลาอันมีค่ายิ่ง มาช่วยตรวจสอบเครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย และให้คำแนะนำเพื่อแก้ไข ปรับปรุง ในขั้นตอนของการหาความตรงด้านเนื้อหา (Content Validity) ของเครื่องมือวิจัย

ขอขอบคุณ กลุ่มนักศึกษาสาขาวิชาวิศวกรรมเครื่องกล ชั้นปีที่ 4 ในปีการศึกษา 2555 จำนวน 11 คน ที่เข้าร่วมการสอบวัดคุณสมบัติของผู้เรียนในขั้นตอนการทดลองใช้เครื่องมือเพื่อหาค่าความเที่ยง

ขอขอบคุณ กลุ่มนักศึกษาที่ลงทะเบียนเรียนรายวิชาการปกครองท้องถิ่นไทย ในภาคการศึกษาที่ 1 ปีการศึกษา 2555 จำนวน 57 คน ที่ยินดีเข้าร่วมการสอบวัดคุณสมบัติของผู้เรียนด้วยความกระตือรือร้นและพร้อมเพรียงกัน ในขั้นตอนการเก็บรวบรวมข้อมูล

ขอขอบคุณ นักวิชาการซึ่งให้ความอนุเคราะห์ทำหน้าที่เป็นผู้เชี่ยวชาญ อันได้แก่ ผศ.ชาญฉวีชัย ไรยรักษา อาจารย์ประจำคณะสังคมศาสตร์ มหาวิทยาลัยนเรศวร ผศ. ดร.วัชรินทร์ อินทพรหม อาจารย์ประจำมหาวิทยาลัยราชภัฏพระนคร ผศ. ดร.วรัศนี ปทุมเจริญวัฒนา อาจารย์ ดร.ศรัณย์ สุดใจ และอาจารย์ ดร.ปาน กิมปี ที่พิจารณาให้การยืนยันระดับความเชื่อมั่น (Expert Judgment) พร้อมทั้งนำเสนอความคิดเห็นที่เป็นประโยชน์อย่างยิ่งกับข้อเสนอแนวทางของการเรียนการสอนสาระวิชารัฐศาสตร์ในฐานะวิชาการศึกษาทั่วไป ที่ผู้วิจัยได้พัฒนาขึ้น

ขอขอบคุณ คุณธนภรณ์ ภู่มิ่ง ที่นอกจากการทำหน้าที่เป็นผู้ช่วยนักวิจัยของโครงการวิจัยนี้แล้ว ยังได้มาทำหน้าที่เพิ่มเติม คือ การพิสูจน์อักษรในขั้นตอนของการจัดพิมพ์รูปเล่มรายงานการวิจัยฉบับสมบูรณ์ ให้อีกด้วย สุดท้ายนี้ ขอขอบคุณ ทุกๆ ท่านที่มีได้เอ่ยนามมาข้างต้นนี้ ที่ได้มีส่วนช่วยเหลือให้ความอนุเคราะห์กับผู้วิจัยและโครงการวิจัยนี้ ในรูปแบบต่างๆ จนงานวิจัยฉบับนี้สำเร็จลุล่วงไปได้

ไพบุลย์ โพธิ์หวังประสิทธิ์

สารบัญ

	หน้า
บทคัดย่อภาษาไทย	ก
บทคัดย่อภาษาอังกฤษ	ข
กิตติกรรมประกาศ	ค
สารบัญ	ง
สารบัญตาราง	ช
สารบัญภาพ	ซ
บทที่ 1- บทนำ	1
1.1 ความเป็นมาและความสำคัญของปัญหา	1
1.2 วัตถุประสงค์ของการวิจัย	3
1.3 ขอบเขตของการวิจัย	3
1.4 ข้อตกลงเบื้องต้น	4
1.5 สมมุติฐานของการวิจัย	4
1.6 ประโยชน์ที่คาดว่าจะได้รับ	5
1.7 นิยามศัพท์เฉพาะ	6
บทที่ 2 เอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง	10
2.1 เป้าหมายของการพัฒนาบัณฑิตในหมวดวิชาการศึกษาทั่วไปตามพัฒนาการ ของการจัดการศึกษาในระดับอุดมศึกษา	10
2.2 มาตรฐานผลการเรียนรู้ตามกรอบมาตรฐานคุณวุฒิระดับอุดมศึกษา ของประเทศไทย	12
2.3 มาตรฐานผลการเรียนรู้ในแต่ละด้านของคุณวุฒิระดับปริญญาตรี (ระดับที่ 2)	13
2.4 จุดมุ่งหมายทางการศึกษา	14
2.5 สารวารัฐศาสตร์	15
2.6 สารวารัฐศาสตร์ในหมวดวิชาศึกษาทั่วไป ตามหลักสูตรคณะเทคโนโลยี การเกษตร ประจำปีการศึกษา 2548	16
2.7 สารวารัฐศาสตร์ในหมวดวิชาศึกษาทั่วไป ฉบับ พ.ศ. 2551	17
2.8 สารวารัฐศาสตร์ในหมวดวิชาศึกษาทั่วไป ฉบับ พ.ศ. 2552	17
2.9 งานวิจัยที่เกี่ยวข้อง	19
2.10 สรุปกรอบความคิดในการวิจัย	33

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า
ไม่ว่ากรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

สารบัญ (ต่อ)

	หน้า
บทที่ 3 วิธีดำเนินการวิจัย	35
3.1 ระเบียบวิธีวิจัย	35
3.2 ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง (หรือหน่วยในการศึกษา/ วิเคราะห์)	36
3.3 เครื่องมือและการพัฒนาเครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย	37
3.4 การเก็บรวบรวมข้อมูล	40
3.5 การวิเคราะห์ข้อมูล	41
3.6 การนำเสนอผลการวิเคราะห์ข้อมูล	45
บทที่ 4 ผลการวิเคราะห์ข้อมูล	46
4.1 ผลการสำรวจเนื้อหาของการเรียนการสอนสาระวิชาวิทยาศาสตร์ในฐานะ วิชาการศึกษาทั่วไปในระดับปริญญาตรีของมหาวิทยาลัยไทย	47
4.1.1 สถาบันที่ปรากฏรายวิชาวิทยาศาสตร์เบื้องต้น	47
4.1.2 สถาบันที่ปรากฏรายวิชาการเมืองการปกครองไทย	49
4.1.3 สถาบันที่ปรากฏรายวิชาในเนื้อหาเรื่องหน้าที่พลเมือง	53
4.1.4 สถาบันที่ปรากฏรายวิชาในเนื้อหาเรื่องอาเซียน	59
4.1.5 สถาบันที่ปรากฏรายวิชาทางวิทยาศาสตร์ในชื่อรายวิชาอื่นๆ หรือการบูรณาการเนื้อหา	62
4.2 ผลของการพัฒนาผู้เรียนในสาระวิชาวิทยาศาสตร์ ตามเกณฑ์เป้าหมายของ กรอบมาตรฐานคุณวุฒิระดับอุดมศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. 2552 กับกรณีศึกษา ใน สจล. วิทยาเขตชุมพร	79
4.2.1 ข้อมูลโดยทั่วไปของผู้ตอบแบบวัดคุณสมบัติของผู้เรียน	79
4.2.2 คุณสมบัติของผู้เรียนตามเกณฑ์เป้าหมายของกรอบมาตรฐาน คุณวุฒิฯ 5 ประการ	81
4.3 ผลของการพัฒนาแนวทางของการเรียนการสอนสาระวิชาวิทยาศาสตร์ ในฐานะวิชาการศึกษาทั่วไปในระดับปริญญาตรีของมหาวิทยาลัยไทย	94
4.3.1 ผลของการพัฒนาแนวทางของการเรียนการสอนสาระวิชาวิทยาศาสตร์ ในฐานะวิชาการศึกษาทั่วไปในระดับปริญญาตรีของมหาวิทยาลัยไทย	94
4.3.2 ผลของการตรวจสอบข้อเสนอแนวทางของการเรียนการสอน สาระวิชาวิทยาศาสตร์ในฐานะวิชาการศึกษาทั่วไปในระดับ ปริญญาตรีของมหาวิทยาลัยไทย โดยผู้เชี่ยวชาญ	99

สารบัญ (ต่อ)

	หน้า
บทที่ 5 สรุปผลการวิจัย อภิปรายผล และข้อเสนอแนะ	115
5.1 สรุปผลการวิจัย	115
5.2 อภิปรายผลการวิจัย	118
5.3 ข้อเสนอแนะ	126
บรรณานุกรม	128
ภาคผนวก	132
ภาคผนวก ก	133
ภาคผนวก ข	142
ภาคผนวก ค	143
ภาคผนวก ง	144
ภาคผนวก จ	150
ภาคผนวก ฉ	151
ภาคผนวก ช	162
ภาคผนวก ซ	176
ข้อมูลประวัติผู้วิจัย	182

สารบัญตาราง

ตารางที่	หน้า
4.1	สถาบันการศึกษาและหลักสูตรซึ่งประกอบไปด้วยรายวิชารัฐศาสตร์เบื้องต้น 47
4.2	สถาบันการศึกษาและหลักสูตรซึ่งประกอบไปด้วยรายวิชาการเมืองการปกครองไทย 49
4.3	สถาบันการศึกษาและหลักสูตรซึ่งประกอบไปด้วยรายวิชาในเนื้อหาเรื่องหน้าที่พลเมือง 53
4.4	สถาบันการศึกษาและหลักสูตรซึ่งประกอบไปด้วยรายวิชาในเนื้อหาเรื่องอาเซียน 59
4.5	สถาบันการศึกษาและหลักสูตรซึ่งประกอบไปด้วยรายวิชาทางรัฐศาสตร์ในชื่ออื่นๆ หรือการบูรณาการเนื้อหา 62
4.6	เพศของผู้ตอบแบบวัดคุณสมบัติของผู้เรียน 79
4.7	ชั้นปีของผู้ตอบแบบวัดคุณสมบัติของผู้เรียน 79
4.8	สาขาวิชาของผู้ตอบแบบวัดคุณสมบัติของผู้เรียน 80
4.9	รายได้หรือได้รับการสนับสนุนค่าใช้จ่ายจากผู้ปกครองในแต่ละเดือน (บาท) ของ ผู้ตอบแบบวัดคุณสมบัติของผู้เรียน 80
4.10	วิธีการเข้าศึกษาใน สจล.วิทยาเขตชุมพรของผู้ตอบแบบวัดคุณสมบัติของผู้เรียน 80
4.11	ภูมิลำเนาของผู้ตอบแบบวัดคุณสมบัติของผู้เรียน 81
4.12	ค่าเฉลี่ยของผลการสอบก่อนและสอบหลังด้านคุณธรรมจริยธรรม จำแนกเป็นรายข้อคำถาม .. 82
4.13	ค่าเฉลี่ยของผลการสอบก่อนและสอบหลังด้านความรู้ จำแนกเป็นรายข้อคำถาม 83
4.14	ค่าเฉลี่ยของผลการสอบก่อนและสอบหลังด้านทักษะทางปัญญา จำแนกเป็นรายข้อคำถาม 86
4.15	ค่าเฉลี่ยของผลการสอบก่อนและสอบหลังด้านทักษะความสัมพันธ์ระหว่างบุคคล และความรับผิดชอบ จำแนกเป็นรายข้อคำถาม 88
4.16	ค่าเฉลี่ยของผลการสอบก่อนและสอบหลังด้านทักษะการวิเคราะห์เชิงตัวเลข การสื่อสาร และเทคโนโลยีสารสนเทศ จำแนกเป็นรายข้อคำถาม 89
4.17	ค่าเฉลี่ยโดยรวมของผลการสอบก่อนและสอบหลังแยกเป็นรายมาตรฐาน 91
4.18	การเปรียบเทียบค่าเฉลี่ยของผลการสอบก่อนและสอบหลังแยกเป็นรายมาตรฐาน 92
4.19	ระดับความเชื่อมั่นของผู้เชี่ยวชาญต่อ “ข้อเสนอแนวทางของการเรียนการสอนสาระวิชา รัฐศาสตร์ในฐานะวิชาการศึกษาทั่วไปในระดับปริญญาตรีของมหาวิทยาลัยไทย” 100

สารบัญภาพ

ภาพที่		หน้า
2.1	กรอบความคิดในการวิจัย	33
4.1	เนื้อหาของคำอธิบายรายวิชา	95
4.2	การปรับเปลี่ยนรูปแบบการจัดการเรียนการสอน	96
4.3	การจัดการเรียนการสอนด้วยโมเดลการสอนแบบ IPO 12	96

บทที่ 1

บทนำ

1.1 ความเป็นมาและความสำคัญของปัญหา

พระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. 2542 และที่แก้ไขเพิ่มเติม (ฉบับที่ 2) พ.ศ. 2545 ส่งผลให้เกิดกิจกรรมการปฏิรูปการศึกษาขึ้นในทุกระดับ ซึ่งก็รวมถึงระดับอุดมศึกษาที่จะต้องดำเนินการด้านการปฏิรูปเพื่อให้เกิดการพัฒนาทางด้านการศึกษาให้เป็นไปตามเจตนารมณ์ของกฎหมายฉบับดังกล่าวนี้ โดยในกระบวนการของการอนุวัตร ได้แสดงออกด้วย “ประกาศคณะกรรมการการอุดมศึกษา เรื่อง แนวทางการปฏิบัติตามกรอบมาตรฐานคุณวุฒิระดับอุดมศึกษา พ.ศ. 2552” และเอกสารแนบท้าย คือ “กรอบมาตรฐานคุณวุฒิระดับอุดมศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. 2552 และแนวทางการปฏิบัติ” ที่กำหนดให้สถาบันอุดมศึกษาต้องมีการดำเนินการพัฒนาและปรับปรุงรายละเอียดของหลักสูตรตามประกาศและเอกสารดังกล่าวนี้ โดยสถาบันอุดมศึกษาจะต้องบริหารจัดการหลักสูตรเพื่อผลิตบัณฑิตให้มีคุณลักษณะตามเกณฑ์มาตรฐานผลการเรียนรู้ที่ถูกระบุไว้ในมาตรฐานคุณวุฒิสายหรือสาขาวิชานั้นๆ หรือตามกรอบมาตรฐานคุณวุฒิระดับอุดมศึกษาแห่งชาติ ซึ่งสิ่งนี้ก็มีความสอดคล้องกับสิ่งที่ ไพฑูรย์ สินดารัตน์ (2553: 1) ได้เคยกล่าวเน้นย้ำไว้ว่า การกำหนดคุณลักษณะอันเป็นความคาดหวังของคุณลักษณะผลผลิตของบัณฑิตที่จะได้รับการพัฒนาจากกระบวนการของการศึกษานั้น เป็นสิ่งที่มีความจำเป็นอย่างยิ่ง และถือว่าเป็นความจำเป็นในประเภทแรกของสถาบันการศึกษาอีกด้วย

กรอบมาตรฐานคุณวุฒิระดับอุดมศึกษาของประเทศไทย (มคอ., Thai Qualifications Framework for Higher Education หรือ TQF. : HEd.) จึงเป็นเครื่องมือสำหรับการนำนโยบายไปปฏิบัติของพระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ โดยกรอบมาตรฐานคุณวุฒิระดับอุดมศึกษาจะให้ความสำคัญกับการจัดการศึกษาที่ส่งผลต่อการเรียนรู้ของนักศึกษาระดับอุดมศึกษา ซึ่งถือเป็นการประกันคุณภาพของบัณฑิตอันเป็นผลผลิตของระบบดังกล่าว ให้เป็นผู้ที่มีคุณวุฒิอย่างเป็นทางการที่เทียบเคียงกันได้ทั้งกับสถาบันอุดมศึกษาที่ดีภายในประเทศและของต่างประเทศ ดังนั้น สิ่งนี้จึงเป็นทั้งการสื่อสาร การสร้างความเชื่อมั่น และการสร้างความเข้าใจอย่างถูกต้องตรงกันให้กับสังคม ชุมชน และสถาบันอุดมศึกษาในทุกแห่งในผลลัพธ์ที่เกิดขึ้นจากกิจกรรมการเรียนรู้ของบัณฑิต (สจล. วิทยาเขตชุมพร, 2554ก: 1) ซึ่งเป็นผลผลิตของระบบการให้บริการสาธารณะด้านการศึกษาของสถาบันอุดมศึกษาในประเทศไทย โดยกรอบของมาตรฐานดังกล่าวถูกแบ่งออกเป็น 5 ด้านด้วยกัน คือ 1) ด้านคุณธรรมจริยธรรม (Ethics and Moral) 2) ด้านความรู้ (Knowledge) 3) ด้านทักษะทางปัญญา (Cognitive Skills) 4) ด้านทักษะความสัมพันธ์ระหว่างบุคคลและความรับผิดชอบ (Interpersonal Skills and Responsibility) และ 5) ด้านทักษะการวิเคราะห์เชิงตัวเลข การสื่อสาร และการใช้เทคโนโลยีสารสนเทศ (Numerical Analysis, Communication and Information Technology Skills) ซึ่งสิ่งเหล่านี้ ทั้งวิชาเฉพาะในแต่ละสาขาและวิชาพื้นฐานทั่วไป จะต้องสร้างคุณลักษณะของบัณฑิตตามมาตรฐานในแต่ละด้านขึ้นมาให้ได้

อย่างไรก็ดี แนวความคิดเกี่ยวกับการพัฒนาผู้เรียนซึ่งได้กล่าวถึงเป้าหมายของการศึกษาอันเป็นที่ยอมรับของนักการศึกษาโดยทั่วไป ก็คือแนวความคิดของ Benjamin S. Bloom (1956) ซึ่งได้กล่าวถึง

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้าไม่ว่ากรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ตัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

“Taxonomy of Education Objectives” หรือ “การจัดแบ่งประเภทของจุดมุ่งหมายทางการศึกษา” ออกไว้เป็น 3 ประเภท (Domains) ใหญ่ๆ คือ 1) การพัฒนาด้านความรู้ (Cognitive Domain) หรือด้านพุทธิ อันเป็นจุดมุ่งหมายที่เกี่ยวกับการพัฒนาสมองของผู้เรียน เริ่มตั้งแต่การจำ การสะสมความรู้ และการพินิจพิจารณาจนเห็นความสัมพันธ์ของความรู้ 2) การพัฒนาด้านเจตคติ (Affective Domain) หรือด้านจิตใจ อันเป็นจุดมุ่งหมายที่เกี่ยวกับการพัฒนาความรู้สึก อารมณ์ ทักษะ ค่านิยม และความเชื่อ และ 3) การพัฒนาด้านทักษะการปฏิบัติ (Psycho-motor Domain) หรือ ด้านพลังทักษะ อันเป็นจุดมุ่งหมายที่เกี่ยวกับการประสานกล้ามเนื้อกับประสาทกล้ามเนื้อ ซึ่งจุดมุ่งหมายของการศึกษาทั้ง 3 ประเภทนี้ มีความสำคัญไม่ยิ่งหย่อนไปกว่ากัน และที่สำคัญก็คือ การเน้นจุดมุ่งหมายในด้านใดด้านหนึ่งเป็นการเฉพาะ ก็ย่อมจะก่อให้เกิดผลเสียต่อพัฒนาการในด้านอื่นๆ ของผู้เรียนตามมา ซึ่งสำหรับระบบการศึกษาในประเทศไทยแล้ว การเรียนการสอนโดยเกือบจะทั้งหมด ก็มักจะเน้นหนักความสำคัญไปในเฉพาะพัฒนาการด้านสมอง แต่หย่อนพัฒนาการทางด้านจิตใจและด้านทักษะ ดังนั้น ผลลัพธ์ของกระบวนการการเรียนการสอนจึงบรรลุได้เพียงแค่ว่าในระดับที่หนึ่ง คือ ความรู้และความจำ เท่านั้น (อุทุมพร จามรมาน, 2544 : 21)

สำหรับนักศึกษาที่เรียนในระดับอุดมศึกษาชั้นปริญญาตรี เกือบจะทั้งหมดจะต้องผ่านกระบวนการของการพัฒนาผู้เรียนด้วยวิชาการศึกษาทั่วไป (General Education) ซึ่งตามความเห็นของพระเทพเวที (ประยูรช ษุฑโต) (2532: 6) มองว่าความมุ่งหมายของวิชาการศึกษาทั่วไป ในระดับสุดท้ายหรือในระยะยาว ก็คือ จะต้องมุ่งสร้างบัณฑิตที่ดี (อันหมายถึงคนดี) ในขณะที่วิชาอื่นๆ ที่เป็นวิชาเฉพาะและวิชาชีพ จะมุ่งสร้างเครื่องมือหรืออุปกรณ์ให้กับบัณฑิตไว้ใช้สำหรับประกอบการดำเนินชีวิตตามวิชาชีพนั้นๆ แต่หากพิจารณาที่กระบวนการของการเรียนการสอนวิชาการศึกษาทั่วไป ในช่วงระยะสั้น จะเป็นวิชาที่ทำให้บัณฑิตมีความพร้อมและมีทำที่ถูกต้องในการศึกษาเล่าเรียนในขณะนั้นๆ หรืออาจกล่าวอีกนัยหนึ่งได้ว่า วิชาการศึกษาทั่วไปมุ่งสร้างความเป็นนักศึกษาที่ดี แต่หากพิจารณาในระยะยาวแล้ว วิชาการศึกษาทั่วไป ก็จะมุ่งสร้างบัณฑิตที่ดี นั่นเอง

สาระวิชารัฐศาสตร์ ก็เป็นเนื้อหาหนึ่งที่ถูกรับรู้ไว้ในหมวดวิชาพื้นฐานทั่วไปด้วยเช่นเดียวกัน ทั้งนี้ โดยมีเป้าหมายเพื่อจะพัฒนาผู้เรียนให้เป็นพลเมืองดีในระบอบการเมืองการปกครองแบบประชาธิปไตย กล่าวคือ เป็นผู้ที่มีความรู้ความเข้าใจในสิทธิและหน้าที่ของพลเมือง มีเจตคติที่ดีต่อการเป็นพลเมืองดี และตัดสินใจกระทำตนเป็นพลเมืองดีในที่สุด ซึ่งทั้งหมดนี้ ก็คือ การปฏิบัติตนในฐานะของผู้ที่อยู่ใต้ปกครองที่ดี คือ จะต้องปฏิบัติตามหน้าที่ของพลเมือง อาทิ การเสียภาษี การไปใช้สิทธิเลือกตั้ง การปฏิบัติตามกฎหมาย เป็นต้น และเข้ามีส่วนร่วมทางการเมืองตามสิทธิที่ตนเองพึงจะกระทำ ได้ อาทิ การเข้าร่วมกิจกรรมประชาคม การแสดงออกทางการเมืองในรูปแบบที่ถูกต้องตามกฎหมาย เป็นต้น ซึ่งประเด็นดังกล่าวนี้ ก็สอดคล้องกับค่านิยมของวิชาการศึกษาทั่วไปของคณะกรรมการมหาวิทยาลัยราชภัฏซึ่ง ไพฑูรย์ สินลารัตน์ (2550 : 2-3) ได้สรุปไว้ว่า เป็นนิยามที่ชัดเจนและสามารถสะท้อนถึงเป้าหมายและสามารถอธิบายถึงบทบาทของวิชาการศึกษาทั่วไปได้ดีที่สุด กล่าวคือ วิชาการศึกษาทั่วไป “เป็นการศึกษาส่วนที่ทำให้ผู้ได้รับการศึกษาเป็นผู้มีความรับผิดชอบและเป็นพลเมืองดี” ในขณะที่วิชา

การศึกษาเฉพาะด้าน “เป็นการศึกษาเพื่อสร้างความสามารถของผู้ศึกษาในทางอาชีพ” ซึ่งทั้งสองสิ่งนี้ ก็มิได้แยกออกจากกันอย่างเด็ดขาดแต่ประการใด

ดังนั้น สำหรับการวิจัยในครั้งนี้ จึงจะเป็นการศึกษาถึงเนื้อหาของการเรียนการสอนในสาระวิชา รัฐศาสตร์ในฐานะวิชาการศึกษาทั่วไปในระดับปริญญาตรีของมหาวิทยาลัยต่างๆ ในประเทศไทย และพร้อมทั้งนำเสนอแนวทางของการเรียนการสอนสาระวิชา รัฐศาสตร์ในฐานะวิชาการศึกษาทั่วไปในระดับปริญญาตรีของมหาวิทยาลัยไทยด้วย ทั้งนี้โดยพิจารณาถึงเป้าหมายที่จะต้องเกิดขึ้นกับผู้เรียน คือ บัณฑิตที่สำเร็จการศึกษา จะต้องมีความรู้ตามกรอบมาตรฐานคุณวุฒิระดับอุดมศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. 2552 เป็นเข็มทิศชี้ทางเป็นประการสำคัญ ซึ่งทั้งหมดนี้จะเป็นการค้นหาคำตอบของปัญหาวิจัยที่ว่า เมื่อจุดมุ่งหมายทางการศึกษาได้ถูกกำหนดไว้โดยประกาศฉบับดังกล่าวนี้แล้ว วิธีการสอนในรูปแบบต่างๆ และวิธีการวัดและประเมินผลในรูปแบบต่างๆ ชนิดหรือประเภทใดบ้าง ที่อาจารย์ผู้สอนในฐานะของผู้ที่มีบทบาทสำคัญในการอำนวยความสะดวกการเรียนรู้ หรืออาจจะเรียกอีกอย่างหนึ่งได้ว่าเป็น “เพื่อนร่วมทางการเรียนรู้” (Facilitator) ควรจะต้องเลือกนำมาใช้อย่างเหมาะสม ทั้งนี้ เพื่อให้เกิดพัฒนาการของผู้เรียนอันเป็นผลผลิต/ผลลัพธ์ของระบบการจัดการศึกษา ที่มีความสอดคล้องกับจุดมุ่งหมายทางการศึกษาอันเป็นคุณลักษณะของบัณฑิตตามกรอบมาตรฐานคุณวุฒิ ตามประกาศฉบับดังกล่าวนี้

1.2 วัตถุประสงค์ของการวิจัย

1.2.1 เพื่อสำรวจเนื้อหาของการเรียนการสอนสาระวิชา รัฐศาสตร์ในฐานะวิชาการศึกษาทั่วไปในระดับปริญญาตรีของมหาวิทยาลัยไทย

1.2.2 เพื่อศึกษาผลของการพัฒนาผู้เรียนในสาระวิชา รัฐศาสตร์ ตามเกณฑ์เป้าหมายของกรอบมาตรฐานคุณวุฒิระดับอุดมศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. 2552 กับกรณีศึกษาใน สจล.วิทยาเขตชุมพร

1.2.3 เพื่อนำเสนอแนวทางของการเรียนการสอนสาระวิชา รัฐศาสตร์ในฐานะวิชาการศึกษาทั่วไปในระดับปริญญาตรีของมหาวิทยาลัยไทย

1.3 ขอบเขตของการวิจัย

1.3.1 ขอบเขตของหน่วยที่ใช้ในการศึกษาวิจัย (Unit of Analysis) คือ 1) เนื้อหาของคำอธิบายรายวิชาในสาระวิชา รัฐศาสตร์ในฐานะวิชาการศึกษาทั่วไปในระดับปริญญาตรีของมหาวิทยาลัยไทย ที่ปรากฏอยู่ในเอกสารหลักสูตรการศึกษาของสถาบันอุดมศึกษา จำนวน 62 แห่ง รวมจำนวนเอกสารทั้งสิ้น 96 ฉบับ 2) กรณีศึกษา คือ นักศึกษาจำนวน 57 คน ใน สจล. วิทยาเขตชุมพร ที่ลงทะเบียนเรียนในภาคการศึกษาที่ 1 ปีการศึกษา 2555 ในสาระวิชาทางรัฐศาสตร์ คือ รายวิชา 90040004 และ 90403004

การปกครองท้องถิ่น ไทย 3(3-0-6) และ 3) ผู้เชี่ยวชาญ จำนวน 5 ท่าน ที่มาทำหน้าที่เป็นผู้ตรวจสอบ ข้อเสนอแนะทางของการเรียนการสอนสาระวิชารัฐศาสตร์ในฐานะวิชาการศึกษาทั่วไป

1.3.2 ขอบเขตของเนื้อหาการศึกษาวิจัย ประกอบไปด้วยการสำรวจเนื้อหาของการเรียนการสอน สาระวิชารัฐศาสตร์ในฐานะวิชาการศึกษาทั่วไปในระดับปริญญาตรีของมหาวิทยาลัยไทย ซึ่งจะทำได้ รายละเอียดในลักษณะของเนื้อหาทางรัฐศาสตร์ที่นำมาใช้ในการเรียนการสอนในปัจจุบัน และยังทำให้ ได้ทราบว่าเนื้อหาดังกล่าวนี้ ถูกนำเสนอไว้ให้กับผู้เรียนในลักษณะใด นอกจากนี้ ยังจะได้ศึกษาถึงผล ของการพัฒนาผู้เรียนตามเกณฑ์เป้าหมายของกรอบมาตรฐานคุณวุฒิระดับอุดมศึกษาแห่งชาติ พ.ศ.2552 กับกรณีศึกษาใน สจล.วิทยาเขตชุมพร ที่ลงทะเบียนเรียนในสาระวิชารัฐศาสตร์ (รายวิชาการปกครอง ท้องถิ่น ไทย ในภาคการศึกษาที่ 1 ปีการศึกษา 2555) ... แต่ทั้งนี้ ด้วยการอ้างอิงกับเกณฑ์เป้าหมายตาม กรอบมาตรฐานคุณวุฒิฯ) และยังรวมไปถึงการนำเสนอแนวทางของการจัดการเรียนการสอนสาระวิชา รัฐศาสตร์ในฐานะวิชาการศึกษาทั่วไปในระดับปริญญาตรีของมหาวิทยาลัยไทย อีกด้วย

1.3.3 ขอบเขตของระยะเวลาที่ใช้ในการศึกษา คือ ระหว่างเดือนตุลาคม พ.ศ.2554 ถึงเดือน กันยายน พ.ศ.2555 ทั้งนี้สำหรับการเก็บรวบรวมข้อมูลกับนักศึกษาในชั้นเรียนได้กระทำ 2 ครั้ง คือ ครั้งแรก (การทดสอบก่อน) ในเดือนมิถุนายน พ.ศ.2555 และครั้งที่ 2 (การทดสอบหลัง) ในเดือน กันยายน พ.ศ.2555 อนึ่ง สำหรับรายงานการวิจัยฉบับสมบูรณ์นี้ ได้กระทำแล้วเสร็จในช่วงต้นเดือน ตุลาคม พ.ศ. 2556

1.4 ข้อตกลงเบื้องต้น

กลุ่มตัวอย่างนักศึกษาทุกคนได้ตอบแบบวัดคุณสมบัติของผู้เรียนฯ ทั้งข้อมูลพื้นฐานส่วนตัว และ ข้อมูลคุณสมบัติของผู้เรียนตามเกณฑ์เป้าหมายของกรอบมาตรฐานคุณวุฒิฯ ทั้ง 5 ประการ ตามสภาพ ความเป็นจริงของตนเอง โดยไม่มีอิทธิพลใดๆ มาบังคับหรือจูงใจให้คล้อยตามแต่ประการใด และ ผู้เชี่ยวชาญทุกท่านได้ร่วมแสดงความคิดเห็นตามความเป็นจริงและความคิดเห็นนั้น ได้ตั้งอยู่บนฐานของ ความรู้และความเชี่ยวชาญในทางวิชาการของตนเอง

1.5 สมมุติฐานของการวิจัย

ผู้วิจัยได้ศึกษาเอกสารและงานวิจัยต่างๆ ที่เกี่ยวข้อง ดังนี้

เอกสารที่เกี่ยวกับการจัดการศึกษาของรายวิชาการศึกษาทั่วไปในระดับปริญญาตรี และ โดยเฉพาะอย่างยิ่งในสาระวิชารัฐศาสตร์ อันได้แก่ เป้าหมายของการพัฒนาบัณฑิตในหมวดวิชาศึกษา ทั่วไปตามพัฒนาการของการจัดการศึกษาในระดับอุดมศึกษา มาตรฐานผลการเรียนรู้ตามกรอบ มาตรฐานคุณวุฒิระดับอุดมศึกษาของประเทศไทย มาตรฐานผลการเรียนรู้ในแต่ละด้านของคุณวุฒิ ระดับปริญญาตรี (ระดับที่ 2) จุดมุ่งหมายทางการศึกษา สาระวิชารัฐศาสตร์ สาระวิชารัฐศาสตร์ใน หมวดวิชาศึกษาทั่วไป ตามหลักสูตรคณะเทคโนโลยีการเกษตร ประจำปีการศึกษา 2548 สาระวิชา

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่ากรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

รัฐศาสตร์ในหมวดวิชาศึกษาทั่วไป ฉบับ พ.ศ. 2551 และ สาระวิชารัฐศาสตร์ในหมวดวิชาศึกษาทั่วไป ฉบับ พ.ศ. 2552

ประกอบด้วยผลงานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับวิชาการศึกษาทั่วไปของ พัชราภา ดันดิชูเวช (2553); พอเพ็ญ ไกรนรา และคณะ (2552); ไพฑูรย์ สีนลารัตน์ (2549); สมเดช เฉยไสย (2549); อรวัฒนา ชินพันธ์ (2548); และ สนอง แก้วเกิด (2543) รวมทั้งผลงานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับคุณลักษณะของบัณฑิตที่พึงประสงค์ของ พรณพัชร วิมลทรง (2555); กฤตพร ชูแสง และคณะ (2554); เกศรินทร์ เพ็ชรรัตน์ และคณะ (2554); เจตนิพัทธ์ บุญสวัสดิ์ และคณะ (2554); ฉวีวรรณ แจ่มกิจ และคณะ (2554); ชไมพร สิงห์ตระหง่าน (2554); ณิชฎแก้ว ช้องรอด (2554); อภิรติ โสพศ และคณะ (2554); อัจฉราวรรณ สงขลา และคณะ (2554); คาระกา ศิริสันติสัมฤทธิ์ (2553); พลวัต วุฒิประจักษ์ (2553); ปารีณา แอนเดอร์สัน และคณะ (2552); อรณรงค์ เข็นเกษม (2552); จิราพร วัฒนศรีสิน และคณะ (2551); พัชรี ศรีสังข์ (2551); รื่นฤดี ชัยอำมาตย์ (2549); กฤษฏี ปทุมชัย และคณะ (2548); สถาบันวิจัยและพัฒนา สถาบันราชภัฏลำปาง (2548); วรณวิภา จตุชัย และคณะ (2547); ศิริวรรณ สิริพุทไธวรรณ (2547); สุณิสตา อิมเอิบ (2545); และ นิรมล สุวรรณภาส (2540)

ผู้วิจัยตั้งสมมติฐานไว้ดังนี้

1.5.1. สมมติฐานข้อที่ 1 เนื้อหาของการเรียนการสอนสาระวิชารัฐศาสตร์ในฐานะวิชาการศึกษาทั่วไปในระดับปริญญาตรีของมหาวิทยาลัยไทย ประกอบไปด้วย 2 ลักษณะ คือ การนำเสนอเนื้อหา รายวิชาทางรัฐศาสตร์โดยตรง และการบูรณาการเนื้อหา

1.5.2. สมมติฐานข้อที่ 2 ผลของการพัฒนาผู้เรียนในสาระวิชารัฐศาสตร์ ตามเกณฑ์เป้าหมายของ กรอบมาตรฐานคุณวุฒิระดับอุดมศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. 2552 กับกรณีศึกษาใน สจล.วิทยาเขตชุมพร สามารถทำให้ผู้เรียนมีระดับการพัฒนาที่เพิ่มมากขึ้นในทุกมาตรฐาน

1.5.3. สมมติฐานข้อที่ 3 ผู้เชี่ยวชาญมีระดับความเชื่อมั่นในข้อเสนอแนวทางของการเรียนการสอนสาระวิชารัฐศาสตร์ในฐานะวิชาการศึกษาทั่วไปในระดับปริญญาตรีของมหาวิทยาลัยไทย ที่ถูกพัฒนาขึ้นในการวิจัยนี้ ในระดับตั้งแต่มาก เป็นต้นไป

1.6 ประโยชน์ที่คาดว่าจะได้รับ

1.6.1 ทำให้ทราบเนื้อหาของผลการเรียนการสอนสาระวิชารัฐศาสตร์ในฐานะวิชาการศึกษาทั่วไปในระดับปริญญาตรีของมหาวิทยาลัยไทย รวมทั้งยังทำให้ได้ทราบว่าเนื้อหาดังกล่าวนี้ ถูกนำเสนอไว้ให้กับผู้เรียนในลักษณะใด

1.6.2 ทำให้ทราบผลของการพัฒนาผู้เรียนในสาระวิชารัฐศาสตร์ของ สจล.วิทยาเขตชุมพร ในภาคการศึกษาที่ 1 ปีการศึกษา 2555 โดยพิจารณาอ้างอิงตามเกณฑ์เป้าหมายของกรอบมาตรฐานคุณวุฒิ

ระดับอุดมศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. 2552 ซึ่งถือได้ว่าเป็นรูปแบบหนึ่งของการวิจัยในชั้นเรียน ที่จะมุ่งค้นหา ปัญหาของการเรียนการสอนและแนวทางสำหรับการแก้ไขปัญหานั้นๆ ต่อไป

1.6.3 ทำให้ได้แนวทางของการพัฒนาการเรียนการสอน พร้อมทั้งเกิดการพัฒนาคุณภาพของการเรียนการสอนในสาระวิชาวิทยาศาสตร์ในฐานะวิชาการศึกษาทั่วไปในระดับปริญญาตรี ทั้งภายใน สจล. วิทยาเขตชุมพร และสถาบันอุดมศึกษาแห่งอื่นๆ ของประเทศไทย

1.6.4 ทำให้ได้แนวทางของการศึกษาวิจัยในด้านเนื้อหา ผลของการพัฒนาผู้เรียน และแนวทางของการจัดการเรียนการสอนในเนื้อหาของรายวิชาอื่นๆ ในฐานะวิชาการศึกษาทั่วไปในระดับปริญญาตรี ของมหาวิทยาลัยต่างๆ ทั้งในประเทศไทยและต่างประเทศ

1.6.5 หน่วยงานที่เกี่ยวข้องสามารถใช้เป็นข้อมูลพื้นฐานสำหรับการพัฒนาการเรียนการสอนต่อไปได้

1.7 นิยามศัพท์เฉพาะ

1.7.1 สจล.วิทยาเขตชุมพร หมายถึง ช่วงเวลาก่อนหน้าและในวันที่ 7 สิงหาคม พ.ศ. 2556 คือ “สถาบันเทคโนโลยีพระจอมเกล้าเจ้าคุณทหารลาดกระบัง วิทยาเขตชุมพร” และตั้งแต่วันที่ 7 สิงหาคม พ.ศ. 2556 คือ “สถาบันเทคโนโลยีพระจอมเกล้าเจ้าคุณทหารลาดกระบัง วิทยาเขตชุมพร เขตอุตสาหกรรม จังหวัดชุมพร” ตามความที่ประกาศในราชกิจจานุเบกษา เล่มที่ 130 ตอนพิเศษ 96 ง หน้า 37 เมื่อวันที่ 7 สิงหาคม พ.ศ. 2556

1.7.2 ผู้เรียน หมายถึง นักศึกษา สจล.วิทยาเขตชุมพร ที่ลงทะเบียนเรียนในรายวิชา 90040004 และ 90403004 การปกครองท้องถิ่นไทย 3(3-0-6) ในภาคการศึกษาที่ 1 ปีการศึกษา 2555

1.7.3 เนื้อหา หมายถึง สาระวิชาวิทยาศาสตร์

1.7.4 ผลของการพัฒนาผู้เรียน หมายถึง ผลสัมฤทธิ์ของการเรียนรู้ ซึ่งผู้เรียนได้รับการพัฒนา คุณลักษณะขึ้น ตามกรอบมาตรฐานคุณวุฒิระดับอุดมศึกษาของประเทศไทย ที่แบ่งออกเป็น 5 ประการ คือ มาตรฐานด้านคุณธรรมจริยธรรม มาตรฐานด้านความรู้ มาตรฐานด้านทักษะทางปัญญา มาตรฐานด้านทักษะความสัมพันธ์ระหว่างบุคคลและความรับผิดชอบ และมาตรฐานด้านทักษะการวิเคราะห์เชิงตัวเลข การสื่อสาร และการใช้เทคโนโลยีสารสนเทศ

1.7.5 การเรียนการสอน หมายถึง เนื้อหาของคำอธิบายรายวิชา รูปแบบของการจัดการเรียนการสอน และการประเมินผลของการพัฒนาผู้เรียนตามกรอบมาตรฐานคุณวุฒิระดับอุดมศึกษาของประเทศไทย

1.7.6 โมเดลการสอน หมายถึง ข้อเสนอแนวทางของการเรียนการสอนสาระวิชาวิทยาศาสตร์ในฐานะวิชาการศึกษาทั่วไปในระดับปริญญาตรีของมหาวิทยาลัยไทย ที่ผู้วิจัยได้พัฒนาขึ้นในการวิจัยครั้งนี้

1.7.7 **สาระวิชารัฐศาสตร์** หมายถึง เนื้อหาของรายวิชาทางรัฐศาสตร์ซึ่งแบ่งออกอย่างคร่าวๆ ได้แก่ สาระด้านการเมืองการปกครอง สาระด้านความสัมพันธ์ระหว่างประเทศ และสาระด้านรัฐประศาสนศาสตร์หรือการบริหารรัฐกิจ ซึ่งถูกนำมาใช้ในการจัดการเรียนการสอนในฐานะวิชาการศึกษาทั่วไป ในหลักสูตรการศึกษาระดับปริญญาตรีของมหาวิทยาลัยไทย

1.7.8 **วิชาการศึกษาทั่วไป** หมายถึง รายวิชาที่กำหนดให้นักศึกษาระดับปริญญาตรีทุกคน ในทุกคณะวิชาและสาขาวิชาเอก ต้องลงทะเบียนเรียน โดยมีวัตถุประสงค์เพื่อมุ่งพัฒนาผู้เรียนให้มีความรอบรู้ อย่างกว้างขวาง มีโลกทัศน์ที่กว้างไกล มีความเข้าใจในธรรมชาติ เข้าใจตนเอง เข้าใจผู้อื่นและสังคม เป็นผู้ใฝ่รู้ สามารถคิดอย่างมีเหตุผล สามารถใช้ภาษาในการติดต่อสื่อความหมายได้ดี มีคุณธรรม ตระหนักในคุณค่าศิลปวัฒนธรรมทั้งของไทยและของประชาคมนานาชาติ สามารถนำความรู้ไปใช้ในการดำรงชีวิต และดำรงตนอยู่ในสังคมได้เป็นอย่างดี ซึ่งตามกรอบมาตรฐานคุณวุฒิระดับอุดมศึกษาของประเทศไทย ได้กำหนดขึ้นเป็นมาตรฐานผลการเรียนรู้ใน 5 ประการ คือ มาตรฐานด้านคุณธรรมจริยธรรม มาตรฐานด้านความรู้ มาตรฐานด้านทักษะทางปัญญา มาตรฐานด้านทักษะความสัมพันธ์ระหว่างบุคคลและความรับผิดชอบ และมาตรฐานด้านทักษะการวิเคราะห์เชิงตัวเลข การสื่อสาร และการใช้เทคโนโลยีสารสนเทศ

1.7.9 **มหาวิทยาลัยไทย** หมายถึง สถาบันการศึกษาระดับอุดมศึกษาในประเทศไทย ทั้งที่เป็น

- 1) สถาบันอุดมศึกษาของรัฐ จำนวน 16 แห่ง
- 2) สถาบันอุดมศึกษาในกำกับของรัฐ จำนวน 14 แห่ง
- 3) สถาบันอุดมศึกษาของรัฐ (ราชภัฏ) จำนวน 40 แห่ง
- 4) สถาบันอุดมศึกษาของรัฐ (ราชชมงคล) จำนวน 9 แห่ง
- 5) มหาวิทยาลัยเอกชน จำนวน 40 แห่ง
- 6) สถาบันเอกชน จำนวน 8 แห่ง
- 7) วิทยาลัยเอกชน จำนวน 23 แห่ง
- และ 8) วิทยาลัยชุมชน จำนวน 20 แห่ง

1.7.10 **หลักสูตร** หมายถึง หลักสูตรการศึกษาระดับปริญญาตรีของมหาวิทยาลัยไทย

1.7.11 **ชื่อรายวิชา** หมายถึง ชื่อของรายวิชาในฐานะวิชาการศึกษาทั่วไป ในหลักสูตรการศึกษาระดับปริญญาตรีของมหาวิทยาลัยไทย

1.7.12 **คำอธิบายรายวิชา** หมายถึง ข้อความที่ถูกพรรณนาไว้อย่างคร่าวๆ ว่า ภายในขอบเขตของชื่อรายวิชานั้นๆ ได้กล่าวถึงเนื้อหาสาระที่ถูกนำมาใช้ในการเรียนการสอนในเรื่องใดๆ บ้าง

1.7.13 **เกณฑ์เป้าหมายของกรอบมาตรฐานคุณวุฒิระดับอุดมศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. 2542** หมายถึง เกณฑ์ที่กระทรวงศึกษาธิการ ได้กำหนดขึ้น โดยจัดทำเป็นประกาศคณะกรรมการการอุดมศึกษา เรื่อง แนวทางการปฏิบัติตามกรอบมาตรฐานคุณวุฒิระดับอุดมศึกษา พ.ศ. 2552 ซึ่งแบ่งออกเป็น 5 ประการ คือ 1) เกณฑ์เป้าหมายด้านคุณธรรมจริยธรรม 2) เกณฑ์เป้าหมายด้านความรู้ 3) เกณฑ์เป้าหมายด้านทักษะทางปัญญา 4) เกณฑ์เป้าหมายด้านทักษะความสัมพันธ์ระหว่างบุคคลและความรับผิดชอบ และ 5) เกณฑ์เป้าหมายด้านทักษะการวิเคราะห์เชิงตัวเลข การสื่อสาร และการใช้เทคโนโลยีสารสนเทศ

1.7.14 **เกณฑ์เป้าหมายด้านคุณธรรมจริยธรรม** หมายถึง ผู้เรียนจะต้องสามารถจัดการปัญหาทางคุณธรรมจริยธรรม และวิชาชีพ โดยใช้ดุลยพินิจทางค่านิยม ความรู้สึกรู้สีกของผู้อื่น ค่านิยมพื้นฐาน และจรรยาบรรณวิชาชีพ มีการแสดงออกซึ่งพฤติกรรมทางด้านคุณธรรมและจริยธรรม อาทิ มีวินัย มีความรับผิดชอบ ซื่อสัตย์สุจริต เสียสละ เป็นแบบอย่างที่ดี เข้าใจผู้อื่น และเข้าใจโลก เป็นต้น ซึ่งตามเกณฑ์เป้าหมายในข้อนี้ สถาบันเทคโนโลยีพระจอมเกล้าเจ้าคุณทหารลาดกระบัง ได้นำมาพัฒนาเป็นตัวชี้วัดคุณลักษณะที่พึงประสงค์ของผู้เรียน โดยแบ่งออกเป็น 5 ประการ คือ 1) มีจิตสาธารณะ เสียสละ และตระหนักในคุณค่าของคุณธรรมจริยธรรม 2) มีวินัย ขยัน อดทน ตรงต่อเวลา มีความรับผิดชอบต่อตนเอง สังคมและสิ่งแวดล้อม 3) เคารพสิทธิ คุณค่า ศักดิ์ศรีของความเป็นมนุษย์ และการใช้ชีวิตอย่างพอเพียง 4) ปฏิบัติตามกฎระเบียบ และข้อบังคับของสถาบันและสังคม และ 5) มีความซื่อสัตย์สุจริต ตระหนักและปฏิบัติตามจรรยาบรรณวิชาการและวิชาชีพ

1.7.15 **เกณฑ์เป้าหมายด้านความรู้** หมายถึง ผู้เรียนจะต้องมีองค์ความรู้ในสาขาวิชาอย่างกว้างขวางและเป็นระบบ ตระหนักผู้หลักการและทฤษฎีในองค์ความรู้ที่เกี่ยวข้อง สำหรับหลักสูตรวิชาชีพ จะต้องมีความเข้าใจเกี่ยวกับความก้าวหน้าของความรู้เฉพาะด้านในสาขาวิชา และตระหนักถึงงานวิจัยในปัจจุบันที่เกี่ยวข้องกับการแก้ปัญหาและการต่อยอดองค์ความรู้ สำหรับหลักสูตรวิชาชีพที่เน้นการปฏิบัติ จะต้องตระหนักในธรรมเนียมปฏิบัติ กฎระเบียบ ข้อบังคับ ที่เปลี่ยนแปลงไปตามสถานการณ์ ซึ่งตามเกณฑ์เป้าหมายในข้อนี้ สถาบันเทคโนโลยีพระจอมเกล้าเจ้าคุณทหารลาดกระบัง ได้นำมาพัฒนาเป็นตัวชี้วัดคุณลักษณะที่พึงประสงค์ของผู้เรียน โดยแบ่งออกเป็น 5 ประการ คือ 1) มีความรู้และความเข้าใจแนวคิดพื้นฐาน หลักการและทฤษฎีของศาสตร์ที่ศึกษา 2) สามารถบูรณาการความรู้ในวิชาที่ศึกษากับความรู้ในศาสตร์อื่นๆ ที่เกี่ยวข้อง 3) มีทักษะในการนำความรู้มาพัฒนาตนเองเพื่อดำรงชีวิตอย่างมีความสุข 4) มีทักษะในการประยุกต์ และผสมผสานความรู้เพื่อการพัฒนาสังคม และ 5) สามารถติดตามความก้าวหน้าทางวิชาการ การเปลี่ยนแปลงของสังคมที่มีผลกระทบต่อตนเองและท้องถิ่น

1.7.16 **เกณฑ์เป้าหมายด้านทักษะทางปัญญา** หมายถึง ผู้เรียนจะต้องสามารถค้นหาข้อเท็จจริง ทำความเข้าใจและสามารถประเมินข้อมูลแนวคิดและหลักฐานใหม่ๆ จากแหล่งข้อมูลที่หลากหลาย และใช้ข้อมูลที่ได้ในการแก้ไขปัญหาและงานอื่นๆ ด้วยตนเอง สามารถศึกษาปัญหาที่ค่อนข้างซับซ้อนและเสนอแนะแนวทางในการแก้ไขได้อย่างสร้างสรรค์โดยคำนึงถึงความรู้ทางภาคทฤษฎี ประสบการณ์ทางภาคปฏิบัติ และผลกระทบจากการตัดสินใจ สามารถใช้ทักษะและความเข้าใจอันถ่องแท้ในเนื้อหาสาระทางวิชาการและวิชาชีพ สำหรับหลักสูตรวิชาชีพ นักศึกษาต้องสามารถใช้วิธีการปฏิบัติงานประจำและหาแนวทางใหม่ในการแก้ไขปัญหาได้อย่างเหมาะสม ซึ่งตามเกณฑ์เป้าหมายในข้อนี้ สถาบันเทคโนโลยีพระจอมเกล้าเจ้าคุณทหารลาดกระบัง ได้นำมาพัฒนาเป็นตัวชี้วัดคุณลักษณะที่พึงประสงค์ของผู้เรียน โดยแบ่งออกเป็น 6 ประการ คือ 1) สามารถคิดอย่างเป็นระบบและมีวิจารณญาณที่ดี 2) สามารถค้นหา

ข้อมูล ข้อเท็จจริง จากแหล่งข้อมูลที่หลากหลาย และนำไปประยุกต์ใช้ได้ 3) มีความใฝ่รู้ สามารถคิด วิเคราะห์ สังเคราะห์ และสรุปประเด็นปัญหา 4) สามารถบูรณาการความรู้ในสาขาวิชาที่ศึกษากับความรู้ ในศาสตร์อื่นๆ ที่เกี่ยวข้องในการป้องกันและแก้ไขปัญหาย่างสร้างสรรค์ 5) สามารถคิดสร้างสรรค์ นวัตกรรมทั้งด้านวิชาการและวิชาชีพ และ 6) สามารถแสวงหาความรู้เพิ่มเติมได้ด้วยตนเอง เพื่อการ เรียนรู้ตลอดชีวิตและทันการเปลี่ยนแปลง

1.7.17 **เกณฑ์เป้าหมายด้านทักษะความสัมพันธ์ระหว่างบุคคลและความรับผิดชอบ** หมายถึง ผู้เรียน จะต้องมีส่วนช่วยและเอื้อต่อการแก้ปัญหาในกลุ่มได้อย่างสร้างสรรค์ ไม่ว่าจะเป็นผู้นำหรือสมาชิกของ กลุ่ม สามารถแสดงออกซึ่งภาวะผู้นำในสถานการณ์ที่ไม่ชัดเจนและต้องใช้นวัตกรรมใหม่ๆ ในการ แก้ปัญหา มีความคิดริเริ่มในการวิเคราะห์ปัญหาได้อย่างเหมาะสมบนพื้นฐานของตนเองและของกลุ่ม รับผิดชอบในการเรียนรู้อย่างต่อเนื่อง รวมทั้งพัฒนาตนเองและอาชีพ ซึ่งตามเกณฑ์เป้าหมายในข้อนี้ สถาบันเทคโนโลยีพระจอมเกล้าเจ้าคุณทหารลาดกระบัง ได้นำมาพัฒนาเป็นตัวชี้วัดคุณลักษณะที่พึง ประสงค์ของผู้เรียน โดยแบ่งออกเป็น 6 ประการ คือ 1) เข้าใจความแตกต่างระหว่างบุคคลและสามารถ ทำงานเป็นทีม 2) มีภาวะความเป็นผู้นำและผู้ตาม มีมนุษยสัมพันธ์และมารยาทสังคมที่ดี มีความคิดเชิง บวก และมีวุฒิภาวะทางอารมณ์และสังคม 3) มีความรับผิดชอบในการกระทำของตนเองและงานในกลุ่ม 4) สามารถใช้ความรู้ในศาสตร์มาช่วยเหลือสังคมในประเด็นที่เหมาะสม 5) มีความรับผิดชอบการพัฒนา การเรียนรู้ทั้งต่อตนเองและวิชาชีพ และ 6) สามารถปรับตัวเข้ากับสถานการณ์และวัฒนธรรม ขององค์กร

1.7.18 **เกณฑ์เป้าหมายด้านทักษะการวิเคราะห์เชิงตัวเลข การสื่อสาร และเทคโนโลยีสารสนเทศ** หมายถึง ผู้เรียนจะต้องสามารถศึกษาและทำความเข้าใจในประเด็นปัญหา สามารถเลือกและประยุกต์ใช้ เทคนิคทางสถิติหรือคณิตศาสตร์ที่เกี่ยวข้องอย่างเหมาะสมในการศึกษาค้นคว้าและเสนอแนะแนวทางใน การแก้ไขปัญหา ใช้เทคโนโลยีสารสนเทศในการเก็บรวบรวมข้อมูล ประมวลผล แปลความหมาย และ นำเสนอข้อมูลสารสนเทศอย่างสม่าเสมอ สามารถสื่อสารได้อย่างมีประสิทธิภาพทั้งในการพูด การเขียน สามารถเลือกใช้รูปแบบของการนำเสนอที่เหมาะสมสำหรับกลุ่มบุคคลที่แตกต่างกันได้ ซึ่งตามเกณฑ์ เป้าหมายในข้อนี้ สถาบันเทคโนโลยีพระจอมเกล้าเจ้าคุณทหารลาดกระบัง ได้นำมาพัฒนาเป็นตัวชี้วัด คุณลักษณะที่พึงประสงค์ของผู้เรียน โดยแบ่งออกเป็น 4 ประการ คือ 1) สามารถประยุกต์ใช้ความรู้ทาง คณิตศาสตร์และสถิติเพื่อวิเคราะห์ ประมวลผล การแก้ปัญหา เพื่อประ โยชน์ในการดำเนินชีวิตประจำวัน และนำเสนอข้อมูลได้อย่างเหมาะสม 2) มีทักษะการวิเคราะห์เชิงตัวเลขในการค้นคว้าและแก้ไขปัญหา 3) สามารถใช้เทคโนโลยีสารสนเทศในการสืบค้น เก็บรวบรวมข้อมูล และจัดการข้อมูลได้อย่างมี ประสิทธิภาพและเหมาะสมกับสถานการณ์ และ 4) มีทักษะในการสื่อสารภาษาไทยและภาษาต่างประเทศได้ อย่างมีประสิทธิภาพ รวมทั้งการเลือกใช้รูปแบบการสื่อสารได้อย่างเหมาะสม

บทที่ 2

เอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง

ในการวิจัยเรื่อง “เนื้อหา ผลของการพัฒนาผู้เรียน และข้อเสนอแนวทางการเรียนการสอน สาระวิชารัฐศาสตร์ในฐานะวิชาการศึกษาทั่วไปในระดับปริญญาตรีของมหาวิทยาลัยไทย” ผู้วิจัยได้ศึกษาค้นคว้าเอกสารที่สำคัญและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง เพื่อนำมาสร้างเป็นกรอบความคิดในการวิจัย โดยผู้วิจัยได้ทำการสรุปและเรียบเรียงเนื้อหาไว้ตามลำดับ ดังต่อไปนี้ คือ

2.1 เป้าหมายของการพัฒนาบัณฑิตในหมวดวิชาการศึกษาทั่วไปตามพัฒนาการของการจัดการศึกษาในระดับอุดมศึกษา

2.2 มาตรฐานผลการเรียนรู้ตามกรอบมาตรฐานคุณวุฒิระดับอุดมศึกษาของประเทศไทย

2.3 มาตรฐานผลการเรียนรู้ในแต่ละด้านของคุณวุฒิระดับปริญญาตรี (ระดับที่ 2)

2.4 จุดมุ่งหมายทางการศึกษา

2.5 สาระวิชารัฐศาสตร์

2.6 สาระวิชารัฐศาสตร์ในหมวดวิชาศึกษาทั่วไป ตามหลักสูตรคณะเทคโนโลยีการเกษตร ประจำปีการศึกษา 2548

2.7 สาระวิชารัฐศาสตร์ในหมวดวิชาศึกษาทั่วไป ฉบับ พ.ศ. 2551

2.8 สาระวิชารัฐศาสตร์ในหมวดวิชาศึกษาทั่วไป ฉบับ พ.ศ. 2552

2.9 งานวิจัยที่เกี่ยวข้อง

2.10 สรุปกรอบความคิดในการวิจัย

ดังมีรายละเอียดของเนื้อหาแต่ละเรื่องต่อไปนี้

2.1 เป้าหมายของการพัฒนาบัณฑิตในหมวดวิชาการศึกษาทั่วไปตามพัฒนาการของการจัดการศึกษาในระดับอุดมศึกษา

ในอดีตก่อนที่จะมีการบังคับใช้ “ประกาศคณะกรรมการการอุดมศึกษา เรื่องแนวทางการปฏิบัติตามกรอบมาตรฐานคุณวุฒิระดับอุดมศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. 2552” ในฉบับปัจจุบันนี้ พัฒนาการของการจัดการศึกษาในระดับอุดมศึกษามีเป้าหมายของการพัฒนาบัณฑิตให้เป็นผู้ที่มีคุณสมบัติที่พึงปรารถนา ดังมีรายละเอียดของพัฒนาการดังกล่าว ต่อไปนี้ คือ (ไพฑูริย์ สีนลารัตน์, 2549: 6-7)

2.1.1 ตามประกาศทบวงมหาวิทยาลัย เรื่องเกณฑ์มาตรฐานหลักสูตรระดับปริญญาตรี พ.ศ. 2532 ได้กำหนดนิยามของวิชาการศึกษาทั่วไปว่า หมายถึง “วิชาที่มุ่งพัฒนาผู้เรียนให้มีความรอบรู้อย่างกว้างขวาง มีโลกทัศน์ที่กว้างไกล มีความเข้าใจธรรมชาติ ตนเอง ผู้อื่น และสังคม เป็นผู้ใฝ่รู้ สามารถคิดอย่างมีเหตุผล สามารถใช้ภาษาในการติดต่อสื่อความหมายได้ดี เป็นคนที่สมบูรณ์ทั้งร่างกายและจิตใจ

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่ากรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

มีคุณธรรม ตระหนักในคุณค่าของศิลปวัฒนธรรมทั้งของไทยและของประชาคมนานาชาติ สามารถนำความรู้ไปใช้ในชีวิต และดำรงตนอยู่ในสังคมได้เป็นอย่างดี”

2.1.2 ตามเกณฑ์มาตรฐานหลักสูตรปริญญาตรี พ.ศ. 2542 ได้กำหนดไว้ว่า หมวดวิชาการศึกษาทั่วไป หมายถึง “วิชาที่มุ่งพัฒนาผู้เรียนให้มีความรอบรู้อย่างกว้างขวาง มีโลกทัศน์ที่กว้างไกล มีความเข้าใจธรรมชาติ ตนเอง ผู้อื่น และสังคม เป็นผู้ใฝ่รู้ สามารถคิดอย่างมีเหตุผล สามารถใช้ภาษาในการติดต่อสื่อสารความหมายได้ดี มีคุณธรรม ตระหนักในคุณค่าของศิลปะและวัฒนธรรมทั้งของไทยและของประชาคมนานาชาติ สามารถนำความรู้ไปใช้ในการดำเนินชีวิต และดำรงตนอยู่ในสังคมได้ในสัดส่วนที่เหมาะสม”

2.1.3 ตามเกณฑ์มาตรฐานหลักสูตรปริญญาตรี พ.ศ. 2548 ได้กำหนดไว้ว่า หมวดวิชาการศึกษาทั่วไป หมายถึง “วิชาที่มุ่งพัฒนาผู้เรียนให้มีความรอบรู้อย่างกว้างขวาง มีโลกทัศน์ที่กว้างไกล มีความเข้าใจในธรรมชาติ เข้าใจตนเอง เข้าใจผู้อื่นและสังคม เป็นผู้ใฝ่รู้ สามารถคิดอย่างมีเหตุผล สามารถใช้ภาษาในการติดต่อสื่อความหมายได้ดี มีคุณธรรม ตระหนักในคุณค่าศิลปวัฒนธรรมทั้งของไทยและของประชาคมนานาชาติ สามารถนำความรู้ไปใช้ในการดำรงชีวิตและดำรงตนอยู่ในสังคมได้เป็นอย่างดี”

อย่างไรก็ดี ผลจากการศึกษาของไพฑูริย์ สนิลรัตน์ (2549) ในรายงานการวิจัยเรื่อง “นวัตกรรมการจัดหลักสูตรวิชาศึกษาทั่วไปในมหาวิทยาลัยไทย” ที่ได้ทำการวิเคราะห์เอกสารหลักสูตรของมหาวิทยาลัยในประเทศไทย จำนวน 46 แห่ง พบว่า จุดมุ่งหมายของวิชาศึกษาทั่วไป มีความครอบคลุมอย่างกว้างขวาง ทั้งทางด้านความรู้โดยกว้าง ความเข้าใจ คุณธรรม จริยธรรม การนำไปใช้ และทักษะในชีวิตประจำวัน โดยสามารถจัดแบ่งเนื้อหาสาระออกเป็นหมวดหมู่ใหญ่ๆ ได้ 13 ประการ ดังต่อไปนี้ คือ 1) ได้รับความรู้พื้นฐานสำหรับการเรียนในวิชาอื่นๆ ต่อไป 2) ได้เรียนรู้วิธีการศึกษาหาความรู้ในสาขาวิชาอื่นๆ 3) มีโลกทัศน์ที่กว้างขึ้น 4) ได้ความรู้ ความเข้าใจเกี่ยวกับสังคมโลก/นานาชาติ 5) เข้าใจเรื่องราวและปัญหาของสังคมไทย 6) รู้จัก/เข้าใจทั้งตนเองและผู้อื่น 7) ได้รับความรู้เพื่อนำไปใช้ประโยชน์ในชีวิตประจำวันได้ 8) มีความรู้และตระหนักในคุณค่าของศิลปวัฒนธรรม 9) ได้รับการปลูกฝังด้านคุณธรรม จริยธรรม 10) รู้จักคิดวิเคราะห์วิจารณ์ 11) มีความสามารถในการปรับตัวและตัดสินใจแก้ปัญหา 12) มีความใฝ่รู้และแสวงหาความรู้อยู่เสมอ และ 13) มีทักษะและความสามารถในการสื่อสาร

แต่ในปัจจุบันนี้ เมื่อมีการนำประกาศคณะกรรมการการอุดมศึกษา เรื่องแนวทางการปฏิบัติตามกรอบมาตรฐานคุณวุฒิระดับอุดมศึกษา พ.ศ. 2552 มาใช้บังคับ จึงยอมทำให้เป้าหมายของการพัฒนาบัณฑิตทางด้านคุณสมบัติดังกล่าว จะต้องปรับเปลี่ยนไปตามเกณฑ์มาตรฐานผลการเรียนรู้ตามกรอบมาตรฐานคุณวุฒิระดับอุดมศึกษาของประเทศไทย ดังจะได้กล่าวถึงรายละเอียดต่อไป

2.2 มาตรฐานผลการเรียนรู้ตามกรอบมาตรฐานคุณวุฒิระดับอุดมศึกษาของประเทศไทย

ตามมาตรฐานดังกล่าวได้ระบุไว้ว่า การเรียนรู้ของผู้เรียน จะต้องเป็นการเปลี่ยนแปลงทางด้านพฤติกรรมที่เกิดขึ้นกับตัวของผู้เรียน ซึ่งพัฒนาขึ้นจากประสบการณ์ที่ได้รับจากกระบวนการของการศึกษาเล่าเรียนนั้น โดยที่กรอบมาตรฐานคุณวุฒิในระดับอุดมศึกษาของประเทศไทย ได้กำหนดให้เกิดผลสัมฤทธิ์ของการเรียนรู้ดังกล่าวกับผู้เรียนใน 5 ประการ ดังต่อไปนี้คือ (สจล.วิทยาเขตชุมพร, 2554ก : 6)

2.2.1 มาตรฐานด้านคุณธรรมและจริยธรรม (Ethics and Moral) อันหมายถึง การพัฒนานิสัยในการประพฤติอย่างมีคุณธรรมจริยธรรม และด้วยความรับผิดชอบทั้งในส่วนตัวและส่วนรวม ความสามารถในการปรับวิถีชีวิตในความขัดแย้งทางค่านิยม การพัฒนานิสัยและการปฏิบัติตนตามศีลธรรม ทั้งในเรื่องส่วนตัวและสังคม

2.2.2 มาตรฐานด้านความรู้ (Knowledge) อันหมายถึง ความสามารถในการเข้าใจ การนึกคิด และการนำเสนอข้อมูล การวิเคราะห์และจำแนกข้อเท็จจริงในหลักการ ทฤษฎี ตลอดจนกระบวนการต่างๆ และสามารถเรียนรู้ด้วยตนเองได้

2.2.3 มาตรฐานด้านทักษะทางปัญญา (Cognitive Skills) อันหมายถึง ความสามารถในการวิเคราะห์สถานการณ์และใช้ความรู้ ความเข้าใจในแนวคิด หลักการ ทฤษฎี และกระบวนการต่างๆ ในการคิดวิเคราะห์และการแก้ปัญหา เมื่อต้องเผชิญกับสถานการณ์ใหม่ๆ ที่ไม่ได้คาดคิดมาก่อน

2.2.4 มาตรฐานด้านทักษะความสัมพันธ์ระหว่างบุคคลและความรับผิดชอบ (Interpersonal Skills And Responsibility) อันหมายถึง ความสามารถในการทำงานเป็นกลุ่ม การแสดงถึงภาวะผู้นำ ความรับผิดชอบต่อตนเองและสังคม ความสามารถในการวางแผนและรับผิดชอบในการเรียนรู้ของตนเอง

2.2.5 มาตรฐานด้านทักษะการวิเคราะห์เชิงตัวเลข การสื่อสาร และการใช้เทคโนโลยีสารสนเทศ (Numerical Analysis, Communication and Information Technology Skills) อันหมายถึง ความสามารถในการวิเคราะห์เชิงตัวเลข ความสามารถในการใช้เทคนิคทางคณิตศาสตร์และสถิติ ความสามารถในการสื่อสารทั้งการพูด การเขียน และการใช้เทคโนโลยีสารสนเทศ

อย่างไรก็ดี มาตรฐานอันเป็นผลลัพธ์ที่จะต้องเกิดขึ้นจากการเรียนรู้ของนักศึกษาในแต่ละด้าน อาจมีความแตกต่างกันไป กล่าวคือ มากบ้างน้อยบ้างก็ได้ ทั้งนี้อาจเป็นไปได้จากลักษณะของความสลับซับซ้อนของคุณวุฒิ ดังมีรายละเอียดต่อไปนี้ คือ (สจล.วิทยาเขตชุมพร, 2554ก : 7)

1) มาตรฐานผลการเรียนรู้ด้านคุณธรรม จริยธรรม จะใช้กับนักศึกษาทุกคน แต่สำหรับนักศึกษาในบางสาขาวิชา ก็อาจจะมีการพัฒนาในลักษณะที่เป็นการเฉพาะขึ้นมาได้ อาทิ แพทย์ มีจรรยาบรรณแพทย์ หรือครู-อาจารย์ ก็มีจรรยาบรรณครู-อาจารย์ เป็นต้น

2) มาตรฐานผลการเรียนรู้ด้านความรู้และทักษะทางปัญญา สิ่งนี้มีความเกี่ยวข้องกับสาขาวิชาที่นักศึกษาเลือกเรียน โดยตรง กล่าวคือ ความรู้และทักษะที่เกิดขึ้นจะต้องมีความเหมาะสมกับระดับคุณวุฒิที่กำหนดไว้ในหลักสูตรและรายละเอียดของคำอธิบายรายวิชา

3) มาตรฐานผลการเรียนรู้ด้านทักษะความสัมพันธ์ระหว่างบุคคลและความรับผิดชอบ นักศึกษาทุกคนจะต้องบรรลุในมาตรฐานข้อนี้

4) มาตรฐานผลการเรียนรู้ด้านทักษะการวิเคราะห์เชิงตัวเลข การสื่อสาร และการใช้เทคโนโลยีสารสนเทศ นักศึกษาทุกคนจะต้องบรรลุในมาตรฐานข้อนี้ เช่นเดียวกัน แต่หากเป็นนักศึกษาในบางสาขาวิชา ที่เกี่ยวข้องโดยตรงกับมาตรฐานในข้อนี้ ก็จะต้องมีความชำนาญที่มากกว่านักศึกษาในสาขาอื่นๆ

จากกรอบมาตรฐานทั้ง 5 ด้าน ซึ่งปรากฏอยู่ในเอกสาร “กรอบมาตรฐานคุณวุฒิระดับอุดมศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. 2552 และแนวทางปฏิบัติ” ได้กำหนดมาตรฐานของผลการเรียนรู้ในแต่ละด้านของคุณวุฒิระดับปริญญาตรีไว้ ดังจะได้กล่าวถึงในลำดับต่อไป

2.3 มาตรฐานผลการเรียนรู้ในแต่ละด้านของคุณวุฒิระดับปริญญาตรี (ระดับที่ 2)

ผลของการเรียนรู้ของผู้เรียนในระดับปริญญาตรีตามกรอบมาตรฐานคุณวุฒิทั้ง 5 ด้าน มีรายละเอียดดังต่อไปนี้ คือ (สจล.วิทยาเขตชุมพร, 2554ก : 9-10)

2.3.1 มาตรฐานด้านคุณธรรมจริยธรรม กล่าวคือ ผู้เรียนจะต้องสามารถจัดการปัญหาทางคุณธรรม จริยธรรม และวิชาชีพ โดยใช้ดุลยพินิจทางค่านิยม ความรู้สึกรู้สีกของผู้อื่น ค่านิยมพื้นฐาน และจรรยาบรรณวิชาชีพ มีการแสดงออกซึ่งพฤติกรรมทางด้านคุณธรรมและจริยธรรม อาทิ มีวินัย มีความรับผิดชอบ ซื่อสัตย์สุจริต เสียสละ เป็นแบบอย่างที่ดี เข้าใจผู้อื่น และเข้าใจโลก เป็นต้น

2.3.2 มาตรฐานด้านความรู้ กล่าวคือ ผู้เรียนจะต้องมีองค์ความรู้ในสาขาวิชาอย่างกว้างขวางและเป็นระบบ ตระหนักรู้หลักการและทฤษฎีในองค์ความรู้ที่เกี่ยวข้อง สำหรับหลักสูตรวิชาชีพ จะต้องมีความเข้าใจเกี่ยวกับความก้าวหน้าของความรู้เฉพาะด้านในสาขาวิชา และตระหนักถึงงานวิจัยในปัจจุบันที่เกี่ยวข้องกับการแก้ปัญหาและการต่อยอดองค์ความรู้ สำหรับหลักสูตรวิชาชีพที่เน้นการปฏิบัติ จะต้องตระหนักในธรรมเนียมปฏิบัติ กฎระเบียบ ข้อบังคับ ที่เปลี่ยนแปลงไปตามสถานการณ์

2.3.3 มาตรฐานด้านทักษะทางปัญญา กล่าวคือ ผู้เรียนจะต้องสามารถค้นหาข้อเท็จจริง ทำความเข้าใจและสามารถประเมินข้อมูล แนวคิด และหลักฐานใหม่ๆ จากแหล่งข้อมูลที่หลากหลาย และใช้ข้อมูลที่ได้สำหรับการแก้ไขปัญหาและงานอื่นๆ ด้วยตนเอง สามารถศึกษาปัญหาที่ค่อนข้างซับซ้อนและเสนอแนะแนวทางสำหรับการแก้ไขปัญหาได้อย่างสร้างสรรค์ โดยคำนึงถึงความรู้ทางภาคทฤษฎี ประสบการณ์ทางภาคปฏิบัติ และผลกระทบจากการตัดสินใจ สามารถใช้ทักษะและความเข้าใจอันถ่อง

แท้ในเนื้อหาสาระทางวิชาการและวิชาชีพ สำหรับหลักสูตรวิชาชีพ นักศึกษาต้องสามารถใช้วิธีการปฏิบัติงานประจำและหาแนวทางใหม่ในการแก้ไขปัญหาได้อย่างเหมาะสม

2.3.4 มาตรฐานด้านทักษะความสัมพันธ์ระหว่างบุคคลและความรับผิดชอบ กล่าวคือ ผู้เรียนจะต้องมีส่วนช่วยและเอื้อต่อการแก้ไขปัญหาในกลุ่มได้อย่างสร้างสรรค์ ไม่ว่าจะเป็นผู้นำหรือสมาชิกของกลุ่ม สามารถแสดงออกซึ่งภาวะผู้นำในสถานการณ์ที่ไม่ชัดเจนและต้องใช้นวัตกรรมใหม่ๆ ในการแก้ไขปัญหา มีความคิดริเริ่มในการวิเคราะห์ปัญหาได้อย่างเหมาะสม บนพื้นฐานของตนเองและของกลุ่ม รับผิดชอบในการเรียนรู้อย่างต่อเนื่อง รวมทั้งพัฒนาตนเองและอาชีพ

2.3.5 มาตรฐานด้านทักษะการวิเคราะห์เชิงตัวเลข การสื่อสาร และการใช้เทคโนโลยีสารสนเทศ กล่าวคือ ผู้เรียนจะต้องสามารถศึกษาและทำความเข้าใจในประเด็นปัญหา สามารถเลือกและประยุกต์ใช้เทคนิคทางสถิติหรือคณิตศาสตร์ที่เกี่ยวข้องอย่างเหมาะสมในการศึกษาค้นคว้าและเสนอแนะแนวทางในการแก้ไขปัญหา ใช้เทคโนโลยีสารสนเทศในการเก็บรวบรวมข้อมูล ประมวลผล แปลความหมาย และนำเสนอข้อมูลสารสนเทศอย่างสม่ำเสมอ สามารถสื่อสารได้อย่างมีประสิทธิภาพทั้งในการพูด การเขียน สามารถเลือกใช้รูปแบบของการนำเสนอที่เหมาะสมสำหรับกลุ่มบุคคลที่แตกต่างกันได้

กรอบมาตรฐานผลการเรียนรู้ดังที่ได้นำเสนอมาข้างต้นนี้ เป็นการอนุวัตตามประกาศของกระทรวงศึกษาธิการ อันถือเป็นส่วนหนึ่งของนโยบายการปฏิรูปการศึกษาของประเทศไทยอย่างเป็นทางการ อย่างไรก็ดี นักวิชาการด้านศึกษาศาสตร์ยอมรับกันโดยทั่วไปว่า จุดมุ่งหมายทางการศึกษา (Educational Objectives) ที่ประสงค์จะให้เกิดขึ้นกับผู้เรียน เมื่อผ่านกระบวนการแห่งการเรียนรู้แล้วอย่างเป็นทางการ ก็คือ ผู้เรียนจะต้องมีการพัฒนาเกิดขึ้นใน 3 ประเด็น คือ ความรู้ เจตคติ (หรือทัศนคติ) และทักษะ หรือที่เรียกกันโดยทั่วไปว่า KAP – Knowledge, Attitude, Practice (or Skill) นั่นเอง ดังจะได้กล่าวถึงต่อไป

2.4 จุดมุ่งหมายทางการศึกษา

แนวความคิดเรื่องจุดมุ่งหมายทางการศึกษา (Educational Objectives) ตามการจำแนกของ Benjamin S. Bloom (1956 อ้างถึงใน อุทุมพร จามรมาน, 2544) ประกอบไปด้วยการพัฒนาของผู้เรียนใน 3 ประเด็น (Domain) คือ พุทธิปริเขต จิตตปริเขต และพลังทักษะปริเขต กล่าวคือ

2.4.1 พุทธิปริเขต (Cognitive Domain) ประกอบไปด้วย 6 ขั้นตอน คือ 1) ความรู้ 2) ความเข้าใจ 3) การประยุกต์ใช้ 4) การวิเคราะห์ 5) การสังเคราะห์ และ 6) การประเมิน

2.4.2 จิตตปริเขต (Affective Domain) ประกอบไปด้วย 5 ขั้นตอน คือ 1) การแสดงความตั้งใจ 2) การตอบสนอง 3) การให้คุณค่า 4) การจัดระบบ และ 5) การสร้างคุณลักษณะ

2.4.3 พลังทักษะปริเขต (Psycho-motor Domain) ประกอบไปด้วย 7 ขั้นตอน คือ 1) การรับรู้

2) การเตรียมพร้อม 3) การตอบสนองตามแนวทางที่ให้ 4) การสร้างกลไก 5) การตอบสนองในสิ่งที่ซับซ้อน 6) การคัดแปลงให้เหมาะสม และ 7) การริเริ่มสิ่งใหม่

ดังนั้น จึงอาจกล่าวได้ว่ากรอบมาตรฐานคุณวุฒิและจุดมุ่งหมายทางการศึกษา ดังที่นำเสนอมาข้างต้นนี้ ก็คือ สิ่งเดียวกันนั่นเอง เพียงแต่ว่าเป็นการมองคนละด้านเท่านั้น ทั้งนี้ เพราะแนวความคิดทั้งสองนี้ ก็คือ การมุ่งสอบวัดพัฒนาการที่เกิดขึ้นกับผู้เรียน กล่าวคือ เมื่อผู้เรียนได้ผ่านกระบวนการของการศึกษาไปแล้ว ก็จะต้องเกิดผลสัมฤทธิ์ (ผลลัพธ์) ในทางที่พึงประสงค์ขึ้น ซึ่งก็สุดแล้วแต่ว่าจะมองในมุม (เกณฑ์การวัด) ไດ ดังที่ได้กล่าวไว้แล้ว

อย่างไรก็ดี การศึกษาวิจัยในครั้งนี้ ได้มุ่งที่ขอบเขตเฉพาะด้านการจัดการเรียนการสอนสาระวิชารัฐศาสตร์ในฐานะวิชาการศึกษาทั่วไปในระดับปริญญาตรี เท่านั้น ดังนั้น จึงขอกล่าวถึงขอบข่ายสาระของวิชารัฐศาสตร์อย่างคร่าวๆ ในหัวข้อถัดไป

2.5 สาระวิชารัฐศาสตร์

สัญญา สัญญาวิวัฒน์ (2545 : 52-58) ได้กล่าวถึง ขอบข่ายของสาระวิชารัฐศาสตร์ว่าประกอบไปด้วย 6 สาระ ดังต่อไปนี้ คือ

- 1) ทฤษฎีการเมือง
- 2) กฎหมายมหาชน
- 3) การเมืองภายในประเทศ
- 4) รัฐประศาสนศาสตร์
- 5) การเมืองเปรียบเทียบ
- 6) การเมืองระหว่างประเทศ

รุ่ง ธีรนา และบุญ จันทา (2534 : 3-5) ได้กล่าวถึง ขอบข่ายของสาระวิชารัฐศาสตร์ว่าประกอบไปด้วย 8 สาระ ดังต่อไปนี้ คือ

- 1) สถาบันและพฤติกรรมทางการเมืองของชาติและของต่างประเทศ (Foreign and Cross-National Political Institution and Behavior)
- 2) กฎหมายระหว่างประเทศ องค์การระหว่างประเทศ และการเมืองระหว่างประเทศ (International Law, Organization, and Politics)
- 3) ระเบียบวิธีการวิจัย (Methodology)
- 4) เสถียรภาพทางการเมือง การไร้เสถียรภาพทางการเมือง และการเปลี่ยนแปลงทางการเมือง (Political Stability, Instability, and Change)

- 5) ทฤษฎีการเมือง (Political Theory)
- 6) นโยบายมหาชน : การสร้างและเนื้อหา (Public Policy : Formation and Content)
- 7) รัฐประศาสนศาสตร์หรือการบริหารรัฐกิจ (Public Administration)
- 8) การเมืองอเมริกัน (U.S. Political Institutions, Processes, and Behaviors)

จากการทบทวนวรรณกรรมเกี่ยวกับขอบข่ายของสาระวิชารัฐศาสตร์ซึ่งที่ได้นำเสนอไปข้างต้นนี้ ประกอบกับตัวอย่างของการจัดแบ่งภาควิชาของคณะรัฐศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย และคณะรัฐศาสตร์ มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์ ทำให้สามารถนำมาเป็นโครงร่างสำหรับการจัดแบ่งสาระวิชารัฐศาสตร์ได้อย่างคร่าวๆ ใน 3 สาระ ดังต่อไปนี้คือ

- 1) สาระด้านการเมืองการปกครอง
- 2) สาระด้านความสัมพันธ์ระหว่างประเทศ
- 3) สาระด้านรัฐประศาสนศาสตร์หรือการบริหารรัฐกิจ

เนื่องจากการศึกษาวิจัยในครั้งนี้ จะได้ศึกษาถึงเนื้อหาของคำอธิบายรายวิชาในสาระวิชา รัฐศาสตร์ ในฐานะวิชาการศึกษาทั่วไป ดังนั้น จึงขอนำเสนอตัวอย่างของสาระวิชา รัฐศาสตร์ในหมวด วิชาศึกษาทั่วไปของสถาบันเทคโนโลยีพระจอมเกล้าเจ้าคุณทหารลาดกระบัง วิทยาเขตชุมพร ดังมี รายละเอียดที่จะได้กล่าวถึงในลำดับถัดไป

2.6 สาระวิชา รัฐศาสตร์ในหมวดวิชาศึกษาทั่วไป หลักสูตรคณะเทคโนโลยีการเกษตร ประจำปีการศึกษา 2548

ตามหลักสูตรการศึกษาของคณะเทคโนโลยีการเกษตร ประจำปีการศึกษา 2548 ประกอบไปด้วย 1 รายวิชา คือ รายวิชา 03100072 รัฐศาสตร์เบื้องต้น 2 (2-0) ดังมีเนื้อหาของคำอธิบายรายวิชา ดังต่อไปนี้ (คณะเทคโนโลยีการเกษตร สจล., 2548)

“ศึกษาอย่างกว้างๆ ถึงสาระและขอบข่ายของวิชา รัฐศาสตร์ อันประกอบด้วยการศึกษาทาง รัฐศาสตร์ การจัดการทางการเมือง รัฐธรรมนูญ พรรคการเมือง และกลุ่มผลประโยชน์ วัฒนธรรม และอุดมการณ์ ตลอดจนการพัฒนาการเมือง”

ในขณะที่หลักสูตรอื่นๆ ที่เปิดสอนใน สจล. วิทยาเขตชุมพร ก็ได้บรรจุรายวิชาดังกล่าวนี้ไว้ด้วย เช่นเดียวกัน อาทิ หลักสูตรวิทยาศาสตรบัณฑิต (ต่อเนื่อง) สาขาวิชาเทคโนโลยีการผลิตสัตว์ (หลักสูตรปรับปรุง พ.ศ. 2544) หลักสูตรวิศวกรรมศาสตรบัณฑิต สาขาวิชาอิเล็กทรอนิกส์ (หลักสูตรปรับปรุง พ.ศ. 2547) และหลักสูตรวิศวกรรมศาสตรบัณฑิต สาขาวิศวกรรมเกษตร (หลักสูตรปรับปรุง พ.ศ. 2545) เป็นต้น

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่ากรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ตัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

ส่วนหลักสูตรที่เปิดสอนใน สจล.วิทยาเขตชุมพร ในปีการศึกษา 2553 ได้กำหนดให้มีเนื้อหาสาระของรายวิชารัฐศาสตร์ไว้ถึง 3 รายวิชา ดังมีรายละเอียดที่จะได้กล่าวถึงในลำดับต่อไป

2.7 สาระวิชารัฐศาสตร์ในหมวดวิชาศึกษาทั่วไป ฉบับ พ.ศ. 2551

ตามหลักสูตรการศึกษาของ สจล.วิทยาเขตชุมพร ในหมวดวิชาศึกษาทั่วไปฉบับปี พ.ศ. 2551 (เริ่มนำมาใช้ใน สจล.วิทยาเขตชุมพร เมื่อปีการศึกษา 2553) สาระวิชารัฐศาสตร์ ประกอบไปด้วย 3 รายวิชา ดังมีเนื้อหาของคำอธิบายรายวิชาต่อไปนี้ คือ (สจล., 2551)

1) รายวิชา 90403002 รัฐศาสตร์ทั่วไป 3(3-0-6)

“ศึกษาธรรมชาติและวิธีการศึกษาทางรัฐศาสตร์ ความสัมพันธ์ระหว่างรัฐศาสตร์กับศาสตร์อื่นๆ ทฤษฎีและแนวคิดที่เกี่ยวข้องทางรัฐศาสตร์ ลัทธิการเมือง หลักการและการใช้อำนาจ ความสัมพันธ์ระหว่างรัฐกับบุคคลในทางการเมือง สถาบันทางการเมืองการปกครอง กระบวนการทางการเมือง และความสัมพันธ์ระหว่างประชาชาติ”

2) รายวิชา 90403003 พื้นฐานการเมืองการปกครองของไทย 3(3-0-6)

“ศึกษาสภาพทั่วไปของการเมืองการปกครอง หลักและแนวคิดการปกครองระบอบประชาธิปไตย ประวัติการเมืองการปกครองไทยตั้งแต่อดีตจนถึงปัจจุบัน สถาบันทางการเมือง กระบวนการและพฤติกรรมทางการเมือง ปัญหาและแนวโน้มการเมืองการปกครองของไทย”

3) รายวิชา 90403004 การปกครองท้องถิ่นไทย 3(3-0-6)

“ศึกษาหลักการทั่วไปในการจัดการปกครองประเทศ หลักและแนวความคิดในการปกครองท้องถิ่น ประวัติการปกครองท้องถิ่นไทย การปกครองท้องถิ่นของไทยในปัจจุบัน องค์การและกระบวนการปกครองท้องถิ่น ปัญหาและอุปสรรคต่างๆ ของการปกครองท้องถิ่นไทย รวมทั้งแนวโน้มการพัฒนาและปรับปรุงการปกครองท้องถิ่นไทย”

ต่อมา ตามเอกสาร “หมวดวิชาศึกษาทั่วไป ฉบับปี พ.ศ. 2552” ของสำนักบริหารวิชาการ สถาบันเทคโนโลยีพระจอมเกล้าเจ้าคุณทหารลาดกระบัง (สจล.วิทยาเขตชุมพร, 2554ข : 74-93) ได้กำหนดให้มีสาระวิชารัฐศาสตร์ไว้เพียง 1 รายวิชา ดังจะได้กล่าวถึงในลำดับต่อไป

2.8 สาระวิชารัฐศาสตร์ในหมวดวิชาศึกษาทั่วไป ฉบับ พ.ศ. 2552

สาระวิชารัฐศาสตร์ในหมวดวิชาศึกษาทั่วไป ฉบับปี พ.ศ. 2552 ของสำนักบริหารวิชาการ สจล. (เริ่มนำมาใช้ใน สจล.วิทยาเขตชุมพร เมื่อปีการศึกษา 2555) ประกอบไปด้วย 1 รายวิชา คือ รายวิชา 90040004 การปกครองท้องถิ่นไทย 3(3-0-6) ดังมีเนื้อหาของคำอธิบายรายวิชา ต่อไปนี้ (สจล.วิทยาเขตชุมพร, 2554ข : 93)

131080

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้าไม่ว่ากรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

“หลักการทั่วไปในการจัดการปกครองประเทศ หลักและแนวคิดในการปกครองท้องถิ่น ประวัติ การปกครองท้องถิ่นไทย การปกครองท้องถิ่นของไทยในปัจจุบัน องค์การและกระบวนการปกครอง ท้องถิ่น ปัญหาและอุปสรรคต่างๆ ของการปกครองท้องถิ่นไทย รวมทั้งแนวโน้มการพัฒนาและปรับปรุง การปกครองท้องถิ่นไทย”

จากการทบทวนวรรณกรรมมาข้างต้นนี้ สามารถสรุปได้ว่า “สาระวิชารัฐศาสตร์” เป็นส่วน หนึ่งที่สถาบันเทคโนโลยีพระจอมเกล้าเจ้าคุณทหารลาดกระบัง ได้บรรจุไว้ใน “หมวดวิชาการศึกษา ทั่วไป” และประกอบด้วยเหตุผลที่ว่า กระทรวงศึกษาธิการได้ออกประกาศคณะกรรมการการ อุดมศึกษา เรื่องแนวทางการปฏิบัติตามกรอบมาตรฐานคุณวุฒิระดับอุดมศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. 2552 และ มีการอนุวัติเพื่อให้มีการดำเนินการอย่างเป็นทางการเป็นรูปธรรมโดย “กรอบมาตรฐานคุณวุฒิระดับอุดมศึกษา แห่งชาติ พ.ศ. 2552 และแนวทางปฏิบัติ” ทำให้การจัดการเรียนการสอน นอกจากการมุ่งบรรลุใน จุดมุ่งหมายทางการศึกษา (Educational Objectives) ทั้ง 3 ประเด็น คือ พุทธิปริเขต (Cognitive Domain) จิตตปริเขต (Affective Domain) และพลังทักษะปริเขต (Psycho-motor Domain) แล้ว ยังจะต้องสามารถ พัฒนาผู้เรียนให้มีคุณสมบัติตามที่กรอบมาตรฐานคุณวุฒิได้กำหนดไว้เป็น 5 ประการ กล่าวคือ ด้าน คุณธรรมจริยธรรม (Ethics and Moral) ด้านความรู้ (Knowledge) ด้านทักษะทางปัญญา (Cognitive Skills) ด้านทักษะความสัมพันธ์ระหว่างบุคคลและความรับผิดชอบ (Interpersonal Skills and Responsibility) และด้านทักษะการวิเคราะห์เชิงตัวเลข การสื่อสาร และการใช้เทคโนโลยีสารสนเทศ (Numerical Analysis, Communication and Information Technology Skills) อีกด้วย

ในการศึกษาเรื่อง “เนื้อหา ผลของการพัฒนาผู้เรียน และข้อเสนอแนวทางการเรียนการ สอนสาระวิชารัฐศาสตร์ในฐานะวิชาการศึกษาทั่วไปในระดับปริญญาตรีของมหาวิทยาลัยไทย” นอกจากการทบทวนเอกสารที่เกี่ยวข้องและแนวคิดที่สำคัญ ดังที่ได้นำเสนอตามลำดับข้างต้นนี้แล้ว ผู้วิจัยยังได้ค้นคว้างานวิจัยที่เกี่ยวข้อง เพื่อใช้เป็นพื้นฐานของการศึกษาวิจัยในครั้งนี้ประกอบเพิ่มเติมไว้ ด้วย ดังมีรายละเอียดที่จะได้นำมาเสนอในหัวข้อถัดไป

2.9 งานวิจัยที่เกี่ยวข้อง

จากการทบทวนผลงานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับหัวข้อ “วิชาการศึกษาทั่วไป” และ “คุณลักษณะของบัณฑิตที่พึงประสงค์” พบว่า มีนักวิจัยหลายท่านได้เคยทำการศึกษาเป็นแนวทางในเบื้องต้นไว้แล้ว ดังนี้ ตัวอย่างต่อไปนี้ คือ

2.9.1 งานวิจัยเกี่ยวกับวิชาการศึกษาทั่วไป

พัชรภา ดันติฐเวช (2553) ได้ศึกษาวิจัยเรื่อง “การศึกษารูปแบบและลักษณะการจัดการศึกษาในรายวิชาการศึกษาทั่วไปของสหรัฐอเมริกาและประเทศในเอเชีย” ผลการศึกษาพบว่า 1) วัตถุประสงค์ของวิชาการศึกษาทั่วไปของมหาวิทยาลัยในประเทศสหรัฐอเมริกาและประเทศในเอเชีย ล้วนแล้วแต่มีลักษณะที่คล้ายๆ กัน กล่าวคือ ได้มุ่งเน้นให้นักศึกษามีความรู้อย่างกว้างขวาง นอกเหนือไปจากศาสตร์ในวิชาชีพของตนเอง อีกทั้งยังสามารถนำเอาสิ่งที่ได้เรียนรู้ไป มาปรับใช้ในชีวิตประจำวันได้ 2) หลักสูตรวิชาการศึกษาทั่วไปที่มีลักษณะเป็นแบบบังคับร่วม ได้แก่ หลักสูตรของมหาวิทยาลัยฮาร์วาร์ดและมหาวิทยาลัยโตเกียว ในขณะที่ หลักสูตรที่มีลักษณะบังคับแบบกระจาย คือ หลักสูตรของมหาวิทยาลัยสแตนฟอร์ด มหาวิทยาลัยแห่งชาติสิงคโปร์ มหาวิทยาลัยหลิงนาน และมหาวิทยาลัยมาลาया 3) รูปแบบและลักษณะรายวิชาการศึกษาทั่วไปของมหาวิทยาลัยฮาร์วาร์ด และมหาวิทยาลัยสแตนฟอร์ด มีลักษณะที่เหมือนกัน กล่าวคือ เป็นลักษณะรายวิชาพิเศษ ในขณะที่ มหาวิทยาลัยแห่งชาติสิงคโปร์ มหาวิทยาลัยหลิงนาน และมหาวิทยาลัยโตเกียว เป็นลักษณะรายวิชาแบบรายวิชาเดี่ยวและรายวิชาแบบผสม ส่วนมหาวิทยาลัยมาลาया มีรายวิชาลักษณะรายวิชาเดี่ยว รายวิชาผสม และรายวิชาพิเศษอื่นๆ 4) ข้อกำหนดหรือกฎเกณฑ์สำหรับการเรียนรายวิชาการศึกษาทั่วไป ในแต่ละมหาวิทยาลัย ก็จะมีข้อกำหนดที่แตกต่างกันออกไป อันได้แก่ จำนวนหน่วยกิตที่เรียนในรายวิชาการศึกษาทั่วไป คณะ และระดับชั้นปี กล่าวคือ ด้านจำนวนหน่วยกิต มหาวิทยาลัยสแตนฟอร์ด จะกำหนดหน่วยกิตของรายวิชาการศึกษาทั่วไปไว้เท่ากับมหาวิทยาลัยในประเทศไทย คือ 30 หน่วยกิต ในขณะที่ มหาวิทยาลัยหลิงนาน มีจำนวน 27 หน่วยกิต มหาวิทยาลัยมาลาया มีจำนวน 15-20 หน่วยกิต ส่วนมหาวิทยาลัยแห่งชาติสิงคโปร์ จะกำหนดคณะที่นักศึกษาสังกัดอยู่ เป็นกฎเกณฑ์ที่สำคัญสำหรับการเลือกเรียนกลุ่มรายวิชาต่างๆ ในรายวิชาการศึกษาทั่วไป และได้กำหนดหน่วยกิตของรายวิชาการศึกษาทั่วไปไว้เพียงแค่ 20 หน่วยกิต เท่านั้น โดยมีเงื่อนไขว่า นักศึกษาที่เรียนในคณะวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยี ก็จะต้องเรียนในกลุ่มวิชาด้านมนุษยศาสตร์และสังคมศาสตร์ และนักศึกษาที่เรียนในคณะมนุษยศาสตร์และสังคมศาสตร์ ก็จะต้องเรียนในกลุ่มวิชาด้านวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยี เพื่อเป็นรายวิชาการศึกษาทั่วไป นอกจากนี้ ระดับชั้นปีของการศึกษาในมหาวิทยาลัยโตเกียว ก็ยังใช้ถือเป็นข้อกำหนด สำหรับการเรียนในรายวิชาการศึกษาทั่วไปของนักศึกษาด้วย กล่าวคือ นักศึกษาจะเรียนรายวิชาในกลุ่มการศึกษาทั่วไป เฉพาะชั้นปีที่หนึ่ง และชั้นปีที่สอง เท่านั้น

พอเพียง ไกรนรา และคณะ (2552) ได้ศึกษาวิจัยเรื่อง “ผลของการจัดการเรียนการสอนรายวิชาการศึกษาทั่วไปเพื่อการพัฒนาบุษย์ที่เน้นการฝึกตั้งคำถาม ของนักศึกษาพยาบาลศาสตร์ ชั้นปีที่ 1 วิทยาลัยพยาบาลบรมราชชนนี สระบุรี” ผลการศึกษาพบว่า นักศึกษาประเมินการจัดการเรียนการสอนรายวิชาใน 2 ด้าน อันได้แก่ 1) ด้านความเหมาะสม ประกอบไปด้วย 1.1) ด้านความเหมาะสมต่อการพัฒนาบัณฑิต เนื้อหาที่มีเหมาะสมระดับมาก ในสามลำดับแรก ได้แก่ 1.1.1) การสร้างจิตสำนึกต่อสังคมและจิตอาสา 1.1.2) การกำหนดเป้าหมายการเรียน การพัฒนาทักษะการฟัง การจดบันทึก และเตรียมสอบ และ 1.1.3) ความสุข ตามลำดับ ในขณะที่ 1.2) ด้านกิจกรรมการเรียนรู้ มีกิจกรรมที่มีความเหมาะสมระดับมาก ในสามลำดับแรก ได้แก่ 1.2.1) การบูรณาการกิจกรรมจิตอาสาต่อกิจกรรมนักศึกษา 1.2.2) การเปิดโอกาสให้นักศึกษาได้แสดงความคิดเห็นเพิ่มเติม ต่อประเด็นต่างๆ และ 1.2.3) การเรียนรู้จากสื่อภาพยนตร์/สารคดี ตามลำดับ ในขณะที่ 2) ด้านการนำไปใช้ประโยชน์ พบว่า 2.1) เนื้อหาที่นำไปใช้ประโยชน์ในระดับมากที่สุด คือ 2.1.1) การสร้างจิตสำนึกต่อสังคมและจิตอาสา ส่วนที่รองลงมา คือ นำไปใช้ประโยชน์ระดับมาก ได้แก่ 2.1.2) ความสัมพันธ์ที่ดีระหว่างบุษย์กับบุษย์ และ 2.1.3) ความสุข ตามลำดับ ส่วน 2.2) กิจกรรมการเรียนรู้ที่นำไปใช้ประโยชน์ในระดับมาก ในสามลำดับแรก ได้แก่ 2.2.1) กิจกรรมจิตอาสาบูรณาการกับกิจกรรมนักศึกษา 2.2.2) กิจกรรมพันธมิตรตัวต่อ และ 2.2.3) การมีส่วนร่วมของนักศึกษาในกิจกรรมต่างๆ ในชั้นเรียน นอกจากนี้ ยังพบว่า ผลของการจำแนกระดับคำถามของนักศึกษา ภายหลังจากการเรียนรู้ จากจำนวน 480 ข้อคำถาม พบว่า นักศึกษาสามารถตั้งคำถามการเรียนรู้ในระดับความเข้าใจ จำนวนมากที่สุด คิดเป็นร้อยละ 30.20 ส่วนที่รองลงมาคือ คำถามระดับความจำ ร้อยละ 22.91 และคำถามระดับการวิเคราะห์ ได้ต่ำที่สุด คิดเป็นเพียงแค่ ร้อยละ 5.00 เท่านั้น ส่วนด้านความสุขในการเรียนของนักศึกษา พบว่า มีค่าเฉลี่ยภาพรวม อยู่ในระดับมาก โดยความสุขระดับมาก ในสามลำดับแรก ได้แก่ 1) เกิดจากสิ่งที่เรียนรู้มีความหมายและคุณค่าต่อการพัฒนานักศึกษาให้เป็นบัณฑิตและบุษย์ที่สมบูรณ์ 2) นักศึกษาได้ฝึกคิด แก้ปัญหา พิจารณาให้เหตุผล และ 3) นักศึกษามีอิสระทางความคิดในการเรียนรู้ ตามลำดับ

ไพฑูรย์ สินลาธันธ์ (2549) ได้ศึกษาวิจัยเรื่อง “นวัตกรรมการจัดหลักสูตรวิชาศึกษาทั่วไปในมหาวิทยาลัยไทย” ผลการศึกษาพบว่า สามารถประมวลจุดมุ่งหมายของวิชาการศึกษาทั่วไปได้เป็น 13 ประการ อันประกอบไปด้วย 1) ได้รับความรู้พื้นฐานสำหรับการเรียนในวิชาอื่นๆ ต่อไป 2) ได้เรียนรู้วิธีการศึกษาหาความรู้สาขาวิชาอื่นๆ 3) มีโลกทัศน์ที่กว้างขึ้น 4) ได้ความรู้ ความเข้าใจเกี่ยวกับสังคมโลก/นานาชาติ 5) เข้าใจเรื่องราวและปัญหาของสังคมไทย 6) รู้จัก/เข้าใจทั้งตนเองและผู้อื่นๆ 7) ได้รับความรู้เพื่อนำไปใช้ประโยชน์ในชีวิตประจำวัน ได้ 8) มีความรู้และตระหนักในคุณค่าของศิลปวัฒนธรรม 9) ได้รับการปลูกฝังด้านคุณธรรมจริยธรรม 10) รู้จักคิดวิเคราะห์วิจารณ์ 11) มี

ความสามารถในการปรับตัวและตัดสินใจแก้ปัญหา 12) มีความใฝ่รู้และแสวงหาความรู้อยู่เสมอ และ 13) มีทักษะและความสามารถในการสื่อสาร . ส่วนรูปแบบหลักสูตรวิชาการศึกษาทั่วไปของมหาวิทยาลัยไทย มี 2 รูปแบบ คือ เป็นแบบบังคับร่วม คือ ให้ผู้เรียนเรียนร่วมกันทั้งมหาวิทยาลัย และแบบบังคับกระจาย คือ ให้ผู้เรียนเลือกเรียนได้ แล้วแต่คณะและตัวของผู้เรียนเอง ในขณะที่รายวิชาที่จัดสอน ประกอบไปด้วย 2 ประเภท คือ รายวิชาแบบเชิงเดี่ยว ซึ่งเป็นเนื้อหาวิชาชีพ เช่น จิตวิทยาทั่วไป ยังมีสอนอยู่มาก ส่วนรายวิชาแบบผสม อาทิ มนุษย์กับสังคม ก็มีมากขึ้นเช่นเดียวกัน ในประการสุดท้าย นวัตกรรมวิชาการศึกษาทั่วไปที่เด่นชัด ซึ่งถูกค้นพบในการวิจัยครั้งนี้มี 5 กรณีตัวอย่าง ได้แก่ 1) วิชาบัณฑิตอุดมคติ ของจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย 2) รายวิชาบูรณาการของมหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์ 3) ชุดการสอนของมหาวิทยาลัยเกษมบัณฑิต 4) การพัฒนาหลักสูตรครบวงจรของมหาวิทยาลัยขอนแก่น และ 5) สำนักวิชาการศึกษาทั่วไปของมหาวิทยาลัยศรีปทุม ซึ่งเป็นแห่งเดียวในประเทศไทย ที่มีการบริหารจัดการโดยจัดตั้งขึ้นเป็นสำนัก เทียบเท่ากับคณะวิชา เพื่อให้สามารถปฏิบัติตามอุดมคติของวิชาการศึกษาทั่วไปได้อย่างเต็มที่

สมเดช เจริญไชย (2549) ได้ศึกษาวิจัยเรื่อง “การพัฒนาโปรแกรมการจัดเก็บระบบการเรียน-การสอน หมวดวิชาการศึกษาทั่วไป กลุ่มวิชาคณิตศาสตร์และเทคโนโลยีผ่านเว็บเพจบนระบบเครือข่ายของมหาวิทยาลัยราชภัฏจันทรเกษม” ผลการศึกษาพบว่า ผู้ใช้โปรแกรมฯ ส่วนใหญ่มีประสบการณ์ด้านการใช้คอมพิวเตอร์และระบบอินเทอร์เน็ตในระดับปานกลาง ส่วนผลจากการศึกษาระดับความพึงพอใจเกี่ยวกับการใช้โปรแกรมฯ ในด้านการออกแบบ โปรแกรม การเข้าสู่ระบบการเรียนรู้ การสอน การสืบค้น และการติดต่อสื่อสารของโปรแกรมการจัดเก็บระบบการเรียน-การสอน พบว่า ผู้ใช้โปรแกรมส่วนใหญ่มีความพึงพอใจในระดับปานกลาง ในขณะที่ ผลจากการวิเคราะห์ความสัมพันธ์ระหว่างปัจจัยส่วนบุคคลของผู้ใช้โปรแกรมฯ คือ ตัวแปร เพศ อายุ และสถานภาพ กับความพึงพอใจในการใช้โปรแกรมฯ ปรากฏว่า ผู้ใช้โปรแกรมฯ ส่วนใหญ่ที่มีปัจจัยส่วนบุคคลด้านเพศ อายุ และสถานภาพ ที่แตกต่างกัน จะมีค่าเฉลี่ยความพึงพอใจในการใช้โปรแกรมฯ ในระดับที่ไม่แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ ในทางตรงกันข้าม ผลจากการวิเคราะห์ความสัมพันธ์ระหว่างตัวแปรประสบการณ์ด้านการใช้คอมพิวเตอร์และระบบอินเทอร์เน็ต ของผู้ใช้โปรแกรมฯ กับตัวแปรความพึงพอใจในการใช้โปรแกรมฯ กลับพบว่า ผู้ใช้โปรแกรมฯ ที่มีประสบการณ์การใช้คอมพิวเตอร์และระบบอินเทอร์เน็ตที่แตกต่างกัน จะมีค่าเฉลี่ยความพึงพอใจ ในการใช้โปรแกรมฯ ในระดับที่แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ กล่าวคือ โดยผู้ใช้โปรแกรมฯ ที่มีประสบการณ์ด้านคอมพิวเตอร์และระบบอินเทอร์เน็ต ในระดับมาก-มากที่สุด จะมีความพึงพอใจในการใช้โปรแกรมฯ มากกว่าผู้ที่มีประสบการณ์ในระดับน้อย-น้อยที่สุด

อรวัฒน์ ชินพันธ์ (2548) ได้ศึกษาวิจัยเรื่อง “การศึกษาทักษะของนักศึกษาที่มีต่อการเรียนการสอนระบบกลุ่มใหญ่วิชาการศึกษาทั่วไปของมหาวิทยาลัยราชภัฏสวนสุนันทา” ผลการศึกษาพบว่า นักศึกษามีทักษะต่อการจัดการเรียนการสอนระบบกลุ่มใหญ่วิชาการศึกษาทั่วไป ในด้านรูปแบบการสอนระบบกลุ่มใหญ่ ด้านกิจกรรมการเรียนการสอน ด้านสื่อและอุปกรณ์ประกอบการเรียนการสอน และด้านการวัดและประเมินผล โดยรวมและในแต่ละด้านว่า มีความเหมาะสมในระดับปานกลาง นอกจากนี้ ยังพบว่า นักศึกษาเพศชายและเพศหญิง มีทักษะต่อการเรียนการสอนระบบกลุ่มใหญ่วิชาการศึกษาทั่วไป โดยรวมและในแต่ละด้าน ไม่แตกต่างกัน ในขณะที่ ตัวแปรระดับชั้นปี คือ นักศึกษาชั้นปีที่ 1 และนักศึกษาชั้นปีที่ 2 กลับมีทักษะต่อการเรียนการสอนในระบบกลุ่มใหญ่วิชาการศึกษาทั่วไป โดยรวมและในแต่ละด้าน แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 นอกจากนี้ นักศึกษาที่เรียนภาคปกติกับเรียนภาคสมทบ ก็มีทักษะต่อการเรียนการสอนในระบบกลุ่มใหญ่ โดยรวมแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 จากนั้นเมื่อพิจารณาเป็นรายด้าน ก็พบว่า ด้านรูปแบบการสอนระบบกลุ่มใหญ่ และด้านสื่อและอุปกรณ์ประกอบการเรียนการสอน มีความแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 ส่วนในด้านกิจกรรมการเรียนการสอนและด้านการวัดและประเมินผล กลับพบว่า ไม่มีความแตกต่างกัน และในประการสุดท้าย นักศึกษาที่เรียนในสาขาวิชาที่แตกต่างกัน จะมีทักษะต่อการเรียนการสอนระบบกลุ่มใหญ่ โดยรวมแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 โดยนักศึกษาสาขาวิชาศิลปศาสตร์ มีทักษะที่แตกต่างจากนักศึกษาสาขาวิชาบริหารธุรกิจ

สนอง แก้วเกิด (2543) ได้ศึกษาวิจัยเรื่อง “การประเมินหลักสูตรหมวดวิชาการศึกษาทั่วไป สถาบันราชภัฏในภาคตะวันออกเฉียงเหนือ” ผลการศึกษาพบว่า 1) ด้านบริบท ได้แก่ จุดประสงค์ทั่วไปและความมุ่งหมายของกลุ่มวิชา นักศึกษามีความคิดเห็นว่า มีความเหมาะสมมาก ในขณะที่อาจารย์ผู้สอนและคณะกรรมการบริหารหลักสูตรมีความคิดเห็นว่ามีเหมาะสมปานกลาง 2) ด้านปัจจัยเบื้องต้น ได้แก่ จำนวนหน่วยกิต เนื้อหาวิชา และสิ่งอำนวยความสะดวก นักศึกษามีความคิดเห็นว่า มีความเหมาะสมมาก ในขณะที่อาจารย์ผู้สอนและคณะกรรมการบริหารหลักสูตร มีความเห็นว่ามีเหมาะสมปานกลาง 3) ด้านกระบวนการ ได้แก่ กิจกรรมการเรียนการสอน การวัดและการประเมินผล และการบริหารและบริการหลักสูตร นักศึกษามีความคิดเห็นว่า มีการปฏิบัติมาก ในขณะที่อาจารย์ผู้สอนและคณะกรรมการบริหารหลักสูตรมีความคิดเห็นว่ามี การปฏิบัติปานกลาง และในประการสุดท้าย 4) ด้านการผลิต ได้แก่ คุณภาพของนักศึกษา นักศึกษามีความคิดเห็นว่า มีความเหมาะสมมาก ในขณะที่อาจารย์ผู้สอนและคณะกรรมการบริหารหลักสูตร มีความคิดเห็นว่ามีเหมาะสมปานกลาง

2.9.2 งานวิจัยเกี่ยวกับคุณลักษณะของบัณฑิตที่พึงประสงค์

พรณพัชร์ วิมลทรง (2555) ได้ศึกษาวิจัยเรื่อง “คุณลักษณะตามสภาพจริงและคุณลักษณะที่พึงประสงค์ของบัณฑิตระดับปริญญาตรีตามความคิดเห็นขององค์กรผู้ใช้บัณฑิตในจังหวัดนครศรีธรรมราช” ผลการศึกษาพบว่า บัณฑิตระดับปริญญาตรีในจังหวัดนครศรีธรรมราช มีคุณลักษณะตามสภาพจริงในด้านบุคลิกภาพเป็นอันดับที่หนึ่ง และอันดับที่รองลงมา ได้แก่ คุณลักษณะด้านคุณธรรมจริยธรรม ด้านความรู้ความสามารถ ด้านภาวะผู้นำ และด้านทักษะการปฏิบัติงานตามลำดับ ในขณะที่ กลุ่มตัวอย่างผู้ใช้บัณฑิต มีความคาดหวังและพึงประสงค์ที่จะให้บัณฑิตระดับปริญญาตรี มีคุณลักษณะด้านคุณธรรมจริยธรรมสูงเป็นอันดับที่หนึ่ง และรองลงมาคือ คุณลักษณะด้านบุคลิกภาพ ด้านทักษะการปฏิบัติงาน ด้านความรู้ความสามารถ และด้านภาวะผู้นำ ตามลำดับ ส่วนผลของการเปรียบเทียบคุณลักษณะตามสภาพจริงและคุณลักษณะที่พึงประสงค์ของบัณฑิตระดับปริญญาตรีตามความคิดเห็นขององค์กรผู้ใช้บัณฑิตในจังหวัดนครศรีธรรมราช ด้านความรู้ความสามารถ ด้านทักษะการปฏิบัติงาน ด้านบุคลิกภาพ ด้านภาวะผู้นำ และคุณลักษณะด้านคุณธรรมจริยธรรม ล้วนมีความแตกต่างกัน อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติทุกด้าน

กฤตพร ชูแสง และคณะ (2554) ได้ศึกษาวิจัยเรื่อง “คุณลักษณะของบัณฑิตที่พึงประสงค์ตามกรอบมาตรฐานคุณวุฒิระดับอุดมศึกษาแห่งชาติของสาขาวิชาออกแบบแฟชั่นผ้าและเครื่องแต่งกาย” ผลการศึกษาพบว่า นักศึกษาและบัณฑิตได้ให้ความสำคัญกับคุณลักษณะด้านทักษะความสัมพันธ์ระหว่างบุคคลและความรับผิดชอบ เป็นอันดับที่ 1 โดยมีความคิดเห็นอยู่ในระดับมาก ส่วนอันดับที่รองลงมาคือ ด้านคุณธรรมจริยธรรม ในขณะที่ สถานประกอบการ/ผู้ใช้บัณฑิต ได้ให้ความสำคัญกับคุณลักษณะด้านคุณธรรมจริยธรรม เป็นอันดับที่ 1 โดยมีความคิดเห็นอยู่ในระดับมาก ส่วนอันดับที่รองลงมา คือ ด้านทักษะความสัมพันธ์ระหว่างบุคคลและความรับผิดชอบ ส่วนผู้ปกครองได้ให้ความสำคัญกับคุณลักษณะด้านทักษะความสัมพันธ์ระหว่างบุคคล เป็นอันดับที่ 1 โดยมีความคิดเห็นอยู่ในระดับมาก ส่วนอันดับที่รองลงมา คือ ด้านทักษะทางปัญญา และในประการสุดท้าย อาจารย์ผู้สอน/ผู้บริหาร ได้ให้ความสำคัญกับคุณลักษณะด้านทักษะความสัมพันธ์ระหว่างบุคคลและความรับผิดชอบ เป็นอันดับที่ 1 โดยมีความคิดเห็นอยู่ในระดับมากที่สุด

เกศรินทร์ เพ็ชรรัตน์ และคณะ (2554) ได้ศึกษาวิจัยเรื่อง “คุณลักษณะของบัณฑิตที่พึงประสงค์ตามกรอบมาตรฐานคุณวุฒิระดับอุดมศึกษาแห่งชาติของสาขาวิชาวิทยาศาสตร์การอาหารและโภชนาการ” ผลการศึกษาพบว่า กลุ่มตัวอย่างได้ประเมินความพึงพอใจที่มีต่อคุณลักษณะของบัณฑิตและการจัดการศึกษาในหลักสูตร (พ.ศ. 2550) ทั้ง 6 ด้าน คือ ด้านคุณธรรมจริยธรรม ด้านความรู้ ด้านเชาว์ปัญญา ด้านทักษะความสัมพันธ์ระหว่างบุคคลและความรับผิดชอบ ด้านทักษะการวิเคราะห์เชิง

ตัวเลข การสื่อสาร และการใช้เทคโนโลยีสารสนเทศ และด้านทักษะพิสัย โดยมีรายละเอียดต่อไปนี้ คือ กลุ่มบัณฑิตได้ประเมินโดยรวมทุกด้านอยู่ในระดับมาก กลุ่มผู้ปกครองอยู่ในระดับมาก กลุ่มคณาจารย์/ผู้บริหารอยู่ในระดับมาก ในขณะที่กลุ่มสถานประกอบการ/ผู้ใช้บัณฑิต ได้ประเมินโดยรวมทุกด้านอยู่ในระดับที่มากที่สุด

เจดนิพัทธ์ บุญสวัสดิ์ และคณะ (2554) ได้ศึกษาวิจัยเรื่อง “คุณลักษณะของบัณฑิตที่พึงประสงค์ตามกรอบมาตรฐานคุณวุฒิระดับอุดมศึกษาแห่งชาติของสาขาวิชาอาหารและโภชนาการ” ผลการศึกษาพบว่า บัณฑิต อาจารย์ผู้สอน และผู้ปกครอง ได้ให้ความสำคัญกับคุณลักษณะด้านทักษะความสัมพันธ์ระหว่างบุคคลและความรับผิดชอบ เป็นอันดับที่ 1 โดยมีค่าเฉลี่ยความคิดเห็นอยู่ในระดับมาก (ค่าเฉลี่ย = 4.12, 3.61 และ 4.15 ตามลำดับ) ในขณะที่ มุมมองของสถานประกอบการ ได้ให้ความสำคัญกับคุณลักษณะด้านคุณธรรมจริยธรรม เป็นอันดับที่ 1 โดยมีค่าเฉลี่ยความคิดเห็นอยู่ในระดับมาก (ค่าเฉลี่ย = 3.84)

ฉวีวรรณ แจ่มกิจ และคณะ (2554) ได้ศึกษาวิจัยเรื่อง “คุณลักษณะของบัณฑิตที่พึงประสงค์ตามกรอบมาตรฐานคุณวุฒิระดับอุดมศึกษาแห่งชาติของสาขาวิชาอุตสาหกรรมบริการอาหาร” ผลการศึกษาพบว่า คุณลักษณะของบัณฑิตที่มีต่อความพึงพอใจในการจัดการศึกษาในหลักสูตร (พ.ศ. 2550) ของสาขาวิชาอุตสาหกรรมบริการอาหาร โดยรวมอยู่ในระดับมาก จากนั้นเมื่อพิจารณาแยกเป็นรายด้าน ก็พบว่า 1) ด้านคุณธรรมจริยธรรม ได้แก่ คุณลักษณะของบัณฑิตต้องมีความประพฤติดี มีความรับผิดชอบ มีความซื่อสัตย์สุจริต ทั้งต่อตนเองและผู้อื่น และมีความตรงต่อเวลา 2) ด้านความรู้ ได้แก่ มีทักษะด้านปฏิบัติการ สามารถวิเคราะห์ปัญหาที่เกิดขึ้นได้ และมีความรอบรู้ในสาขาวิชาชีพ 3) ด้านไหวพริบดีปัญญา ได้แก่ สามารถวิเคราะห์สถานการณ์ และประยุกต์ความรู้ แนวคิด หลักการ ทฤษฎีเพื่อใช้คิด เพื่อการแก้ไขปัญหาอย่างสร้างสรรค์ และตัดสินใจได้ถูกต้องรวดเร็ว แก้ปัญหาเฉพาะหน้าได้ มีความรู้รอบตัวที่จำเป็นในวิชาชีพ 4) ด้านความสัมพันธ์ระหว่างบุคคลและความรับผิดชอบ ได้แก่ ต้องมีมนุษยสัมพันธ์ดี ขอมรับรับความคิดเห็นของผู้อื่น รู้จักวางแผนและรับผิดชอบการเรียนรู้ และเชื่อมั่นในตัวเองและกล้าแสดงความคิดเห็น 5) ด้านวิเคราะห์และสื่อสาร ได้แก่ สามารถประยุกต์ใช้วิธีการทางคณิตศาสตร์และสถิติในการศึกษาปัญหาและนำเสนอรายงาน สามารถใช้เทคโนโลยี และมีทักษะในการเขียนได้อย่างถูกต้อง และ 6) ด้านทักษะพิสัย ได้แก่ สามารถปฏิบัติงานได้ถูกต้องโดยอิสระ สามารถปฏิบัติงานตามแบบที่กำหนดได้ และสามารถประยุกต์การปฏิบัติงานเพื่อการแก้ปัญหาในสภาพจริงได้

ชไมพร สิงห์ตระหง่าน (2554) ได้ศึกษาวิจัยเรื่อง “ความคาดหวังของผู้บริหารองค์การภาครัฐและภาคเอกชนที่มีต่อคุณลักษณะของบัณฑิตสาขาวิชารัฐประศาสนศาสตร์ มหาวิทยาลัยเอเชียอาคเนย์” ผลการศึกษาพบว่า ผู้บริหารส่วนใหญ่พึงพอใจกับพฤติกรรมการทำงานของผู้บริหารบัณฑิตสาขาวิชารัฐประศาสนศาสตร์ มหาวิทยาลัยเอเชียอาคเนย์ โดยผู้บริหารองค์การภาคเอกชน มีความพึงพอใจในระดับมาก คิดเป็นร้อยละ 64 ในขณะที่ผู้บริหารองค์การภาครัฐ มีความพึงพอใจในระดับมาก คิดเป็นร้อยละ 59 จากนั้นเมื่อสอบถามถึงความประสงค์ที่จะรับบัณฑิตสาขาวิชารัฐประศาสนศาสตร์ มหาวิทยาลัยเอเชียอาคเนย์ เข้าปฏิบัติงาน ก็พบว่า ผู้บริหารองค์การภาคเอกชนมีความประสงค์ดังกล่าว คิดเป็นร้อยละ 89 ในขณะที่ผู้บริหารองค์การภาครัฐ คิดเป็นร้อยละ 87 นอกจากนี้ จากการทดสอบสมมติฐานทางสถิติเพิ่มเติม ยังพบอีกว่า ผู้บริหารองค์การภาครัฐและภาคเอกชน มีความคาดหวังต่อคุณลักษณะของบัณฑิตที่พึงประสงค์ไม่แตกต่างกัน รวมทั้ง ผู้บริหารองค์การภาครัฐและภาคเอกชน มีความประสงค์ที่จะรับบัณฑิตสาขาวิชารัฐประศาสนศาสตร์ จากมหาวิทยาลัยเอเชียอาคเนย์ และจากสถาบันการศึกษาแห่งอื่นๆ เข้าทำงาน ไม่แตกต่างกัน

ณัฐแก้ว ช่อรอด (2554) ได้ศึกษาวิจัยเรื่อง “ศึกษาคุณลักษณะของบัณฑิตตามกรอบมาตรฐานคุณวุฒิแห่งชาติและตามความต้องการของผู้ใช้บัณฑิตคณะวิทยาการจัดการ ในจังหวัดเพชรบูรณ์” ผลการศึกษาพบว่า ผู้ใช้บัณฑิตมีความต้องการบัณฑิต คณะวิทยาการจัดการ ในจังหวัดเพชรบูรณ์ ซึ่งมีคุณลักษณะตามกรอบมาตรฐานคุณวุฒิแห่งชาติ โดยภาพรวมอยู่ในระดับมาก จากนั้น เมื่อแยกพิจารณาเป็นรายด้าน ก็พบว่า ด้านคุณธรรมจริยธรรม ด้านความรู้ และด้านทักษะทางปัญญา มีความต้องการอยู่ในระดับมาก ในขณะที่ ด้านทักษะความสัมพันธ์ระหว่างบุคคลและความรับผิดชอบ และด้านทักษะการวิเคราะห์เชิงตัวเลข การสื่อสาร และการใช้เทคโนโลยีสารสนเทศ มีความต้องการอยู่ในระดับปานกลาง ประการต่อมา เมื่อพิจารณาในอีกเกณฑ์หนึ่ง ก็พบว่า ผู้ใช้บัณฑิต คณะวิทยาการจัดการ ในจังหวัดเพชรบูรณ์ มีความต้องการคุณลักษณะของบัณฑิต โดยรวมอยู่ในระดับมาก จากนั้นเมื่อแยกพิจารณาเป็นรายด้าน ก็พบว่า ด้านความชำนาญ ด้านความพยายาม และด้านความรู้ความสามารถในการทำงาน มีความต้องการอยู่ในระดับมาก ในขณะที่ ด้านความรับผิดชอบ กลับอยู่ในระดับที่มากที่สุด

อภิรติ โสพต และคณะ (2554) ได้ศึกษาวิจัยเรื่อง “คุณลักษณะของบัณฑิตที่พึงประสงค์ตามกรอบมาตรฐานคุณวุฒิระดับอุดมศึกษาแห่งชาติของสาขาวิชาการบริหารธุรกิจคหกรรมศาสตร์” ผลการศึกษาพบว่า นักศึกษาชั้นปีที่ 4 และบัณฑิตผู้สำเร็จการศึกษา มีความพึงพอใจต่อคุณลักษณะของบัณฑิตที่พึงประสงค์ของสาขาวิชาการบริหารธุรกิจคหกรรมศาสตร์ ในทั้ง 6 ด้าน คือ ด้านคุณธรรมจริยธรรม ด้านความรู้ ด้านเชาว์ปัญญา ด้านทักษะความสัมพันธ์ระหว่างบุคคลและความรับผิดชอบ ด้านทักษะการวิเคราะห์เชิงตัวเลข การสื่อสาร และการใช้เทคโนโลยีสารสนเทศ และด้านทักษะพิสัย

อยู่ในระดับมาก โดยมีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 4.30 ในขณะที่ความคิดเห็นของผู้มีส่วนได้ส่วนเสียต่อการจัดการเรียนการสอนในหลักสูตรดังกล่าวนี้ คือ ผู้ปกครอง คณาจารย์ ผู้บริหาร และสถานประกอบการ มีความพึงพอใจอยู่ในระดับมาก โดยมีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 4.11, 4.36 และ 4.51 ตามลำดับ

อัจฉรารธรรม ฅ สงขลา และคณะ (2554) ได้ศึกษาวิจัยเรื่อง “คุณลักษณะของบัณฑิตที่พึงประสงค์ตามกรอบมาตรฐานคุณวุฒิระดับอุดมศึกษาแห่งชาติของสาขาวิชาเทคโนโลยีการจัดการสินค้าแฟชั่น” ผลการศึกษาพบว่า ผู้มีส่วนได้ส่วนเสียได้แสดงความคิดเห็นในภาพรวมต่อคุณลักษณะของบัณฑิตตามกรอบมาตรฐานคุณวุฒิระดับอุดมศึกษาแห่งชาติของสาขาวิชาเทคโนโลยีการจัดการสินค้าแฟชั่น ในทั้ง 6 ด้าน โดยภาพรวมอยู่ในระดับมาก โดยสามารถจัดเรียงลำดับได้ ดังต่อไปนี้ คือ ด้านคุณธรรมจริยธรรม มีค่าเฉลี่ยสูงที่สุด ในส่วนที่รองลงมาได้แก่ ด้านทักษะทางปัญญา ด้านทักษะความสัมพันธ์ระหว่างบุคคลและความรับผิดชอบ ด้านความรู้ ด้านทักษะพิสัย และด้านทักษะการวิเคราะห์ โดยมีค่าเฉลี่ยคือ 4.45, 4.37, 4.24, 4.23 และ 4.06 ตามลำดับ

ดาระกา ศิริสันติสัมฤทธิ์ (2553) ได้ศึกษาวิจัยเรื่อง “ปัจจัยการจัดการศึกษาที่มีความสัมพันธ์กับคุณลักษณะบัณฑิตที่พึงประสงค์” ผลการศึกษาพบว่า กลุ่มตัวอย่างบุคลากรสายวิชาการและสายสนับสนุนวิชาการในสถาบันเทคโนโลยีพระจอมเกล้าเจ้าคุณทหารลาดกระบัง มีความคิดเห็นต่อปัจจัยการจัดการศึกษาอยู่ในระดับปานกลาง นอกจากนี้ ยังพบว่า ตัวแปรปัจจัยการจัดการศึกษามีความสัมพันธ์กับคุณลักษณะบัณฑิตที่พึงประสงค์เป็นบวก อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 ตัวแปรอิสระทั้ง 6 ตัว สามารถเรียงลำดับค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์ จากมากไปหาน้อย ได้แก่ ด้านการเงินและงบประมาณ ด้านการส่งเสริมและพัฒนากิจกรรมนักศึกษา ด้านการประกันคุณภาพการศึกษา ด้านการบริหารจัดการ และด้านหลักสูตรและการจัดการเรียนการสอน กับด้านนโยบายและแผนการดำเนินงาน ที่มีค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์ที่เท่ากัน

พลวัต วุฒิประจักษ์ (2553) ได้ศึกษาวิจัยเรื่อง “การพัฒนาหลักสูตรรายวิชาจิตตปัญญาศึกษาสำหรับนักศึกษาครู เพื่อเสริมสร้างคุณลักษณะบัณฑิตครูที่พึงประสงค์” ผลการศึกษาพบว่า ทำให้ได้รูปแบบของการพัฒนาหลักสูตรรายวิชาจิตตปัญญาศึกษา คือ “AFDDCER Model” โดยใช้หลักการของจิตตปัญญาศึกษาเป็นกระบวนการเรียนรู้ด้วยใจอย่างใคร่ครวญ โดยมุ่งการพัฒนาความเป็นมนุษย์ที่สมบูรณ์ เน้นการใช้สติปัญญาเพื่อเข้าถึงความจริง เชื่อมโยงสรรพศาสตร์อย่างสมดุล ซึ่งทั้งหมดนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อเสริมสร้างคุณลักษณะบัณฑิตครูที่พึงประสงค์ อันเป็นไปตามแนวคิดจิตตปัญญาศึกษา โดยมีสาระการเรียนรู้เกี่ยวกับ การเรียนรู้เพื่อการเปลี่ยนแปลง การสงบนิ่ง โยคะ สุนทรียสนทนา สุนทรียศิลป์ การศึกษาชุมชน และกิจกรรมสร้างสรรค์ สำหรับการพัฒนาหลักสูตร ประกอบไปด้วย 4

ขั้นตอน อัน ได้แก่ 1) ขั้นการศึกษาวิเคราะห์ข้อมูลพื้นฐาน 2) ขั้นตอนออกแบบและพัฒนาหลักสูตร 3) ขั้นตอนการสร้างสรรค์ประสบการณ์ และ 4) ขั้นการสะท้อนข้อมูลจากการพัฒนาหลักสูตร ส่วนขั้นตอนการนำหลักสูตรรายวิชาไปใช้ในชั้นเรียน จะประกอบไปด้วยขั้นตอนตามรูปแบบ “MILER Model” อัน ได้แก่ 1) ขั้นสงบนิ่งอยู่กับตัวเอง 2) ขั้นการให้ความรู้ 3) ขั้นเรียนรู้ประสบการณ์จากกิจกรรม 4) ขั้นการสะท้อนความคิดจากการจัดกิจกรรม โดยมีการขับเคลื่อนการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ในแต่ละขั้นตอน คือ 1) การสร้างความตระหนักในตน 2) การสร้างเสริมประสบการณ์ และ 3) การใคร่ครวญตรวจสอบการเปลี่ยนแปลง อย่างไรก็ตาม ผลที่เกิดขึ้นจากการใช้หลักสูตรรายวิชาจิตตปัญญาศึกษาดังกล่าวนี้ ได้พบว่า 1) นักศึกษาเกิดความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับหลักสูตรรายวิชาจิตตปัญญาศึกษา โดยสามารถนำไปประยุกต์ใช้ในการปฏิบัติตนและการสอน ที่สูงขึ้นอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 2) นักศึกษามีคุณลักษณะของบัณฑิตที่พึงประสงค์ กล่าวคือ มีความตระหนักรู้ในตนเอง มีความเมตตาต่อเพื่อนมนุษย์ ทำงานเพื่อส่วนรวม และคิดอย่างมีวิจารณญาณ ที่สูงขึ้นอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 และ 3) นักศึกษามีความพึงพอใจต่อหลักสูตรรายวิชาจิตตปัญญาศึกษา ในระดับที่มากที่สุด

ปาริณา แอนเดอร์สัน และคณะ (2552) ได้ศึกษาวิจัยเรื่อง “การศึกษาคุณสมบัติของบัณฑิตที่พึงประสงค์ของสถานประกอบการ กรณีศึกษา : สถานประกอบการในจังหวัดกาฬสินธุ์ ปี พ.ศ. 2552” ผลการศึกษาพบว่า กลุ่มตัวอย่างส่วนใหญ่มีความพึงพอใจต่อบัณฑิตในสถานประกอบการ ในระดับมาก ในด้านต่อไปนี้ คือ บัณฑิตมีความซื่อสัตย์ มีความสามารถในการติดต่อสื่อสาร มีน้ำใจเห็นแก่ประโยชน์ส่วนรวม มีคุณธรรมจริยธรรมและขยันในการทำงาน และมีความสุขอ่อนน้อมถ่อมตนตามลำดับ ส่วนความพึงพอใจต่อบัณฑิตในสถานประกอบการ ในระดับปานกลาง ได้แก่ด้านต่อไปนี้ คือ มีความรู้ความสามารถทางวิชาการ ความสามารถเรียนรู้ด้วยตนเอง และมีความขยัน อดทนอดกลั้น ตามลำดับ และในประการสุดท้าย กลุ่มตัวอย่างมีความพึงพอใจต่อบัณฑิตในสถานประกอบการ ในระดับน้อย ได้แก่ ด้านความสามารถในการแก้ปัญหา และด้านการมีความคิดริเริ่มสร้างสรรค์

อรนงค์ เย็นเกษม (2552) ได้ศึกษาวิจัยเรื่อง “ปัจจัยที่ส่งผลต่อคุณลักษณะบัณฑิตที่พึงประสงค์ของนักศึกษามหาวิทยาลัยขอนแก่น” ผลการศึกษาพบว่า สภาพนักศึกษาตามคุณลักษณะบัณฑิตที่พึงประสงค์ของมหาวิทยาลัยขอนแก่น โดยภาพรวมอยู่ในระดับมากทุกด้าน โดยปัจจัยที่ส่งผลต่อคุณลักษณะบัณฑิตที่พึงประสงค์ของนักศึกษามหาวิทยาลัยขอนแก่น โดยภาพรวม มีค่าเฉลี่ยอยู่ในระดับมาก จากนั้นเมื่อพิจารณาแยกเป็นรายด้าน โดยเรียงลำดับจากมากไปหาน้อย ได้แก่ ด้านการพัฒนาหลักสูตร ด้านการส่งเสริมและพัฒนาอาจารย์ ด้านการจัดการเรียนการสอน ด้านการส่งเสริมและพัฒนานักศึกษา และด้านการประเมินคุณภาพการผลิตบัณฑิต ตามลำดับ นอกจากนี้ ยังพบว่า

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้าไม่ว่ากรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

ความสัมพันธ์ระหว่างปัจจัยที่ส่งผลต่อคุณลักษณะบัณฑิตที่พึงประสงค์ของนักศึกษา มหาวิทยาลัยขอนแก่น มีค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์แบบเพียร์สัน ที่มีความสัมพันธ์ไปในทางบวก อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 เมื่อพิจารณาแยกเป็นรายด้าน ได้พบว่า ด้านที่มีความสัมพันธ์อยู่ในระดับต่ำ ได้แก่ ด้านการพัฒนาหลักสูตร ด้านการจัดการเรียนการสอน และด้านการประเมินคุณภาพบัณฑิต ในขณะที่ ด้านที่มีความสัมพันธ์อยู่ในระดับค่อนข้างสูง ได้แก่ ด้านการส่งเสริมและพัฒนาอาจารย์ และด้านการส่งเสริมและพัฒนานักศึกษา

จิราพร วัฒนศรีสิน และคณะ (2551) ได้ศึกษาวิจัยเรื่อง “การพัฒนาการจัดการเรียนการสอนแบบมีส่วนร่วมเพื่อเสริมสร้างคุณลักษณะบัณฑิตที่พึงประสงค์ของนักศึกษาพยาบาล วิทยาลัยพยาบาลบรมราชชนนี นครศรีธรรมราช” ผลการศึกษาพบว่า การจัดการเรียนการสอนแบบมีส่วนร่วมเพื่อเสริมสร้างคุณลักษณะบัณฑิตที่พึงประสงค์ ประกอบไปด้วย 1) สมรรถนะของอาจารย์ที่สอดคล้องกับคุณลักษณะของบัณฑิต 2) การพัฒนาสมรรถนะของการจัดการเรียนการสอนแบบเอื้ออาทร 3) การพัฒนากระบวนการจัดการเรียนการสอนแบบบูรณาการ 4) กิจกรรมเสริมหลักสูตร และ 5) สิ่งสนับสนุนการเรียนรู้ ส่วนกระบวนการมีส่วนร่วมประกอบไปด้วย 4 ขั้นตอน อันได้แก่ 1) การวางแผนเพื่อไปสู่การเปลี่ยนแปลงที่ดีขึ้น 2) การลงมือปฏิบัติตามแผน 3) การสังเกตการณ์ และ 4) การสะท้อนกลับ นอกจากนี้ ภายหลังจากที่นักศึกษาได้เข้าร่วมในกิจกรรมการจัดการเรียนการสอนแบบมีส่วนร่วมแล้ว ก็พบว่า นักศึกษามีคุณลักษณะที่พึงประสงค์ตามเกณฑ์ของวิทยาลัยฯ ทั้ง 15 ด้าน อยู่ในระดับดี ในมุมมองของนักศึกษา พบว่า มีความพึงพอใจต่อกิจกรรมการเรียนการสอนนี้ อยู่ในระดับมาก ในขณะที่อาจารย์ผู้สอน ก็มีความเห็นว่า กิจกรรมการจัดการเรียนการสอนนี้ มีความเหมาะสมอยู่ในระดับมาก เช่นเดียวกัน

พัชรี ศรีสังข์ (2551) ได้ศึกษาวิจัยเรื่อง “การพัฒนารูปแบบการจัดการเรียนรู้วิชาจิตวิทยา สังคมโดยใช้ชุมชนและประสบการณ์เป็นฐานเพื่อเสริมสร้างคุณลักษณะของบัณฑิตที่พึงประสงค์” ผลการศึกษาพบว่า การพัฒนารูปแบบการจัดการเรียนรู้ สามารถแบ่งออกได้อย่างเป็นระบบใน 8 องค์ประกอบ คือ 1) ปัญหาและความต้องการจำเป็นในการจัดการเรียนรู้ 2) หลักการของรูปแบบการจัดการเรียนรู้ 3) วัตถุประสงค์ของรูปแบบการจัดการเรียนรู้ 4) ผลการเรียนรู้ที่คาดหวัง 5) สารการเรียนรู้ 6) กิจกรรมการเรียนรู้ 7) การวัดผลประเมินผลรูปแบบ และ 8) แหล่งเรียนรู้ นอกจากนี้ ยังพบว่า คุณลักษณะของบัณฑิตที่พึงประสงค์ที่เกิดขึ้นกับนิสิตภายหลังจากใช้รูปแบบการจัดการเรียนรู้ ด้านสติปัญญา มีค่าคะแนนเฉลี่ยอยู่ในระดับดี ด้านอารมณ์ความรู้สึก มีค่าคะแนนเฉลี่ยอยู่ในระดับมาก และด้านทักษะทุกทักษะ มีค่าคะแนนเฉลี่ยอยู่ในระดับมาก โดยยกเว้นเฉพาะทักษะการสังเกต ที่อยู่ในระดับมากที่สุด

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่ากรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

รินฤติ ชัยอำมาตย์ (2549) ได้ศึกษาวิจัยเรื่อง “คุณลักษณะของบัณฑิตที่พึงประสงค์ในทัศนะของนักศึกษามหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์” ผลการศึกษาพบว่า คุณลักษณะของบัณฑิตที่พึงประสงค์ในด้านการเรียนรู้ ความมีคุณธรรม ความมีวินัยในตนเอง และลักษณะมุ่งอนาคตควบคุมตน นักศึกษาคณะพยาบาลศาสตร์ จะมีความคิดเห็นในทุกด้านอยู่ในระดับสูง ในขณะที่นักศึกษาคณะสถาปัตยกรรมศาสตร์และผังเมือง กลับมีความคิดเห็นในทุกด้านอยู่ในระดับต่ำ จากนั้น เมื่อพิจารณาเป็นรายด้านก็พบว่า 1) ด้านการเรียนรู้ นักศึกษามีความรู้ทางด้านการปฏิบัติอยู่ในระดับสูง กล่าวคือ มีความสามารถเชื่อมโยงวิธีการเรียนรู้เข้ากับสภาพปัญหาและประสบการณ์ในชีวิตจริง สามารถถ่ายทอดความรู้ที่ได้รับไปสู่ผู้อื่นได้ และสามารถนำความรู้ไปใช้ในชีวิตประจำวันได้ 2) ด้านความมีคุณธรรมจริยธรรม มีความซื่อสัตย์ อยู่ในระดับสูง กล่าวคือ ไม่ทุจริตในการสอบ ยอมรับความผิดพลาดที่เกิดขึ้น นักศึกษานิยมความเป็นไทยอยู่ในระดับต่ำ กล่าวคือ ความสามารถแสดงตนตามเอกลักษณ์ไทย อาทิ ความสามารถในการใช้ภาษาไทยได้อย่างถูกต้อง 3) ด้านความมีวินัยในตนเอง นักศึกษาปฏิบัติตามระเบียบวินัยอยู่ในระดับสูง กล่าวคือ มีความเคารพต่อสิทธิของผู้อื่น เคารพกฎเกณฑ์และกติกาสังคม ปฏิบัติตามระเบียบของมหาวิทยาลัย ด้านความรับผิดชอบอยู่ในระดับต่ำ กล่าวคือ การมีความรับผิดชอบในงานที่ได้รับมอบหมาย และ 4) ด้านลักษณะมุ่งอนาคตควบคุมตน มีความสามารถในการ “อดได้รอได้” อยู่ในระดับสูง กล่าวคือ มีความอดทน รู้จักห้ามใจตนเองได้ ในประการสุดท้าย เมื่อทดสอบความสัมพันธ์ระหว่างตัวแปร ก็พบว่า เพศหญิง มีความสัมพันธ์ทางด้านคุณธรรมจริยธรรม ที่มากกว่าเพศชาย

กฤษฏี ปทุมชัย และคณะ (2548) ได้ศึกษาวิจัยเรื่อง “คุณลักษณะบัณฑิตที่พึงประสงค์ของมหาวิทยาลัยขอนแก่น : กรณีศึกษาจากบัณฑิตที่สำเร็จการศึกษาในปีการศึกษา 2545” ผลการศึกษาพบว่า บัณฑิตมหาวิทยาลัยขอนแก่น ได้ให้ความสำคัญกับคุณลักษณะที่พึงประสงค์ที่บัณฑิตควรมี ทั้ง 4 ด้าน คือ คุณลักษณะส่วนตัว คุณลักษณะทางสังคม คุณลักษณะทางเจตคติในการทำงาน และคุณลักษณะทางวิชาชีพ อยู่ในระดับมาก ในประการต่อมา ผลจากการจัดลำดับความสำคัญของคุณลักษณะบัณฑิตที่พึงประสงค์ ซึ่งมหาวิทยาลัยขอนแก่น ได้พิจารณากำหนดขึ้นไว้เป็น 12 ประการ พบว่า บัณฑิตได้จัดเรียงลำดับ ที่เห็นว่ามีค่าสำคัญใน 5 ลำดับแรก ได้แก่ 1) มีความรู้ความสามารถในการคิดวิเคราะห์ทางวิชาการอย่างมีเหตุผล 2) มีจริยธรรม คุณธรรม และความซื่อสัตย์ในวิชาชีพ 3) มีความรับผิดชอบต่อสังคมและปฏิบัติตามเป็นแบบอย่างที่ดี 4) มีความสามารถในการทำงานร่วมกับผู้อื่นได้ดี และ 5) มีวิจรรณญาณและความสามารถในการแก้ไขปัญหา

สถาบันวิจัยและพัฒนา สถาบันราชภัฏลำปาง (2548) ได้ศึกษาวิจัยเรื่อง “ความพึงพอใจของผู้ใช้บัณฑิตและคุณลักษณะบัณฑิตมหาวิทยาลัยราชภัฏลำปางที่พึงประสงค์” ผลการศึกษาพบว่า ผู้ใช้บัณฑิตส่วนใหญ่ ร้อยละ 68.5 มีความคิดเห็นว่า บัณฑิตทำงานตรงกับสาขาที่สำเร็จการศึกษา ภาพรวมความพึงพอใจต่อการปฏิบัติงานของบัณฑิตมหาวิทยาลัยราชภัฏลำปาง มีค่าเฉลี่ยอยู่ในระดับมาก เมื่อพิจารณาแยกเป็นรายด้าน กล่าวคือ 1) ด้านความรู้ความสามารถทางวิชาการ 2) ด้านทักษะการปฏิบัติงานและความสามารถพิเศษ และ 3) ด้านบุคลิกภาพและทัศนคติ ก็พบว่า มีค่าเฉลี่ยอยู่ในระดับมากในทุกด้านเช่นเดียวกัน ในประการต่อมา คุณลักษณะบัณฑิตมหาวิทยาลัยราชภัฏลำปางที่พึงประสงค์ตามความคิดเห็นของผู้ใช้บัณฑิต สามารถจัดเรียงตามลำดับความสำคัญได้ดังต่อไปนี้ คือ 1) บัณฑิตต้องมีความรู้ในวิชาชีพเฉพาะสาขาเป็นอย่างดี 2) บัณฑิตมีความซื่อสัตย์ตรงเวลาและแสดงออกถึงความรับผิดชอบ 3) มีมนุษยสัมพันธ์ดี ทำงานเป็นทีมได้ และมีทัศนคติที่ดีต่อสถานประกอบการ อันดับที่ 4) และ 5) คือ มีความอดทนสูงงาน แก้ไขปัญหาเฉพาะหน้าได้ดี (เท่ากัน) 6) ความสามารถพิเศษอื่น ๆ อาทิ คอมพิวเตอร์ เครื่องใช้สำนักงาน ขับรถยนต์ได้ มีความอดทนสูงงาน แก้ไขปัญหาเฉพาะหน้าได้ดี และ 7) มีจิตสำนึกที่ดีต่อสังคมและวัฒนธรรมจารีตประเพณี

วรรณวิภา จตุชัย และคณะ (2547) ได้ศึกษาวิจัยเรื่อง “การศึกษาความพึงพอใจของนายงานต่อการปฏิบัติงานและคุณลักษณะของบัณฑิตสถาบันราชภัฏสวนดุสิต ปีการศึกษา 2544-2545” ผลการศึกษาพบว่า โดยภาพรวม นายงานมีความพึงพอใจต่อการปฏิบัติงานของบัณฑิตในระดับมาก โดยมีความพึงพอใจตามลำดับ ดังนี้คือ มีความตั้งใจและมุ่งมั่นในการทำงาน ปฏิบัติตามระเบียบของหน่วยงาน รักษาผลประโยชน์ของบริษัท/องค์กร/หน่วยงาน ทำงานได้ทันเวลา ทำงานมีคุณภาพ มีการวางแผน/เตรียมการ และมีความสามารถในการแก้ไขปัญหาเฉพาะหน้า ในขณะที่โดยภาพรวม นายงานมีความพึงพอใจต่อคุณลักษณะของบัณฑิตในระดับมาก เช่นเดียวกัน โดยมีความพึงพอใจตามลำดับ ดังนี้คือ มีความซื่อสัตย์ มีความสามารถในการทำงานร่วมกับผู้อื่น มีความรับผิดชอบ มีความรักในเพื่อนมนุษย์และสิ่งแวดล้อม และมีความขยัน อดทนและไม่ย่อท้อ ส่วนข้อเสนอแนะที่สำคัญ มีดังต่อไปนี้ คือ 1) ความรู้ที่จำเป็นต่อการปฏิบัติงาน ควรเพิ่มทักษะด้านภาษาอังกฤษ/ทักษะในการสื่อสาร ความรู้ด้านคอมพิวเตอร์ ประสพการณ์การทำงาน ปลูกฝังค่านิยมให้รักการทำงาน/รักสถาบัน และมนุษยสัมพันธ์ในสังคม 2) คุณลักษณะที่จำเป็นต่อการปฏิบัติงาน ควรปลูกฝังความขยัน อดทนและสูงงาน ความเชื่อมั่น จริยธรรมในการปฏิบัติงาน ความรับผิดชอบ และมนุษยสัมพันธ์/การติดต่อประสานงาน 3) ปัญหาที่พบในการปฏิบัติงาน ได้แก่ การขาดประสบการณ์ในการทำงาน ขาดทักษะด้านภาษา ขาดการทำงานเป็นทีม และขาดระเบียบในการทำงาน 4) ในการปรับปรุงคุณภาพบัณฑิต ควรมีการฝึกงานอย่างน้อยหนึ่งปี ฝึกให้เป็นคนกล้าพูดกล้าแสดงออก พัฒนาด้านบุคลิกภาพ และพัฒนาให้บัณฑิตมีความรู้ความชำนาญในสาขาที่ตนเองได้สำเร็จการศึกษา

ศิริวรรณ สิริพุกไชวรรณ (2547) ได้ศึกษาวิจัยเรื่อง “คุณลักษณะของบัณฑิตที่มีผลต่อการจ้างงานของบัณฑิตมหาวิทยาลัยทักษิณ” ผลการศึกษาพบว่า นายจ้าง ผู้ประกอบการ ผู้ใช้บัณฑิต มีความพึงพอใจต่อบัณฑิตของมหาวิทยาลัยทักษิณ ในระดับมาก องค์กรประกอบหลักที่นายจ้างมีความพึงพอใจมากที่สุด คือ ด้านคุณธรรมจริยธรรมและมนุษยสัมพันธ์ ส่วนที่รองลงมา ตามลำดับคือ ด้านความรับผิดชอบต่อจรรยาบรรณวิชาชีพ และด้านความรู้ความสามารถทางวิชาการ/วิชาชีพ

ศุภิสรา อิมเอิบ (2545) ได้ศึกษาวิจัยเรื่อง “คุณลักษณะของบัณฑิตในทัศนะของอาจารย์สถาบันราชภัฏรำไพพรรณี” ผลการศึกษาพบว่า คุณลักษณะของบัณฑิตสถาบันราชภัฏรำไพพรรณี ตามความคิดเห็นของอาจารย์ในทั้ง 4 ด้าน โดยภาพรวมอยู่ในระดับปานกลาง โดยมีค่าเฉลี่ยเรียงลำดับจากมากไปหาน้อย ได้ดังต่อไปนี้ คือ 1) ด้านสุขภาพและบุคลิกภาพ 2) ด้านการมีส่วนร่วมและสิ่งแวดล้อม 3) ด้านคุณธรรมจริยธรรม และ 4) ด้านความรู้ความสามารถ นอกจากนี้ ผลจากการทดสอบสมมุติฐาน พบว่า อาจารย์สถาบันราชภัฏรำไพพรรณี จำแนกตามเพศชายและเพศหญิง มีความคิดเห็นต่คุณลักษณะของบัณฑิตสถาบันราชภัฏรำไพพรรณี ทั้ง 4 ด้าน แตกต่างกันอย่างไม่มีนัยสำคัญทางสถิติ ในทำนองเดียวกันนี้ ก็ได้พบว่า อาจารย์สถาบันราชภัฏรำไพพรรณี จำแนกตามสาขาวิชาการศึกษา คือ สาขาวิชาวิทยาศาสตร์และสาขาวิชาศิลปศาสตร์ มีความคิดเห็นต่คุณลักษณะของบัณฑิตสถาบันราชภัฏรำไพพรรณี ในทั้ง 4 ด้าน แตกต่างกันอย่างไม่มีนัยสำคัญทางสถิติ เช่นเดียวกัน

นิรมล สุวรรณกาศ (2540) ได้ศึกษาวิจัยเรื่อง “คุณลักษณะของบัณฑิตสถาบันราชภัฏอุตรดิตถ์ตามความต้องการของหน่วยงาน (ปีการศึกษา 2541-2542)” ผลการศึกษาพบว่า ความคิดเห็นเกี่ยวกับคุณลักษณะทั่วไปของบัณฑิตทุกโปรแกรมวิชา ด้านความรู้ความสามารถ ด้านทักษะวิชาชีพตามความต้องการของหน่วยงาน อยู่ในระดับมากที่สุด มีจำนวน 3 ข้อ ได้แก่ มีความรับผิดชอบในงานที่มอบหมายให้ แสวงหาความรู้เพื่อพัฒนางาน ยอมรับและปฏิบัติตามกฎของหน่วยงาน ส่วนที่เหลือนอกจากนี้ ล้วนเป็นความคิดเห็นในระดับที่มาก ในทุกๆ ข้อ ในขณะที่ ความคิดเห็นเกี่ยวกับคุณลักษณะของบัณฑิตทุกโปรแกรมวิชา ด้านความรู้ความสามารถ ด้านทักษะวิชาชีพตามสภาพที่เป็นจริง อยู่ในระดับมาก ในห้าอันดับแรก ได้แก่ การยอมรับและปฏิบัติตามกฎของหน่วยงาน มีความรับผิดชอบในงานที่มอบหมายให้ ได้รับการยอมรับจากเพื่อนร่วมงาน ยอมรับข้อผิดพลาดและพร้อมที่จะปรับปรุงตนเอง และมีความสามารถในการใช้ภาษาไทย ส่วนที่เหลือนอกจากนี้ ล้วนเป็นความคิดเห็นในระดับปานกลาง จากนั้น เมื่อเปรียบเทียบคุณลักษณะทั่วไปของบัณฑิตในด้านความรู้ความสามารถในทักษะวิชาชีพและด้านศีลธรรมจรรยาบรรณในวิชาชีพ ตามความต้องการและตามสภาพที่เป็นจริง โดยจำแนกตามระดับตำแหน่งในองค์กรของผู้ตอบแบบสอบถาม ก็พบว่า ไม่มีความแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 แต่ในทางตรงกันข้าม เมื่อจำแนกตามประเภทของหน่วยงานของผู้ตอบ

แบบสอบถาม กลับพบว่า มีความแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 และ .01 (ตามลำดับ) และในประการสุดท้าย ความคิดเห็นเกี่ยวกับคุณลักษณะทั่วไปของบัณฑิตด้านความรู้ความสามารถใน ทักษะวิชาชีพและด้านศีลธรรมจรรยาบรรณในวิชาชีพ ตามสภาพที่เป็นจริง จำแนกตามระดับตำแหน่งใน องค์การของผู้ตอบแบบสอบถาม มีความแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 และ .01 (ตามลำดับ)

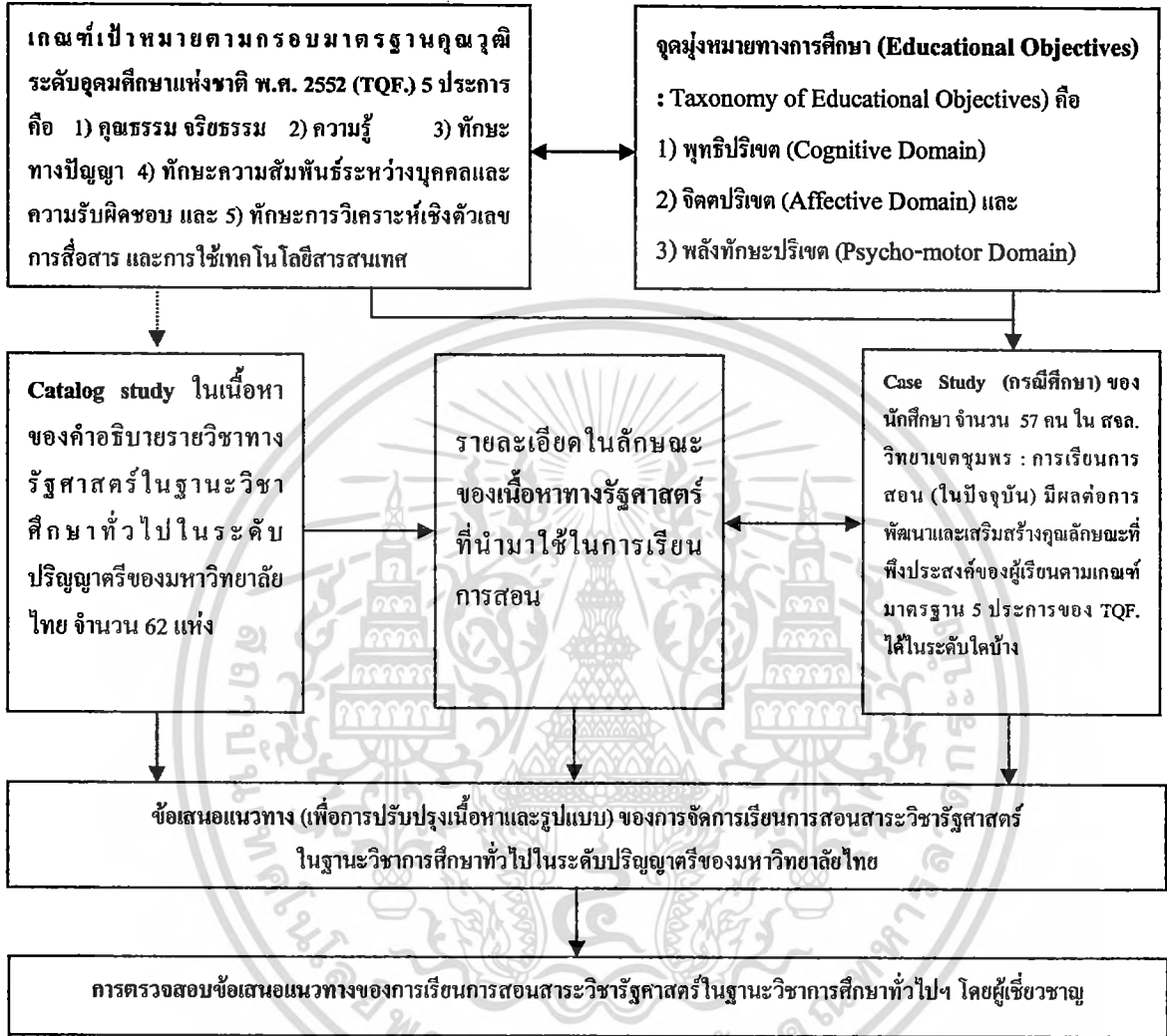
ผลจากการศึกษาค้นคว้างานวิจัยที่เกี่ยวข้องในเบื้องต้นทางด้าน (1) งานวิจัยเกี่ยวกับวิชา การศึกษาทั่วไปของ พัชรภา ดันติชูเวช (2553); พอเพ็ญ ไกรนราและคณะ (2552); ไพฑูรย์ สีนลรัตน์ (2549); สมเดช เเฉยไสย (2549); อรวัฒนา ชินพันธ์ (2548); และ สนอง แก้วเกิด (2543) และ (2) งานวิจัยเกี่ยวกับคุณลักษณะของบัณฑิตที่พึงประสงค์ของ พรณพัชร วิมลทรง (2555); กฤตพร ชูแสง และคณะ (2554); เกศรินทร์ เพ็ชรรัตน์ และคณะ (2554); เจตนิพัทธ์ บุญยสวัสดิ์ และ คณะ (2554); ทวีวรรณ แจ็งกิจ และคณะ (2554); ชไมพร สิงห์ตระหง่าน (2554); ณัฐแก้ว ช้องรอด (2554); อภิรติ โสฬส และคณะ (2554); อัจฉราวรรณ ณ สงขลา และคณะ (2554); คาระกา ศิริสันติ สัมฤทธิ์ (2553); พลวัต วุฒิประจักษ์ (2553); ปารีณา แอนเคอร์สัน และคณะ (2552); อรณรงค์ เขิน เกษม (2552); จิราพร วัฒนศรีสิน และคณะ (2551); พัชรี ศรีสังข์ (2551); รื่นฤดี ชัยอำมาตย์ (2549); กฤษฎี ปทุมชัย และคณะ (2548); สถาบันวิจัยและพัฒนา สถาบันราชภัฏลำปาง (2548); วรณวิภา จตุชัย และคณะ (2547); ศิริวรรณ สิริพุทไธวรรณ (2547); สุณิสา อัมเอิบ (2545); และ นิรมล สุวรรณภาส (2540) พบว่า ยังไม่เคยมีผู้ใดได้ทำงานวิจัยเกี่ยวกับ “เนื้อหา ผลของการพัฒนาผู้เรียน และข้อเสนอแนวทางของการเรียนการสอนสาระวิชารัฐศาสตร์ในฐานะวิชาการศึกษาทั่วไปในระดับ ปริญญาตรีของมหาวิทยาลัยไทย” มาก่อนหน้านี้

ดังนั้น จึงยืนยันได้ว่า การศึกษาในครั้งนี้ เป็นการศึกษาใหม่ที่ยังไม่เคยมีผู้ใดทำมาก่อนหน้า ผู้วิจัยจึงมีความสนใจที่จะทำการวิจัยในประเด็นดังกล่าวนี้

ผลจากการศึกษาเอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้องทั้งหมด ดังที่ได้นำเสนอมาข้างต้นนี้ ผู้วิจัยได้ นำมาสังเคราะห์และพัฒนาขึ้นเป็นกรอบความคิดในการวิจัย ดังมีรายละเอียดที่จะนำเสนอในลำดับถัดไป

2.10 สรุปกรอบความคิดในการวิจัย

จากการทบทวนวรรณกรรมที่เกี่ยวข้องข้างต้น ผู้วิจัยจึงกำหนดกรอบความคิดในการวิจัยไว้ดังนี้

ภาพที่ 2.1 กรอบความคิดในการวิจัย

เป็นที่ยอมรับกันโดยทั่วไปในหมู่นักวิชาการทางด้านศึกษาศาสตร์ว่า จุดมุ่งหมายทางการศึกษา (Educational Objectives) ประกอบไปด้วยการพัฒนาผู้เรียนใน 3 ปริเขต คือ พุทธิปริเขต จิตตปริเขต และ พลังทักษะปริเขต หรือที่เรียกกันโดยดุษณีว่า “KAP – Knowledge, Attitude, and Practice or Skills” ประกอบกับในปี พ.ศ. 2552 ทางกระทรวงศึกษาธิการได้กำหนดเกณฑ์เป้าหมายตามกรอบมาตรฐานคุณวุฒิระดับอุดมศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. 2552 (TQE.) ขึ้นไว้เป็น 5 ประการ คือ 1) ด้านคุณธรรมจริยธรรม 2) ด้านความรู้ 3) ด้านทักษะทางปัญญา 4) ด้านทักษะความสัมพันธ์ระหว่างบุคคลและความรับผิดชอบ และ 5) ด้านทักษะการวิเคราะห์เชิงตัวเลข การสื่อสาร และการใช้เทคโนโลยีสารสนเทศ

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่าจะกรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ตัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

ดังนั้น สำหรับการศึกษาวิจัยในครั้งนี้ จึงได้มุ่งศึกษาถึงตัวอย่างเนื้อหาของคำอธิบายรายวิชาในสาระวิชารัฐศาสตร์ในฐานะวิชาการศึกษาทั่วไปในระดับปริญญาตรีของมหาวิทยาลัยไทย จำนวน 62... แห่ง รวมจำนวนเอกสารหลักสูตรที่ถูกนำมาวิเคราะห์เนื้อหา 96 ฉบับ เพื่อให้ได้คำตอบว่าเนื้อหาของสาระวิชารัฐศาสตร์ที่ถูกนำมาใช้ในการเรียนการสอน ประกอบไปด้วยเนื้อหาเรื่องอะไรบ้าง และได้นำเสนอในลักษณะใดบ้าง

จากนั้น จึงศึกษากับกรณีศึกษา คือ นักศึกษาจำนวน 57 คน ใน สจล.วิทยาเขตชุมพร ในภาคการศึกษาที่ 1 ปีการศึกษา 2555 ที่ลงทะเบียนเรียนในสาระวิชารัฐศาสตร์ ในฐานะวิชาการศึกษาทั่วไปในระดับปริญญาตรี เพื่อตรวจสอบว่าการจัดการเรียนการสอนในหลักสูตรการศึกษาฉบับปัจจุบันของสถาบันอุดมศึกษาแห่งนี้ เฉพาะในรายวิชาดังกล่าว จะมีผลต่อการพัฒนาและเสริมสร้างคุณลักษณะที่พึงประสงค์ของผู้เรียนตามเกณฑ์มาตรฐาน 5 ประการของ TQF. ได้ในระดับใดบ้าง

ประการต่อมา เมื่อพบคำตอบว่า ด้วยผลของการจัดการเรียนการสอนในสภาพการณ์เช่นนั้น สามารถพัฒนาและเสริมสร้างคุณลักษณะที่พึงประสงค์ของผู้เรียนตามเกณฑ์มาตรฐาน TQF. ในด้านต่างๆ ได้ในระดับใดบ้าง ด้านใดมาก ด้านใน้อย ก็จะทำข้อมูลดังกล่าวนี้ ไปใช้เป็นพื้นฐานสำคัญของการพัฒนาเป็น “ข้อเสนอแนวทางเพื่อการปรับปรุงเนื้อหาและรูปแบบของการจัดการเรียนการสอนสาระวิชารัฐศาสตร์ ในฐานะวิชาการศึกษาทั่วไปในระดับปริญญาตรีของมหาวิทยาลัยไทย” ซึ่งโมเดลดังกล่าวนี้ จะได้รับการตรวจสอบและยืนยันโดยผู้เชี่ยวชาญ (Expert Judgment) จำนวน 5 ท่าน ในลำดับสุดท้าย ดังภาพที่ 2.1

บทที่ 3

วิธีดำเนินการวิจัย

การวิจัยเรื่อง “เนื้อหา ผลของการพัฒนาผู้เรียน และข้อเสนอแนะทางการเรียนการสอนสาระวิชาวิทยาศาสตร์ในฐานะวิชาการศึกษาทั่วไปในระดับปริญญาตรีของมหาวิทยาลัยไทย” มีวัตถุประสงค์ คือ 1) เพื่อสำรวจเนื้อหาของการเรียนการสอนสาระวิชาวิทยาศาสตร์ในฐานะวิชาการศึกษาทั่วไปในระดับปริญญาตรีของมหาวิทยาลัยไทย 2) เพื่อศึกษาผลของการพัฒนาผู้เรียนในสาระวิชาวิทยาศาสตร์ ตามเกณฑ์เป้าหมายของกรอบมาตรฐานคุณวุฒิระดับอุดมศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. 2552 กับกรณีศึกษาใน สจล. วิทยาเขตชุมพร และ 3) เพื่อนำเสนอแนะทางการเรียนการสอนสาระวิชาวิทยาศาสตร์ในฐานะวิชาการศึกษาทั่วไปในระดับปริญญาตรีของมหาวิทยาลัยไทย เพื่อให้สามารถบรรลุวัตถุประสงค์ของการวิจัยข้างต้นนี้ ประกอบกับให้ได้ข้อมูลที่แท้จริง ผู้วิจัยจึงได้เลือกใช้วิธีการวิจัยแบบผสม (Mixed Methodology) ทั้งในเชิงคุณภาพและในเชิงปริมาณ กล่าวคือ ได้ใช้วิธีการวิเคราะห์เนื้อหาของเอกสาร (Content Analysis) การใช้สถิติเชิงบรรยายและการทดสอบสมมุติฐาน และการใช้วิธีการยืนยันความเชื่อมั่นโดยผู้เชี่ยวชาญ (Expert Judgment) ดังจะได้กล่าวถึงในรายละเอียดต่อไป

3.1 ระเบียบวิธีวิจัย

การวิจัยในครั้งนี้ ได้เลือกใช้วิธีการวิจัยแบบผสม โดยมีขั้นตอนการดำเนินงาน ดังต่อไปนี้ คือ ขั้นตอนที่ 1) นักวิจัยทำการสำรวจและศึกษาเอกสารที่เกี่ยวข้องในเบื้องต้น ขั้นตอนที่ 2) จากนั้นจึงพัฒนาเครื่องมือเพื่อใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูล จำนวน 3 ฉบับ คือ 1) แบบบันทึกค่าความถี่ของเนื้อหาจากการวิเคราะห์เอกสารหลักสูตรการศึกษา 2) แบบวัดคุณสมบัติของผู้เรียนตามเกณฑ์เป้าหมายของกรอบมาตรฐานคุณวุฒิระดับอุดมศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. 2552 และ 3) แบบบันทึกการตรวจสอบข้อเสนอแนะทางการเรียนการสอนสาระวิชาวิทยาศาสตร์ในฐานะวิชาการศึกษาทั่วไปในระดับปริญญาตรีของมหาวิทยาลัยไทย โดยผู้เชี่ยวชาญ ขั้นตอนที่ 3) ในขั้นตอนของการเก็บรวบรวมข้อมูล ผู้วิจัยได้ศึกษาข้อมูลเนื้อหา (Catalog Study) ของคำอธิบายรายวิชา (Course Description) ในสาระวิชาวิทยาศาสตร์ในฐานะวิชาการศึกษาทั่วไป (General Education) ในระดับปริญญาตรีของมหาวิทยาลัยไทย จำนวน 62 แห่ง ในปัจจุบันนี้ โดยใช้แบบบันทึกค่าความถี่ เก็บรวบรวมข้อมูลไปพร้อมๆ กันกับขั้นตอนของการวิเคราะห์ข้อมูลด้วยวิธีการเนื้อหา (Content Analysis) กับเนื้อหาของคำอธิบายรายวิชาดังกล่าวฯ ซึ่งในขั้นตอนนี้จะทำให้ได้รายละเอียดในลักษณะของเนื้อหาทางวิทยาศาสตร์ที่นำมาใช้ในการเรียนการสอนในปัจจุบัน รวมทั้งลักษณะของการนำเสนอเนื้อหาดังกล่าวนี้ ขั้นตอนที่ 4) จากนั้นจึงศึกษาผลของการพัฒนาผู้เรียนฯ อันเป็นกรณีศึกษา (Case Study) คือ นักศึกษา จำนวน 57 คน ที่ลงทะเบียนเรียนในสาระวิชาทางวิทยาศาสตร์ ใน สจล. วิทยาเขตชุมพร ในหลักสูตรปัจจุบัน แต่ทั้งนี้ด้วยการอ้างอิงกับเกณฑ์

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้าไม่ว่ากรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

เป้าหมายตามกรอบมาตรฐานคุณวุฒิระดับอุดมศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. 2552 ซึ่งจะได้เก็บรวบรวมข้อมูลด้วยแบบวัดคุณสมบัติของผู้เรียนฯ ดังกล่าวข้างต้น ด้วยการทดสอบก่อนเรียนและการทดสอบหลังเรียน (Pretest-Posttest) โดยในขั้นตอนนี้ ทำให้ทราบว่าด้วยสภาพของการเรียนการสอนในปัจจุบันนี้มีผลต่อการพัฒนาและเสริมสร้างคุณลักษณะที่พึงประสงค์ของผู้เรียนตามเกณฑ์มาตรฐาน 5 ประการของ TQF. ได้ในระดับใดบ้าง **ขั้นตอนที่ 5** ผู้วิจัยได้ประมวลข้อมูลพื้นฐานทั้งหมดที่ได้ศึกษามาในขั้นตอนก่อนหน้านี้ เพื่อนำมาเป็นข้อมูลพื้นฐานประกอบสำหรับการพัฒนาเป็น “ข้อเสนอแนะทางของการเรียนการสอนสาระวิชาวิทยาศาสตร์ในฐานะวิชาการศึกษาทั่วไปในระดับปริญญาตรีของมหาวิทยาลัยไทย” **ขั้นตอนที่ 6** ผู้วิจัยนำข้อเสนอแนะทางของการเรียนการสอนสาระวิชาวิทยาศาสตร์ฯ เสนอต่อผู้เชี่ยวชาญจำนวน 5 ท่าน เพื่อการตรวจสอบ (Expert Judgment) โดยใช้แบบบันทึกการตรวจสอบข้อเสนอแนะทางของการเรียนการสอนสาระวิชาวิทยาศาสตร์ฯ ในการเก็บรวบรวมข้อมูล

3.2 ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง (หรือหน่วยในการศึกษา/วิเคราะห์)

3.2.1) ขั้นตอนการศึกษารายละเอียดของหลักสูตร (Catalog Study) ใช้หน่วยในการวิเคราะห์ คือ ตัวอย่างของเอกสารหลักสูตรการศึกษาต่างๆ ของสถาบันอุดมศึกษาที่เปิดสอนในประเทศไทย ในระดับปริญญาตรี จำนวน 62 แห่ง รวมจำนวนเอกสารหลักสูตร 96 ฉบับ

3.2.2) ขั้นตอนการศึกษาผลของการพัฒนาผู้เรียนฯ กับกรณีศึกษาใน สจล.วิทยาเขตชุมพร ประชากร ได้แก่ นักศึกษาที่ลงทะเบียนเรียนในรายวิชา 90040004 และ 90403004 การปกครองท้องถิ่น ไทย 3(3-0-6) ในภาคการศึกษาที่ 1 ปีการศึกษา 2555 (ระหว่างเดือนมิถุนายน – กันยายน 2555) โดยได้เลือกศึกษากับประชากรทั้งหมด จำนวน 83 คน แต่เก็บรวบรวมข้อมูลเฉพาะชุดที่สมบูรณ์มาได้เพียง 57 คน เท่านั้น คิดเป็นร้อยละ 68.67

3.2.3) ขั้นตอนการตรวจสอบข้อเสนอแนะทางของการเรียนการสอนสาระวิชาวิทยาศาสตร์ฯ โดยผู้เชี่ยวชาญ มีหน่วยในการศึกษา คือ ความคิดเห็นของผู้เชี่ยวชาญ จำนวน 5 ท่าน (กรุณาดูรายชื่อที่ภาคผนวกด้านหลัง) ที่มีต่อข้อเสนอแนะทางฯ ที่ผู้วิจัยได้พัฒนาขึ้น โดยมีเกณฑ์ที่ใช้ในการคัดเลือกผู้เชี่ยวชาญ ดังต่อไปนี้ คือ

3.2.3.1) มีคุณวุฒิการศึกษาระดับปริญญาเอกสาขาวิชาวิทยาศาสตร์หรือศึกษาศาสตร์ หากมีคุณวุฒิการศึกษาระดับปริญญาโท ต้องดำรงตำแหน่งผู้ช่วยศาสตราจารย์ในสาขาวิทยาศาสตร์หรือศึกษาศาสตร์เป็นอย่างน้อย (และ)

3.2.3.2) ต้องเป็นนักวิชาการที่สอนอยู่ในสถาบันอุดมศึกษา โดยมีประสบการณ์การสอนในสาขาวิทยาศาสตร์หรือศึกษาศาสตร์ ไม่น้อยกว่า 2 ปี (และ)

3.2.3.3) มีความเชี่ยวชาญในด้านการจัดการเรียนการสอน หรือในเนื้อหาของสาขาวิชาวิทยาศาสตร์ ในฐานะวิชาการศึกษาทั่วไปในระดับปริญญาตรี

3.3 เครื่องมือและการพัฒนาเครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้ มี 3 ฉบับ คือ 1) แบบบันทึกค่าความถี่ของเนื้อหาจากการวิเคราะห์เอกสารหลักสูตร 2) แบบวัดคุณสมบัติของผู้เรียนตามเกณฑ์เป้าหมายของกรอบมาตรฐานคุณวุฒิระดับอุดมศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. 2552 และ 3) แบบบันทึกการตรวจสอบข้อเสนอแนะทางการเรียนการสอนสาระวิชาวิทยาศาสตร์ในฐานะวิชาการศึกษาทั่วไป โดยผู้เชี่ยวชาญ ซึ่งพัฒนาขึ้นจากผลของการทบทวนวรรณกรรมในบทที่ 2 โดยผู้วิจัยได้ทำการศึกษาและประยุกต์ใช้ตามแนวความคิดและผลงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง ดังมีรายละเอียดลักษณะ โครงสร้างเนื้อหาของเครื่องมือและการพัฒนาเครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย ดังต่อไปนี้ คือ

3.3.1 ลักษณะโครงสร้างเนื้อหาของเครื่องมือ

3.3.1.1 แบบบันทึกค่าความถี่ของเนื้อหาจากการวิเคราะห์เอกสารหลักสูตรการศึกษา พัฒนาขึ้นเพื่อใช้เก็บรวบรวมข้อมูลเรื่องเนื้อหาของการเรียนการสอนสาระวิชาวิทยาศาสตร์ในฐานะวิชาการศึกษาทั่วไปในระดับปริญญาตรีของมหาวิทยาลัยไทย เป็นแบบบันทึกที่ประกอบไปด้วยโครงสร้างใน 4 ส่วน คือ 1) สถาบัน 2) หลักสูตร 3) กลุ่มของเนื้อหา และ 4) ชื่อรายวิชา/ คำอธิบายรายวิชา (กรุณารายละเอียดเพิ่มเติมที่ภาคผนวกด้านหลัง)

3.3.1.2 แบบวัดคุณสมบัติของผู้เรียนตามเกณฑ์เป้าหมายของกรอบมาตรฐานคุณวุฒิระดับอุดมศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. 2552 พัฒนาขึ้นเพื่อใช้เก็บรวบรวมข้อมูลด้วยการสอบวัดคุณสมบัติของผู้เรียนฯ ก่อนเรียนและหลังเรียน (Pretest – Posttest) ในรายวิชา 90040004 และ 90403004 การปกครองท้องถิ่นไทย ในภาคการศึกษาที่ 1 ปีการศึกษา 2555

โครงสร้างของแบบวัดคุณสมบัติฯ นี้ แบ่งออกเป็น 2 ส่วน คือ

1) ตอนที่ 1 เป็นข้อมูลโดยทั่วไปของผู้ตอบแบบวัดคุณสมบัติฯ ประกอบไปด้วยข้อคำถามแบบปลายปิด (มีตัวเลือกให้เลือกตอบเพียงแต่ตัวเลือกเดียวเท่านั้น) จำนวน 6 ข้อ ได้แก่ เพศ ชั้นปี สาขาวิชา รายได้ในแต่ละเดือน วิธีการเข้าศึกษาในสถาบันฯ วิทยาเขตชุมพรฯ และภูมิภาคเดิมของนักศึกษา

2) ตอนที่ 2 เป็นแบบวัดคุณสมบัติของผู้เรียนฯ ซึ่งถูกออกแบบให้เป็นแบบวัดชนิดมาตราส่วนประมาณค่า (Rating Scale) 5 ระดับ คือ มากที่สุด มาก ปานกลาง น้อย และน้อยที่สุด ประกอบไปด้วยข้อคำถามแบบปลายปิด จำนวน 52 ข้อ ให้เลือกตอบตามมาตราส่วนประมาณค่า เพียงข้อละตัวเลือกเดียวเท่านั้น โดยกำหนดให้ “มากที่สุด” หมายถึง ข้อคำถามนั้นๆ มีความเป็นจริงกับตัวของนักศึกษาผู้ตอบมากกว่าร้อยละ 75 และตัวเลือกอื่นๆ ตามลำดับ ดังนี้คือ “มาก” หมายถึง เป็นจริงร้อยละ 51-75 “ปานกลาง” หมายถึง เป็นจริงร้อยละ 26-50 “น้อย” หมายถึง เป็นจริงร้อยละ 1-25 และ “น้อยที่สุด” หมายถึง ไม่เป็นจริง/ ไม่เคยเลย

โครงสร้างย่อยของข้อคำถามในตอนนี้ แบ่งออกเป็น 5 ส่วน คือ

1) คำถามด้านคุณธรรมจริยธรรม จำนวน 10 ข้อ 2) คำถามด้านความรู้ จำนวน 10 ข้อ 3) คำถามด้าน

ทักษะทางปัญญา จำนวน 12 ข้อ 4) คำถามด้านทักษะความสัมพันธ์ระหว่างบุคคลและความรับผิดชอบ จำนวน 12 ข้อ และ 5) คำถามด้านการวิเคราะห์เชิงตัวเลข การสื่อสาร และเทคโนโลยีสารสนเทศ จำนวน 8 ข้อ (กรุณาถูรายละเอียดเพิ่มเติมที่ภาคผนวกด้านหลัง)

3.3.1.3 แบบบันทึกการตรวจสอบข้อเสนอแนะทางของการเรียนการสอนสาระวิชารัฐศาสตร์ใน ฐานะวิชาการศึกษาทั่วไปในระดับปริญญาตรีของมหาวิทยาลัยไทย พัฒนาขึ้นเพื่อใช้เก็บรวบรวมข้อมูล ความคิดเห็นของผู้เชี่ยวชาญที่มีต่อ “ข้อเสนอแนะทางของการเรียนการสอนสาระวิชารัฐศาสตร์ใน ฐานะวิชาการศึกษาทั่วไปในระดับปริญญาตรีของมหาวิทยาลัยไทย” ที่ผู้วิจัยได้พัฒนาขึ้น

เป็นแบบบันทึกที่ประกอบไปด้วยโครงสร้าง 2 ส่วน คือ ส่วนที่ 1 การพิจารณากำหนดระดับ ความเชื่อมั่นตามความคิดเห็นของผู้เชี่ยวชาญต่อข้อเสนอฯ ดังกล่าวข้างต้นนี้ ซึ่งเป็นแบบบันทึกการ ยืนยันระดับความเชื่อมั่นของผู้เชี่ยวชาญ ตามมาตราส่วนประมาณค่า (Rating Scale) ใน 5 ระดับ คือ เชื่อมั่นมากที่สุด มาก ปานกลาง น้อย และน้อยที่สุด ตามลำดับ ที่มีต่อ “ข้อเสนอแนะทางของการเรียน การสอนฯ” ว่าจะสามารถพัฒนาผู้เรียนให้มีคุณสมบัติตามเกณฑ์เป้าหมายของกรอบมาตรฐานคุณวุฒิฯ ได้มากน้อยเพียงใด โดยแบ่งออกเป็นรายมาตรฐานในแต่ละด้านและโดยภาพรวมทั้งหมด

และส่วนที่ 2 เป็นการพิจารณาให้ความคิดเห็น/ คำแนะนำเพิ่มเติม ของผู้เชี่ยวชาญต่อ “ข้อเสนอ แนวทางของการเรียนการสอนฯ” โดยแบ่งออกเป็น 5 ส่วน ตามโครงสร้างของเกณฑ์เป้าหมายของกรอบ มาตรฐานคุณวุฒิฯ คือ 1) ด้านคุณธรรมจริยธรรม 2) ด้านความรู้ 3) ด้านทักษะทางปัญญา 4) ด้านทักษะ ความสัมพันธ์ระหว่างบุคคลและความรับผิดชอบ และ 5) ด้านทักษะการวิเคราะห์เชิงตัวเลข การสื่อสาร และการใช้เทคโนโลยีสารสนเทศ โดยที่ในแต่ละด้านข้างต้นนี้ กำหนดให้ผู้เชี่ยวชาญแสดง ความคิดเห็นของตนเองถึง ข้อดี (จุดแข็ง) ข้อเสีย (จุดอ่อน) และแนวทางการปรับปรุง ของเนื้อหาสาระตาม “ข้อเสนอแนะทางของการเรียนการสอนฯ” ที่ผู้วิจัยได้พัฒนาขึ้น และในประการสุดท้ายเป็นความ คิดเห็นอื่นๆ ที่เกี่ยวข้องของผู้เชี่ยวชาญ (กรุณาถูรายละเอียดเพิ่มเติมที่ภาคผนวกด้านหลัง)

3.3.2 การพัฒนาเครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

ในการวิจัยครั้งนี้ ผู้วิจัยได้สร้างเครื่องมือในการวิจัยขึ้นทั้งสิ้น จำนวน 3 ฉบับ โดยมีขั้นตอนการ สร้างเครื่องมือ ดังนี้

3.3.2.1 ศึกษาข้อมูลต่าง ๆ จากเอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับเรื่องการจัดการเรียนการสอน รายวิชาการศึกษาทั่วไป คุณลักษณะของบัณฑิตที่พึงประสงค์ ขอบข่ายสาระของวิชารัฐศาสตร์ และ มาตรฐานผลการเรียนรู้ตามกรอบมาตรฐานคุณวุฒิระดับอุดมศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. 2552

3.3.2.2 วิเคราะห์ข้อมูลที่ได้ทำการศึกษามาแล้ว และนำมาสร้างเป็นร่างเครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

3.3.2.3 นำร่างเครื่องมือ (เฉพาะแบบวัดคุณสมบัติของผู้เรียนฯ) เสนอต่อผู้ทรงคุณวุฒิ จำนวน 5 ท่าน (กรุณาดูรายชื่อที่ภาคผนวกด้านหลัง) เพื่อตรวจสอบความถูกต้องและครอบคลุมของเนื้อหาของเครื่องมือ (Content Validity)

3.3.2.4 ผลของการตรวจสอบความตรงทางด้านเนื้อหาของผู้ทรงคุณวุฒิ ปรากฏว่าผู้ทรงคุณวุฒิ ให้การยืนยันอย่างสอดคล้องกัน (หรือให้การยืนยันด้วยเสียงข้างมากในบางข้อคำถาม) ว่าร่างเครื่องมือดังกล่าวนี้ มีความตรงด้านเนื้อหา แต่อย่างไรก็ดี มีความคิดเห็นให้พิจารณาปรับแก้ไขเพิ่มเติมในบางข้อคำถาม และผู้วิจัยได้ตัดสินใจปรับแก้ไขใหม่ จำนวน 4 ข้อ ดังต่อไปนี้ คือ

ข้อ 3) เปลี่ยนจาก “ท่านเข้าชั้นเรียนตรงเวลาอย่างสม่ำเสมอ” เป็น “ท่านเข้าชั้นเรียนตรงเวลาและตั้งใจเรียนอย่างสม่ำเสมอ”

ข้อ 5) เปลี่ยนจาก “ท่านยินดีที่จะพูดคุยกับคนรวยและคนยากจนที่อาศัยกันอยู่หลังบนอนที่ข้างถนน ด้วยภาษาที่เหมือนกัน” เป็น “ท่านยินดีที่จะพูดคุยกับคนรวยและคนยากจน ด้วยภาษาที่เหมือนๆ กัน”

ข้อ 31) เปลี่ยนจาก “ท่านมักจะใช้เงินซื้อหนังสือเล่มใหม่ หรือค้นคว้าทางอินเทอร์เน็ต เพื่อแสวงหาความรู้ใหม่ๆ อย่างสม่ำเสมอ” เป็น “ท่านมักจะอ่านหนังสือเล่มใหม่ หรือค้นคว้าทางอินเทอร์เน็ต เพื่อแสวงหาความรู้ใหม่ๆ อย่างสม่ำเสมอ”

ข้อ 36) เปลี่ยนจาก “ท่านมักจะคิดว่าอุบัติเหตุที่เกิดขึ้น เป็นเพราะความประมาท มิใช่โชคชะตา และกลับมองว่า ทำให้มีเวลาในการอ่านหนังสือสอบได้มากกว่าเพื่อนๆ เพราะสามารถขอเข้าสอบภายหลังได้” เป็น “ท่านมักจะคิดว่าความผิดพลาดต่างๆ ของท่านมิใช่โชคร้าย แต่เป็นความรับผิดชอบของตนเอง และมองว่าสิ่งนี้เป็นบทเรียนครั้งสำคัญ สำหรับนำไปปรับปรุงตนเอง”

3.3.2.5 นำข้อเสนอแนะของผู้ทรงคุณวุฒิที่ให้แก้ไขเนื้อหาในบางข้อ มาพิจารณาปรับปรุงแก้ไขร่างเครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย อีกครั้งหนึ่ง ดังรายละเอียดที่นำเสนอไว้แล้วข้างต้นนี้

3.3.2.6 นำร่างเครื่องมือ คือ แบบวัดคุณสมบัติของผู้เรียนฯ ไปทดลองใช้ (Try Out) เพื่อหาค่าความเที่ยง (Reliability) และความเข้าใจทางด้านภาษา กับกลุ่มคนที่มีลักษณะคล้ายคลึงกับกลุ่มตัวอย่างของการวิจัย ซึ่งผู้วิจัยได้เลือกนำร่างแบบวัดคุณสมบัติของผู้เรียนฯ ไปทดลองใช้กับกลุ่มนักศึกษาชั้นปีที่ 4 สาขาวิชาวิศวกรรมเครื่องกล (เมื่อปีการศึกษา 2555) จำนวน 11 คน ซึ่งทั้งหมดนี้ไม่ซ้ำกับประชากรที่ใช้ในการศึกษาครั้งนี้ และได้เคยลงทะเบียนเรียนในรายวิชาการปกครองท้องถิ่นไทย มาก่อนหน้าแล้ว

3.3.2.7 ผลจากการทดสอบความเชื่อมั่นของร่างเครื่องมือ คือ แบบวัดคุณสมบัติของผู้เรียนตามเกณฑ์เป้าหมายของกรอบมาตรฐานคุณวุฒิระดับอุดมศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. 2552 ด้วยค่าสัมประสิทธิ์อัลฟาของครอนบาค (Cronbach Alpha Coefficient) มีค่าความเชื่อมั่นทั้งฉบับเท่ากับ .873 (ข้อคำถามที่เป็น Rating Scale จำนวน 52 ข้อ, N = 11) ซึ่งหมายความว่า มีความเชื่อมั่นอยู่ในระดับเชื่อถือได้สูง และนอกจากนั้น ยังพบว่า ผู้ตอบแบบวัดคุณสมบัติของผู้เรียนฯ ทุกคน มีความเข้าใจทางด้านภาษาที่ใช้ในการสื่อสารในร่างเครื่องมือดังกล่าวเป็นอย่างดี

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้าไม่ว่ากรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

3.3.2.8 นำเครื่องมือฉบับสมบูรณ์ไปใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูลในขั้นตอนต่อไป

อนึ่ง สูตรการหาค่าความเชื่อมั่นของร่างแบบวัดคุณสมบัติของผู้เรียนฯ มีดังต่อไปนี้

ค่าสัมประสิทธิ์อัลฟาของครอนบาค (Cronbach alpha coefficient) ที่ได้จากการคำนวณข้อคำถามแบบ Rating Scale รวมทั้งฉบับ มีสูตรที่ใช้ในการคำนวณ คือ (ยุทธพงษ์ กัวยวรรณ์, 2543 : 137-140)

$$\alpha = \frac{K}{k-1} \left[1 - \frac{\sum s_i^2}{S_i^2} \right]$$

เมื่อ	α	แทน	ค่าสัมประสิทธิ์ความเชื่อมั่น
	K	แทน	จำนวนข้อของเครื่องมือวัด
	$\sum s_i^2$	แทน	ผลรวมของความแปรปรวนของแต่ละข้อ
	S_i^2	แทน	ความแปรปรวนของคะแนนรวม

3.4 การเก็บรวบรวมข้อมูล

ผู้วิจัยและผู้ช่วยนักวิจัยอีก 1 คน ร่วมกันทำหน้าที่เก็บรวบรวมข้อมูล โดยใช้เครื่องมือ คือ แบบบันทึกค่าความถี่ของเนื้อหาจากการวิเคราะห์เอกสารหลักสูตรการศึกษา และแบบวัดคุณสมบัติของผู้เรียนตามเกณฑ์เป้าหมายของกรอบมาตรฐานคุณวุฒิระดับอุดมศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. 2552 ที่พัฒนาขึ้น เก็บรวบรวมข้อมูล (ตามลำดับ) จากหน่วยในการวิเคราะห์ คือ เอกสารหลักสูตรการศึกษา (Catalogs) จำนวน 96 ฉบับ ของสถาบันการศึกษา จำนวน 62 แห่ง และจากประชากรนักศึกษา จำนวน 83 คน ที่ลงทะเบียนเรียนในรายวิชา 90040004 และ 90403004 การปกครองท้องถิ่นไทย ในภาคการศึกษาที่ 1 ปีการศึกษา 2555

อนึ่ง การเก็บรวบรวมข้อมูลกับกลุ่มนักศึกษาได้จัดกระทำเป็น 2 ครั้ง คือ ครั้งแรกในคาบการเรียนการสอนสัปดาห์ที่ 2 (ระหว่างเดือนมิถุนายน 2555) และครั้งที่สองในคาบการเรียนการสอนสัปดาห์สุดท้าย (ระหว่างเดือนกันยายน 2555) ผลของการสอบวัดคุณสมบัติดังกล่าว ทำให้ได้ชุดที่มีความสมบูรณ์และ (มีชื่อของนักศึกษา) ตรงกันทั้งการสอบก่อนและสอบหลัง เพียงแค่ 57 คู่ เท่านั้น

จากนั้น จึงนำข้อมูลที่ได้มาประมวลผล แปลความหมาย และสรุปผล แล้วจึงพัฒนาต่อยอดเป็น “ข้อเสนอแนวทางการเรียนการสอนสาระวิชารัฐศาสตร์ในฐานะวิชาการศึกษาทั่วไปในระดับปริญญาตรีของมหาวิทยาลัยไทย” และนำเสนอต่อผู้เชี่ยวชาญเพื่อตรวจสอบ โดยได้จัดส่งเอกสารไปยังผู้เชี่ยวชาญทางไปรษณีย์ด่วนพิเศษ (EMS.) ในวันที่ 24 พฤษภาคม 2556 และได้รับผลการตรวจสอบ

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้าไม่ว่ากรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ตัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

ข้อเสนอแนะทางการเรียนการสอนสาระวิชาประวัติศาสตร์ฯ จากผู้เชี่ยวชาญท่านสุดท้าย กลับคืนมาช้ากว่าที่กำหนดไว้ คือ ในวันที่ 10 มิถุนายน 2556 เป็นระยะเวลาประมาณ 2 สัปดาห์

3.5 การวิเคราะห์ข้อมูล

ในการวิเคราะห์ข้อมูล ผู้วิจัยได้เลือกใช้วิธีการวิเคราะห์ข้อมูลตามลักษณะข้อมูลที่ได้จากขั้นตอนของการเก็บรวบรวมข้อมูล คือ

3.5.1 ในส่วนของข้อมูลเชิงปริมาณ ที่ได้จากการเก็บรวบรวมข้อมูลด้วยแบบวัดคุณสมบัติของผู้เรียนตามเกณฑ์เป้าหมายของกรอบมาตรฐานคุณวุฒิระดับอุดมศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. 2552 ผู้วิจัยได้ใช้วิธีการวิเคราะห์ข้อมูลและหาค่าทางสถิติโดยใช้โปรแกรมคอมพิวเตอร์ คือ ค่าความถี่ ค่าร้อยละ ค่าเฉลี่ยเลขคณิต ค่าส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน และค่าที่ (กรณีกลุ่มตัวอย่างไม่เป็นอิสระแก่กัน)

ส่วนข้อมูลในเชิงปริมาณที่ได้จากการเก็บรวบรวมข้อมูลด้วยแบบบันทึกการตรวจสอบข้อเสนอแนะทางการเรียนการสอนสาระวิชาประวัติศาสตร์ในฐานะวิชาการศึกษาทั่วไปฯ โดยผู้เชี่ยวชาญ (เฉพาะในตอนต้นที่ 1 เท่านั้น) ผู้วิจัยได้ใช้วิธีการวิเคราะห์ข้อมูลด้วย ค่าเฉลี่ยเลขคณิต และฐานนิยม

โดยมีสูตรทางสถิติที่ใช้ในการคำนวณข้อมูลในเชิงปริมาณ ดังต่อไปนี้ คือ

- 1) ค่าเฉลี่ยเลขคณิต (อ้างถึงใน นิสาร์ตน์ ศิลปเดช, 2542: 145) ใช้สูตร

$$\bar{X} = \frac{\sum x}{N}$$

เมื่อ	\bar{X}	แทน	ค่าเฉลี่ย
	$\sum x$	แทน	ผลรวมของคะแนนคำตอบทั้งหมด
	N	แทน	จำนวนผู้ตอบทั้งหมด

2) ค่าส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (อ้างถึงใน นิสารัตน์ ศิลปเดช, 2542: 146) ใช้สูตร

$$S.D. = \sqrt{\frac{n\sum X^2 - (\sum X)^2}{n(n-1)}}$$

เมื่อ	S.D.	แทน	ค่าส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน
	X	แทน	คะแนนที่กำหนดตามสเกล
	n	แทน	จำนวนผู้ตอบทั้งหมด

3) การทดสอบค่าที (t-test) (กรณีกลุ่มตัวอย่างไม่เป็นอิสระแก่กัน) (อ้างถึงใน นิสารัตน์ ศิลปเดช, 2542: 155-157) ใช้สูตร

$$t = \frac{\sum D}{\sqrt{\frac{N\sum D^2 - (\sum D)^2}{N-1}}}$$

เมื่อ	df	แทน	N - 1
	t	แทน	อัตราส่วนวิกฤต
	$\sum D$	แทน	ผลรวมของผลต่างระหว่างคะแนนจากการทดสอบก่อนและหลังการเข้าเรียนในโปรแกรม
	$\sum D^2$	แทน	ผลรวมกำลังสองของผลต่างระหว่างคะแนนจากการทดสอบก่อนและหลังการเข้าเรียนในโปรแกรม
	N	แทน	จำนวนผู้เข้าเรียนในโปรแกรม

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่ากรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ตัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

การแปลความหมาย

ผู้วิจัยได้กำหนดเกณฑ์ที่ใช้สำหรับการแปลความหมายจากผลของการวิเคราะห์ข้อมูล ด้วยค่าเฉลี่ยเลขคณิต ดังต่อไปนี้

1) ข้อคำถามชนิดมาตราส่วนประมาณค่า (Rating Scale) ในแบบวัดคุณสมบัติของผู้เรียนฯ มีรายละเอียดดังนี้

ค่าเฉลี่ยเลขคณิต	หมายถึง ผู้เรียนมีคุณสมบัติตามเกณฑ์เป้าหมาย ของกรอบมาตรฐานคุณวุฒิฯ ในระดับ
1.00 - 1.79	น้อยที่สุด
1.80 - 2.59	น้อย
2.60 - 3.39	ปานกลาง
3.40 - 4.19	มาก
4.20 - 5.00	มากที่สุด

2) ข้อคำถามชนิดมาตราส่วนประมาณค่า ในแบบบันทึกการตรวจสอบข้อเสนอแนะทางของการเรียนการสอนสาระวิชาวิทยาศาสตร์ในฐานะวิชาการศึกษาทั่วไปฯ มีรายละเอียดดังนี้

ค่าเฉลี่ย	หมายถึง ผู้เชี่ยวชาญมีความเชื่อมั่นต่อข้อเสนอแนะทาง ของการเรียนการสอน ในระดับ
1.00 - 1.79	น้อยที่สุด
1.80 - 2.59	น้อย
2.60 - 3.39	ปานกลาง
3.40 - 4.19	มาก
4.20 - 5.00	มากที่สุด

3) การทดสอบสมมุติฐานทางสถิติ

การทดสอบความแตกต่างของค่าเฉลี่ยของคะแนนรวมคุณสมบัติของผู้เรียนฯ ก่อนเรียนและหลังเรียน (Pretest – Posttest) ซึ่งถูกวิเคราะห์ด้วยค่าสถิติ t-Test กรณีกลุ่มตัวอย่างไม่เป็นอิสระแก่กัน ได้กำหนดค่า α ไว้ที่ .05 โดยมีสมมุติฐานดังนี้ คือ

H_0 หมายถึง ค่าเฉลี่ยคะแนนของผู้เรียนฯ ก่อนเรียนและหลังเรียน ไม่แตกต่างกัน

H_1 หมายถึง ค่าเฉลี่ยคะแนนของผู้เรียนฯ ก่อนเรียนและหลังเรียน แตกต่างกัน

3.5.2 ในส่วนของข้อมูลเชิงคุณภาพ ที่ได้จากการเก็บรวบรวมข้อมูลจากเอกสารหลักสูตร การศึกษา (Catalog Study) ใช้เทคนิคการวิเคราะห์เนื้อหา (Content Analysis) และข้อมูลจากความคิดเห็นของผู้เชี่ยวชาญ (Expert Judgment) ในการตรวจสอบ “ข้อเสนอแนะทางการเรียนการสอน สาระวิชาวิทยาศาสตร์ในฐานะวิชาการศึกษาทั่วไปในระดับปริญญาตรีของมหาวิทยาลัยไทย” ใช้เทคนิคการพรรณนาวิเคราะห์ (Descriptive Analysis) กับข้อเสนอแนะในประเด็นต่างๆของผู้เชี่ยวชาญ

อย่างไรก็ดี สำหรับข้อมูลในเชิงคุณภาพในส่วนของกาวิเคราะห์เนื้อหาของเอกสารหลักสูตร การศึกษาและการตรวจสอบโดยผู้เชี่ยวชาญ ดังกล่าวข้างต้นนี้ มีวิธีการตรวจสอบข้อมูล ดังที่จะนำเสนอ ในหัวข้อถัดไป

การตรวจสอบข้อมูล

ข้อมูลในเชิงคุณภาพ ผู้วิจัยได้ใช้วิธีการตรวจสอบข้อมูลแบบสามเส้า (Triangulation) ตามการ นำเสนอของ Denzin (1970 อ้างถึงใน สุภางค์ จันทวานิช, 2546: 129-130) กล่าวคือ

- 1) การตรวจสอบสามเส้าด้านข้อมูล (Data Triangulation) คือ การตรวจสอบข้อมูลด้านเวลา สถานที่ และบุคคลที่ต่างกัน ต้องได้ข้อมูลตรงกัน
- 2) การตรวจสอบสามเส้าด้านผู้วิจัย (Investigator Triangulation) คือ การตรวจสอบข้อมูลจากการเก็บข้อมูลในภาคสนาม ที่มีทั้งผู้วิจัยและผู้ช่วย หลังจากเก็บข้อมูลแล้ว จึงมาบันทึกข้อมูลด้วยกันและเห็นตรงกัน
- 3) การตรวจสอบสามเส้าด้านวิธีการรวบรวมข้อมูล (Methodology Triangulation) คือ การเก็บ รวบรวมข้อมูลหลายวิธี ทั้งการศึกษาเอกสาร การสัมภาษณ์เจาะลึก การสนทนากลุ่ม และการสังเกต

ตามหลักการข้างต้นนี้ ผู้วิจัยได้ทำการตรวจสอบข้อมูลแบบสามเส้าในด้านผู้วิจัย (Investigator Triangulation) กล่าวคือ ในการเก็บรวบรวมข้อมูลจากเอกสารหลักสูตรการศึกษา (Catalog Study) ผู้วิจัย และผู้ช่วยนักวิจัยอีก 1 คน ได้ร่วมกันเก็บรวบรวมข้อมูลและตีความเนื้อหาที่ปรากฏอยู่ในเอกสาร หลักสูตรการศึกษาต่างๆ จากนั้นจึงมาบันทึกข้อมูลด้วยกันและมีความเห็นตรงกัน อนึ่ง กรณีที่มีความ คิดเห็นไม่ตรงกัน ก็จะใช้วิธีการอภิปรายแลกเปลี่ยนความคิดเห็น จนได้ข้อสรุปสุดท้ายที่ตรงกันที่สุดในที่สุด

นอกจากนั้น ด้วยวิธีการตรวจสอบ “ข้อเสนอแนะทางการเรียนการสอนสาระวิชา วิทยาศาสตร์ฯ” ที่ผู้วิจัยได้พัฒนาขึ้น และขอความอนุเคราะห์ให้ผู้เชี่ยวชาญ จำนวน 5 ท่าน ได้พิจารณาให้ ความเชื่อมั่นและความคิดเห็นเพิ่มเติม ก็ถือได้ว่า เป็นการตรวจสอบข้อมูลแบบสามเส้าในด้านข้อมูล (Data Triangulation) ได้เช่นเดียวกัน เพราะเป็นมุมมองของบุคคล (ผู้เชี่ยวชาญ) ที่ต่างกัน และได้ให้ ข้อมูลไปในทำนองเดียวกัน

3.6 การนำเสนอผลการวิเคราะห์ข้อมูล

ผู้วิจัย นำเสนอผลการวิเคราะห์ข้อมูลในเชิงปริมาณด้วยรูปแบบของตารางและมีการอธิบายภายใต้ตารางประกอบ รวมทั้งนำเสนอผลการวิเคราะห์ข้อมูลในเชิงคุณภาพด้วยตารางและการพรรณนาความ โดยโครงสร้างของการนำเสนอผลการวิจัยได้แบ่งออกเป็น 3 ส่วน คือ

ส่วนที่ 1 ผลการสำรวจเนื้อหาของการเรียนการสอนสาระวิชารัฐศาสตร์ในฐานะวิชาการศึกษาทั่วไปในระดับปริญญาตรีของมหาวิทยาลัยไทย

ส่วนที่ 2 ผลของการพัฒนาผู้เรียนในสาระวิชารัฐศาสตร์ ตามเกณฑ์เป้าหมายของกรอบมาตรฐานคุณวุฒิระดับอุดมศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. 2552 กับกรณีศึกษาใน สจล.วิทยาเขตชุมพร

ส่วนที่ 3 ผลของการพัฒนาแนวทางของการเรียนการสอนสาระวิชารัฐศาสตร์ในฐานะวิชาการศึกษาทั่วไปในระดับปริญญาตรีของมหาวิทยาลัยไทย

โดยผลของการวิเคราะห์ข้อมูลทั้งหมดนี้ จะถูกนำเสนอด้วยการจัดทำเป็นรูปเล่มรายงานการวิจัย และแผ่น CD บันทึกข้อมูล

บทที่ 4

ผลการวิเคราะห์ข้อมูล

ในการวิจัยเรื่อง “เนื้อหา ผลของการพัฒนาผู้เรียน และข้อเสนอแนวทางของการเรียนการสอน สาระวิชารัฐศาสตร์ในฐานะวิชาการศึกษาทั่วไปในระดับปริญญาตรีของมหาวิทยาลัยไทย” ผู้วิจัยได้ทำการวิเคราะห์ข้อมูลในเชิงปริมาณด้วยค่าทางสถิติ คือ ค่าความถี่ ค่าร้อยละ ค่าเฉลี่ยเลขคณิต ค่าส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน ค่าฐานนิยม และค่าที่ (กรณีกลุ่มตัวอย่างไม่เป็นอิสระแก่กัน) และได้ทำการวิเคราะห์ข้อมูลในเชิงคุณภาพที่ได้จากการศึกษาเนื้อหาของเอกสารหลักสูตรการศึกษา ด้วยวิธีการวิเคราะห์เนื้อหา ส่วนข้อมูลการตรวจสอบ “ข้อเสนอแนวทางของการเรียนการสอนสาระวิชา รัฐศาสตร์ฯ” โดยผู้เชี่ยวชาญ ใช้วิธีการวิเคราะห์แบบพรรณนาวิเคราะห์ ซึ่งผู้วิจัยแบ่งการนำเสนอข้อมูลที่ได้จากการศึกษาเป็น 3 ส่วน คือ

4.1 ผลการสำรวจเนื้อหาของการเรียนการสอนสาระวิชารัฐศาสตร์ในฐานะวิชาการศึกษาทั่วไปในระดับปริญญาตรีของมหาวิทยาลัยไทย

4.2 ผลของการพัฒนาผู้เรียนในสาระวิชารัฐศาสตร์ ตามเกณฑ์เป้าหมายของกรอบมาตรฐานคุณวุฒิระดับอุดมศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. 2552 กับกรณีศึกษาใน สจล.วิทยาเขตชุมพร

4.3 ผลของการพัฒนาแนวทางของการเรียนการสอนสาระวิชารัฐศาสตร์ในฐานะวิชาการศึกษาทั่วไปในระดับปริญญาตรีของมหาวิทยาลัยไทย

ดังมีรายละเอียดต่อไปนี้

4.1 ผลการสำรวจเนื้อหาของการเรียนการสอนสาระวิชารัฐศาสตร์ในฐานะวิชาการศึกษาทั่วไป ในระดับปริญญาตรีของมหาวิทยาลัยไทย

ผลจากการวิเคราะห์เนื้อหาของเอกสารหลักสูตรการศึกษาของสถาบันอุดมศึกษา จำนวน 62 สถาบัน รวมจำนวนเอกสารหลักสูตรที่ถูกนำมาวิเคราะห์ทั้งหมด 96 ฉบับ พบว่า มีเอกสารหลักสูตรการศึกษา จำนวน 79 ฉบับ ที่ประกอบไปด้วยเนื้อหาของสาระวิชารัฐศาสตร์ในฐานะวิชาการศึกษาทั่วไป และมีเอกสารหลักสูตรอีก จำนวน 17 ฉบับ (ใน 6 สถาบันการศึกษา) ที่ไม่พบเนื้อหาของสาระวิชา
รัฐศาสตร์ในฐานะวิชาการศึกษาทั่วไป (กรุณาดูรายละเอียดเพิ่มเติมที่ภาคผนวกด้านหลัง)

เนื้อหาของการเรียนการสอนสาระวิชารัฐศาสตร์ในฐานะวิชาการศึกษาทั่วไปในระดับปริญญาตรีของมหาวิทยาลัยไทย ที่พบในเอกสารหลักสูตรการศึกษา มีรายละเอียดดังต่อไปนี้ คือ

4.1.1 สถาบันที่ปรากฏรายวิชารัฐศาสตร์เบื้องต้น

สถาบันอุดมศึกษาที่มีหลักสูตรซึ่งประกอบไปด้วย “รายวิชารัฐศาสตร์เบื้องต้น” หรือชื่อรายวิชา
อื่นๆ ที่ใกล้เคียงกันนี้ ในฐานะวิชาการศึกษาทั่วไป มีจำนวน 4 สถาบัน ดังมีรายละเอียดตามตารางที่ 4.1

ตารางที่ 4.1 สถาบันการศึกษาและหลักสูตรซึ่งประกอบไปด้วยรายวิชารัฐศาสตร์เบื้องต้น

สถาบัน	หลักสูตร	ชื่อรายวิชา/ คำอธิบายรายวิชา
มหาวิทยาลัยปทุมธานี	บริหารธุรกิจบัณฑิต สาขาวิชาการจัดการธุรกิจ (ระบบการศึกษาทางไกล)	รัฐศาสตร์เบื้องต้น “ทฤษฎี ลักษณะ และขอบเขตของรัฐศาสตร์ แนวความคิดและหลักการที่ เกี่ยวกับรัฐ สถาบันทางการเมือง อุดมการณ์ทางการเมือง พรรคการเมือง และ กลุ่มผลประโยชน์ การพัฒนาทางการเมือง ตลอดจนพฤติกรรมทางการเมือง ความสัมพันธ์ระหว่างประเทศ และการบริหารธุรกิจ”
มหาวิทยาลัยมหิดล (วิทยาลัยนานาชาติ)	วิทยาศาสตร์บัณฑิต สาขาวิชาวิทยาศาสตร์ชีวภาพ (หลักสูตรนานาชาติ)	รัฐศาสตร์ขั้นแนะนำ “สัมฤทธิ์ผล ความเกี่ยวพัน และนิยามต่างๆ ในทางรัฐศาสตร์ การพัฒนาทาง ประวัติศาสตร์ และเนื้อหาในปรัชญาทางรัฐศาสตร์ นิยามในยุคปัจจุบันและโจทย์ ปัญหาทางรัฐศาสตร์”
มหาวิทยาลัยรามคำแหง	รัฐศาสตรบัณฑิต	รัฐศาสตร์ทั่วไป “ศึกษาขอบเขตและสาระของรัฐศาสตร์ในเชิงสหวิทยาการ ศึกษาแนวความคิด และหลักการใหญ่ๆ ในเรื่องของรัฐ การเมือง ระบบการปกครอง พรรคการเมือง กลุ่มผลประโยชน์ ศึกษาประเด็นสำคัญๆ ในทางประวัติศาสตร์ อาทิ การพัฒนา การเมือง การพัฒนาประชาธิปไตย แนวความคิดและพฤติกรรมทางการเมือง ความสัมพันธ์ระหว่างประเทศ การบริหารธุรกิจ”
มหาวิทยาลัยสงขลานครินทร์ วิทยาเขตภูเก็ต	วิทยาศาสตร์บัณฑิต สาขาวิชาเทคโนโลยี และการจัดการสิ่งแวดล้อม	รัฐศาสตร์และการเมืองไทย “ศึกษาขอบเขตของรัฐศาสตร์ในฐานะที่เป็นสาขาของสังคมศาสตร์ และความ เกี่ยวพันกับศาสตร์สาขาอื่น ศึกษาแนวคิด หลักการในเรื่องของรัฐ การเมือง ระบบรัฐบาล พรรคการเมือง กลุ่มอิทธิพล กลุ่มผลประโยชน์ กลุ่มการเมือง พฤติกรรมของประชาชนต่อแนวความคิดทางการเมือง กระบวนการทางการเมือง และการเมืองไทยปัจจุบัน”

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า
ไม่ว่ากรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

จากตารางที่ 4.1 จะเห็นได้ว่าสถาบันอุดมศึกษาที่เปิดสอน “รายวิชารัฐศาสตร์เบื้องต้น” หรือชื่อรายวิชาอื่นๆ ที่ใกล้เคียงกันนี้ ในฐานะวิชาการศึกษาทั่วไปในระดับปริญญาตรี อันถือได้ว่าเป็น “รายวิชาแบบเชิงเดี่ยว” มีเพียงจำนวนแค่ 4 แห่ง ซึ่งถือว่าเป็นจำนวนที่เล็กน้อยเท่านั้น

ส่วนสาระที่ถูกนำมาใช้ในการเรียนการสอน ซึ่งปรากฏอยู่ในคำอธิบายรายวิชาจะว่าด้วยเรื่องสำคัญๆ อาทิ ขอบเขตของวิชารัฐศาสตร์ ความสัมพันธ์ระหว่างวิชารัฐศาสตร์กับสาขาวิชาอื่นๆ ทฤษฎีและแนวความคิดที่สำคัญทางรัฐศาสตร์ สถาบันและอุดมการณ์ทางการเมือง การพัฒนาทางการเมือง พฤติกรรมทางการเมือง ความสัมพันธ์ระหว่างประเทศ และการบริหารรัฐกิจ

ดังนั้น จึงอนุมานได้ว่า เนื้อหาของการเรียนการสอนสาระวิชารัฐศาสตร์ในฐานะวิชาการศึกษาทั่วไปในระดับปริญญาตรีของมหาวิทยาลัยไทย ในรายวิชาแบบเชิงเดี่ยว ในชื่อรายวิชารัฐศาสตร์เบื้องต้น หรือชื่อรายวิชาอื่นๆ ที่ใกล้เคียงกันนี้ ไม่น่าที่จะได้รับความนิยมนักต่อไป

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่าจะกรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

4.1.2 สถาบันที่ปรากฏรายวิชาการเมืองการปกครองไทย

สถาบันอุดมศึกษาที่มีหลักสูตรซึ่งประกอบไปด้วย “รายวิชาการเมืองการปกครองไทย” หรือชื่อรายวิชาอื่นๆ ที่ใกล้เคียงกันนี้ ในฐานะวิชาการศึกษาทั่วไป มีจำนวน 19 สถาบัน ดังมีรายละเอียดตามตารางที่ 4.2

ตารางที่ 4.2 สถาบันการศึกษาและหลักสูตรซึ่งประกอบไปด้วยรายวิชาการเมืองการปกครองไทย

สถาบัน	หลักสูตร	ชื่อรายวิชา/ คำอธิบายรายวิชา
มหาวิทยาลัยเซนต์จอห์น	นิติศาสตรบัณฑิต วิศวกรรมศาสตรบัณฑิต สาขาวิชาวิศวกรรมเครื่องกล บริหารธุรกิจบัณฑิต สาขาวิชา ธุรกิจการบินและการท่องเที่ยว	การเมืองและการปกครองของไทย “วิวัฒนาการและพฤติกรรมของสถาบันการเมืองและการปกครอง โครงสร้างการปกครองของรัฐและสถาบันทางการเมืองในประเทศไทย บทบาททางการเมืองของประชาชนต่อสถาบันต่างๆ เช่น องค์การฝ่ายบริหาร ฝ่ายนิติบัญญัติ ฝ่ายตุลาการ พรรคการเมือง”
มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคลตะวันออก	บริหารธุรกิจบัณฑิต สาขาวิชาการตลาด บัญชีบัณฑิต	การเมืองและการปกครองของไทย “วิวัฒนาการการปกครองของประเทศไทย สถาบันและกระบวนการทางการเมือง การปกครองระบอบประชาธิปไตยอันมีพระมหากษัตริย์ทรงเป็นประมุข ได้แก่ รัฐธรรมนูญ รัฐสภา คณะรัฐมนตรี ตุลาการ พรรคการเมือง และกลุ่มผลประโยชน์ กระบวนการนิติบัญญัติ การเลือกตั้ง การบริหารราชการแผ่นดินทั้งส่วนกลาง ส่วนภูมิภาค และส่วนท้องถิ่น ตลอดจนการมีส่วนร่วมทางการเมือง”
มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคลธัญบุรี	ศึกษาจากเอกสาร “รายวิชาหมวดวิชาศึกษาทั่วไป”	สังคมกับการเมืองการปกครองไทย “การเกิดขึ้นของสังคม ความจำเป็นที่สังคมต้องมีการปกครอง ระดับของสังคมหรือการปกครอง ตั้งแต่ระดับครอบครัว ไปจนถึงระดับรัฐ ความสำคัญ และรูปแบบของการปกครองของรัฐ พร้อมทั้งอุดมการณ์ทางการเมืองการปกครอง พัฒนาการของการเมืองการปกครองของไทยตั้งแต่สมัยสมบูรณาญาสิทธิราชย์ จนถึงประชาธิปไตย สถาบันหลักของการเมืองการปกครอง ได้แก่ รัฐธรรมนูญ รัฐสภา รัฐบาล ตุลาการ พรรคการเมืองและกลุ่มผลประโยชน์ อีกทั้งกระบวนการการเมืองการปกครองอันประกอบด้วยกระบวนการนิติบัญญัติ และการเลือกตั้ง การจัดระเบียบบริหารราชการแผ่นดินไทยทั้งส่วนกลาง ส่วนภูมิภาค และส่วนท้องถิ่น ตลอดจนปัญหาสำคัญทางการเมืองการปกครองของไทย”
มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคลล้านนา	บริหารธุรกิจบัณฑิต สาขาวิชาการตลาด	สังคมกับการปกครอง “ศึกษาความจำเป็นที่มนุษย์ต้องมีสังคม ความสัมพันธ์ของสังคมกับการปกครอง ศึกษาารรัฐในแง่ความหมาย องค์ประกอบ การกำเนิด รูปแบบ การรับรองและหน้าที่ของรัฐ ศึกษาอุดมการณ์ทางการเมือง รูปแบบการปกครอง รวมทั้งรูปแบบการปกครองของไทย ศึกษาสถาบันและกระบวนการทางการเมืองของไทยในปัจจุบัน” การเมืองไทยร่วมสมัย “ศึกษาการปกครองของไทย สถาบันและกระบวนการทางการเมือง การปกครองระบอบประชาธิปไตยอันมีพระมหากษัตริย์ทรงเป็นประมุข ตลอดจนปัญหาสำคัญทางการเมืองการปกครองของไทยในปัจจุบัน”

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่าจะกรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

ตารางที่ 4.2 (ต่อ) สถาบันการศึกษาและหลักสูตรซึ่งประกอบไปด้วยรายวิชาการเมืองการปกครองไทย

สถาบัน	หลักสูตร	ชื่อรายวิชา/ คำอธิบายรายวิชา
มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคลธัญบุรี (ต่อ)	ศิลปศาสตรบัณฑิต สาขาวิชาการท่องเที่ยว วิทยาศาสตร์บัณฑิต สาขาวิชาเกษตรกลวิธาน	การเมืองกับการปกครองของไทย “ศึกษาวิวัฒนาการการปกครองของไทย สถาบันและกระบวนการทางการเมือง การปกครองระบอบประชาธิปไตยอันมีพระมหากษัตริย์ทรงเป็นประมุข ได้แก่ รัฐธรรมนูญ รัฐสภา คณะรัฐมนตรี ตุลาการ พรรคการเมืองและกลุ่มผลประโยชน์ กระบวนการนิติบัญญัติ การเลือกตั้ง ระบบบริหารราชการแผ่นดิน ทั้งส่วนกลาง ส่วนภูมิภาค และส่วนท้องถิ่น ตลอดจนปัญหาสำคัญทางการเมืองการปกครอง” สังคมกับการปกครอง อ้างอิงแล้ว การเมืองไทยร่วมสมัย อ้างอิงแล้ว
มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคลศรีวิชัย	เทคโนโลยีบัณฑิต สาขาวิชาการผังเมือง	สังคมกับการปกครอง “ความหมายและวิวัฒนาการของรัฐ อำนาจอธิปไตยและรูปแบบการปกครองต่างๆ รวมทั้งการปกครองแบบประชาธิปไตย แนวความคิดทฤษฎีหรืออุดมการณ์ทางการเมือง สถาบันและกระบวนการทางการเมือง ปัจจัยเกื้อหนุนและปัญหาอุปสรรคในการเปลี่ยนแปลงของสังคมเมือง”
มหาวิทยาลัยนอร์ทกรุงเทพ	บัญชีบัณฑิต	การเมืองกับการปกครองของไทย “ความทั่วไปเกี่ยวกับความหมาย และกระบวนการของรัฐ อำนาจอธิปไตย และรัฐธรรมนูญ รูปแบบการปกครองและรูปแบบของรัฐบาล พรรคการเมือง สถาบันการเมือง และปัญหาการเมือง ตลอดจนความเข้าใจเกี่ยวกับการปกครองของไทย รวมถึงพฤติกรรมการเมืองและวัฒนธรรมการเมืองหลังการเปลี่ยนแปลงการปกครอง พ.ศ. 2475”
มหาวิทยาลัยบูรพา	บริหารธุรกิจบัณฑิต สาขาวิชาการจัดการธุรกิจ (ระบบการศึกษาทางไกล)	การเมืองการปกครองของไทย “วิวัฒนาการการเมืองการปกครองของไทย การเปลี่ยนแปลงของรัฐธรรมนูญ โครงสร้างทางการเมืองการปกครอง พฤติกรรมของสถาบันการปกครอง สถาบันพระมหากษัตริย์ สถาบันนิติบัญญัติ บริหาร และตุลาการ องค์การอิสระ พรรคการเมือง การเมืองภาคประชาชน การเลือกตั้ง การปกครองส่วนกลาง ส่วนภูมิภาค ส่วนท้องถิ่น ตลอดจนปัญหาและแนวโน้มของการพัฒนาประชาธิปไตยของไทย”
มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย	พุทธศาสตรบัณฑิต สาขาวิชาศาสนา	การเมืองกับการปกครองของไทย “ศึกษาความรู้ทั่วไปเกี่ยวกับการเมืองและการปกครอง พัฒนาการการเมืองการปกครองของไทย สถาบันทางการเมือง และการปกครองของไทย กระบวนการทางการเมืองของไทย การจัดระเบียบการปกครองของไทย และพระพุทธรศาสนามากับการเมืองการปกครองของไทย”
มหาวิทยาลัยรังสิต	วิศวกรรมศาสตรบัณฑิต สาขาวิศวกรรมการซ่อมบำรุงอากาศยาน นิเทศศาสตรบัณฑิต สาขาวิชาสื่อสารการตลาด	การเมืองการปกครองไทย “ความเป็นมาของระบบการเมืองไทยและการปกครองไทยสมัยใหม่ ในแง่ อุดมการณ์ โครงสร้างและกระบวนการ ได้แก่ การปกครองในระบอบประชาธิปไตย รัฐธรรมนูญ ฝ่ายบริหาร ฝ่ายนิติบัญญัติ ระบบราชการไทย ระบบพรรคการเมือง ระบบการเลือกตั้ง การปกครองส่วนท้องถิ่น การกำหนดนโยบายสาธารณะ ปัญหาและแนวโน้มการคลี่คลายของการเมืองการปกครองไทยในปัจจุบัน”

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่าจะกรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ตัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

ตารางที่ 4.2 (ต่อ) สถาบันการศึกษาและหลักสูตรซึ่งประกอบไปด้วยรายวิชาการเมืองการปกครองไทย

สถาบัน	หลักสูตร	ชื่อรายวิชา/ คำอธิบายรายวิชา
มหาวิทยาลัยราชภัฏ รำไพพรรณี	ศึกษาจากเอกสาร “หลักสูตรรายวิชาหมวดวิชา ศึกษาทั่วไป”	การเมืองการปกครองไทย “ศึกษาความรู้พื้นฐานการเมืองและการปกครอง ความสัมพันธ์ระหว่างรัฐกับ สังคม สถาบันทางการเมือง กระบวนการทางการเมือง คุณธรรมและจริยธรรม ของนักการเมือง หลักธรรมาภิบาล สิทธิพลเมือง และเสรีภาพตามรัฐธรรมนูญ แห่งราชอาณาจักรไทย พัฒนาการของแนวความคิดและการวิเคราะห์ประชาชน สังคม ความเคลื่อนไหวของประชาชนสังคมไทย วิเคราะห์ปัญหาการเมืองการ ปกครอง รวมถึงแนวโน้มการเมืองการปกครองของไทยในอนาคต”
มหาวิทยาลัยศรีปทุม	ศึกษาจากเอกสาร “หลักสูตรหมวดวิชาศึกษา ทั่วไป”	การเมืองและการปกครอง “การเมืองการปกครองในโลกยุคปัจจุบัน โครงสร้างและกระบวนการทางการเมือง เมืองไทย วัฒนาการการเมืองการปกครองของไทย พลวัตของการเมืองไทยกับ ผลกระทบทางด้านเศรษฐกิจ สังคม และวัฒนธรรม ระบบพรรคการเมือง การ เลือกตั้ง การปกครองส่วนท้องถิ่น การกำหนดนโยบายสาธารณะ การเมืองภาค พลเมือง หลักธรรมาภิบาล ปัญหาและแนวโน้มของการเมืองการปกครองไทยใน ปัจจุบัน”
มหาวิทยาลัยสงขลานครินทร์ วิทยาเขตภูเก็ต	วิทยาศาสตร์บัณฑิต สาขาวิชาเทคโนโลยีและการ จัดการสิ่งแวดล้อม	รัฐศาสตร์และการเมืองไทย อ้างถึงแล้ว
มหาวิทยาลัยกรุงเทพธนบุรี	นิเทศศาสตรบัณฑิต สาขาวิชาวิทยุกระจายเสียงและ วิทยุโทรทัศน์	สังคมกับการปกครองไทย “วิวัฒนาการของระบบการปกครอง กระบวนการทางการเมือง บทบาทของรัฐ องค์การนิติบัญญัติ ตุลาการ และฝ่ายบริหาร ปัญหาเกี่ยวกับเสรีภาพ สภาพ อำนาจและพันธะในระบบประชาธิปไตย ทั้งนี้โดยเน้นให้เข้าใจถึงสิทธิ หน้าที่ และความสัมพันธ์ระหว่างบุคคลกับรัฐ”
มหาวิทยาลัยราชภัฏเชียงใหม่	ศึกษาจากเอกสาร “หลักสูตรหมวดวิชาศึกษา ทั่วไป”	การเมืองการปกครอง ไทย “ศึกษาความหมายและความสำคัญของการเมืองการปกครอง วิวัฒนาการของ การเมืองการปกครองไทย โครงสร้างและกระบวนการของระบบการเมืองไทย การเมืองการปกครองไทยสมัยใหม่ ประกอบด้วยองค์การปกครองในระบอบประชาธิปไตย อันมีพระมหากษัตริย์ทรงเป็นประมุข รัฐธรรมนูญ อำนาจอธิปไตย ระบบพรรค การเมือง ระบบการเลือกตั้ง ระบบบริหารราชการ ไทยตามหลักธรรมาภิบาล การ ปกครองส่วนท้องถิ่น และแนวโน้มของการเมืองการปกครอง ไทย โดยศึกษา สั้นกว่า วิเคราะห์ และอภิปรายกรณีตัวอย่าง เพื่อให้เกิดความรู้ ความเข้าใจ ตระหนักในความเป็นพลเมืองดีตามระบอบประชาธิปไตยของไทย”
มหาวิทยาลัยราชภัฏเชียงราย	ศึกษาจากเอกสาร “หลักสูตรหมวดวิชาศึกษา ทั่วไป”	การเมืองการปกครองและกฎหมายไทย “ศึกษาวิวัฒนาการการเมืองการปกครองของไทยในอดีตจนถึงปัจจุบัน โดยเน้น การปกครองในระบอบประชาธิปไตยอันมีพระมหากษัตริย์ทรงเป็นประมุข และ สถาบันทางการเมือง องค์การทางการเมือง และบทบาทหน้าที่ ศึกษาปรากฏการณ์ ทางการเมืองที่เกิดขึ้นในปัจจุบัน บทบาทการเมืองกับวิถีชีวิตของประชาชน ตลอดจนบทบาทหน้าที่ของพลเมืองและจริยธรรมทางการเมือง ศึกษาความรู้ ทั่วไปเกี่ยวกับกฎหมายไทย ได้แก่ ความหมาย ประเภท ความสำคัญ การจัดทำ การใช้ การยกเลิก การตีความกฎหมาย ศึกษากฎหมายแพ่งและพาณิชย์ กฎหมาย อาญาและกฎหมายปกครองที่จำเป็นในชีวิตประจำวัน รวมทั้งกระบวนการ ยุติธรรมทางแพ่ง และทางอาญาของไทย”

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า
ไม่ว่ากรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ตัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

ตารางที่ 4.2 (ต่อ) สถาบันการศึกษาและหลักสูตรซึ่งประกอบไปด้วยรายวิชาการเมืองการปกครองไทย

สถาบัน	หลักสูตร	ชื่อรายวิชา/ คำอธิบายรายวิชา
วิทยาลัยเทคโนโลยีภาคใต้	ศิลปศาสตรบัณฑิต สาขาวิชาการท่องเที่ยว วิทยาศาสตรบัณฑิต สาขาวิชาสาธารณสุขศาสตร์	การเมืองกับการปกครองของไทย “วิวัฒนาการของระบบการปกครองไทย กระบวนการทางการเมืองและบทบาทของสถาบันการปกครองไทย โครงสร้างทางการเมืองและวัฒนธรรมการเมืองปัจจุบัน สถาบันรัฐธรรมนูญ และการปกครองส่วนกลาง ส่วนภูมิภาค และส่วนท้องถิ่น แนวโน้มการเปลี่ยนแปลงระบบการเมืองไทยในอนาคต”
วิทยาลัยราชพฤกษ์	บริหารธุรกิจบัณฑิต สาขาวิชาการจัดการการโรงแรมและการท่องเที่ยว	การเมืองและการปกครองของไทย “ศึกษาวิวัฒนาการและพฤติกรรมของสถาบันการเมืองการปกครอง โครงสร้างการปกครองของรัฐและสถาบันทางการเมืองในประเทศไทย บทบาททางการเมืองของประชาชนต่อสถาบันต่างๆ เช่น องค์การฝ่ายบริหาร ฝ่ายนิติบัญญัติ ฝ่ายตุลาการ พรรคการเมือง”
สถาบันการจัดการปัญญาภิวัฒน์	นิเทศศาสตรบัณฑิต บริหารธุรกิจบัณฑิต สาขาการจัดการอาคารและทรัพย์สินทางกายภาพ	การเมืองการปกครองไทย “ความเป็นมาของระบบการเมืองและการปกครองของไทยในสมัยต่างๆ อุดมการณ์ โครงสร้าง และกระบวนการทางการเมืองในระบบประชาธิปไตย ระบบพรรคการเมือง ระบบการเลือกตั้ง การปกครองส่วนท้องถิ่น การกำหนดนโยบายสาธารณะ ปัญหาและการคลี่คลายของการเมืองการปกครองไทยในปัจจุบัน”
สถาบันเทคโนโลยีปัญญาภิวัฒน์	วิศวกรรมศาสตรบัณฑิต สาขาวิศวกรรมคอมพิวเตอร์	การเมืองการปกครองไทย ความเป็นมาของระบบการเมืองและการปกครองของไทยในสมัยต่างๆ อุดมการณ์ โครงสร้าง และกระบวนการทางการเมืองในระบบประชาธิปไตย ระบบพรรคการเมือง ระบบการเลือกตั้ง การปกครองส่วนท้องถิ่น การกำหนดนโยบายสาธารณะ ปัญหาและการคลี่คลายของการเมืองการปกครองไทยในปัจจุบัน

จากตารางที่ 4.2 จะเห็นได้ว่าสถาบันอุดมศึกษาที่เปิดสอน “รายวิชาการเมืองการปกครองไทย” หรือชื่อรายวิชาอื่นๆ ที่ใกล้เคียงกันนี้ ในฐานะวิชาการศึกษาทั่วไปในระดับปริญญาตรี อันถือได้ว่าโดยส่วนใหญ่เป็น “รายวิชาแบบเชิงเดี่ยว” และในขณะที่อีกส่วนหนึ่งเป็น “รายวิชาแบบเชิงบูรณาการ” มีจำนวนรวมกันถึง 19 แห่ง ซึ่งเป็นปริมาณที่มากกว่า “รายวิชารัฐศาสตร์เบื้องต้น” ถึงเกือบ 4 เท่า

ส่วนสาระที่ถูกลำนำมาใช้ในการเรียนการสอน ซึ่งปรากฏอยู่ในคำอธิบายรายวิชา ก็จะเป็นด้วยเรื่องสำคัญๆ อาทิ วิวัฒนาการ อุดมการณ์ทางการเมืองแบบประชาธิปไตยอันมีพระมหากษัตริย์ทรงเป็นประมุข สถาบันและกระบวนการทางการเมือง พฤติกรรมทางการเมือง ความสัมพันธ์ระหว่างบุคคลกับรัฐ การมีส่วนร่วมทางการเมืองของประชาชนและประชาสังคม คุณธรรมและจริยธรรมของนักการเมือง ปัญหาสำคัญของการเมืองการปกครองไทยในปัจจุบัน ตลอดจนแนวโน้มของการเมืองการปกครองไทยในอนาคต

ดังนั้น จึงอนุมานได้ว่า เนื้อหาของการเรียนการสอนสาระวิชารัฐศาสตร์ในฐานะวิชาการศึกษาทั่วไปในระดับปริญญาตรีของมหาวิทยาลัยไทย ในรายวิชาแบบเชิงเดี่ยว ในชื่อรายวิชาการเมืองการปกครองไทย หรือชื่อรายวิชาอื่นๆ ที่ใกล้เคียงกันนี้ ยังคงได้รับความนิยมอยู่

4.1.3 สถาบันที่ปรากฏรายวิชาในเนื้อหาเรื่องหน้าที่พลเมือง

สถาบันอุดมศึกษาที่มีหลักสูตรซึ่งประกอบไปด้วยรายวิชาในเนื้อหา “เรื่องหน้าที่พลเมือง” หรือใกล้เคียงกันนี้ ในฐานะวิชาการศึกษาทั่วไป มีจำนวน 30 สถาบัน ดังมีรายละเอียดตามตารางที่ 4.3

ตารางที่ 4.3 สถาบันการศึกษาและหลักสูตรซึ่งประกอบไปด้วยรายวิชาในเนื้อหาเรื่องหน้าที่พลเมือง

สถาบัน	หลักสูตร	ชื่อรายวิชา/ คำอธิบายรายวิชา
มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์	ศึกษาจากเอกสาร “หลักสูตรวิชาศึกษาทั่วไป”	มนุษย์กับสังคม “ลักษณะทั่วไปของสังคมมนุษย์ องค์ประกอบ โครงสร้างและกระบวนการทางสังคม การเปลี่ยนแปลง และวิวัฒนาการของสังคมอันเป็นผลจากการเปลี่ยนแปลงทางสิ่งแวดล้อม เทคโนโลยี และปัจจัยสำคัญอื่นๆ วิเคราะห์สังคมแบบต่างๆ เพื่อให้เห็นความสัมพันธ์ระหว่างองค์ประกอบต่างๆ ภายในสังคม และความสัมพันธ์ระหว่างสังคมกับสิ่งแวดล้อม เสริมสร้างจริยธรรม จิตสำนึก และความรู้คิดชอบต่อสังคมทั้งในระดับชาติและระดับโลก” สิทธิขั้นพื้นฐาน “ความหมาย ความสำคัญของสิทธิมนุษยชน และสิทธิขั้นพื้นฐานตามรัฐธรรมนูญของไทย ประวัติความเป็นมา วิวัฒนาการ ประเภทและการคุ้มครองสิทธิขั้นพื้นฐานในระบบกฎหมายต่างๆ”
มหาวิทยาลัยนเรศวร	ศิลปศาสตรบัณฑิต สาขาวิชาภาษาไทย	การจัดการการดำเนินชีวิต “ความรู้และทักษะ เกี่ยวกับบทบาท หน้าที่ และความรู้คิดชอบของบุคคลในครอบครัว และสังคม การปรับตัวเข้ากับการเปลี่ยนแปลงของสังคมโลก การคิดต่อสื่อสาร การจัดการความขัดแย้ง วิธีการคิดการแก้ปัญหาอย่างสร้างสรรค์ เศรษฐศาสตร์กับการดำเนินชีวิตที่ดีและคุณธรรมจริยธรรม” ทักษะชีวิต “การพัฒนาบุคลิกภาพทั้งภายในและภายนอก สึกทักษะการทำงานเป็นทีมที่เน้นการเป็นผู้นำและผู้ตามที่ดี การพัฒนาบุคคลให้มีจิตสาธารณะและการพัฒนาคุณสมบัติด้านอื่นๆ ของบุคคล”
มหาวิทยาลัยบูรพา	การศึกษาศาสตรบัณฑิต (หลักสูตรวีปี) สาขาวิชาการสอนสุขศึกษาและพลศึกษา	จิตอาสาเพื่อการพัฒนาสังคม “ความหมาย กิจกรรม รูปแบบกิจกรรมจิตอาสาในประเทศ และต่างประเทศ วงจรการดำเนินการกิจกรรม กลไกในการระดมจิตอาสาสมาชิก และสร้างความสามัคคี การสร้างนวัตกรรม การริเริ่มสร้างสรรค์ ในการจัดโครงการจิตอาสา เทคนิคบริหาร โครงการที่ดี โดยเน้นโครงการที่สอดคล้องกับการวางแผน การสื่อสารอย่างถูกต้อง และความต่อเนื่องในการทำกิจกรรมจิตอาสา”
มหาวิทยาลัยมหาสารคาม	สถาปัตยกรรมศาสตรบัณฑิต สาขาวิชาสถาปัตยกรรม	สิทธิมนุษยชนและสังคม “ความหมาย และความสำคัญของสิทธิมนุษยชน แนวคิดและกฎหมายสากลว่าด้วย สิทธิมนุษยชน ความเคลื่อนไหว และขบวนการสิทธิมนุษยชนในประเทศต่างๆ การสร้างจิตสำนึกด้านสิทธิมนุษยชน กรณีศึกษาปัญหาการละเมิดสิทธิมนุษยชนในสังคมไทย”
มหาวิทยาลัยมหิดล (วิทยาลัยนานาชาติ)	วิทยาศาสตร์บัณฑิต สาขาวิชาวิทยาศาสตร์ชีวภาพ (หลักสูตรนานาชาติ)	สิทธิมนุษยชนขั้นแนะนำ “แนวคิดทางปรัชญา ประวัติศาสตร์ และเนื้อหาทางด้านกฎหมายเกี่ยวกับสิทธิมนุษยชน สิทธิมนุษยชน ในกฎหมายระหว่างประเทศร่วมสมัย การประชุมนานาชาติและสหประชาชาติและสิทธิส่วนบุคคล อาชญากรรมสงคราม การปกป้องชนกลุ่มน้อย สิทธิทางด้านกฎหมายและเศรษฐกิจ”

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่ากรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ตัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

ตารางที่ 4.3 (ต่อ) สถาบันการศึกษาและหลักสูตรซึ่งประกอบไปด้วยรายวิชาในเนื้อหาเรื่องหน้าที่พลเมือง

สถาบัน	หลักสูตร	ชื่อรายวิชา/ คำอธิบายรายวิชา
มหาวิทยาลัยรามคำแหง	สาธารณสุขศาสตรบัณฑิต สาขาวิชาสาธารณสุขชุมชน รัฐศาสตรบัณฑิต	ความรู้คู่คุณธรรม “ศึกษาความคิดรวบยอดเชิงวิสัยทัศน์ ทฤษฎี หลักการ กระบวนการและ พุทธศาสตร์ การพัฒนาการเรียนรู้นของมนุษย์ การคิดเชิงสร้างสรรค์ การพัฒนา สุขภาพกายและจิตใจ สติปัญญา ความรู้คู่คุณธรรม จริยธรรมและวัฒนธรรมใน การดำรงชีวิต มีคุณภาพชีวิตที่ดี มีศักดิ์ศรีของความเป็นมนุษย์ ภาคภูมิใจในความ เป็นไทย สำนึกป่าในการดูแลรับผิดชอบต่อบ้านเมือง ความรู้ความเข้าใจใน หลักการทางการเมือง การปกครอง เศรษฐกิจสังคม ศิลปะและวัฒนธรรมของ ชาติ ภูมิปัญญาท้องถิ่น ภูมิปัญญาไทยและความรู้อันเป็นสากล สร้างสำนึกในการ อนุรักษ์ทรัพยากรธรรมชาติ สิ่งแวดล้อมและพลังงาน รู้จักพึ่งตนเอง ใฝ่รู้และ เรียนรู้ด้วยตนเองอย่างต่อเนื่อง การประยุกต์ทฤษฎีสู่การปฏิบัติตามหลักปรัชญา เศรษฐกิจพอเพียงในการปรับและนำไปใช้ตามเงื่อนไขความรู้และคุณธรรม”
มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ	วิทยาศาสตร์บัณฑิต สาขาวิชาการส่งเสริมสุขภาพ	มนุษย์กับสังคม “ศึกษาความรู้พื้นฐานเกี่ยวกับมนุษย์และสังคม ทั้งสังคมไทยและสังคมโลก โดย มุ่งให้ผู้เรียนมีความเข้าใจในพฤติกรรมของมนุษย์ และนำความรู้มาพัฒนาตนเอง ให้รู้เท่าทันสังคม มีความรับผิดชอบ มีความคิดริเริ่มสร้างสรรค์ มีคุณธรรม จริยธรรม จาพซึ่งในวัฒนธรรม ศิลปะ และอารยธรรมของมนุษย์ มีจิตสำนึกใน การอยู่ร่วมกันในสังคมและธรรมชาติสิ่งแวดล้อมอย่างสันติ ตระหนักในหน้าที่ รับผิดชอบและบทบาทที่พึงมีในฐานะพลเมืองและสมาชิกของสังคม”
มหาวิทยาลัยขอนแก่น	ศึกษาจากเอกสาร “หมวดวิชาศึกษาทั่วไป”	สิทธิพื้นฐานและประชาสังคม “แนวคิดและหลักการพื้นฐานของสิทธิมนุษยชนและสิทธิตามธรรมชาติ เสรีภาพ และความยุติธรรม ศักดิ์ศรีและคุณค่าของความเป็นมนุษย์ ความเสมอภาค สิทธิ พลเมืองและเสรีภาพตามรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทยและหลักกฎหมายที่ ควรรู้ พัฒนาการของกลไกทางกฎหมายระดับประเทศ พัฒนาการของแนวคิด และการวิเคราะห์ประชาสังคม ความเคลื่อนไหวของประชาสังคมไทย” การมีส่วนร่วมต่อสังคม “แนวคิดของการมีส่วนร่วมในสังคม รูปแบบ บริบทและปัจจัยเงื่อนไขของการมี ส่วนร่วมในสังคมในแต่ละระดับ บทบาทของตนเองและผู้อื่น ในการมีส่วนร่วม ในสังคม การพัฒนาตนเองเพื่อการอยู่ร่วมกันในสังคมอย่างสันติสุข”
มหาวิทยาลัยเชียงใหม่	วิทยาศาสตร์บัณฑิต สาขาวิชาเกษตรศาสตร์	การเมืองในชีวิตประจำวัน “หน้าที่ของพลเมืองในระดับท้องถิ่น ระดับรัฐและระดับโลก ความเป็น ประชาธิปไตย หน้าที่ของพลเมืองในการมีส่วนร่วมทางการเมือง การปกครอง ตนเอง การกระจายอำนาจ ผลกระทบของการเมืองโลกที่มีต่อชีวิตประจำวัน บทบาทหน้าที่ขององค์การระหว่างประเทศ การค้าเสรี การดำรงชีวิตในภาวะ โลกาภิวัตน์”

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า
 ไม่ว่ากรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ตัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

ตารางที่ 4.3 (ต่อ)สถาบันการศึกษาและหลักสูตรซึ่งประกอบไปด้วยรายวิชาในเนื้อหาเรื่องหน้าที่พลเมือง

สถาบัน	หลักสูตร	ชื่อรายวิชา/ คำอธิบายรายวิชา
มหาวิทยาลัยเจอนคองฮัน	วิศวกรรมศาสตรบัณฑิต สาขาวิชาวิศวกรรมเครื่องกล บริหารธุรกิจบัณฑิต สาขาวิชาธุรกิจการบินและการท่องเที่ยว	การเป็นพลเมืองดี "หลักการและแนวทางสำคัญของการเป็นพลเมืองดีตามระบอบประชาธิปไตยอันมีพระมหากษัตริย์ทรงเป็นประมุข แนวทางและการมีส่วนร่วมในการอนุรักษ์ศิลปวัฒนธรรม ทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม รวมทั้งการมีส่วนร่วมในการพัฒนาสังคมและประเทศชาติตามบทบาทหน้าที่ของคน" ปฏิบัติการจิตอาสา "ฝึกทักษะและปลูกฝังความรับผิดชอบต่อสังคม รวมทั้งเสริมสร้างประสบการณ์จากการปฏิบัติงานเป็นทีมผ่าน โครงการเพื่อสร้างสรรค์ประโยชน์แก่ชุมชนและสังคมอย่างมีประสิทธิภาพและประสิทธิผล"
มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคลกรุงเทพ	ศึกษาศาสตรบัณฑิต สาขาวิชาศึกษาศาสตร์ศึกษา	การพัฒนาคุณภาพชีวิตและสังคม "ศึกษาเกี่ยวกับปรัชญา และหลักธรรมในการดำเนินชีวิตและการทำงานของบุคคล การสร้างแนวคิดและเจตคติต่อตนเอง ธรรมะกับการสร้างคุณภาพชีวิต บทบาทหน้าที่และความรับผิดชอบต่อตนเองและผู้อื่น การบริหารคนให้เข้ากับชีวิตและสังคมและการปรับคนเพื่อร่วมกิจกรรมทางสังคม ศึกษาเทคนิคการครองใจคน และการสร้างผลผลิตในการทำงานให้มีประสิทธิภาพ"
มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคลตะวันออก	บริหารธุรกิจบัณฑิต สาขาวิชาการตลาด บริหารธุรกิจบัณฑิต สาขาวิชาระบบสารสนเทศ บัญชีบัณฑิต	การพัฒนาคุณภาพชีวิตและสังคม "ปรัชญา และหลักธรรมในการดำรงชีวิต การสร้างแนวความคิดและเจตคติของตนเอง ธรรมะกับการสร้างคุณภาพชีวิต บทบาทหน้าที่และความรับผิดชอบต่อตนเองและผู้อื่น การบริหารและการพัฒนาคนในการดำเนินชีวิตทางสังคม และการร่วมกิจกรรมทางสังคม เทคนิคการครองใจคน และการสร้างผลผลิตในการทำงานอย่างมีคุณภาพ"
มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคลธัญบุรี	ศึกษาจากเอกสาร "รายวิชาหมวดวิชาศึกษาทั่วไป"	การพัฒนาคุณภาพชีวิตและสังคม "ปรัชญาและหลักธรรมในการดำเนินชีวิตและการทำงานของบุคคล การสร้างแนวคิดและเจตคติต่อตนเอง ธรรมะกับการสร้างคุณภาพชีวิต บทบาทหน้าที่และความรับผิดชอบต่อตนเองและผู้อื่น การบริหารคนให้เข้ากับชีวิตและสังคม และการปรับคนเพื่อร่วมกิจกรรมทางสังคม ศึกษาเทคนิคการครองใจคน และการสร้างผลผลิตในการทำงานให้มีประสิทธิภาพ"
มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคลรัตนโกสินทร์ วิทยาลัยเพาะช่าง	ศิลปะบัณฑิต สาขาวิชาเครื่องปั้นดินเผา	การพัฒนาคุณภาพชีวิตและสังคม "ศึกษาเกี่ยวกับปรัชญาและหลักธรรมในการดำเนินชีวิต และการทำงานของบุคคล การสร้างแนวความคิดและเจตคติต่อตนเอง ธรรมะกับการสร้างคุณภาพชีวิต บทบาทหน้าที่และความรับผิดชอบต่อตนเองและผู้อื่น การบริหารคนให้เข้ากับชีวิตและสังคม และการปรับคนเพื่อร่วมกิจกรรมทางสังคม ศึกษาเทคนิคการครองใจคน และการสร้างผลผลิตในการทำงานให้มีประสิทธิภาพ"

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่ากรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

ตารางที่ 4.3 (ต่อ)สถาบันการศึกษาและหลักสูตรซึ่งประกอบไปด้วยรายวิชาในเนื้อหาเรื่องหน้าที่พลเมือง

สถาบัน	หลักสูตร	ชื่อรายวิชา/ คำอธิบายรายวิชา
มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคลล้านนา	บริหารธุรกิจบัณฑิต สาขาวิชาการตลาด ศิลปศาสตรบัณฑิต สาขาวิชาการท่องเที่ยว วิทยาศาสตร์บัณฑิต สาขาวิชาเกษตรกลวิธาน ครุศาสตรอุตสาหกรรมบัณฑิต สาขาวิชาวิศวกรรม อิเล็กทรอนิกส์และ โทรคมนาคม	การพัฒนาคุณภาพชีวิตและสังคม "ศึกษาเกี่ยวกับปรัชญาและหลักธรรม ในการดำเนินชีวิตและการทำงานของบุคคล การสร้างแนวความคิดและเจตคติต่อตนเอง ธรรมะกับการสร้างคุณภาพชีวิต บทบาทหน้าที่และความรับผิดชอบต่อตนเองและผู้อื่น การบริหารคนให้เข้ากับชีวิตและสังคม และการปรับคนเพื่อร่วมกิจกรรมทางสังคม ศึกษาเทคนิคการครองใจคน และการสร้างผลผลิตในการทำงานให้มีประสิทธิภาพ"
มหาวิทยาลัยปทุมธานี	บริหารธุรกิจบัณฑิต สาขาวิชาการจัดการธุรกิจ (ระบบการศึกษาทางไกล)	สังคมกับการปกครอง "ศึกษาวิวัฒนาการของระบบการปกครอง กระบวนการทางการเมือง บทบาทของรัฐ องค์การ นิตินิติบัญญัติ บริหาร และฝ่ายตุลาการ ปัญหาเกี่ยวกับเสรีภาพ สภาพอำนาจและพันธะในระบอบประชาธิปไตย ทั้งนี้โดยเน้นให้เข้าถึงสิทธิ หน้าที่และความสัมพันธ์ระหว่างบุคคลกับรัฐ"
มหาวิทยาลัยพายัพ	ศิลปศาสตรบัณฑิต สาขาวิชาภาษาไทย เพื่อการสื่อสาร	สังคมและบริการ "ประวัติความเป็นมาของมหาวิทยาลัยพายัพกับชุมชนที่เกี่ยวข้อง การแสวงหาความจริงเกี่ยวกับตนเองและสิ่งแวดล้อม หลักจริยธรรม คุณธรรม สติจริงพื้นฐานของมนุษย์ กฎหมายที่เกี่ยวข้องในชีวิตประจำวัน บุคลิกภาพและแนวทางการพัฒนาบุคลิกนิสัยให้มีจิตสาธารณะตระหนักในการรับใช้ผู้อื่น ชุมชนและสังคม"
มหาวิทยาลัยรังสิต	วิศวกรรมศาสตรบัณฑิต สาขาวิศวกรรมการซ่อมบำรุงอากาศยาน นิเทศศาสตรบัณฑิต สาขาวิชาสื่อสารการตลาด	กฎหมายเกี่ยวกับสิทธิเสรีภาพและหน้าที่พื้นฐานของประชาชน "วิวัฒนาการ แนวความคิด ทฤษฎีและหลักการเกี่ยวกับสิทธิ เสรีภาพ และหน้าที่พื้นฐานของประชาชน ตามบทบัญญัติแห่งกฎหมายรัฐธรรมนูญ และกฎหมายลำดับรอง โดยเน้นความสำคัญเกี่ยวกับบ่อเกิด การบังคับใช้ ข้อจำกัด และการคุ้มครองสิทธิ เสรีภาพ และหน้าที่พื้นฐานของประชาชน ตามบทบัญญัติแห่งกฎหมาย" การพัฒนาและส่งเสริมคุณธรรมจริยธรรม "ทำความเข้าใจในสภาพความเป็นจริงของโลกและชีวิต จนทำให้เกิดความเข้าใจที่ถูกต้อง ส่งผลให้ความคิด คำพูด และการกระทำต่างๆ ถูกต้องตามสภาพความเป็นจริงของโลกและชีวิตตามไปด้วย จนกลายเป็นหลักในการดำเนินชีวิตและหลักในการตัดสินใจที่ถูกต้องสิ่งงาม ศึกษามาตรฐานของคนที่สังคมต้องการ โดยมุ่งเน้นการสร้างเสริมจิตสำนึกแห่งความรับผิดชอบต่อตนเอง เศรษฐกิจ สังคม และสิ่งแวดล้อม จิตใจได้รับการพัฒนาจากการปฏิบัติให้คนรู้จักในตนเอง บุคคลจะพึ่งตนเองได้ จะสามารถคิดเป็น ชื่นหทัย ได้ด้วยตนเอง และที่สำคัญจะมีอาชีพที่สามารถเอื้อต่อผู้นำใจต่อผู้อื่นได้ ศึกษาหลักธรรมในการดำเนินชีวิตที่ถูกต้อง ค้นแบบคนดี มาตรฐานคนดี การทำความเห็นให้ตรง และมุ่งเน้นการศึกษาภาคปฏิบัติการ"

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้าไม่ว่ากรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ตัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

ตารางที่ 4.3 (ต่อ)สถาบันการศึกษาและหลักสูตรซึ่งประกอบไปด้วยรายวิชาในเนื้อหาเรื่องหน้าที่พลเมือง

สถาบัน	หลักสูตร	ชื่อรายวิชา/ คำอธิบายรายวิชา
มหาวิทยาลัยธุรกิจบัณฑิตย์	ศิลปะกรรมศาสตรบัณฑิต สาขาวิชาคอมพิวเตอร์กราฟิก	จิตสำนึกสาธารณะเพื่อชุมชน “ทฤษฎีเรื่องชุมชน ชุมชนค่อสังคมไทย ความจำเป็นในการสร้างจิตสำนึก สาธารณะเพื่อชุมชนแก่นักศึกษา การเรียนรู้และการบริการชุมชน ทั้งด้าน สิ่งแวดล้อมและด้านสังคม เพื่อเป็นฐานความรู้และการมีจิตสำนึกสาธารณะเพื่อ ชุมชนในอนาคต”
มหาวิทยาลัยนอร์ทกรุงเทพ	บัญชีบัณฑิต	มนุษย์กับจริยธรรม “ความสำคัญของจริยธรรมและจรรยาบรรณวิชาชีพ ระเบียบการปฏิบัติ พระราชบัญญัติควบคุมการประกอบอาชีพ บทบาทหน้าที่ของหน่วยงานที่ ควบคุมดูแล การมีความรู้ ความเข้าใจ สิทธิ หน้าที่ และการปฏิบัติงาน การ ประกอบอาชีพที่ถูกต้องและช่วยส่งเสริมความก้าวหน้าในวิชาชีพ”
มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ	ศิลปศาสตรบัณฑิต สาขาวิชาการท่องเที่ยว อย่างยั่งยืน รัฐศาสตรบัณฑิต	ธรรมาภิบาลในการบริหารจัดการชุมชน “ศึกษาค้นคว้า ปฎักฝั่งแนวคิด และการปฏิบัติธรรมาภิบาลการบริหารจัดการ ชุมชน บริหารจัดการบนความถูกต้องและนิติธรรม ความ โปร่งใสเชื่อถือได้ การ อธิบายตรวจสอบได้ การมีส่วนร่วม การรับผิดชอบต่อบทบาทและหน้าที่เพื่อการ พัฒนาตนเอง ครอบครัว และชุมชนให้เข้มแข็งและยั่งยืน โดยเน้นกระบวนการ เรียนรู้และสื่อที่หลากหลาย”
มหาวิทยาลัยศรีปทุม	ศึกษาจากเอกสาร “หลักสูตรหมวดวิชาศึกษา ทั่วไป”	การศึกษาเพื่อความเป็นพลเมือง “บทบาทหน้าที่ของความเป็นพลเมืองที่ดีทั้งในระดับท้องถิ่นและในระดับ โลก แสวงหาความต้องการของความสามานฉันท์ กอมนกลินให้เกิดขึ้นในสังคม ร่วม สรรค์สร้างสังคมแห่งความพอเพียง ความเท่าเทียม และความสามานฉันท์ สามารถ ดำรงคนในสังคมที่มีพลวัตรแห่งการเปลี่ยนแปลงสูงอย่างมีคุณภาพ ใช้คุณธรรม ทางศาสนาสร้างสติและความสามัคคีให้เกิดขึ้นในสังคมอย่างยั่งยืน”
มหาวิทยาลัยสงขลานครินทร์ วิทยาเขตปัตตานี	ศิลปศาสตรบัณฑิต สาขาวิชาตะวันออกเฉียงกลางศึกษา	วัฒนธรรมแห่งการดำรงชีวิต “การสร้างเสริมสุขภาวะแบบองค์รวม การพัฒนาบุคลิกภาพ การบริหารจัดการ เพื่อการดำรงคนบนพื้นฐานเศรษฐกิจพอเพียง สมดุลแห่งชีวิต และ กระบวนการนวมสมัยภายใต้สังคมพหุวัฒนธรรม การมีจิตสาธารณะ และรักษ์ สิ่งแวดล้อม มีคุณธรรม จริยธรรม และเคารพศักดิ์ศรีความเป็นมนุษย์”
มหาวิทยาลัยหอการค้าไทย	ศึกษาจากเอกสาร “หมวดวิชาศึกษาทั่วไประดับ ปริญญาตรี”	ทักษะการดำรงชีวิตในสังคมโลก “ความรู้และทักษะที่จำเป็นในการดำรงชีวิตเกี่ยวกับสถาบันทางสังคม การเมือง และการปกครองในระยะขบประชาธิปไตย การเปลี่ยนแปลงของสังคมโลกที่มีต่อ เศรษฐกิจและสังคมไทย และกลุ่มประเทศอาเซียน ตลอดจนความแตกต่าง ทางด้านศิลปวัฒนธรรม ทักษะทางด้านเทคโนโลยีสารสนเทศและการสื่อสาร รวมทั้งการพัฒนาบุคลิกภาพ การสมาคม และการสร้างความน่าเชื่อถือในสังคม”
มหาวิทยาลัยเชียงใหม่	ทันตแพทยศาสตรบัณฑิต	ศิลปะแห่งการเป็นมนุษย์ที่มีคุณค่า “การศึกษาธรรมชาติและความหมายของความเป็นมนุษย์เพื่อความเข้าใจและรู้จัก ตนเองและผู้อื่น มนุษย์ในสภาพแวดล้อมปัจจุบัน เป้าหมายของมนุษย์ แนวทาง วิธีการหรือศิลปะที่นำไปสู่เป้าหมายของมนุษย์ ความรู้เชิงข้อเท็จจริงและเชิง คุณค่า การใช้ชีวิตและทำงานร่วมกับผู้อื่นในสังคมอย่างสันติ ด้วยคุณธรรมและ สำนึกต่อสังคม”
มหาวิทยาลัยเทคโนโลยี ราชมงคลธัญบุรี	ศึกษาจากเอกสาร “หลักสูตรรายวิชาหมวดวิชา ศึกษาทั่วไป”	การพัฒนาคุณภาพชีวิตและสังคม “ศึกษาเกี่ยวกับปรัชญาและหลักธรรมในการดำรงชีวิต และการทำงานของบุคคล การสร้างแนวคิดและเจตคติต่อตนเอง ธรรมะกับการสร้างคุณภาพชีวิต บทบาท หน้าที่ และความรับผิดชอบต่อตนเองและผู้อื่น การบริหารตนเองให้เข้ากับชีวิต และสังคม การเข้าร่วมกิจกรรมทางสังคม เทคนิคการครองใจคน และการสร้าง ผลิตผลในการทำงานให้มีประสิทธิภาพ”

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า
ไม่ว่ากรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ตัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

ตารางที่ 4.3 (ต่อ)สถาบันการศึกษาและหลักสูตรซึ่งประกอบไปด้วยรายวิชาในเนื้อหาเรื่องหน้าที่พลเมือง

สถาบัน	หลักสูตร	ชื่อรายวิชา/ คำอธิบายรายวิชา
มหาวิทยาลัยราชภัฏ อุบลราชธานี	ศึกษาจากเอกสาร “หลักสูตรหมวดวิชาศึกษา ทั่วไป”	สิทธิมนุษยชนและสังคม “ความหมายและแนวคิดเกี่ยวกับสิทธิมนุษยชน พัฒนาการของการคุ้มครองสิทธิมนุษยชน พัฒนาการองค์กรสิทธิมนุษยชนในระดับระหว่างประเทศ กลไกการคุ้มครองสิทธิมนุษยชนในประเทศไทย การคุ้มครองสิทธิมนุษยชนตามรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พุทธศักราช 2550 กลไกการส่งเสริมการคุ้มครองสิทธิมนุษยชน และกฎหมายที่เกี่ยวข้องกับการคุ้มครองสิทธิมนุษยชนในประเทศไทย สถานการณ์การละเมิดสิทธิมนุษยชนในประเทศไทย ตัวอย่างการละเมิดสิทธิมนุษยชนในประเทศไทยและในต่างประเทศ”
วิทยาลัยอินเตอร์เทคโนโลยี	บริหารธุรกิจบัณฑิต สาขาวิชาระบบสารสนเทศ	ชีวิตและวัฒนธรรมไทย “ศึกษาและปฏิบัติเกี่ยวกับเอกลักษณ์ทางสังคมและวัฒนธรรมไทย การวิเคราะห์และประเมินสถานการณ์เพื่อสร้างจิตสำนึกด้านสิทธิมนุษยชน รับผิดชอบต่อสังคม วัฒนธรรมของศาสนา การรักษาเสถียรภาพของสังคม วัฒนธรรมของชาติ และวัฒนธรรมท้องถิ่นที่สำคัญ”
สถาบันการจัดการปัญญาภิวัฒน์	นิเทศศาสตรบัณฑิต บริหารธุรกิจบัณฑิต สาขาการจัดการอาคารและ ทรัพย์สินทางภาพ	สิทธิมนุษยชนและสังคม “ความหมายและความสำคัญของสิทธิมนุษยชนและสังคม แนวคิดและกฎหมายสากลว่าด้วยสิทธิมนุษยชน ความเคลื่อนไหวและขบวนการสิทธิมนุษยชนในประเทศต่างๆ การสร้างจิตสำนึกด้านสิทธิมนุษยชน กรณีศึกษาปัญหาการละเมิดสิทธิมนุษยชนในสังคมไทย”
สถาบันเทคโนโลยีปัญญาภิวัฒน์	วิศวกรรมศาสตรบัณฑิต สาขาวิศวกรรมคอมพิวเตอร์	สิทธิมนุษยชนและสังคม “ความหมายและความสำคัญของสิทธิมนุษยชนและสังคม แนวคิดและกฎหมายสากลว่าด้วยสิทธิมนุษยชน ความเคลื่อนไหวและขบวนการสิทธิมนุษยชนในประเทศต่างๆ การสร้างจิตสำนึกด้านสิทธิมนุษยชน กรณีศึกษาปัญหาการละเมิดสิทธิมนุษยชนในสังคมไทย”

จากตารางที่ 4.3 จะเห็นได้ว่าสถาบันอุดมศึกษาที่เปิดสอนรายวิชาในเนื้อหาเรื่อง “หน้าที่พลเมือง” ด้วยชื่อรายวิชาต่างๆ กันออกไป ในฐานะวิชาการศึกษาทั่วไปในระดับปริญญาตรี ซึ่งมีลักษณะเป็น “รายวิชาแบบเชิงบูรณาการ” เกือบจะทั้งหมด มีจำนวนถึง 30 แห่ง ซึ่งเป็นปริมาณที่มากกว่า “รายวิชารัฐศาสตร์เบื้องต้น” และ “รายวิชาการเมืองการปกครองไทย” รวมเข้าด้วยกัน

ชื่อรายวิชาที่ถูกนำมาใช้ในการเรียนการสอน มีอาทิ มนุษย์กับสังคม จิตอาสาเพื่อพัฒนาสังคม สิทธิมนุษยชนขั้นแนะนำ ความรู้คู่คุณธรรม การเป็นพลเมืองดี การพัฒนาคุณภาพชีวิตและสังคม จิตสำนึกสาธารณะเพื่อชุมชน และการศึกษาเพื่อความเป็นพลเมือง เป็นต้น

ดังนั้น จึงอนุมานได้ว่า เนื้อหาของการเรียนการสอนสาระวิชาประวัติศาสตร์ในฐานะวิชาการศึกษาทั่วไปในระดับปริญญาตรีของมหาวิทยาลัยไทย ในรายวิชาแบบเชิงบูรณาการ ด้วยเนื้อหาเรื่อง “หน้าที่พลเมือง” ได้รับความนิยมน้อยอย่างมาก

4.1.4 สถาบันที่ปรากฏรายวิชาในเนื้อหาเรื่องอาเซียน

สถาบันอุดมศึกษาที่มีหลักสูตรซึ่งประกอบไปด้วยรายวิชาในเนื้อหา “เรื่องอาเซียน” หรือชื่อรายวิชาอื่นๆ ที่ใกล้เคียงกันนี้ ในฐานะวิชาการศึกษาทั่วไป มีจำนวน 12 สถาบัน ดังมีรายละเอียดตามตารางที่ 4.4

ตารางที่ 4.4 สถาบันการศึกษาและหลักสูตรซึ่งประกอบไปด้วยรายวิชาในเนื้อหาเรื่องอาเซียน

สถาบัน	หลักสูตร	ชื่อรายวิชา/ คำอธิบายรายวิชา
มหาวิทยาลัยมหิดล (วิทยาลัยนานาชาติ)	วิทยาศาสตร์บัณฑิต สาขาวิชาวิทยาศาสตร์ชีวภาพ (หลักสูตรนานาชาติ)	เอเชียอาคเนย์ศึกษา “การศึกษาความรู้ทั่วไปเกี่ยวกับภูมิภาคเอเชียตะวันออกเฉียงใต้ โดยแยกออกเป็นภูมิภาคศาสตร์ สังคม และวัฒนธรรม เศรษฐศาสตร์และประวัติศาสตร์ พัฒนาการของหลักสูตรสาขาวิชาเอเชียอาคเนย์ศึกษา วิชานี้เป็นพื้นฐานในการศึกษาวิชาอื่นๆ เกี่ยวกับภูมิภาคแห่งนี้” ระบบการเมืองในเอเชียอาคเนย์ “ระบบการเมืองในอดีตจนถึงปัจจุบันทั่วทั้งเอเชียอาคเนย์ การพัฒนาการในระบบต่างๆ ในชนชาติต่างๆ ความร่วมมือกันทางการเมืองในภูมิภาคเอเชีย”
มหาวิทยาลัยเชียงใหม่	วิทยาศาสตร์บัณฑิต สาขาวิชาเกษตรศาสตร์	การเมืองในชีวิตประจำวัน “หน้าที่ของพลเมืองในระดับท้องถิ่น ระดับรัฐและระดับโลก ความเป็นประชาธิปไตย หน้าที่ของพลเมืองในการมีส่วนร่วมทางการเมือง การปกครองตนเอง การกระจายอำนาจ ผลกระทบของการเมือง โลกที่มีต่อชีวิตประจำวัน บทบาทหน้าที่ขององค์กรระหว่างประเทศ การค้าเสรี การดำรงชีวิตในภาวะโลกาภิวัตน์”
มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคลล้านนา	บริหารธุรกิจบัณฑิต สาขาวิชาการตลาด	ความสัมพันธ์ระหว่างประเทศ “ศึกษาถึงความหมาย ลักษณะ ขอบเขต ประวัติการศึกษา วิธีการศึกษาและการวิเคราะห์ความสัมพันธ์ระหว่างประเทศ ปัจจัยที่เกี่ยวข้องกับความสัมพันธ์ระหว่างประเทศ ได้แก่ สัทธาธิปไตย ผู้มีบทบาท ระบบนานาชาติและนโยบาย ศึกษาถึงความร่วมมือ ปฎิกริยา การต่อรอง ความเป็นกลาง การรุกรานและสงครามอันเป็นพฤติกรรมระหว่างประเทศ รวมทั้งปัจจัยควบคุมพฤติกรรมของรัฐคือ องค์กรระหว่างประเทศกฎหมายระหว่างประเทศและสนธิสัญญา”
	ศิลปศาสตรบัณฑิต สาขาวิชาการท่องเที่ยว	ความสัมพันธ์ระหว่างประเทศ อ้างถึงแล้ว
	วิทยาศาสตร์บัณฑิต สาขาวิชาเกษตรกลวิธาน	เหตุการณ์ปัจจุบันของโลก “ศึกษาถึงความหมาย ลักษณะ ขอบเขต และการวิเคราะห์ความสัมพันธ์ระหว่างประเทศ ปัจจัยที่เกี่ยวข้องกับความสัมพันธ์ระหว่างประเทศในปัจจุบัน”
	ครุศาสตรอุตสาหกรรมบัณฑิต สาขาวิชาวิศวกรรม อิเล็กทรอนิกส์และโทรคมนาคม	เหตุการณ์ปัจจุบันของโลก อ้างถึงแล้ว
มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีสุรนารี	วิศวกรรมศาสตรบัณฑิต สาขาวิชาวิศวกรรม อิเล็กทรอนิกส์	โลกาภิวัตน์ “การศึกษาเชิงเปรียบเทียบว่าด้วยความสัมพันธ์ระหว่างประเทศก่อนและหลังปรากฏการณ์โลกาภิวัตน์ทั้งด้านความเป็นรัฐประเทศ กฎหมายระหว่างประเทศ องค์กรระหว่างประเทศทั้งระดับ โลกและระดับภูมิภาค เศรษฐกิจระหว่างประเทศภายใต้อิทธิพลของประเทศมหาอำนาจ กลุ่มประเทศเศรษฐกิจกลุ่มใหม่ และบรรษัทข้ามชาติ การพัฒนาและผลกระทบจากการพัฒนา ภาคประชาสังคม กับกระแสโลกาภิวัตน์ ลักษณะที่เปลี่ยนแปลงไปสู่โลกาภิวัตน์ในศตวรรษที่ 21”

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่ากรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ตัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

ตารางที่ 4.4 (ต่อ) สถาบันการศึกษาและหลักสูตรซึ่งประกอบไปด้วยรายวิชาในเนื้อหาเรื่องอาเซียน

สถาบัน	หลักสูตร	ชื่อรายวิชา/ คำอธิบายรายวิชา
วิทยาลัยเทคโนโลยีภาคใต้	ศิลปศาสตรบัณฑิต สาขาวิชาการท่องเที่ยว วิทยาศาสตรบัณฑิต สาขาวิชาสาธารณสุขศาสตร์	อาเซียนศึกษา “ประวัติความเป็นมาและสภาพทั่วไปของกลุ่มประชาคมอาเซียน การพัฒนาประชาคมอาเซียน ด้านเศรษฐกิจ ด้านสังคมวัฒนธรรม ด้านการจ้างรักษาสันติภาพและความมั่นคงทางการเมือง การเปลี่ยนแปลงของอาเซียนและความท้าทายของประเทศไทย”
วิทยาลัยอินเตอร์เทคโนโลยี	บริหารธุรกิจบัณฑิต สาขาวิชาระบบสารสนเทศ	ความสัมพันธ์ระหว่างประเทศ “ศึกษาทฤษฎีความสัมพันธ์ระหว่างประเทศ ความสัมพันธ์ระหว่างประเทศในภูมิภาคเอเชียอาคเนย์ องค์การระหว่างประเทศ และการสร้างความสัมพันธ์ระหว่างประเทศ”

จากตารางที่ 4.4 จะเห็นได้ว่าสถาบันอุดมศึกษาที่เปิดสอนรายวิชาในเนื้อหาเรื่อง “อาเซียน” ด้วยชื่อรายวิชาต่างๆ กันออกไป ในฐานะวิชาการศึกษาทั่วไปในระดับปริญญาตรี ซึ่งมีลักษณะทั้งเป็น “รายวิชาแบบเชิงเดี่ยว” และ “รายวิชาแบบเชิงบูรณาการ” มีจำนวนถึง 12 แห่ง ซึ่งเป็นปริมาณที่มากกว่า “รายวิชารัฐศาสตร์เบื้องต้น” แต่ก็น้อยกว่า “รายวิชาการเมืองการปกครองไทย” และรายวิชาในเนื้อหาเรื่อง “หน้าที่พลเมือง”

ชื่อรายวิชาที่ถูกลำเอียงใช้ในการเรียนการสอน มีอาทิ อาเซียนอาคเนย์ศึกษา ความสัมพันธ์ระหว่างประเทศ โลกภิวัตน์ พหุวัฒนธรรม อาเซียนในโลกยุคใหม่ สังคมโลกและภูมิภาค และอาเซียนศึกษา เป็นต้น

ดังนั้น จึงอนุมานได้ว่า เนื้อหาของการเรียนการสอนสาระวิชารัฐศาสตร์ในฐานะวิชาการศึกษาทั่วไปในระดับปริญญาตรีของมหาวิทยาลัยไทย ด้วยรายวิชาในเนื้อหาเรื่อง “อาเซียน” ได้รับความนิยมน้อย

4.1.5 สถาบันที่ปรากฏรายวิชาทางรัฐศาสตร์ในชื่อรายวิชาอื่นๆ หรือการบูรณาการเนื้อหา

สถาบันอุดมศึกษาที่มีหลักสูตรซึ่งประกอบไปด้วยรายวิชาทางรัฐศาสตร์ในชื่อรายวิชาอื่นๆ หรือการบูรณาการเนื้อหา ในฐานะวิชาการศึกษาทั่วไป มีจำนวน 49 สถาบัน ดังมีรายละเอียดตามตารางที่ 4.5

ตารางที่ 4.5 สถาบันการศึกษาและหลักสูตรซึ่งประกอบไปด้วยรายวิชาทางรัฐศาสตร์ในชื่ออื่นๆ หรือการบูรณาการเนื้อหา

สถาบัน	หลักสูตร	ชื่อรายวิชา/ คำอธิบายรายวิชา
มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์	ศึกษาจากเอกสาร “หลักสูตรวิชาศึกษาทั่วไป”	<p>มรดกโลกก่อนสมัยใหม่</p> <p>“ปัญหาและผลสำเร็จในการแก้ปัญหาที่สำคัญในสังคมโลกก่อนสมัยใหม่ อันเป็นมรดกตกทอดมาสู่สังคมโลกปัจจุบัน ทั้งในสถาบันศาสนา ภูมิปัญญา วัฒนธรรม สังคม เศรษฐกิจ และการเมือง”</p> <p>พัฒนาการของ โลกสมัยใหม่</p> <p>“พัฒนาการของสังคมโลก ตั้งแต่ ค.ศ. 1500 เป็นต้นมาจนถึงปัจจุบัน โดยเน้นความสัมพันธ์ทางด้านเศรษฐกิจ การเมือง การปกครอง สังคม วัฒนธรรม วิทยาศาสตร์และเทคโนโลยี อันเป็นพื้นฐานแห่งการเปลี่ยนแปลงของโลกเข้าสู่สมัยใหม่”</p> <p>กฎหมายในชีวิตประจำวัน</p> <p>“ลักษณะทั่วไปของกฎหมาย ในฐานะที่เป็นแบบแผนความประพฤติของมนุษย์ในสังคม หลักการพื้นฐานของนิติรัฐ (rule of law) คุณค่าของกฎหมายในฐานะที่เชื่อมโยงกับหลักคุณธรรมของประชาชน ความรู้พื้นฐานในเรื่องกฎหมายอาชญากรรม และกฎหมายมหาชนที่พลเมืองในระบอบประชาธิปไตยควรต้องรู้ทั้งในด้านของสิทธิ และในค่านิยมหน้าที่ การระงับข้อพิพาทและกระบวนการยุติธรรมของไทย หลักการใช้สิทธิ หลักการใช้และการตีความกฎหมาย โดยเน้นการศึกษาจากกรณีตัวอย่างที่เกิดขึ้นจริงในชีวิตประจำวัน”</p> <p>สหวิทยาการมนุษยศาสตร์</p> <p>“ศึกษาถึงความสัมพันธ์ของมนุษย์ในยุคต่างๆ ที่ได้สะท้อนความเชื่อ ความคิด การพัฒนาทางสติปัญญาสร้างสรรค์ของมนุษย์ ตลอดจนให้รู้จักมีวิธีการคิด วิเคราะห์ และมองปัญหาต่างๆ ที่มนุษยชาติกำลังเผชิญอยู่ อาทิ ผลกระทบของการพัฒนาทางเทคโนโลยี ปัญหาความรุนแรง สงครามและวิกฤตต่างๆ ของโลกเพื่อที่เราจะสามารถดำเนินชีวิตต่อไปอย่างมีประสิทธิภาพ ท่ามกลางการเปลี่ยนแปลงของโลกนี้”</p> <p>สหวิทยาการสังคมศาสตร์</p> <p>“วิชาสหวิทยาการสังคมศาสตร์ มุ่งแสดงให้เห็นว่าวิชาสังคมศาสตร์มีความหมายต่อมนุษย์ โดยศึกษากำเนิดของสังคมศาสตร์กับโลกยุคสมัยใหม่ การแตกตัวของสังคมศาสตร์ออกจากวิทยาศาสตร์ การรับเอากระบวนทัศน์ (Paradigm) ของวิทยาศาสตร์มาใช้อธิบายปรากฏการณ์ทางสังคมศาสตร์ ศึกษาถึงศาสตร์ (Discipline) มโนทัศน์ (Concept) และทฤษฎีต่างๆ สำคัญๆ ทางสังคมศาสตร์ โดยชี้ให้เห็นถึงจุดแข็งและจุดอ่อนของสังคมศาสตร์ ศึกษาวิเคราะห์ปัญหาสังคมร่วมสมัยแบบต่างๆ โดยใช้ความรู้และมุมมองทางสังคมศาสตร์เป็นหลักเพื่อให้เข้าใจและมองเห็นปัญหานั้นๆ ทั้งในระดับปัจเจกบุคคล ระดับกลุ่ม ระดับมหภาคทางสังคม ระดับสังคม ที่เป็นรัฐชาติและระดับสังคมที่รวมเป็นระบบโลก”</p>

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่ากรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ตัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

ตารางที่ 4.5 (ต่อ) สถาบันการศึกษาและหลักสูตรซึ่งประกอบไปด้วยรายวิชาทางรัฐศาสตร์ในชื่ออื่น ๆ หรือการบูรณาการเนื้อหา

สถาบัน	หลักสูตร	ชื่อรายวิชา/ คำอธิบายรายวิชา
มหาวิทยาลัยเนเธอร์แลนด์	ศิลปศาสตรบัณฑิต สาขาวิชาภาษาไทย	<p>กฎหมายพื้นฐานเพื่อคุณภาพชีวิต</p> <p>“ศึกษาถึงวิวัฒนาการของกฎหมาย สิทธิมนุษยชนและสิทธิขั้นพื้นฐานตามรัฐธรรมนูญ รวมทั้งศึกษากฎหมายที่เกี่ยวข้องกับคุณภาพชีวิตของนิสิต เช่น กฎหมายทรัพย์สินทางปัญญา กฎหมายเทคโนโลยีสารสนเทศ กฎหมายสิ่งแวดล้อม กฎหมายที่เกี่ยวข้องกับการปกครองท้องถิ่นและภูมิปัญญาท้องถิ่น รวมทั้งกฎหมายอื่นๆ ที่เกี่ยวข้องกับการพัฒนา”</p> <p>ไทยกับประชาคมโลก</p> <p>“ความสัมพันธ์ระหว่างประเทศไทยกับสังคมโลก ภายใต้การเปลี่ยนแปลงในช่วงเวลาต่างๆ ตั้งแต่ก่อนสมัยใหม่จนถึงสังคมในปัจจุบัน และบทบาทของไทยบนเวทีโลก ตลอดจนแนวโน้มในอนาคต”</p> <p>การเมืองเศรษฐกิจและสังคม</p> <p>“ความหมายและความสัมพันธ์ของการเมือง เศรษฐกิจ สังคม พัฒนาการการเมืองระดับสากล การเมืองและการปรับตัวของประเทศพัฒนาและกำลังพัฒนา ระบบเศรษฐกิจโลก ผลกระทบของโลกาภิวัตน์ทางเศรษฐกิจ ความสัมพันธ์ของระบบโลกกับประเทศไทย”</p>
มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีพระจอมเกล้าธนบุรี	วิศวกรรมศาสตรบัณฑิต สาขาวิชาวิศวกรรมระบบควบคุมและเครื่องมือวัด	<p>การบริหารจัดการยุคใหม่และภาวะผู้นำ</p> <p>“แนวคิดการบริหารจัดการยุคใหม่ หน้าที่พื้นฐานของการจัดการประกอบด้วย การวางแผน การจัดองค์กร การควบคุม การตัดสินใจ การสื่อสาร การจูงใจ ภาวะผู้นำ การจัดการทรัพยากรมนุษย์ การจัดการระบบสารสนเทศ ความรับผิดชอบต่อสังคม ตลอดจนการประยุกต์ใช้ในสถานการณ์ต่างๆ”</p> <p>สังคมศาสตร์บูรณาการ</p> <p>“วิชานี้เป็นการบูรณาการเนื้อหาวิชาหลักทางสังคมศาสตร์ 4 ด้าน ได้แก่ ด้านสังคมวัฒนธรรม ด้านเศรษฐกิจ ด้านการเมืองและกฎหมาย และด้านสิ่งแวดล้อม โดยครอบคลุมประเด็นทางสังคมที่ได้รับความสนใจในปัจจุบัน อาทิเช่น ปัญหาด้านความแตกต่างทางชาติพันธุ์ ปัญหาการกระจายทรัพยากร ปัญหาความไม่มั่นคงทางการเมืองและปัญหาความเสื่อมโทรมด้านสิ่งแวดล้อม เป็นต้น”</p>
มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีพระจอมเกล้าพระนครเหนือ	วิทยาศาสตร์บัณฑิต สาขาวิชาฟิสิกส์อุตสาหกรรมและอุปกรณ์การแพทย์	<p>กฎหมายในชีวิตประจำวัน</p> <p>“ลักษณะและวิวัฒนาการของกฎหมาย ประเภทของกฎหมาย ความรู้เกี่ยวกับกฎหมายเกี่ยวกับวงจรชีวิต ในสังคมและการเป็นพลเมืองที่ดีของประเทศ”</p>
มหาวิทยาลัยบูรพา	การศึกษาศาสตรบัณฑิต (หลักสูตร 5 ปี) สาขาวิชาการสอนสุขศึกษาและพลศึกษา	<p>ความรู้เบื้องต้นเกี่ยวกับกฎหมายทั่วไป</p> <p>“ที่มาและวิวัฒนาการของกฎหมาย ความหมายและลักษณะทั่วไป ระบบกฎหมายที่สำคัญของโลก ความรู้เบื้องต้นเกี่ยวกับกฎหมายรัฐธรรมนูญ กฎหมายปกครองประมวลกฎหมายอาญาและประมวลกฎหมายแพ่งและพาณิชย์ที่เกี่ยวข้องในชีวิตประจำวัน”</p>

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่ากรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ตัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

ตารางที่ 4.5 (ต่อ) สถาบันการศึกษาและหลักสูตรซึ่งประกอบไปด้วยรายวิชาทางรัฐศาสตร์ในชื่ออื่น ๆ หรือการบูรณาการเนื้อหา

สถาบัน	หลักสูตร	ชื่อรายวิชา/ คำอธิบายรายวิชา
มหาวิทยาลัยมหาสารคาม	สถาปัตยกรรมศาสตรบัณฑิต สาขาวิชาสถาปัตยกรรม	<p>สังคมกับการเมือง <u>“ความสัมพันธ์ระหว่างการเมืองกับสังคม การเปลี่ยนแปลงอย่างรวดเร็วของโครงสร้างสังคมในปัจจุบัน และผลกระทบของการเปลี่ยนแปลงดังกล่าวต่อชีวิตทางสังคมและการเมือง บทบาทและความสำคัญของมนุษย์ต่อการเคลื่อนไหวและขบวนการทางสังคมและการเมือง”</u></p> <p>ประชาธิปไตยและการเมืองท้องถิ่น <u>“แนวคิดเบื้องต้นเกี่ยวกับประชาธิปไตย ความเป็นพลเมืองรวมทั้งการเมืองท้องถิ่น พัฒนาการของการเมืองท้องถิ่น ไทยตั้งแต่ลัทธิคณะราษฎรถึงปัจจุบัน เปรียบเทียบการเมืองท้องถิ่นของไทยและต่างประเทศ รวมทั้งปัญหาและแนวโน้มของการเมืองท้องถิ่นไทย”</u></p> <p>กฎหมายในชีวิตประจำวัน <u>“ความรู้เบื้องต้นเกี่ยวกับกฎหมายและกระบวนการยุติธรรม หลักทั่วไปของรัฐธรรมนูญและกฎหมายมหาชน หลักทั่วไปในกฎหมายอาญา ความผิดอาญาที่ควรรู้ หลักทั่วไปว่าด้วยนิติกรรมและสัญญา หลักทั่วไปว่าด้วยกฎหมายอาญาและหลักทั่วไปว่าด้วยกฎหมายที่ดิน”</u></p> <p>มนุษย์กับอารยธรรม <u>“การเปรียบเทียบวิวัฒนาการและลักษณะของอารยธรรมตะวันตกและตะวันออก ตั้งแต่ยุค โบราณถึงปัจจุบัน ตลอดจนการแพร่ขยายและการถ่ายทอดแลกเปลี่ยนอารยธรรม ในดินแดนต่างๆ อันมีผลต่อสภาพการเมือง เศรษฐกิจ สังคมและวัฒนธรรมของโลกปัจจุบัน รวมในส่วนที่เกี่ยวข้องกับอารยธรรมไทย”</u></p> <p>มนุษย์กับสังคม <u>“ความรู้เบื้องต้นเกี่ยวกับธรรมชาติของมนุษย์ องค์ประกอบและโครงสร้างทางสังคม การจัดระเบียบทางสังคม การจัดเคเลทางสังคม การปรับตัวของสังคม มนุษย์กับการเปลี่ยนแปลงอันเนื่องมาจากวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยี การเปลี่ยนแปลงทางเศรษฐกิจ การเมืองการปกครอง สิ่งแวดล้อม ตลอดจนมนุษย์กับปัญหาในสังคมปัจจุบัน”</u></p> <p>สภาวารณโลก <u>“สถานการณ์โลกทางด้านการเมือง เศรษฐกิจและสังคม ปัญหาต่างๆ ที่มีผลกระทบต่อการดำเนินชีวิตของมนุษย์ในสภาวารณโลกปัจจุบันและอนาคต”</u></p> <p>สังคมชนบทไทย <u>“โครงสร้างทางสังคมชนบทไทย ประวัติความเป็นมาของชุมชน รูปแบบการตั้งถิ่นฐาน สภาพแวดล้อมทางด้านภูมิศาสตร์และระบบนิเวศ ลักษณะทางด้านประชากรและครอบครัว การเมืองการปกครอง ศาสนาประเพณี เศรษฐกิจ ภาษาและการสื่อสาร อนามัยและสาธารณสุข โดยเน้นการศึกษาวิเคราะห์และดูงานในพื้นที่สังคมชนบทไทย”</u></p> <p>การจัดการความขัดแย้งในชีวิตประจำวัน <u>“มโนทัศน์เกี่ยวกับปัญหาและความขัดแย้ง ที่มาของปัญหาความขัดแย้ง การเผชิญปัญหาและแนวทางการแก้ปัญหาความขัดแย้ง โดยหลักสันติวิธี จริยธรรมและศีลธรรม การแสวงหาทางเลือกที่เหมาะสมในการแก้ปัญหาความขัดแย้งในชีวิตและสังคม”</u></p> <p>สังคมกับกฎหมาย <u>“กำเนิดและลักษณะของกฎหมาย ความจำเป็นของสังคมที่ต้องมีกฎหมายกับการเปลี่ยนแปลงของสังคม การจัดทำ การใช้และการยกเลิกกฎหมาย”</u></p>

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่ากรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ตัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

ตารางที่ 4.5 (ต่อ) สถาบันการศึกษาและหลักสูตรซึ่งประกอบไปด้วยรายวิชาทางรัฐศาสตร์ในชื่ออื่นๆ หรือการบูรณาการเนื้อหา

สถาบัน	หลักสูตร	ชื่อรายวิชา/ คำอธิบายรายวิชา
มหาวิทยาลัยมหิดล (วิทยาลัยนานาชาติ)	วิทยาศาสตร์บัณฑิต สาขาวิชาวิทยาศาสตร์ชีวภาพ (หลักสูตรนานาชาติ)	โลกาภิวัตน์และโลกสมัยใหม่ “โครงสร้างของโลกและการเปลี่ยนแปลงต่างๆ ในศตวรรษที่ 20 เศรษฐกิจของโลก แหล่งอาหาร ประชากร โรค สิ่งแวดล้อม ทรัพยากร และปัญหาหมอกพิษ การสื่อสาร การเมืองระดับภูมิภาค รัฐแห่งชาติ องค์การต่างๆ ในระดับนานาชาติและระดับภูมิภาค ชนกลุ่มน้อย บทบาทของผู้หญิง สงครามและการก่อการร้าย การอพยพและผู้อพยพ อาชญากรรมกับวัฒนธรรม” ประวัติศาสตร์ของเอเชียอาคเนย์ในยุคปัจจุบัน “ประวัติศาสตร์ของภูมิภาคจากยุคค้นของการล่าอาณานิคมแบบใหม่ กระทั่งการประกาศอิสรภาพ รวมทั้งรายละเอียดในส่วนของการปลดปล่อย ความรักชาติ ลัทธิคอมมิวนิสต์ ระบอบประชาธิปไตย และโลกาภิวัตน์” ภูมิศาสตร์เชิงภูมิภาคของเอเชียอาคเนย์ “ภูมิศาสตร์ของเอเชียอาคเนย์ โครงสร้างทางกายภาพ สภาพอากาศ และพืชพรรณ ธรรมชาติ การตั้งถิ่นฐานของมนุษย์และประชากร เศรษฐกิจแบบดั้งเดิม เศรษฐกิจยุคล่าอาณานิคมและเศรษฐกิจแบบทันสมัย สังคมเมือง ภูมิศาสตร์การเมือง และสิ่งแวดล้อม” สตรีในเอเชียอาคเนย์ “บทบาทของสตรีในสังคมอันหลากหลายของภูมิภาค ปัญหาสังคมซึ่งคงอยู่ในสตรี เช่น การหย่าร้าง การละทิ้ง การถูกกดขี่ การทำทารุณกรรม ปัญหาโสเภณี และการมีส่วนร่วมในทางกฎหมายและการเมือง ที่ทัศนคติของโลกที่มีต่อสตรีในเอเชียอาคเนย์ อภิปรายเกี่ยวกับผู้นำสตรีร่วมสมัยในเอเชียอาคเนย์”
มหาวิทยาลัยรามคำแหง	สาขารัฐศาสตร์บัณฑิต สาขาวิชาสาขารัฐศาสตรบัณฑิต	การเมืองส่วนท้องถิ่นในประเทศไทย “ศึกษาการกระจายอำนาจ การรวมอำนาจ แนวความคิดเกี่ยวกับการกระจายอำนาจทางการปกครองของประเทศไทยตั้งแต่สมัยรัชกาลที่ 4 จนถึงปัจจุบัน การปกครองส่วนท้องถิ่น ในรูปองค์การบริหารส่วนจังหวัดและเทศบาล สุขาภิบาล และการบริหารงานรูปแบบต่างๆ แนวโน้มของการปกครองส่วนท้องถิ่นในประเทศไทยในอนาคต พฤติกรรมการเมืองในระดับท้องถิ่น ฯลฯ”
	รัฐศาสตรบัณฑิต	ความรู้เบื้องต้นเกี่ยวกับกฎหมายทั่วไป “ศึกษาลักษณะทั่วไปของกฎหมาย ประเภทของกฎหมาย การใช้กฎหมาย บุคคลและความสามารถ สิทธิและการใช้สิทธิ ระยะเวลาแห่งสภาพบุคคล การกำหนดตัวบุคคล ความสามารถนิติบุคคล ตามประมวลกฎหมายแพ่งและพาณิชย์ บรรพ 1 ลักษณะ 2”
มหาวิทยาลัยกรุงเทพ	ศิลปศาสตรบัณฑิต สาขาวิชาการจัดการธุรกิจสาย การบิน วิทยาศาสตร์บัณฑิต สาขาวิชาเทคโนโลยีสารสนเทศ	การเมืองและเศรษฐกิจในสังคม “ศึกษาอิทธิพลทางการเมืองและระบบเศรษฐกิจที่สำคัญ ความสำคัญระหว่างการเมืองและเศรษฐกิจ เปรียบเทียบระบบการเมืองและเศรษฐกิจในสังคมที่มีรูปแบบการเมืองการปกครองที่แตกต่างกัน และศึกษาถึงผลกระทบที่เกิดจากระบบการเมืองและเศรษฐกิจที่มีต่อสังคม”

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่าจะกรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ตัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

ตารางที่ 4.5 (ต่อ) สถาบันการศึกษาและหลักสูตรซึ่งประกอบไปด้วยรายวิชาทางรัฐศาสตร์ในชื่ออื่นๆ หรือการบูรณาการเนื้อหา

สถาบัน	หลักสูตร	ชื่อรายวิชา/ คำอธิบายรายวิชา
มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ	วิทยาศาสตร์บัณฑิต สาขาวิชาการส่งเสริมสุขภาพ	<p>ประวัติศาสตร์และพลังขับเคลื่อนสังคม</p> <p>“ศึกษาค้นคว้าข้อมูลทางประวัติศาสตร์ ประวัติศาสตร์ไทยและประวัติศาสตร์สากล ที่พัฒนาจากกระบวนการคิดของมนุษย์ ประวัติศาสตร์ที่เป็นพลังขับเคลื่อนสังคม ประวัติศาสตร์การเมือง สังคม เศรษฐกิจ ศิลปวัฒนธรรม”</p> <p>มนุษย์กับสันติภาพ</p> <p>“ศึกษาแนวคิดเกี่ยวกับสันติภาพและการจัดการความขัดแย้งในชีวิตครอบครัว ชุมชน สังคม ศึกษาหลักสันติธรรมจากศาสนา ปรัชญา ความเชื่อ ขนบธรรมเนียม ประเพณี วัฒนธรรม รวมถึงแนวคิดและการปฏิบัติของผู้ที่มีอุดมการณ์ที่เกี่ยวกับสันติภาพ และสันติสุขของมวลมนุษยชาติ”</p> <p>มนุษย์กับการเมืองการปกครองและกฎหมาย</p> <p>“ศึกษารัฐธรรมนูญของสังคมมนุษย์และสังคมการเมือง การจัดระเบียบทางการเมือง องค์การที่ใช้อำนาจการปกครอง การรวมกลุ่มทางการเมือง กระบวนการทางการเมือง พฤติกรรมและพลวัตทางการเมือง การบริหารงานของรัฐ โดยเน้นระบบการเมือง การปกครอง และกฎหมายที่มีความสำคัญต่อการดำรงชีวิตของมนุษย์ มนุษย์ที่มีคุณธรรมจริยธรรม”</p> <p>กฎหมายทั่วไป</p> <p>“ศึกษาวิวัฒนาการของกฎหมาย ลักษณะของกฎหมาย ความสัมพันธ์ระหว่างกฎหมายกับศีลธรรม และขนบธรรมเนียมประเพณี ประเภท ลำดับชั้น และหมวดหมู่ของกฎหมาย กฎหมายสำคัญที่จำเป็นต้องรู้ในการดำเนินชีวิต โดยเน้นกระบวนการเรียนรู้และสื่อที่หลากหลาย”</p> <p>ธรรมาภิบาลในการบริหารจัดการชุมชน</p> <p>“ศึกษาค้นคว้า ปุจฉาสังเขป และกรณีศึกษาการบริหารจัดการชุมชน บริหารจัดการบนความถูกต้องและนิติธรรม ความโปร่งใสเชื่อถือได้ การอธิบายตรวจสอบได้ การมีส่วนร่วม การรับผิดชอบคอบทบาทและหน้าที่เพื่อการพัฒนาตนเอง ครอบครัว และชุมชนให้เข้มแข็งและยั่งยืน โดยเน้นกระบวนการเรียนรู้และสื่อที่หลากหลาย”</p>
มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีพระจอมเกล้าธนบุรี ร่วมกับสถาบันพระบรมราชชนก กระทรวงสาธารณสุข	เทคโนโลยีบัณฑิต สาขาวิชามีเดียทางการแพทย์ และวิทยาศาสตร์	<p>การบริหารจัดการยุคใหม่และภาวะผู้นำ อ้างถึงแล้ว</p> <p>สังคมศาสตร์บูรณาการ</p> <p>“วิชานี้เป็นการบูรณาการเนื้อหาวิชาหลักทางสังคมศาสตร์ 4 ด้าน ได้แก่ ด้านสังคมวัฒนธรรม ด้านเศรษฐกิจ ด้านการเมืองและกฎหมาย และด้านสิ่งแวดล้อม โดยครอบคลุมประเด็นทางสังคมที่ได้รับความสนใจในปัจจุบัน อาทิเช่น ปัญหาด้านความแตกต่างทางชาติพันธุ์ ปัญหาการกระจายทรัพยากร ปัญหาความไม่มั่นคงทางการเมือง และปัญหาความเสื่อมโทรมด้านสิ่งแวดล้อม เป็นต้น”</p>

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่ากรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

ตารางที่ 4.5 (ต่อ) สถาบันการศึกษาและหลักสูตรซึ่งประกอบไปด้วยรายวิชาทางรัฐศาสตร์ในชื่ออื่นๆ หรือการบูรณาการเนื้อหา

สถาบัน	หลักสูตร	ชื่อรายวิชา/ คำอธิบายรายวิชา
มหาวิทยาลัยขอนแก่น	ศึกษาจากเอกสาร “หมวดวิชาศึกษาทั่วไป”	พลเมืองโลกในกระแสโลกาภิวัตน์ “ความหมายและความเป็นมาของ โลกาภิวัตน์ กระแส โลกาภิวัตน์และการเปลี่ยนแปลงของสังคมโลก ความสัมพันธ์และผลกระทบของ โลกาภิวัตน์ต่อสังคมโลกและมนุษย์ในด้านสังคม” ไทยศึกษา “ความเป็นมาของประเทศไทย ลักษณะพื้นฐานของสังคมและวัฒนธรรมไทย พหุวัฒนธรรมและชาติพันธุ์ในสังคมไทย ทัศนนาการทางเศรษฐกิจ สังคม และการเมืองไทย ประเทศไทยในสังคมโลก”
มหาวิทยาลัยเชียงใหม่	แพทยศาสตรบัณฑิต สาขาวิชาแพทยศาสตร์ วิทยาศาสตร์บัณฑิต สาขาวิชาเกษตรศาสตร์	กฎหมายและ โลกสมัยใหม่ “แนวคิดทางกฎหมาย สถาบันทางกฎหมาย กฎหมายกับบทบาทในสังคม กฎหมายกับสังคมระหว่างประเทศ กฎหมายกับปัญหาท้องถิ่น และกฎหมายกับสิทธิชุมชน บทบาทของกฎหมายระดับท้องถิ่น ระดับสังคมเมือง และบทบาทของกฎหมาย ในยุคโลกาภิวัตน์ ศึกษาวิเคราะห์ปัญหาจากกรณีศึกษาต่างๆ เกี่ยวกับกฎหมายและ โลกสมัยใหม่”
มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคลตะวันออก	บริหารธุรกิจบัณฑิต สาขาวิชาการตลาด บัญชีบัณฑิต	สังคมกับกฎหมาย “ความสัมพันธ์ระหว่างกฎหมายกับกฎเกณฑ์ต่างๆ ที่ใช้ควบคุมสังคม ระบบกฎหมายและการจัดลำดับชั้นของกฎหมาย การจัดทำกฎหมายหลักเกณฑ์ความรับผิดชอบทางแพ่งและทางอาญาเบื้องต้น การนำกฎหมายที่เกี่ยวข้องไปใช้ใน ชีวิตประจำวัน”
มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคลธัญบุรี	ศึกษาจากเอกสาร “รายวิชาหมวดวิชาศึกษาทั่วไป”	สังคมกับกฎหมาย “ศึกษาความสัมพันธ์ระหว่างกฎหมายกับกฎเกณฑ์ต่างๆ ที่ใช้ควบคุมสังคม ระบบกฎหมาย และการจัดลำดับชั้นของกฎหมาย การจัดทำกฎหมาย หลักเกณฑ์ความรับผิดชอบทางแพ่งและทางอาญาเบื้องต้นและการใช้ ตลอดจนการนำกฎหมายที่เกี่ยวข้องในชีวิตประจำวัน ไปใช้ในการแก้ไขปัญหาที่เกิดขึ้น” กฎหมายปกครอง “หลักเบื้องต้นทางกฎหมายปกครอง วิธีพิจารณาคดีในศาลปกครอง ความรับผิดชอบของเจ้าหน้าที่และหน่วยงานทางการปกครอง ตลอดจนสิทธิหน้าที่ของประชาชนในการนำคดีขึ้นสู่ศาลปกครอง” การพัฒนาชุมชนอย่างยั่งยืน “ลักษณะของชุมชน ปรัชญา หลักการการพัฒนาชุมชน การผสมแนวคิดการพัฒนาแบบยั่งยืน หน่วยงานของรัฐบาลกับการพัฒนาชุมชนของไทย การพัฒนาชุมชนและการพัฒนาชนบท วิธีการพัฒนาชุมชน การประเมินผลการพัฒนา แผนการพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติกับการพัฒนาชุมชนชนบท ความร่วมมือระหว่างรัฐ ประชาชน และเอกชนในการพัฒนาประเทศ” วิถีชีวิตสังคมไทยในยุค โลกาภิวัตน์ “ประวัติศาสตร์สังคมไทย คือวัฒนธรรมไทย อารยธรรมโลก บทบาทของศาสนาและคุณธรรมต่อสังคมไทย สภาพสังคม เศรษฐกิจ สิ่งแวดล้อมกับสภาวะการเปลี่ยนแปลงของโลก การเมืองการปกครองและกฎหมายกับโลกสมัยใหม่”

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่ากรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ตัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

ตารางที่ 4.5 (ต่อ) สถาบันการศึกษาและหลักสูตรซึ่งประกอบไปด้วยรายวิชาทางรัฐศาสตร์ในชื่ออื่นๆ หรือการบูรณาการเนื้อหา

สถาบัน	หลักสูตร	ชื่อรายวิชา/ คำอธิบายรายวิชา
มหาวิทยาลัยเซนต์จอห์น	วิศวกรรมศาสตรบัณฑิต สาขาวิชาวิศวกรรมเครื่องกล บริหารธุรกิจบัณฑิต สาขาวิชาธุรกิจการบิน และการท่องเที่ยว	กฎหมายสำหรับชีวิตและสังคม “ความรู้เบื้องต้นเกี่ยวกับกฎหมาย ความสัมพันธ์ระหว่างกฎหมาย ชีวิตและสังคม สิทธิและเสรีภาพขั้นพื้นฐานของบุคคลตามกฎหมาย พื้นฐานความรับผิดชอบ ในทางแพ่งและในทางอาญา พื้นฐานกระบวนการยุติธรรมของไทยตามประมวล กฎหมายวิธีพิจารณาความอาญา และกฎหมายอื่นๆ ที่เกี่ยวข้องกับคำสั่งชีวิตใน สังคม กฎหมายเกี่ยวกับทรัพย์สินทางปัญญา และกฎหมายเกี่ยวกับการกระทำ ความผิดของเด็กและเยาวชน”
มหาวิทยาลัยเทคโนโลยี ราชมนักลล้านนา	บริหารธุรกิจบัณฑิต สาขาวิชาการตลาด	สันติศึกษา “ศึกษาความสำคัญและประโยชน์ของการสร้างสันติสุข การรวมกลุ่มทางสังคม ความขัดแย้งทางสังคม ผลกระทบของความขัดแย้งและการจัดการกับความขัดแย้ง แนวทางการสร้างสันติสุข โดยการใช้หลักภาวะผู้นำ การมีส่วนร่วมในการ แก้ไขปัญหาและการประยุกต์ใช้หลักธรรมเพื่อลดความขัดแย้ง” การบริหารรัฐกิจเบื้องต้น “ศึกษาความหมาย ขอบข่าย และวิวัฒนาการของการบริหารรัฐกิจ หน้าที่ของนัก บริหาร และภาวะนิเวศน์แห่งการบริหาร เช่น สภาพแวดล้อมทางภูมิศาสตร์ ขนบธรรมเนียมประเพณี เป็นต้น ที่มีอิทธิพลต่อการบริหารรัฐกิจ ศึกษาเทคนิค และขบวนการบริหาร ตั้งแต่การวางแผน หลักการจัดองค์กร การบริหารงาน มุคคณ มนุษย์สัมพันธ์ในองค์กร ภาวะผู้นำและการจูงใจ การวินยอฉัยสังการ การ สื่อสาร การประสานงาน และการนิเทศงานและการบริหารคลังสาธารณะ”
	วิทยาศาสตร์บัณฑิต สาขาวิชาเกษตรกลวิธาน	สันติศึกษา อ้างถึงแล้ว การบริหารรัฐกิจเบื้องต้น อ้างถึงแล้ว กฎหมายปกครอง “ศึกษาเกี่ยวกับหลักเบื้องต้นทางกฎหมายปกครอง วิธีพิจารณาคดีในศาลปกครอง ความรับผิดชอบละเมิดของเจ้าหน้าที่ และหน่วยงานทางการปกครอง ตลอดจน สิทธิ หน้าที่ของประชาชนในการนำคดีขึ้นสู่ศาลปกครอง”
มหาวิทยาลัยเทคโนโลยี ราชมนักลศรีวิชัย	เทคโนโลยีบัณฑิต สาขาวิชาการผังเมือง	โลกาภิวัตน์ศึกษา “ความหมายและความเป็นมาของโลกาภิวัตน์ กระแสโลกาภิวัตน์และการ เปลี่ยนแปลงของสังคมโลก ความสัมพันธ์และผลกระทบของโลกาภิวัตน์ต่อ มนุษย์และสังคมโลก ในด้านสังคมและวัฒนธรรม เศรษฐกิจ การเมือง ธรรมชาติ และสิ่งแวดล้อม โลกาภิวัตน์กับสังคมไทย การเลือกใช้โลกาภิวัตน์และ กรณีศึกษา” วัฒนธรรมแห่งการดำรงชีวิต “การดำรงชีวิตอย่างมีสุขภาวะแบบของคร่อมบนพื้นฐานคุณธรรม จริยธรรม จิต สาธารณะ ปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียง ภูมิปัญญาท้องถิ่น รักยสิ่งแวดล้อม การอยู่ ร่วมกันในสังคมพหุวัฒนธรรมอย่างสมานฉันท์ สันติวิธี วิถีประชาธิปไตย และ การเรียนรู้ตลอดชีวิตเพื่อการพัฒนาอย่างยั่งยืน”

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่ากรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ตัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

ตารางที่ 4.5 (ต่อ) สถาบันการศึกษาและหลักสูตรซึ่งประกอบไปด้วยรายวิชาทางรัฐศาสตร์ในชื่ออื่นๆ หรือการบูรณาการเนื้อหา

สถาบัน	หลักสูตร	ชื่อรายวิชา/ คำอธิบายรายวิชา
มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีสุรนารี	วิศวกรรมศาสตรบัณฑิต สาขาวิชาวิศวกรรม อิเล็กทรอนิกส์	กฎหมายในชีวิตประจำวัน “หลักการของกฎหมาย ลำดับศักดิ์ของกฎหมาย กฎหมายเกี่ยวกับทะเบียนราษฎร กฎหมายที่เป็นประโยชน์ในชีวิตประจำวัน ได้แก่ กฎหมายเกี่ยวกับบุคคล ทรัพย์สิน นิติกรรมและสัญญา สัญญาซื้อขาย สัญญาจ้างแรงงาน สัญญาจ้างทำของ สัญญาซื้อขาย สัญญาเช่าทรัพย์สิน สัญญาเช่าซื้อ สัญญาจำนอง สัญญาจำนอง กฎหมายพื้นฐานเกี่ยวกับครอบครัวและมรดก กฎหมายที่ควรรู้เกี่ยวกับการคุ้มครองผู้บริโภค และกฎหมายพื้นฐานเกี่ยวกับทรัพย์สินทางปัญญา”
มหาวิทยาลัยธุรกิจบัณฑิตย์	ศิลปศาสตรบัณฑิต สาขาวิชาคอมพิวเตอร์กราฟิก	ความรู้เบื้องต้นเกี่ยวกับกฎหมาย “ความเป็นมาและแนวคิดทางกฎหมาย หลักการพื้นฐานของกฎหมายแพ่ง หลักการพื้นฐานของกฎหมายอาญา หลักการพื้นฐานของกฎหมายมหาชน และหลักการพื้นฐานของกฎหมายวิธีสบัญญัติต่างๆ” การเมือง เศรษฐกิจ และสังคม “ความสัมพันธ์ระหว่างระบบเศรษฐกิจ สังคม และการเมือง ที่ปรากฏเป็นจริงในอดีตและพัฒนาการมาถึงปัจจุบัน โดยเปรียบเทียบในประเทศและระหว่างประเทศ ทั้งโครงสร้างทางเศรษฐกิจ สังคม และการเมือง”
มหาวิทยาลัยนราธิวาสราชนครินทร์	บัญชีบัณฑิต สาขาวิชาการบัญชี ศิลปศาสตรบัณฑิต สาขาวิชาการสื่อสารเพื่อพัฒนาสังคม	กฎหมายในชีวิตประจำวัน “ความรู้เบื้องต้นเกี่ยวกับกฎหมายทั่วไปและกฎหมายอิสลาม กฎหมายที่เกี่ยวข้องกับสิทธิมนุษยชน และการคุ้มครองผู้บริโภค เพื่อให้สามารถอยู่ร่วมกันในสังคมได้อย่างมีความสุข” สังคมวิทยาจังหวัดชายแดนภาคใต้ “ลักษณะทางสังคมและวัฒนธรรม ปัญหาและความขัดแย้งในพื้นที่ พัฒนาการของนโยบายความมั่นคง การจัดการกรในการแก้ปัญหาการบริหารความขัดแย้งโดยสันติวิธี และแผนการพัฒนาพื้นที่จังหวัดชายแดนภาคใต้” สหวิทยาการด้านสังคมศาสตร์ “พัฒนาการทางสังคมศาสตร์ แนวคิด ทฤษฎีทางสังคม การวิเคราะห์สถานการณ์สังคม เศรษฐกิจ การเมือง การปกครอง ในปัจจุบัน ทั้งรูปแบบ ผลกระทบ และการปรับตัว ในสังคมไทยและสังคมโลก”
	วิศวกรรมศาสตรบัณฑิต สาขาวิชาวิศวกรรมโยธา	กฎหมายในชีวิตประจำวัน ยังดั่งแล้ว
มหาวิทยาลัยนอร์ท-เชียงใหม่	บริหารธุรกิจบัณฑิต สาขาวิชาการจัดการ เทคโนโลยีบัณฑิต สาขาวิชาเทคโนโลยีก่อสร้าง	กฎหมายเบื้องต้น “ลักษณะเบื้องต้นของกฎหมาย ความแตกต่างระหว่างกฎหมายและการควบคุมในลักษณะอื่นๆ โดยสังคม ความสำคัญทางกระบวนการกฎหมาย เช่น พระราชบัญญัติ การนำกฎหมายไปใช้ การตีความทางกฎหมาย และการลดช่องว่างทางกฎหมาย การแบ่งประเภทของกฎหมาย ความสำคัญของหลักการทางกฎหมาย เช่น สิทธิส่วนบุคคล ทรัพย์สิน และนิติกรรมต่างๆ การฝ่าฝืนกฎหมาย และความถูกต้อง” มนุษย์กับสังคม “ทฤษฎีมนุษยนิยม การตั้งถิ่นฐานมนุษยนิยม มนุษย์กับวัฒนธรรม การจัดระเบียบสังคม การจัดการเวลาทางสังคม มนุษย์กับการเมือง มนุษย์กับกฎหมาย มนุษย์กับเศรษฐกิจ ภูมิหลังสังคมไทย การเปลี่ยนแปลงทางสังคม ปัญหาสังคม”

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่ากรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ตัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

ตารางที่ 4.5 (ต่อ) สถาบันการศึกษาและหลักสูตรซึ่งประกอบไปด้วยรายวิชาทางรัฐศาสตร์ในชื่ออื่น ๆ หรือการบูรณาการเนื้อหา

สถาบัน	หลักสูตร	ชื่อรายวิชา/ คำอธิบายรายวิชา
มหาวิทยาลัยปทุมธานี	บริหารธุรกิจบัณฑิต สาขาวิชาการจัดการธุรกิจ (ระบบการศึกษาทางไกล)	<p>ความรู้เบื้องต้นเกี่ยวกับกฎหมายทั่วไป</p> <p>“ศึกษาลักษณะแห่งกฎหมาย ประเภทของกฎหมาย การใช้และการยกเลิกกฎหมาย หลักกฎหมายเกี่ยวกับบุคคล หลักกฎหมายเกี่ยวกับการนิติกรรมและสัญญา รวมทั้งหลักกฎหมายเกี่ยวกับหนี้ ความรู้ทั่วไปเกี่ยวกับสิทธิทางปัญญา”</p> <p>สังคม เศรษฐกิจ และการเมืองไทย</p> <p>“ศึกษาประวัติศาสตร์เศรษฐกิจของไทย วิเคราะห์สภาพปัญหาและปัจจัยสาเหตุต่างๆ ที่นำไปสู่วิกฤตเศรษฐกิจของไทย รวมทั้งวิเคราะห์งบประมาณขององค์กรประเภทต่างๆ ที่นำไปสู่ปัญหาทางเศรษฐกิจ ตลอดจนแนวทางการบริหารการพัฒนากระบวนเศรษฐกิจของไทยให้เจริญเติบโตอย่างมีเสถียรภาพภายใต้การพัฒนาอย่างยั่งยืน”</p> <p>ประวัติศาสตร์และระบบการปกครองของไทย</p> <p>“ศึกษาวิเคราะห์การปกครองไทยตั้งแต่อดีตจนถึงปัจจุบัน โดยเน้นวิวัฒนาการของสถาบันการปกครอง แนวความคิดทางการปกครอง และอิทธิพลของวัฒนธรรมต่างชาติต่อการปกครอง”</p> <p>สังคมเศรษฐกิจการเมืองการปกครองในระบบประชาธิปไตย</p> <p>“ศึกษาพรมแดนแห่งความรู้ ความคิดทางสังคม เศรษฐกิจ การเมือง และรัฐโครงสร้างและความสัมพันธ์ทางเศรษฐกิจ สังคมและการเมือง มนุษย์กับสังคม และรัฐ รัฐไทย อำนาจอธิปไตยและรัฐธรรมนูญ โครงสร้างการปกครองของรัฐ และสถาบันทางการเมืองในระบบประชาธิปไตย บทบาททางการเมืองของประชาชนต่อสถาบันต่างๆ เช่น องค์กรฝ่ายบริหาร ฝ่ายนิติบัญญัติ ฝ่ายตุลาการ และพรรคการเมือง”</p> <p>รัฐประศาสนศาสตร์เบื้องต้น</p> <p>“ความหมาย พัฒนาการ แนวความคิดและขอบเขตของวิชารัฐประศาสนศาสตร์ ความสัมพันธ์กับศาสตร์แขนงอื่นๆ สภาพแวดล้อมการบริหารกับการพัฒนา โดยยศาสตร์ การเมืองและการบริหาร กระบวนการบริหาร การวางแผน การวินิจฉัยสั่งการ การคลังสาธารณะ ตลอดจนการบริหารราชการของไทย”</p> <p>กฎหมายการดำเนินชีวิต</p> <p>“ศึกษาประมวลกฎหมายแพ่งและพาณิชย์ว่าด้วยบุคคล ครอบครัวและมรดก พระราชบัญญัติการทะเบียนราษฎร พระราชบัญญัติความผิดอันเกิดจากการใช้ชื่อ พระราชบัญญัติยาเสพติดให้โทษ ประมวลกฎหมายอาญาและประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความอาญา ในส่วนที่เป็นความรู้เบื้องต้น”</p> <p>มนุษย์กับสังคม</p> <p>“ศึกษาลักษณะและหน้าที่ของสังคมมนุษย์ ปัจจัยที่มีอิทธิพลต่อวิวัฒนาการของสังคม กระบวนการและลักษณะของการสื่อสาร บทบาทของการสื่อสารมวลชน ในสังคม การวิเคราะห์ปัญหาทางสังคม การเมือง และเศรษฐกิจในสังคมไทย”</p> <p>สังคมศาสตร์เชิงบูรณาการ</p> <p>“ศึกษาและพัฒนาทักษะ การคิดเชิงระบบ ศักยภาพธรรมและจริยธรรมทางสังคม รวมถึงการประสานความรู้เข้ากับชีวิตจริง ในมิติต่างๆ ของความสัมพันธ์ทางสังคม ได้แก่ การเมือง กฎหมาย และสิทธิมนุษยชน วัฒนธรรมและปัญหาทางสังคม เศรษฐกิจและการประกอบธุรกิจ ภาวะผู้นำ การบริหารจัดการ ตลอดจนถึงเอกลักษณ์ความเป็นไทยในกระแสโลกาภิวัตน์”</p>

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่ากรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ตัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

ตารางที่ 4.5 (ต่อ) สถาบันการศึกษาและหลักสูตรซึ่งประกอบไปด้วยรายวิชาทางรัฐศาสตร์ในชื่ออื่นๆ หรือการบูรณาการเนื้อหา

สถาบัน	หลักสูตร	ชื่อรายวิชา/ คำอธิบายรายวิชา
มหาวิทยาลัยพายัพ	ศิลปศาสตรบัณฑิต สาขาวิชาภาษาไทย เพื่อการสื่อสาร	สันติภาพและความสมานฉันท์ “ปัญหาและความขัดแย้งในสังคม แนวทางการจัดการความขัดแย้ง โคธสันตวิธิ บทบาทของความยุติธรรมในการสร้างความสมานฉันท์ ความสัมพันธ์ระหว่างศาสนากับปัญหาความขัดแย้งและสันติภาพ หลักการของศาสนาต่างๆ ที่จะเป็นหลักเพื่อสันติภาพและสร้างเจตคติที่ดีในการอยู่ร่วมกันในสังคม”
มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย	พุทธศาสตรบัณฑิต สาขาวิชาศาสนา	กฎหมายทั่วไป “ศึกษาความรู้เบื้องต้นเกี่ยวกับกฎหมายทั่วไป ที่มาของระบบกฎหมาย ลักษณะทั่วไปและประเภทของกฎหมาย กฎหมายมหาชน กฎหมายเอกชนที่เกี่ยวข้องกับพระสงฆ์ กฎหมายที่พระสงฆ์ควรรู้เป็นการเฉพาะ และกฎหมายที่เกี่ยวข้องกับมุสลิม” มนุญต์กับสังคม “ศึกษาความหมายและความเป็นมาเกี่ยวกับมนุญต์และสังคม คามหลักการทางสังคมศาสตร์และพุทธศาสตร์ พฤติกรรมมนุญต์กับการพัฒนาคน การปฏิสัมพันธ์ระหว่างมนุญต์กับสังคม สถาบันสังคม ประชาสังคม หลักธรรมนิกายและสันติภาพ กระบวนการทางสังคมและวัฒนธรรม การวิเคราะห์ปัญหาสังคมไทยในปัจจุบัน รวมทั้งแนวทางแก้ปัญหาแบบสันตวิธิ”
มหาวิทยาลัยมหิดล	ศิลปศาสตรบัณฑิต สาขาวิชาสามภาษามือไทย	บูรณาการกฎหมายและการเมืองการปกครองไทย “โครงสร้างการเมืองและบริหารของประเทศไทยที่ใช้กฎหมายเป็นพื้นฐานในการปกครอง อาทิ กฎหมายรัฐธรรมนูญ กฎหมายปกครอง กฎหมายการเลือกตั้ง กฎหมายอาญา และกฎหมายแพ่งและพาณิชย์ เป็นต้น ธรรมชาติของการเมืองไทย การบังคับใช้กฎหมาย อำนาจนิติบัญญัติ อำนาจบริหาร และอำนาจตุลาการ การมีส่วนร่วมของสาธารณชนในกระบวนการทางการเมือง และใช้กฎหมายในการปกครอง กฎหมายที่เกี่ยวข้องกับประชาธิปไตย และอิทธิพลทางการเมืองการปกครอง เบ็ดเสร็จ ทั้งนี้ในแง่ของบูรณาการระหว่างกฎหมายและการเมืองการปกครองไทย” สังคมศึกษาเพื่อการพัฒนาคน “หลักการและทฤษฎีพื้นฐานที่เกี่ยวข้องกับสถานการณ์/ เหตุการณ์/ ปัญหาที่สำคัญของสังคมไทยและสังคมโลก อาทิ วิวัฒนาการของอารยธรรมและเหตุการณ์สำคัญในประวัติศาสตร์ ระบบการเมืองการปกครอง ระบบเศรษฐกิจ ระบบสุขภาพ การวิเคราะห์เหตุปัจจัยและผลกระทบของเหตุการณ์/ สถานการณ์/ ปัญหา และการสังเคราะห์แนวทางแก้ไข ป้องกันปัญหา หรือแนวทางปรับปรุงพัฒนาเหตุการณ์/ สถานการณ์/ เพื่อคุณประโยชน์ต่อตนเอง ผู้อื่น และสังคม การประยุกต์ความรู้เพื่อเสนอแนวทางแก้ไขปัญหารวมศึกษา” สังคมกับคน “ความหลากหลายทางสังคมวัฒนธรรมในฐานะผลผลิตของสังคมสมัยใหม่ วัฒนธรรมและโครงสร้างเศรษฐกิจการเมือง พหุลักษณะ (Pluralism) ของแบบแผนวัฒนธรรม ความเชื่อ พฤติกรรม ระบบ คุณค่าอัตลักษณ์ และวิถีการดำเนินชีวิตของผู้คนกลุ่มต่างๆ ในสังคมไทยและสังคมโลกที่แตกต่างกัน อิทธิพลของปัจจัยทางสังคม เศรษฐกิจ การเมือง ประวัติศาสตร์ วัฒนธรรม และโลกาภิวัตน์ต่อการหล่อหลอมความหลากหลายทางสังคมและวัฒนธรรม เอกลักษณ์และวิถีชีวิตของคนกลุ่มต่างๆ ในสังคม เช่น คนเมือง คนชนบท ชนกลุ่มน้อย กลุ่มศาสนา กลุ่มรักร่วมเพศกลุ่มวัยรุ่น”

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่ากรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ตัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

ตารางที่ 4.11 ภูมิลำเนาของผู้ตอบแบบวัดคุณสมบัติของผู้เรียน

ภาคเหนือ	ภาคตะวันออกเฉียงเหนือ	ภาคกลาง	ภาคตะวันตก	ภาคตะวันออก	ภาคใต้	รวม (ร้อยละ)
-	3 (5.3)	3 (5.3)	12 (21.0)	-	39 (68.4)	57 (100.0)

กลุ่มตัวอย่างผู้เรียน โดยส่วนใหญ่ จำนวน 39 คน (คิดเป็นร้อยละ 68.4) มีภูมิลำเนาอยู่ในภาคใต้ และในลำดับรองลงมา จำนวน 12 คน (คิดเป็นร้อยละ 21.0) มีภูมิลำเนาอยู่ในภาคตะวันตก

4.2.2 คุณสมบัตินักเรียนตามเกณฑ์เป้าหมายของกรอบมาตรฐานคุณวุฒิฯ 5 ประการ

การเปรียบเทียบผลของการเรียนรู้ของผู้เรียนในระดับปริญญาตรีตามกรอบมาตรฐานคุณวุฒิฯ ทั้ง 5 ประการ คือ ด้านคุณธรรมจริยธรรม ด้านความรู้ ด้านทักษะทางปัญญา ด้านทักษะความสัมพันธ์ระหว่างบุคคลและความรับผิดชอบ และด้านทักษะการวิเคราะห์เชิงตัวเลข การสื่อสาร และการใช้เทคโนโลยีสารสนเทศ มีรายละเอียดดังต่อไปนี้ คือ

4.2.2.1 ค่าเฉลี่ยของผลการสอบก่อนและสอบหลัง “ด้านคุณธรรมจริยธรรม” จำแนกเป็นรายข้อคำถาม

เมื่อพิจารณาที่ ค่าเฉลี่ยของผลการสอบก่อนและสอบหลังด้านคุณธรรมจริยธรรม ในภาพรวมทั้งหมดในทุกข้อคำถาม พบว่า การสอบหลังมีระดับที่ “เพิ่มมากขึ้น” กล่าวคือ เพิ่มจากระดับค่าเฉลี่ย 3.83 ไปสู่ระดับค่าเฉลี่ย 4.09 ซึ่งหมายถึงระดับมาก

จากนั้น เมื่อพิจารณาในรายละเอียดในแต่ละข้อคำถาม ก็พบว่า การสอบหลังมีระดับที่ “เพิ่มมากขึ้น” ในทุกๆ ข้อคำถามทั้ง 10 ข้อ

ดังนั้น จึงสรุปได้ว่าการจัดการเรียนรู้ให้กับกลุ่มตัวอย่างนักศึกษาใน สจล.วิทยาเขตชุมพร ที่ลงทะเบียนเรียนรายวิชา 90040004 และ 90304004 การปกครองท้องถิ่นไทย 3(3-0-6) ในภาคการศึกษาที่ 1 ปีการศึกษา 2555 สามารถทำให้ผู้เรียนมีระดับคุณสมบัติตามเกณฑ์เป้าหมายของกรอบมาตรฐานคุณวุฒิระดับอุดมศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. 2552 ในด้านคุณธรรมจริยธรรมที่ “เพิ่มมากขึ้น” โดยผลสัมฤทธิ์ของการเรียนรู้ในด้านคุณธรรมจริยธรรม อยู่ในระดับ “มาก” ($\bar{X} = 4.09$, $SD. = 0.38$) ดังมีรายละเอียดตามตารางที่ 4.12

ตารางที่ 4.12 ค่าเฉลี่ยของผลการสอบก่อนและสอบหลังด้านคุณธรรมจริยธรรม จำแนกเป็นรายข้อคำถาม

ข้อคำถาม	สอบก่อน			สอบหลัง			ผลของการพัฒนาผู้เรียน
	ค่าเฉลี่ย	ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน	ความหมาย	ค่าเฉลี่ย	ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน	ความหมาย	
ท่านยินดีที่จะอาสาไปซื้อน้ำมันให้กับชาวบ้านที่บึงเอื้องรดจกรยานยนต์น้ำมันหมด ด้วยความเต็มใจ	4.16	0.68	มาก	4.35	0.67	มากที่สุด	เพิ่มมากขึ้น
ท่านยินดีที่จะบริจาคโลหิตเพื่อนำไปช่วยเหลือผู้อื่น	4.21	0.82	มากที่สุด	4.39	0.76	มากที่สุด	เพิ่มมากขึ้น
ท่านเข้าชั้นเรียนตรงเวลาและตั้งใจเรียนอย่างสม่ำเสมอ	3.49	0.57	มาก	4.33	0.69	มากที่สุด	เพิ่มมากขึ้น
ท่านทิ้งขยะลงในถังขยะทุกครั้ง	3.72	0.67	มาก	4.07	0.70	มาก	เพิ่มมากขึ้น
ท่านยินดีที่จะพูดคุยกับคนรวยและคนยากจน ด้วยภาษาที่เหมือนๆ กัน	4.46	0.66	มากที่สุด	4.68	0.51	มากที่สุด	เพิ่มมากขึ้น
ท่านมักจะคำนึงถึงเหตุผลความจำเป็นและรายรับของตนเองเสมอ ก่อนที่จะใช้จ่ายเงิน	3.63	0.75	มาก	3.81	0.83	มาก	เพิ่มมากขึ้น
ท่านแต่งกายตามระเบียบเมื่อเดินทางมาสถาบันฯ ทุกครั้ง	4.19	0.72	มาก	4.44	0.66	มากที่สุด	เพิ่มมากขึ้น
ท่านสวมหมวกกันน็อค ขณะขับขี่หรือซ้อนท้ายรถจักรยานยนต์ทุกครั้ง	2.70	0.63	ปานกลาง	2.81	0.85	ปานกลาง	เพิ่มมากขึ้น
ท่านจะนำเงินไปคืนทุกครั้งเมื่อแม่ค้าทอนเงินให้เกินมา	4.05	0.79	มาก	4.23	0.87	มากที่สุด	เพิ่มมากขึ้น
ท่านไม่เคยกระทำการทุจริตในห้องสอบ ตั้งแต่ในวัยเด็กจนถึงปัจจุบันนี้	3.68	0.98	มาก	3.75	0.99	มาก	เพิ่มมากขึ้น
ค่าเฉลี่ยโดยรวม	3.85	0.36	มาก	4.09	0.38	มาก	เพิ่มมากขึ้น

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้าไม่ว่ากรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ตัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

4.2.2.2 ค่าเฉลี่ยของผลการสอบก่อนและสอบหลัง “ด้านความรู้” จำแนกเป็นรายข้อคำถาม

ตารางที่ 4.13 ค่าเฉลี่ยของผลการสอบก่อนและสอบหลังด้านความรู้ จำแนกเป็นรายข้อคำถาม

ข้อคำถาม	สอบก่อน			สอบหลัง			ผลของการพัฒนาผู้เรียน
	ค่าเฉลี่ย	ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน	ความหมาย	ค่าเฉลี่ย	ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน	ความหมาย	
ท่านคิดว่า การปกครองท้องถิ่นเป็นสิ่งที่จำเป็นของการปกครองในระบอบประชาธิปไตย	4.44	0.63	มากที่สุด	4.51	0.60	มากที่สุด	เพิ่มมากขึ้น
ท่านมีความรู้ความเข้าใจเป็นอย่างดี ในเรื่องการเมืองการปกครองของประเทศไทย	3.16	0.65	ปานกลาง	3.28	0.62	ปานกลาง	เพิ่มมากขึ้น
ท่านใช้ความรู้ในสาขาวิชาอื่นๆ นอกจากวิชาการปกครองท้องถิ่นไทย มาใช้กับงานที่ได้รับมอบหมาย หรือการแก้ไขปัญหาในชีวิตประจำวันได้	3.51	0.76	มาก	3.53	0.60	มาก	เพิ่มมากขึ้น
ท่านเคยนำความรู้เกี่ยวกับการปกครองท้องถิ่นไทย ไปบูรณาการร่วมกับศาสตร์อื่นๆ และนำไปใช้ประโยชน์ได้จริง	3.32	0.85	ปานกลาง	3.30	0.71	ปานกลาง	ลดน้อยลง
ท่านมั่นใจว่า ความรู้ที่ได้รับจากการเรียนในชั้นเรียน สามารถทำให้ท่านดำรงชีวิตในสังคมได้อย่างมีความสุข	4.04	0.71	มาก	4.14	0.67	มาก	เพิ่มมากขึ้น
ท่านคิดว่า ความรู้เกี่ยวกับการปกครองท้องถิ่นไทย เป็นประโยชน์กับตัวท่านอย่างแท้จริง	4.02	0.77	มาก	4.19	0.55	มาก	เพิ่มมากขึ้น
ท่านเคยนำความรู้ในวิชาการปกครองท้องถิ่นไทยไปประยุกต์ใช้เพื่อให้เกิดประโยชน์ขึ้นในสังคมได้จริง	3.47	0.76	มาก	3.45	0.81	มาก	ลดน้อยลง
ท่านเคยนำความรู้เรื่องการป้องกันการทุจริต การเลือกตั้ง ที่เรียนในชั้นเรียน ไปเผยแพร่ให้กับผู้อื่น เพื่อให้ได้ผู้แทนของท้องถิ่นที่ดีที่สุด	3.33	0.87	ปานกลาง	3.18	0.98	ปานกลาง	ลดน้อยลง
ท่านคิดว่า “แอปพลิเคชันเดสโมส์” น่าจะมีผลกระทบต่อตัวท่านหรือท้องถิ่นที่ท่านอาศัยอยู่ ไม่ทางใดก็ทางหนึ่ง	3.53	0.85	มาก	3.67	1.00	มาก	เพิ่มมากขึ้น
ท่านมักจะบอกเล่าความรู้หรือข้อมูลข่าวสารใหม่ๆ ที่เกี่ยวกับการปกครองท้องถิ่นไทย ให้กับเพื่อนๆ ได้ฟังอยู่เสมอ	3.07	0.80	ปานกลาง	3.21	0.90	ปานกลาง	เพิ่มมากขึ้น
ค่าเฉลี่ยโดยรวม	3.59	0.51	มาก	3.65	0.44	มาก	เพิ่มมากขึ้น

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่ากรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ตัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

เมื่อพิจารณาที่ ค่าเฉลี่ยของผลการสอบก่อนและสอบหลังด้านความรู้ ในภาพรวมทั้งหมดในทุกข้อคำถาม พบว่า การสอบหลังมีระดับที่ “เพิ่มมากขึ้น” กล่าวคือ เพิ่มจากระดับค่าเฉลี่ย 3.59 ไปสู่ระดับค่าเฉลี่ย 3.65 ซึ่งหมายถึงระดับมาก

จากนั้น เมื่อพิจารณาในรายละเอียดในแต่ละข้อคำถาม ก็พบว่า การสอบหลังมีระดับที่ “เพิ่มมากขึ้น” ในจำนวน 7 ข้อคำถาม และมีระดับที่ “ลดน้อยลง” ในจำนวน 3 ข้อคำถาม คือ ข้อที่ 14 ซึ่งเกี่ยวกับการพัฒนาคุณลักษณะของผู้เรียนตามเป้าหมายที่กำหนดไว้ คือ “ผู้เรียนสามารถบูรณาการความรู้ในวิชาที่ศึกษากับความรู้ในศาสตร์อื่นๆ ที่เกี่ยวข้อง” และข้อที่ 17 และ 18 คือ “ผู้เรียนมีทักษะในการประยุกต์และผสมผสานความรู้เพื่อการพัฒนาสังคม”

ดังนั้น จึงสรุปได้ว่าการจัดการเรียนรู้ให้กับกลุ่มตัวอย่างนักศึกษาใน สจล.วิทยาเขตชุมพร ที่ลงทะเบียนเรียนรายวิชา 90040004 และ 90304004 การปกครองท้องถิ่นไทย 3(3-0-6) ในภาคการศึกษาที่ 1 ปีการศึกษา 2555 สามารถทำให้ผู้เรียนมีระดับคุณสมบัติตามเกณฑ์เป้าหมายของกรอบมาตรฐานคุณวุฒิระดับอุดมศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. 2552 ในด้านความรู้ที่ “เพิ่มมากขึ้น” โดยผลสัมฤทธิ์ของการเรียนรู้ในด้านความรู้ อยู่ในระดับ “มาก” ($\bar{X} = 3.65, SD. = 0.44$) ดังมีรายละเอียดตามตารางที่ 4.13

4.2.2.3 ค่าเฉลี่ยของผลการสอบก่อนและสอบหลัง “ด้านทักษะทางปัญญา” จำแนกเป็นรายข้อคำถาม

เมื่อพิจารณาที่ ค่าเฉลี่ยของผลการสอบก่อนและสอบหลังด้านทักษะทางปัญญา ในภาพรวมทั้งหมดในทุกข้อคำถาม พบว่า การสอบหลังมีระดับที่ “เท่าเดิม” กับการสอบก่อน คือ 3.57 ซึ่งหมายถึงระดับมาก

จากนั้น เมื่อพิจารณาในรายละเอียดในแต่ละข้อคำถาม ก็พบว่า การสอบหลังมีระดับที่ “เพิ่มมากขึ้น” ในจำนวน 6 ข้อคำถาม มีระดับที่ “เท่าเดิม” ในจำนวน 1 ข้อคำถาม และมีระดับที่ “ลดน้อยลง” ในจำนวน 5 ข้อคำถาม

กล่าวคือ ข้อที่มีระดับ “เท่าเดิม” ได้แก่ ข้อที่ 22 ซึ่งเกี่ยวกับการพัฒนาคุณลักษณะของผู้เรียนตามเป้าหมายที่กำหนดไว้ คือ “ผู้เรียนสามารถคิดอย่างเป็นระบบและมีวิจารณญาณที่ดี”

ส่วนข้อที่มีระดับ “ลดน้อยลง” ได้แก่ ข้อที่ 26 ซึ่งเกี่ยวกับการพัฒนาคุณลักษณะของผู้เรียนตามเป้าหมายที่กำหนดไว้ คือ “ผู้เรียนมีความใฝ่รู้ สามารถคิด วิเคราะห์ สังเคราะห์ และสรุปประเด็นปัญหา” ข้อที่ 27 คือ “ผู้เรียนสามารถบูรณาการความรู้ในสาขาวิชาที่ศึกษากับความรู้ในศาสตร์อื่นๆ ที่เกี่ยวข้องในการป้องกันและแก้ไขปัญหาอย่างสร้างสรรค์” ข้อที่ 29 คือ “ผู้เรียนสามารถคิดสร้างสรรค์นวัตกรรมทั้งด้านวิชาการและวิชาชีพ และในประการสุดท้าย ข้อที่ 31 และ 32 คือ “ผู้เรียนสามารถแสวงหาความรู้เพิ่มเติมได้ด้วยตนเอง เพื่อการเรียนรู้ตลอดชีวิตและทันการเปลี่ยนแปลง”

ดังนั้น จึงสรุปได้ว่าการจัดการเรียนรู้ให้กับกลุ่มตัวอย่างนักศึกษาใน สจล.วิทยาเขตชุมพร ที่ลงทะเบียนเรียนรายวิชา 900440004 และ 90304004 การปกครองท้องถิ่น ไทย 3(3-0-6) ในภาคการศึกษาที่ 1 ปีการศึกษา 2555 ไม่สามารถทำให้ผู้เรียนมีระดับคุณสมบัติตามเกณฑ์เป้าหมายของกรอบมาตรฐานคุณวุฒิระดับอุดมศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. 2552 ในด้านทักษะทางปัญญาที่ “เพิ่มมากขึ้น” ได้ แม้ว่าโดยผลสัมฤทธิ์ของการเรียนรู้ในด้านทักษะทางปัญญา จะอยู่ในระดับ “มาก” ก็ตาม ($\bar{X} = 3.57, SD. = 0.45$) ดังมีรายละเอียดตามตารางที่ 4.14

ตารางที่ 4.14 ค่าเฉลี่ยของผลการสอบก่อนและสอบหลังด้านทักษะทางปัญญา จำแนกเป็นรายข้อคำถาม

ข้อคำถาม	สอบก่อน			สอบหลัง			ผลของการพัฒนาผู้เรียน
	ค่าเฉลี่ย	ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน	ความหมาย	ค่าเฉลี่ย	ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน	ความหมาย	
ท่านมักจะคิดถึงขั้นตอนและกระบวนการทั้งหมดของการทำรายงานที่ได้รับมอบหมายก่อนที่จะเริ่มต้นลงมือทำรายงานฉบับนั้น	3.81	0.77	มาก	3.84	0.65	มาก	เพิ่มมากขึ้น
ท่านมักจะคิดถึงข้อดีและข้อเสียของทางเลือกต่างๆ ก่อนที่จะตัดสินใจปฏิบัติ ไม่ว่าจะเป็นเรื่องใดก็ตาม	3.79	0.73	มาก	3.79	0.68	มาก	เท่าเดิม
ท่านมักจะค้นคว้าหาความรู้ จากหลายๆ แหล่ง เช่น วารสาร หนังสือพิมพ์ อินเทอร์เน็ต การสัมภาษณ์บุคคล ฯลฯ สำหรับนำมาใช้ในการทำรายงาน	3.68	0.91	มาก	3.79	0.70	มาก	เพิ่มมากขึ้น
ท่านสามารถค้นหาข้อมูล ข้อเท็จจริงที่ต้องการ ในทุกๆ เรื่อง ได้เสมอด้วยวิธีการต่างๆ จนนำไปใช้ให้เกิดประโยชน์ได้จริง	3.61	0.80	มาก	3.67	0.72	มาก	เพิ่มมากขึ้น
ท่านกระตือรือร้นและพยายามที่จะเรียนรู้ความรู้ใหม่ๆ จากแหล่งต่างๆ อยู่เสมอ	3.56	0.73	มาก	3.68	0.66	มาก	เพิ่มมากขึ้น
ท่านมักจะสรุปประเด็นปัญหา ในเรื่องต่างๆ ในชีวิตประจำวัน และอธิบายให้กับเพื่อนๆ ได้เข้าใจอย่างถูกต้องและชัดเจน	3.46	0.78	มาก	3.37	0.70	ปานกลาง	ลดน้อยลง
ท่านคิดว่าการแก้ไขปัญหาอย่างยั่งยืน จะต้องอาศัยความรู้จากหลายสาขาวิชาร่วมกัน และจะต้องแก้ที่ทุกส่วน ไปพร้อมๆ กันด้วย	4.05	0.69	มาก	4.04	0.76	มาก	ลดน้อยลง
ท่านสามารถนำเสนอแนวความคิดให้เพื่อนๆ ฟังได้ว่า การปฏิรูปการเมืองของประเทศไทยในปัจจุบันนี้ จะต้องทำอย่างไร	3.21	0.77	ปานกลาง	3.33	0.72	ปานกลาง	เพิ่มมากขึ้น
ท่านมักจะค้นพบวิธีการแก้ไขปัญหาต่างๆ ที่เกิดขึ้น ทั้งในชีวิตประจำวันและการเรียนหนังสือ จนคนรอบข้างมักจะกล่าวชมเชยอยู่เสมอ	3.25	0.89	ปานกลาง	3.21	0.67	ปานกลาง	ลดน้อยลง
ท่านมั่นใจว่าสามารถให้คำแนะนำที่เป็นประโยชน์ไม่น้อย กับผู้สมัครรับเลือกตั้งเป็นนักการเมืองท้องถิ่นได้	3.16	0.92	ปานกลาง	3.18	0.87	ปานกลาง	เพิ่มมากขึ้น
ท่านมักจะอ่านหนังสือเล่มใหม่ หรือค้นคว้าทางอินเทอร์เน็ต เพื่อแสวงหาความรู้ใหม่ๆ อย่างสม่ำเสมอ	3.60	0.82	มาก	3.58	0.86	มาก	ลดน้อยลง
ท่านสามารถแสวงหาความรู้ ที่จำเป็นเพิ่มเติมได้ด้วยตนเอง นอกชั้นเรียน โดยไม่ต้องอาศัยบุคคลอื่น	3.67	0.81	มาก	3.42	0.75	มาก	ลดน้อยลง
ค่าเฉลี่ยโดยรวม	3.57	0.52	มาก	3.57	0.45	มาก	เท่าเดิม

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่ากรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ตัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

4.2.2.4 ค่าเฉลี่ยของผลการสอบก่อนและสอบหลัง “ด้านทักษะความสัมพันธ์ระหว่างบุคคลและความรับผิดชอบ” จำแนกเป็นรายข้อคำถาม

เมื่อพิจารณาที่ ค่าเฉลี่ยของผลการสอบก่อนและสอบหลังด้านทักษะความสัมพันธ์ระหว่างบุคคลและความรับผิดชอบ ในภาพรวมทั้งหมดในทุกข้อคำถาม พบว่า การสอบหลังมีระดับที่ “เพิ่มมากขึ้น” กล่าวคือ เพิ่มจากระดับค่าเฉลี่ย 4.06 ไปสู่ระดับค่าเฉลี่ย 4.10 ซึ่งหมายถึงระดับมาก

จากนั้น เมื่อพิจารณาในรายละเอียดในแต่ละข้อคำถาม ก็พบว่า การสอบหลังมีระดับที่ “เพิ่มมากขึ้น” ในจำนวน 8 ข้อคำถาม และมีระดับที่ “ลดน้อยลง” ในจำนวน 4 ข้อคำถาม คือ ข้อที่ 35 ซึ่งเกี่ยวกับการพัฒนาคุณลักษณะของผู้เรียนตามเป้าหมายที่กำหนดไว้ คือ “ผู้เรียนมีภาวะความเป็นผู้นำและผู้ตาม มีมนุษยสัมพันธ์และมารยาทสังคมที่ดี มีความคิดเชิงบวก และมีวุฒิภาวะทางอารมณ์และสังคม” ข้อที่ 37 และ 38 คือ “ผู้เรียนมีความรับผิดชอบในการกระทำของตนเองและงานในกลุ่ม” และข้อที่ 42 คือ “ผู้เรียนมีความรับผิดชอบการพัฒนาการเรียนรู้ทั้งต่อตนเองและวิชาชีพ”

ดังนั้น จึงสรุปได้ว่าการจัดการเรียนรู้ให้กับกลุ่มตัวอย่างนักศึกษาใน สจล.วิทยาเขตชุมพร ที่ลงทะเบียนเรียนรายวิชา 90040004 และ 90304004 การปกครองท้องถิ่นไทย 3(3-0-6) ในภาคการศึกษา ที่ 1 ปีการศึกษา 2555 สามารถทำให้ผู้เรียนมีระดับคุณสมบัติตามเกณฑ์เป้าหมายของกรอบมาตรฐานคุณวุฒิระดับอุดมศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. 2552 ในด้านทักษะความสัมพันธ์ระหว่างบุคคลและความรับผิดชอบต่อ “เพิ่มมากขึ้น” โดยผลสัมฤทธิ์ของการเรียนรู้ในด้านทักษะความสัมพันธ์ระหว่างบุคคลและความรับผิดชอบต่อ อยู่ในระดับ “มาก” ($\bar{X} = 4.10, SD. = 0.40$) ดังมีรายละเอียดตามตารางที่ 4.15

ตารางที่ 4.15 ค่าเฉลี่ยของผลการสอบก่อนและสอบหลังด้านทักษะความสัมพันธ์ระหว่างบุคคลและ
ความรับผิดชอบ จำแนกเป็นรายข้อคำถาม

ข้อคำถาม	สอบก่อน			สอบหลัง			ผลของการพัฒนาผู้เรียน
	ค่าเฉลี่ย	ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน	ความหมาย	ค่าเฉลี่ย	ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน	ความหมาย	
ท่านสามารถพูดคุยเรื่องการทำงานกลุ่มในทุกเรื่องกับเพื่อนร่วมกลุ่มทุกคนได้	4.14	0.69	มาก	4.18	0.63	มาก	เพิ่มมากขึ้น
ท่านยินดีรับฟังความคิดเห็นของเพื่อนร่วมงานทุกคนในกลุ่ม แม้ว่าความคิดเห็นนั้นจะขัดแย้งกับท่านก็ตาม	4.26	0.64	มากที่สุด	4.39	0.62	มากที่สุด	เพิ่มมากขึ้น
ท่านมักแลกเปลี่ยนความคิดเห็นกับผู้อื่นเพื่อให้ได้ข้อคิดลงหรือข้อสรุปที่เหมาะสมไม่ว่าท่านจะอยู่ในฐานะผู้นำหรือผู้ตามก็ตามแล้วแต่	4.18	0.68	มาก	4.07	0.75	มาก	ลดน้อยลง
ท่านมักจะคิดว่าความผิดพลาดต่างๆ ของท่านมิใช่โชคร้าย แต่เป็นความรับผิดชอบของตนเอง และมองว่าสิ่งนี้เป็นบทเรียนครั้งสำคัญ สำหรับนำไปปรับปรุงตนเอง	3.95	0.83	มาก	4.12	0.71	มาก	เพิ่มมากขึ้น
ท่านพยายามทำงานอย่างเต็มที่ กับงานกลุ่มที่ได้รับมอบหมาย แม้ว่าจะมีเพื่อนบางคนในกลุ่มที่ไม่ให้ความร่วมมือก็ตาม	4.32	0.66	มากที่สุด	4.16	0.62	มาก	ลดน้อยลง
ท่านเคยกล่าวคำขอโทษ แม้ว่าผู้อื่นจะไม่ทราบว่าคุณได้กระทำความผิดก็ตาม	4.23	0.68	มากที่สุด	3.96	0.84	มาก	ลดน้อยลง
ท่านเคยนำความรู้และทักษะที่ได้รับจากในชั้นเรียน ไปช่วยเหลือผู้อื่นได้จริงๆ	3.54	0.76	มาก	3.63	0.59	มาก	เพิ่มมากขึ้น
ท่านเคยเข้าร่วมกิจกรรมการบำเพ็ญประโยชน์สาธารณะ ในรอบปีที่ผ่านมา	3.93	0.92	มาก	4.04	0.84	มาก	เพิ่มมากขึ้น
ท่านคิดว่าการเสริมสร้างความรู้ของตนเองเป็นหน้าที่โดยตรงของท่าน มิใช่ของผู้อื่น	4.14	0.72	มาก	4.18	0.69	มาก	เพิ่มมากขึ้น
ท่านคิดว่าความสำเร็จในการเรียนรู้ของท่านจะเป็นประโยชน์โดยตรงไม่มากนักน้อยกับกลุ่มบุคคลที่เกี่ยวข้อง	4.14	0.72	มาก	4.11	0.75	มาก	ลดน้อยลง
ท่านมีความสุขเมื่อได้เข้ามาศึกษาในสถาบันฯ วิทยาเขตชุมพร	4.07	0.80	มาก	4.30	0.78	มากที่สุด	เพิ่มมากขึ้น
ท่านยอมรับได้ที่จะต้องเข้ามีส่วนร่วมในกิจกรรม “การต้อนรับน้องใหม่” ของวิทยาเขตชุมพร	3.77	0.96	มาก	4.07	0.86	มาก	เพิ่มมากขึ้น
ค่าเฉลี่ยโดยรวม	4.06	0.47	มาก	4.10	0.40	มาก	เพิ่มมากขึ้น

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า
ไม่ว่ากรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ตัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

4.2.2.5 ค่าเฉลี่ยของผลการสอบก่อนและสอบหลัง “ด้านทักษะการวิเคราะห์เชิงตัวเลข การสื่อสาร และเทคโนโลยีสารสนเทศ” จำแนกเป็นรายข้อคำถาม

ตารางที่ 4.16 ค่าเฉลี่ยของผลการสอบก่อนและสอบหลังด้านทักษะการวิเคราะห์เชิงตัวเลข การสื่อสาร และเทคโนโลยีสารสนเทศ จำแนกเป็นรายข้อคำถาม

ข้อคำถาม	สอบก่อน			สอบหลัง			ผลของการพัฒนาผู้เรียน
	ค่าเฉลี่ย	ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน	ความหมาย	ค่าเฉลี่ย	ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน	ความหมาย	
ท่านมักจะใช้ข้อมูลตัวเลขในทางสถิติมาประกอบการตัดสินใจต่างๆ ในการดำเนินชีวิตประจำวันด้วย	3.38	0.73	ปานกลาง	3.46	0.83	มาก	เพิ่มมากขึ้น
ท่านมักจะสื่อสารความเข้าใจของท่านไปให้ผู้อื่นรับทราบ ได้อย่างครบถ้วนและชัดเจนเสมอ	3.61	0.73	มาก	3.63	0.67	มาก	เพิ่มมากขึ้น
ท่านสามารถคำนวณรายรับ-รายจ่ายของตนเอง และวางแผนการใช้จ่ายเงินที่เหมาะสม โดยไม่เป็นหนี้ได้	3.51	0.76	มาก	3.67	0.76	มาก	เพิ่มมากขึ้น
ท่านคิดว่าวิธีการแก้ไขปัญหาที่มีประสิทธิภาพจะต้องมาจากการอาศัยข้อมูลทางสถิติประกอบด้วย	3.60	0.70	มาก	3.67	0.72	มาก	เพิ่มมากขึ้น
ท่านมักจะใช้คอมพิวเตอร์หรือระบบสมองกลต่างๆ ในการค้นหาข้อมูลที่ต้องการอย่างสม่ำเสมอ แทนวิธีการค้นหาโดยทั่วไป	3.96	0.78	มาก	3.93	0.84	มาก	ลดน้อยลง
ท่านพยายามเรียนรู้เทคโนโลยีใหม่ๆ อย่างสม่ำเสมอ เพื่อนำมาใช้ประโยชน์ในการค้นหาข้อมูล เก็บรวบรวมข้อมูล หรือการจัดการกับข้อมูลต่างๆ	3.91	0.74	มาก	4.04	0.82	มาก	เพิ่มมากขึ้น
ท่านมักจะได้รับคำชมเชย จากคนรอบข้างว่าสามารถใช้ภาษาไทยและภาษาอังกฤษในการสื่อสาร ได้เป็นอย่างดี	3.02	0.94	ปานกลาง	2.75	0.79	ปานกลาง	ลดน้อยลง
ท่านสามารถแนะนำวิธีการสื่อสารที่ใช้ได้ผลดีและเป็นวิธีการที่ประหยัดที่สุดได้	3.33	0.87	ปานกลาง	3.35	0.79	ปานกลาง	เพิ่มมากขึ้น
ค่าเฉลี่ยโดยรวม	3.54	0.53	มาก	3.56	0.46	มาก	เพิ่มมากขึ้น

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่ากรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ตัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

เมื่อพิจารณาที่ ค่าเฉลี่ยของผลการสอบก่อนและสอบหลัง ด้านทักษะการวิเคราะห์เชิงตัวเลข การสื่อสาร และเทคโนโลยีสารสนเทศ ในภาพรวมทั้งหมดในทุกข้อคำถาม พบว่า การสอบหลังมีระดับที่ “เพิ่มมากขึ้น” กล่าวคือ เพิ่มจากระดับค่าเฉลี่ย 3.54 ไปสู่ระดับค่าเฉลี่ย 3.56 ซึ่งหมายถึงระดับมาก

จากนั้น เมื่อพิจารณาในรายละเอียดในแต่ละข้อคำถาม ก็พบว่า การสอบหลังมีระดับที่ “เพิ่มมากขึ้น” ในจำนวน 6 ข้อคำถาม และมีระดับที่ “ลดน้อยลง” ในจำนวน 2 ข้อคำถาม คือ ข้อที่ 49 ซึ่งเกี่ยวกับการพัฒนาคุณลักษณะของผู้เรียนตามเป้าหมายที่กำหนดไว้ คือ “ผู้เรียนสามารถใช้เทคโนโลยีสารสนเทศ ในการสืบค้นเก็บรวบรวมข้อมูล และจัดการข้อมูลได้อย่างมีประสิทธิภาพและเหมาะสมกับสถานการณ์” และข้อที่ 51 คือ “ผู้เรียนมีทักษะในการสื่อสารภาษาไทยและภาษาต่างประเทศได้อย่างมีประสิทธิภาพ รวมทั้งการเลือกใช้รูปแบบการสื่อสารได้อย่างเหมาะสม”

ดังนั้น จึงสรุปได้ว่าการจัดการเรียนรู้ให้กับกลุ่มตัวอย่างนักศึกษาใน สจล.วิทยาเขตชุมพร ที่ลงทะเบียนเรียนรายวิชา 90040004 และ 90304004 การปกครองท้องถิ่นไทย 3(3-0-6) ในภาคการศึกษา ที่ 1 ปีการศึกษา 2555 สามารถทำให้ผู้เรียนมีระดับคุณสมบัติตามเกณฑ์เป้าหมายของกรอบมาตรฐาน คุณวุฒิระดับอุดมศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. 2552 ในด้านทักษะการวิเคราะห์เชิงตัวเลข การสื่อสาร และเทคโนโลยีสารสนเทศที่ “เพิ่มมากขึ้น” โดยผลสัมฤทธิ์ของการเรียนรู้ในด้านทักษะการวิเคราะห์เชิงตัวเลข การสื่อสาร และเทคโนโลยีสารสนเทศ อยู่ในระดับ “มาก” ($\bar{X} = 3.56$, $SD. = 0.46$) ดังมีรายละเอียดตามตารางที่ 4.16

4.2.2.6 ค่าเฉลี่ยโดยรวมของผลการสอบก่อนและสอบหลังแยกเป็นรายมาตรฐาน

ตารางที่ 4.17 ค่าเฉลี่ยโดยรวมของผลการสอบก่อนและสอบหลังแยกเป็นรายมาตรฐาน

มาตรฐาน	สอบก่อน			สอบหลัง			ผลของการพัฒนาผู้เรียน
	ค่าเฉลี่ย	ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน	ความหมาย	ค่าเฉลี่ย	ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน	ความหมาย	
ด้านคุณธรรม จริยธรรม (10ข้อ)	3.83	0.36	มาก	4.09	0.38	มาก	เพิ่มมากขึ้น
ด้านความรู้ (10ข้อ)	3.59	0.51	มาก	3.65	0.44	มาก	เพิ่มมากขึ้น
ด้านทักษะทางปัญญา (12ข้อ)	3.57	0.52	มาก	3.57	0.45	มาก	เท่าเดิม
ด้านทักษะความสัมพันธ์ระหว่างบุคคลและความรับผิดชอบ (12ข้อ)	4.06	0.47	มาก	4.10	0.40	มาก	เพิ่มมากขึ้น
ด้านการวิเคราะห์เชิงตัวเลข การสื่อสารและเทคโนโลยีสารสนเทศ (8ข้อ)	3.54	0.53	มาก	3.56	0.46	มาก	เพิ่มมากขึ้น
ค่าเฉลี่ยโดยรวม	3.72	0.52	มาก	3.79	0.49	มาก	เพิ่มมากขึ้น

ตารางที่ 4.17 สรุปได้ว่า การจัดการเรียนรู้ให้กับกลุ่มตัวอย่างนักศึกษาใน สจล.วิทยาเขตชุมพร ที่ลงทะเบียนเรียนรายวิชา 90040004 และ 90304004 การปกครองท้องถิ่น ไทย 3(3-0-6) ในภาคการศึกษา ที่ 1 ปีการศึกษา 2555 สามารถทำให้ผู้เรียนมีระดับคุณสมบัติตามเกณฑ์เป้าหมายของกรอบมาตรฐาน คุณวุฒิระดับอุดมศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. 2552 ที่ “เพิ่มมากขึ้น” ใน 4 ประการ คือ ด้านคุณธรรมจริยธรรม ด้านความรู้ ด้านทักษะความสัมพันธ์ระหว่างบุคคลและความรับผิดชอบ และด้านการวิเคราะห์เชิงตัวเลข การสื่อสาร และเทคโนโลยีสารสนเทศ โดยที่ในทุกๆ ด้านที่กล่าวมานี้ ผู้เรียนมีค่าเฉลี่ย ผลสัมฤทธิ์ของการเรียนรู้และพัฒนาอยู่ในระดับ “มาก”

แต่ในทางตรงกันข้าม การจัดการเรียนรู้ในครั้งนี้ ไม่สามารถทำให้ผู้เรียนมีระดับคุณสมบัติตาม เกณฑ์เป้าหมายฯ ใน “ด้านทักษะทางปัญญา” ที่เพิ่มมากขึ้นได้ กล่าวคือ ค่าเฉลี่ยผลสัมฤทธิ์ของการ เรียนรู้และพัฒนาในด้านทักษะทางปัญญา ยังคง “เท่าเดิม” โดยอยู่ในระดับ “มาก”

ดังนั้น เพื่อเป็นการตรวจสอบความถูกต้องของข้อสรุปข้างต้นนี้ โดยอาศัยการยืนยันด้วยค่าความ เชื่อมั่นทางสถิติ จึงได้นำข้อมูลชุดดังกล่าวนี้ไปทดสอบสมมติฐานทางสถิติ โดยอาศัย “ค่าที่ วิกฤติกลุ่ม ตัวอย่างไม่เป็นอิสระแก่กัน” ดังมีรายละเอียดที่จะได้กล่าวถึงในตอนถัดไป

4.2.2.7 การเปรียบเทียบค่าเฉลี่ยของผลการสอบก่อนและสอบหลังแยกเป็นรายมาตรฐาน

ตารางที่ 4.18 การเปรียบเทียบค่าเฉลี่ยของผลการสอบก่อนและสอบหลังแยกเป็นรายมาตรฐาน

การเปรียบเทียบ ค่าเฉลี่ย	ค่าที	df	Sig. (2-tailed)	ความหมาย
ด้านคุณธรรม จริยธรรม	5.645	56	.000	มีความแตกต่างกัน
ด้านความรู้	.989	56	.327	ไม่มีความแตกต่างกัน
ด้านทักษะทางปัญญา	.025	56	.980	ไม่มีความแตกต่างกัน
ด้านทักษะความสัมพันธ์ ระหว่างบุคคลและความ รับผิดชอบ	.781	56	.438	ไม่มีความแตกต่างกัน
ด้านการวิเคราะห์เชิงตัวเลข การสื่อสาร และเทคโนโลยี สารสนเทศ	.493	56	.624	ไม่มีความแตกต่างกัน
คะแนนรวม สอบก่อนและสอบหลัง	1.888	56	.064	ไม่มีความแตกต่างกัน

ตารางที่ 4.18 ผลของการทดสอบสมมุติฐานทางสถิติ พบว่า ค่าเฉลี่ยของผลการสอบก่อนและสอบหลังของผู้เรียน ไม่มีความแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 (ค่า $t = 1.888$, $df = 56$, $Sig. (2-tailed) = .064$) (ยอมรับ H_0 ซึ่งหมายถึง ค่าเฉลี่ยคะแนนของผู้เรียนฯ ก่อนเรียนและหลังเรียน ไม่แตกต่างกัน)

จากนั้น เมื่อพิจารณาเปรียบเทียบโดยแยกเป็นรายมาตรฐาน ก็พบว่า ค่าเฉลี่ยของผลการสอบก่อนและสอบหลังของผู้เรียน เฉพาะในด้านคุณธรรมจริยธรรม มีความแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 (ค่า $t = 5.645$, $df = 56$, $Sig. (2-tailed) = .000$) (ปฏิเสธ H_0 แล้วยอมรับ H_1 ซึ่งหมายถึง ค่าเฉลี่ยคะแนนของผู้เรียนฯ ก่อนเรียนและหลังเรียนแตกต่างกัน)

ลำดับต่อมา จากสมมุติฐานในการทดสอบ คือ

H_0 : ค่าเฉลี่ยของการสอบก่อน = ค่าเฉลี่ยของการสอบหลัง

H_1 : ค่าเฉลี่ยของการสอบก่อน < ค่าเฉลี่ยของการสอบหลัง

นั่นคือ กรณีการทดสอบทางเดียว จึงนำค่า $\frac{Sig(2-tailed)}{2}$ คือ $\frac{.000}{2}$ ซึ่งมีค่าน้อยกว่า (<) ค่า α ที่ได้กำหนดไว้ คือ .01 ดังนั้น จึงได้ปฏิเสธ H_0 และยอมรับ H_1 (ยูทช ไทยวรรณ, 2552 : 87-89)

นั่นคือ ค่าเฉลี่ยของการสอบก่อนของผู้เรียน มีค่าน้อยกว่าค่าเฉลี่ยของการสอบหลัง หรือกล่าวอีกนัยหนึ่งได้ว่า “ค่าเฉลี่ยของการสอบหลังของผู้เรียน มีค่ามากกว่าค่าเฉลี่ยของการสอบก่อน” นั่นเอง

ในขณะที่ ในด้านอื่นๆ อีก 4 ด้าน กลับพบว่า ไม่มีความแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 หรืออาจกล่าวอีกนัยหนึ่งได้ว่า “มีความแตกต่างกันอย่าง ไม่มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05” ก็ได้เช่นเดียวกัน

นั่นคือ ผลจากการจัดการเรียนรู้ให้กับกลุ่มตัวอย่างนักศึกษาใน สจล.วิทยาเขตชุมพร ที่ลงทะเบียนเรียนรายวิชา 90040004 และ 90304004 การปกครองท้องถิ่นไทย 3(3-0-6) ในภาคการศึกษาที่ 1 ปีการศึกษา 2555 สามารถทำให้ผู้เรียนมีระดับคุณสมบัติตามเกณฑ์เป้าหมายของกรอบมาตรฐานคุณวุฒิระดับอุดมศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. 2552 ที่ “เพิ่มมากขึ้น” เฉพาะในด้านคุณธรรมจริยธรรม อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 เท่านั้น ในขณะที่ในด้านอื่นๆ พบว่า ไม่มีความแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

ดังนั้น ในการพัฒนาแนวทางของการเรียนการสอนสาระวิชารัฐศาสตร์ในฐานะวิชาการศึกษาทั่วไปในระดับปริญญาตรีของมหาวิทยาลัยไทย ในอนาคตไป จึงได้ใช้ข้อมูลดังกล่าวนี้ เป็นส่วนสำคัญของพื้นฐานการพัฒนา กล่าวคือ “โมเดลการจัดการเรียนการสอน” ดังกล่าว จะได้มุ่งเน้นที่ผลสัมฤทธิ์ของการเรียนรู้และพัฒนาใน “ด้านทักษะทางปัญญา” เป็นหลัก และมุ่งเน้นทางด้านความรู้ ด้านทักษะความสัมพันธ์ระหว่างบุคคลและความรับผิดชอบ และด้านทักษะการวิเคราะห์เชิงตัวเลข การสื่อสารและเทคโนโลยีสารสนเทศ ในระดับที่รองลงมา โดยเฉพาะอย่างยิ่งตามเกณฑ์ตัวชี้วัดย่อยๆ ซึ่งการจัดการเรียนการสอนในครั้งนี้ ไม่สามารถพัฒนาคุณลักษณะที่พึงประสงค์ตามเกณฑ์เป้าหมายของกรอบมาตรฐานคุณวุฒิฯ ของผู้เรียนขึ้นมาได้ ดังที่ได้แจกแจงไว้แล้วอย่างละเอียดตามตารางที่ 4.13 ถึงตารางที่ 4.16 ที่กล่าวมา

4.3 ผลของการพัฒนาแนวทางของการเรียนการสอนสาระวิชารัฐศาสตร์ในฐานะวิชาการศึกษาทั่วไปในระดับปริญญาตรีของมหาวิทยาลัยไทย

การนำเสนอผลของการพัฒนาแนวทางของการเรียนการสอนสาระวิชารัฐศาสตร์ในฐานะวิชาการศึกษาทั่วไปในระดับปริญญาตรีของมหาวิทยาลัยไทย สามารถแบ่งออกได้เป็น 2 ส่วน ได้แก่ ผลของการพัฒนาแนวทางของการเรียนการสอนฯ หรือกล่าวอีกนัยหนึ่งได้ว่าเป็น “การพัฒนาโมเดลการสอน” และผลของการตรวจสอบข้อเสนอแนวทางของการเรียนการสอนฯ ซึ่งก็คือ การให้การยืนยันความเชื่อมั่นต่อโมเดลการสอนดังกล่าวโดยผู้เชี่ยวชาญ ซึ่งวิธีการเช่นนี้ถูกเรียกว่า “การตัดสินใจของผู้เชี่ยวชาญ” หรือ Expert Judgment ดังมีรายละเอียดที่จะได้กล่าวถึงต่อไปนี้

4.3.1 ผลของการพัฒนาแนวทางของการเรียนการสอนสาระวิชารัฐศาสตร์ในฐานะวิชาการศึกษาทั่วไปในระดับปริญญาตรีของมหาวิทยาลัยไทย

ผลของการพัฒนาแนวทางของการเรียนการสอนสาระวิชารัฐศาสตร์ในฐานะวิชาการศึกษาทั่วไปในระดับปริญญาตรีของมหาวิทยาลัยไทย อันถือเป็นการ “การพัฒนาโมเดลการสอน” ประกอบไปด้วยหัวข้อที่สำคัญ คือ เนื้อหาของคำอธิบายรายวิชา และรูปแบบของการจัดการเรียนการสอน ซึ่งในประการหลังนี้ ได้แบ่งย่อยออกเป็น 3 ส่วน คือ เป้าหมาย รูปแบบของการจัดการเรียนการสอน และการประเมินผล ดังมีรายละเอียดที่จะได้กล่าวถึงต่อไปนี้ คือ

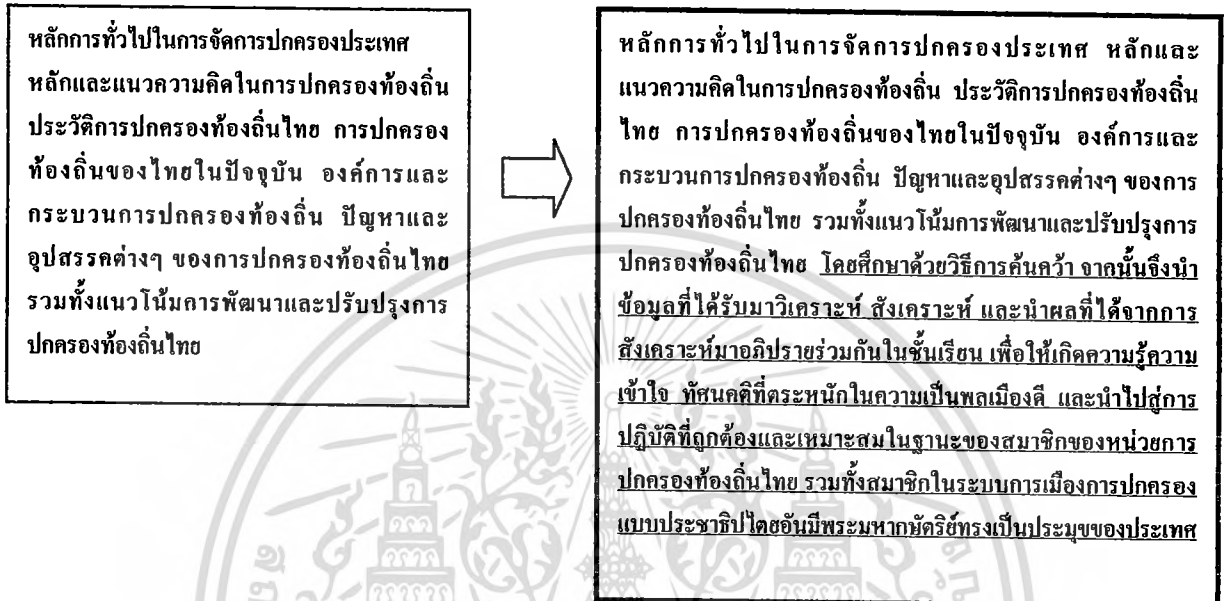
4.3.1.1 ด้านเนื้อหาของคำอธิบายรายวิชา

เนื้อหาของคำอธิบายรายวิชาในเอกสารหลักสูตร (มคอ. 2) ประกอบไปด้วย 2 ลักษณะ คือ

- 1) รายวิชาแบบเชิงเดี่ยว กล่าวคือ จะเป็นเนื้อหาของรายวิชาทางรัฐศาสตร์โดยตรง อาทิ รัฐศาสตร์เบื้องต้น การเมืองการปกครองไทย สิทธิพื้นฐานและประชาสังคม ระบบการเมืองในเอเชียอาคเนย์ และการปกครองท้องถิ่นไทย เป็นต้น
- 2) รายวิชาแบบเชิงบูรณาการ กล่าวคือ จะเป็นเนื้อหาของสาระวิชารัฐศาสตร์ที่ถูกบูรณาการไว้ในรายวิชาแบบเชิงบูรณาการ อาทิ การเมืองเศรษฐกิจและสังคม สังคมศาสตร์บูรณาการ และวัฒนธรรมแห่งการดำรงชีวิต เป็นต้น

อย่างไรก็ดี วิชาการศึกษาทั่วไปในระดับปริญญาตรีของมหาวิทยาลัยไทย ควรจะได้กล่าวถึงเนื้อหาของสาระวิชารัฐศาสตร์ ในเรื่องหน้าที่พลเมืองในระบอบประชาธิปไตยและเรื่องประชาคมอาเซียน รวมทั้งเนื้อหาดังกล่าวจะต้องมีคุณลักษณะที่สำคัญ คือ เป็นพื้นฐานเพื่อการต่อยอดองค์ความรู้ด้วยตนเองต่อไป ตามความสนใจเฉพาะบุคคลได้

โดยเนื้อหาของคำอธิบายรายวิชา อาจปรับเปลี่ยนให้แสดงเค้าโครงของรูปแบบการจัดการเรียนการสอนร่วมด้วยก็ได้ อาทิ รายวิชาการปกครองท้องถิ่นไทย ดังที่ได้แสดงไว้ด้านล่างนี้ หรือรูปแบบการจัดการเรียนการสอนดังกล่าวนี้ อาจจะไประบุไว้ในเอกสาร มคอ. 3 (แผนการสอน) แทนก็ได้

ภาพที่ 4.1 เนื้อหาของคำอธิบายรายวิชา

4.3.1.2 ด้านรูปแบบของการจัดการเรียนการสอน

รูปแบบของการจัดการเรียนการสอน สามารถแบ่งย่อยออกได้เป็น 3 ส่วน คือ เป้าหมาย รูปแบบของการจัดการเรียนการสอน และการประเมินผล ดังมีรายละเอียดที่จะได้กล่าวถึงต่อไปนี้ คือ

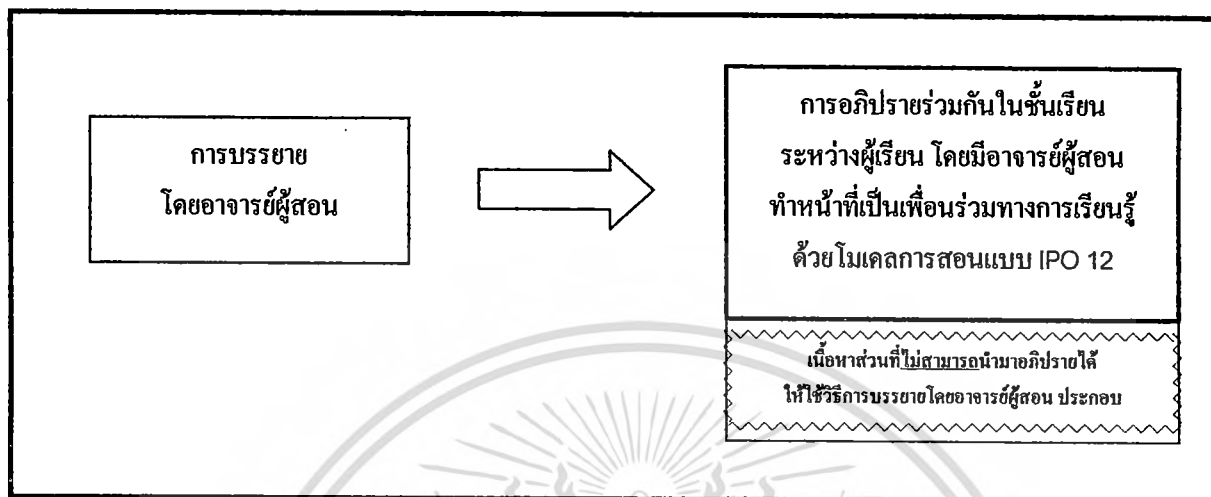
4.3.1.2.1 เป้าหมาย

เป้าหมายของการจัดการเรียนการสอน คือ การพัฒนาให้ผู้เรียนมีคุณลักษณะตามมาตรฐานผลการเรียนรู้ในแต่ละด้านของคุณวุฒิระดับปริญญาตรี (ระดับที่ 2) ซึ่งประกอบไปด้วย 5 ด้าน คือ ด้านคุณธรรมจริยธรรม ด้านความรู้ ด้านทักษะทางปัญญา ด้านทักษะความสัมพันธ์ระหว่างบุคคลและความรับผิดชอบ และด้านทักษะการวิเคราะห์เชิงตัวเลข การสื่อสาร และการใช้เทคโนโลยีสารสนเทศ ดังกล่าวแล้วข้างต้น

4.3.1.2.2 รูปแบบของการจัดการเรียนการสอน

รูปแบบของการจัดการเรียนการสอน จะต้องปรับเปลี่ยนจากการบรรยายของอาจารย์ผู้สอนไปสู่การอภิปรายร่วมกันเป็นหลัก โดยมีอาจารย์ผู้สอนทำหน้าที่เป็นเพื่อนร่วมทางการเรียนรู้ (Facilitator) ด้วย

“โมเดลการสอนแบบ IPO12” อันประกอบไปด้วยขั้นตอนย่อยๆ จำนวน 12 ขั้นตอน ดังจะได้กล่าวถึงต่อไป

ภาพที่ 4.2 การปรับเปลี่ยนรูปแบบการจัดการเรียนการสอน

สำหรับการจัดการเรียนการสอนด้วยโมเดลการสอนแบบ IPO 12 ประกอบไปด้วยขั้นตอนย่อยๆ จำนวน 12 ขั้นตอน ซึ่งทั้งหมดนี้สามารถแบ่งออกได้เป็น 3 ส่วน คือ ปัจจัยนำเข้า (Input) กระบวนการ (Process) และผลลัพธ์ (Output) ดังมีรายละเอียดตามภาพที่ 4.3

ปัจจัยนำเข้า (Input)		กระบวนการ (Process)	ผลลัพธ์ (Output)
การมอบหมายงาน *	ปฏิบัติการค้นคว้า **	การเรียนรู้ ***	การพัฒนา
ขั้นตอนที่ 1	ขั้นตอนที่ 2	ขั้นตอนที่ 7	ขั้นตอนที่ 11
	ขั้นตอนที่ 3	ขั้นตอนที่ 8	
	ขั้นตอนที่ 4	และขั้นตอนที่ 9	
	ขั้นตอนที่ 5	ขั้นตอนที่ 10	
	และขั้นตอนที่ 6		ขั้นตอนที่ 12 ****

* การมอบหมายงาน ทำก่อนการเรียนการสอนในคาบเรียนครั้งต่อมา 1 สัปดาห์

** ปฏิบัติการค้นคว้ากระทำภายใน 1 สัปดาห์ก่อนการเรียนรู้ในชั้นเรียน

*** การเรียนรู้ ตามหัวข้อการเรียนรู้ประจำสัปดาห์ซึ่งถูกระบุไว้ในแผนการสอน

**** การอภิปราย ส่วนหนึ่งจะทำในคาบเรียนหัวข้อประจำสัปดาห์นั้น และอีกส่วนหนึ่งจะทำในคาบเรียนครั้งที่ 15 (ครั้งสุดท้าย)

ภาพที่ 4.3 การจัดการเรียนการสอนด้วยโมเดลการสอนแบบ IPO 12

“โมเดลการสอนแบบ IPO 12” มีรายละเอียดของการจัดการเรียนการสอน ดังต่อไปนี้ คือ

1) ด้านปัจจัยนำเข้า (Input)

ขั้นตอนที่ 1 ผู้เรียนและอาจารย์ผู้สอนร่วมกันตั้งคำถาม (ประเด็น) ที่เกี่ยวกับหัวข้อการเรียนรู้ ประจำสัปดาห์ซึ่งถูกระบุไว้ในแผนการสอน

ขั้นตอนที่ 2 ผู้เรียนค้นคว้าหาข้อมูลข่าวสารเกี่ยวกับคำถามในขั้นตอนที่ 1 จากหนังสือพิมพ์รายวัน/รายสัปดาห์ วารสาร ระบบอินเทอร์เน็ต เอกสารประกอบการบรรยาย หรือสื่อสารสนเทศอื่นๆ

ขั้นตอนที่ 3 ผู้เรียนวิเคราะห์ข้อมูลข่าวสารที่ได้รับมาจากในขั้นตอนที่ 2 ว่ามีความน่าเชื่อถือหรือไม่ ส่วนใดเป็นข้อเท็จจริงและส่วนใดเป็นความคิดเห็น จากนั้นจึงวิเคราะห์ข้อมูลข่าวสารนั้น ว่าคำตอบ (หรือประเด็นสมมุติฐาน) น่าจะมีอะไรบ้าง

ขั้นตอนที่ 4 ผู้เรียนสังเคราะห์คำตอบต่างๆ ของปัญหาที่ค้นพบ ว่าเกี่ยวข้องกับอะไรบ้าง และมีความสัมพันธ์กันอย่างไร รวมทั้งมีความเกี่ยวข้องกับการดำเนินชีวิตประจำวันและชีวิตแห่งการเป็นพลเมืองในสังคมการเมืองอย่างไร

ขั้นตอนที่ 5 ผู้เรียนพัฒนาสื่อประกอบการอภิปราย

ขั้นตอนที่ 6 ผู้เรียนปรับปรุงสื่อโดยขอรับคำแนะนำจากอาจารย์ผู้สอนซึ่งทำหน้าที่เป็นเพื่อนร่วมทางการเรียนรู้

2) ด้านกระบวนการ (Process)

ขั้นตอนที่ 7 ผู้เรียนนำผลที่ได้จากการสังเคราะห์มาอภิปรายร่วมกับเพื่อนๆ ในชั้นเรียน โดยใช้สื่อที่ถูกพัฒนาขึ้นประกอบ

ขั้นตอนที่ 8 และ ขั้นตอนที่ 9 (เกิดขึ้นใกล้เคียงกัน) ผู้เรียนเกิดความรู้ความเข้าใจ ด้วยการตะล่อมกล่อมกล่าให้การอภิปรายเชื่อมโยงเข้าสู่เนื้อหาของหัวข้อการเรียนรู้ประจำสัปดาห์ โดยอาจารย์ผู้สอนซึ่งทำหน้าที่เป็นเพื่อนร่วมทางการเรียนรู้ และในขั้นตอนถัดมา ผู้เรียนเกิดทัศนคติที่ตระหนักในความเป็นพลเมืองดี

ขั้นตอนที่ 10 ผู้เรียนเกิดแนวทางแห่งการปฏิบัติ (หรือเกิดมโนธรรมสำนึก – รู้ถูกรู้ผิดและสามารถเลือกปฏิบัติในสิ่งที่ถูกต้องเหมาะสมได้)

3) ด้านผลลัพธ์ (Output)

ขั้นตอนที่ 11 ผู้เรียนสามารถนำไปปฏิบัติได้อย่างถูกต้องและเหมาะสมในชีวิตจริงทางการเมือง ในระบอบประชาธิปไตย

ขั้นตอนที่ 12 ผู้เรียนนำเสนอตัวอย่างจากประสบการณ์ของตนเองที่เคยปฏิบัติ หรือหลักฐานจากการปฏิบัติจริงในภายหลัง (จากการเรียนในครั้งนี้) ของขั้นตอนที่ 11 จากนั้นจึงร่วมกันอภิปรายอีกครั้ง และสรุปผลการเรียนรู้และพัฒนาจากประสบการณ์หรือหลักฐานแห่งการปฏิบัตินั้น

4.3.1.2.3 การประเมินผล

แนวทางสำหรับการประเมินผลในเรื่องการบรรลุเป้าหมายด้านการพัฒนาคุณลักษณะของผู้เรียน ตามมาตรฐานแต่ละด้าน มีดังต่อไปนี้ คือ

มาตรฐานด้านคุณธรรม จริยธรรม ใช้วิธีการประเมินผล ดังต่อไปนี้

- 1) สังเกตพฤติกรรมการเข้าชั้นเรียนอย่างสม่ำเสมอ
- 2) สังเกตพฤติกรรมความตระหนักรู้ในการเตรียมข้อมูลและสื่อประกอบการอภิปราย
- 3) มีการอ้างอิงถึงแหล่งของข้อมูลอย่างถูกต้องและครบถ้วน
- 4) ตรวจสอบการส่งงาน/ รายงานประจำภาคเรียน ที่ได้รับมอบหมายอย่างทันเวลาและครบถ้วน
- 5) สังเกตเนื้อหาของการอภิปรายในชั้นเรียนว่ามีการคำนึงถึงหลักคุณธรรมจริยธรรมหรือไม่ และมากน้อยเพียงใด

มาตรฐานด้านความรู้ ใช้วิธีการประเมินผล ดังต่อไปนี้

- 1) การทดสอบย่อยในชั้นเรียน 2 ครั้ง (ในสัปดาห์ที่ 4 และสัปดาห์ที่ 8) การทดสอบกลางภาคเรียน และการทดสอบปลายภาคเรียน
- 2) สังเกตเนื้อหาของการอภิปรายในชั้นเรียนว่ามีความถูกต้องและเหมาะสมเพียงใด โดยพิจารณาจากหลักการของการเป็นพลเมืองดีในระบอบการเมืองการปกครองแบบประชาธิปไตยอันมีพระมหากษัตริย์เป็นประมุข
- 3) สังเกตพัฒนาการของระดับความรู้ของนักศึกษา

มาตรฐานด้านทักษะทางปัญญา ใช้วิธีการประเมินผล ดังต่อไปนี้

- 1) สังเกตการเตรียมข้อมูลและสื่อประกอบการอภิปรายว่า มีกระบวนการวางแผนและพัฒนาอย่างเป็นระบบหรือไม่
- 2) สังเกตเนื้อหาของการอภิปรายในชั้นเรียนว่า มีการวิเคราะห์ สังเคราะห์ และสรุปความอย่างเป็นเหตุเป็นผลหรือไม่ เพียงใด
- 3) วิเคราะห์จากเนื้อหาของการอภิปรายสรุปในชั้นเรียนว่า นักศึกษาสามารถนำสิ่งที่ได้รับจากการเรียนรู้และพัฒนาในชั้นเรียน ไปใช้ประโยชน์ในชีวิตประจำวันและชีวิตแห่งการเป็นพลเมืองในสังคมการเมืองได้มากน้อยเพียงใด

มาตรฐานด้านทักษะความสัมพันธ์ระหว่างบุคคลและความรับผิดชอบ ใช้วิธีการประเมินผล ดังต่อไปนี้

- 1) สังเกตกระบวนการอภิปรายว่า นักศึกษามีการให้เกียรติซึ่งกันและกัน การเคารพความคิดเห็นของผู้อื่น โดยเฉพาะความคิดเห็นที่แตกต่างไปจากตนเอง และหลักการแห่งการปฏิบัติตามเสียงส่วนใหญ่ โดยไม่ละเมิดสิทธิของเสียงส่วนน้อยหรือไม่

2) สังเกตการเตรียมข้อมูลและสื่อประกอบการอภิปรายว่า นักศึกษาสามารถทำได้ทันเวลาหรือไม่

3) สังเกตกระบวนการทำงานในกรณีของการมอบหมายงานเป็นกลุ่ม

มาตรฐานด้านทักษะการวิเคราะห์เชิงตัวเลข การสื่อสาร และ การใช้เทคโนโลยีสารสนเทศ ใช้วิธีการประเมินผล ดังต่อไปนี้

1) วิเคราะห์เนื้อหาของการอภิปรายที่เกี่ยวข้องกับข้อมูลข่าวสารหรือการวิเคราะห์เชิงตัวเลข ว่ามีความถูกต้องหรือความเชื่อมั่นได้ในระดับใด

2) สังเกตการใช้ภาษาในการสื่อสาร ทั้งภาษาไทยในเนื้อหาของการอภิปราย (และภาษาอังกฤษในการกล่าวถึงคำศัพท์เฉพาะที่เกี่ยวข้อง) ว่ามีความถูกต้องหรือสามารถใช้ภาษาได้เหมาะสมเพียงใด

3) สังเกตการใช้เทคโนโลยีสารสนเทศประกอบการค้นคว้า การอภิปราย หรือการนำเสนอผลงาน

4.3.2 ผลของการตรวจสอบข้อเสนอแนะทางของการเรียนการสอนสาระวิชารัฐศาสตร์ในฐานวิชาการศึกษาทั่วไปในระดับปริญญาตรีของมหาวิทยาลัยไทย โดยผู้เชี่ยวชาญ

เมื่อนำผลของการพัฒนาแนวทางของการเรียนการสอนสาระวิชารัฐศาสตร์ในฐานวิชาการศึกษาทั่วไปในระดับปริญญาตรีของมหาวิทยาลัยไทย ดังมีรายละเอียดที่ได้กล่าวถึงข้างต้นแล้วนี้ เสนอต่อผู้เชี่ยวชาญเพื่อตรวจสอบ ผู้เชี่ยวชาญได้ให้ความคิดเห็นไว้ ดังมีรายละเอียดต่อไปนี้ คือ

4.3.2.1 ระดับความเชื่อมั่นของผู้เชี่ยวชาญต่อข้อเสนอแนะทางของการเรียนการสอนสาระวิชา รัฐศาสตร์ในฐานวิชาการศึกษาทั่วไปในระดับปริญญาตรีของมหาวิทยาลัยไทย

ตารางที่ 4.19 ผู้เชี่ยวชาญมีความเชื่อมั่นว่า “ข้อเสนอแนะทางของการเรียนการสอนสาระวิชา รัฐศาสตร์ในฐานวิชาการศึกษาทั่วไปในระดับปริญญาตรีของมหาวิทยาลัยไทย” สามารถพัฒนาผู้เรียน ให้เกิดคุณลักษณะตามกรอบมาตรฐานคุณวุฒิระดับอุดมศึกษาของประเทศไทย (ระดับที่ 2 หรือระดับปริญญาตรี) ในภาพรวมอยู่ในระดับที่ “มากที่สุด” เมื่อพิจารณาจากค่าเฉลี่ยของความคิดเห็น ($\bar{X} = 4.20$) แต่หากเมื่อพิจารณาจากฐานนิยม ก็พบว่า ความเชื่อมั่นดังกล่าวนี้ ในภาพรวมอยู่ในระดับที่ “มาก” (Mode = 4.00)

จากนั้น เมื่อพิจารณาลงในรายละเอียดตามกรอบมาตรฐานผลการเรียนรู้ในแต่ละด้าน ก็พบว่า ผู้เชี่ยวชาญมีความคิดเห็นว่า ข้อเสนอแนะทางของการเรียนการสอนดังกล่าวนี้ สามารถพัฒนาให้ผู้เรียน เกิดการเรียนรู้และพัฒนาใน “ด้านคุณธรรมจริยธรรม” ได้ในระดับมากที่สุด ($\bar{X} = 4.20$) “ด้านความรู้” ได้ในระดับมากที่สุด ($\bar{X} = 4.40$) “ด้านทักษะทางปัญญา” ได้ในระดับมากที่สุด ($\bar{X} = 4.40$) “ด้านทักษะความสัมพันธ์ระหว่างบุคคลและความรับผิดชอบ” ได้ในระดับมากที่สุด ($\bar{X} = 4.20$)

และ “ด้านทักษะการวิเคราะห์เชิงตัวเลข การสื่อสาร และการใช้เทคโนโลยีสารสนเทศ” ได้ในระดับมากที่สุด ($\bar{X} = 4.20$) โดยที่ในทุกๆ ด้านดังกล่าวข้างต้น หากพิจารณาจากฐานนิยม ก็พบว่า ความเชื่อมั่นดังกล่าวนี้ อยู่ในระดับ “มาก”

ตารางที่ 4.19 ระดับความเชื่อมั่นของผู้เชี่ยวชาญต่อ “ข้อเสนอแนวทางของการเรียนการสอนสาระวิชา วิทยาศาสตร์ในฐานะวิชาการศึกษาทั่วไปในระดับปริญญาตรีของมหาวิทยาลัยไทย”

มาตรฐาน	ระดับความเชื่อมั่น					ค่าเฉลี่ยของความคิดเห็น	ความหมายของค่าเฉลี่ย	ฐานนิยม
	ท่านที่ 1	ท่านที่ 2	ท่านที่ 3	ท่านที่ 4	ท่านที่ 5			
1) ด้านคุณธรรม จริยธรรม	มาก	มาก	มาก	มาก	มากที่สุด	4.20	มากที่สุด	มาก
2) ด้านความรู้	มาก	มาก	มาก	มากที่สุด	มากที่สุด	4.40	มากที่สุด	มาก
3) ด้านทักษะทางปัญญา	มาก	มากที่สุด	มาก	มาก	มากที่สุด	4.40	มากที่สุด	มาก
4) ด้านทักษะความสัมพันธ์ระหว่างบุคคลและความรับผิดชอบ	มาก	มาก	มาก	มาก	มากที่สุด	4.20	มากที่สุด	มาก
5) ด้านทักษะการวิเคราะห์เชิงตัวเลข การสื่อสาร และการใช้เทคโนโลยีสารสนเทศ	มาก	มาก	มาก	มาก	มากที่สุด	4.20	มากที่สุด	มาก
โดยภาพรวม	มาก	มาก	มาก	มาก	มากที่สุด	4.20	มากที่สุด	มาก

ดังนั้น จึงสรุปได้ว่าผู้เชี่ยวชาญมีความเชื่อมั่นต่อ “ข้อเสนอแนวทางของการเรียนการสอนสาระ วิทยาศาสตร์ในฐานะวิชาการศึกษาทั่วไปในระดับปริญญาตรีของมหาวิทยาลัยไทย” ที่ได้พัฒนาขึ้นนี้ ว่า หากการจัดการเรียนการสอนในชั้นเรียน ได้ใช้แนวทางฯ ดังกล่าวนี้ ก็จะสามารถทำให้ผู้เรียนเกิดการ เรียนรู้และพัฒนาตามกรอบมาตรฐานคุณวุฒิระดับอุดมศึกษาของประเทศไทย (ระดับที่ 2 หรือระดับ ปริญญาตรี) ได้ในระดับที่ “มากที่สุด” ทั้งในภาพรวมและตามกรอบมาตรฐานคุณวุฒิฯ ในทุกๆ ด้าน

ในประการต่อมา เมื่อพิจารณาที่คำแนะนำสำหรับการปรับปรุง “ข้อเสนอแนวทางของการเรียน การสอนสาระวิทยาศาสตร์ในฐานะวิชาการศึกษาทั่วไปในระดับปริญญาตรีของมหาวิทยาลัยไทย” ดังกล่าวข้างต้นนี้ ได้พบคำแนะนำที่สำคัญของผู้เชี่ยวชาญ ดังมีรายละเอียดที่จะได้นำมาเสนอไว้ต่อไปนี้ หนึ่ง ความคิดเห็นของผู้เชี่ยวชาญซึ่งได้นำเสนอไว้ในตอนถัดไป มิได้จัดเรียงลำดับไว้ตามรายนาม ผู้เชี่ยวชาญที่ปรากฏในภาคผนวกด้านหลัง แต่ประการใด

4.3.2.2 คำแนะนำของผู้เชี่ยวชาญต่อการพัฒนาข้อเสนอแนวทางการเรียนการสอนสาระวิชา รัฐศาสตร์ในฐานะวิชาการศึกษาทั่วไปในระดับปริญญาตรีของมหาวิทยาลัยไทย ในมาตรฐานด้าน คุณธรรมจริยธรรม

4.3.2.2.1 ข้อดี (จุดแข็ง) ของโมเดลการสอน

ความคิดเห็นของผู้เชี่ยวชาญที่แสดงถึงข้อดี (จุดแข็ง) ของโมเดลการสอน มีดังต่อไปนี้ คือ

“เนื่องจากผลของการทดสอบก่อนเรียนและทดสอบหลังเรียน ด้วยแบบวัดคุณสมบัติของผู้เรียน ตามเกณฑ์เป้าหมายของกรอบมาตรฐานคุณวุฒิฯ ที่ได้พบว่า การจัดการเรียนการสอนสามารถทำให้ ผู้เรียนมีระดับของการพัฒนา ด้านคุณธรรม จริยธรรม “เพิ่มมากขึ้น” อยู่แล้ว ประกอบกับแนวทาง สำหรับการประเมินผลการพัฒนาคุณลักษณะของผู้เรียนตามมาตรฐานด้านคุณธรรมจริยธรรม ก็มีความ เหมาะสมชัดเจนดีแล้ว” (ความคิดเห็นของผู้เชี่ยวชาญท่านที่ 1)

“เรื่องตรวจสอบการอ้างอิงในรายงาน เป็นข้อดีในเรื่องคุณธรรมจริยธรรม” (ความคิดเห็นของ ผู้เชี่ยวชาญท่านที่ 2)

จึงสรุปได้ว่าข้อดี (จุดแข็ง) ของ โมเดลการสอนต่อการเรียนรู้และพัฒนาของผู้เรียนทางด้าน คุณธรรมจริยธรรม คือ แนวทางสำหรับการประเมินผลการพัฒนาของผู้เรียนด้านคุณธรรมจริยธรรม มีความชัดเจน โดยเฉพาะอย่างยิ่งจากการตรวจสอบการอ้างอิงในเล่มรายงานหรือจากการเขียนบทความ ทางวิชาการ

4.3.2.2.2 ข้อเสีย (จุดอ่อน) ของโมเดลการสอน

ความคิดเห็นของผู้เชี่ยวชาญที่แสดงถึงข้อเสีย (จุดอ่อน) ของโมเดลการสอน มีดังต่อไปนี้ คือ

“ยังไม่พบข้อเสีย” (ความคิดเห็นของผู้เชี่ยวชาญท่านที่ 1)

“ข้อที่เขียนว่าประเมินจากการสังเกตนั้น ไม่มีการบันทึกเป็นลายลักษณ์อักษร ทำให้ไม่มี หลักฐานอ้างอิง ดังนั้น ควรเป็นลักษณะการให้คะแนนหรือบันทึกพฤติกรรมให้มีหลักฐาน” (ความคิดเห็นของผู้เชี่ยวชาญท่านที่ 3)

“ไม่มีเนื้อหาและกระบวนการที่เด่นชัดในเรื่องการพัฒนาคุณธรรมและจริยธรรม” (ความคิดเห็น ของผู้เชี่ยวชาญท่านที่ 4)

จึงสรุปได้ว่าข้อเสีย (จุดอ่อน) ของ โมเดลการสอนต่อการเรียนรู้และพัฒนาของผู้เรียนทางด้าน คุณธรรมจริยธรรม คือ การประเมินจากการสังเกต หากไม่มีการบันทึกพฤติกรรมไว้เป็นลายลักษณ์อักษร

จะทำให้ขาดหลักฐานสำหรับการอ้างอิง รวมทั้งเนื้อหาและกระบวนการสำหรับการพัฒนาคุณธรรม จริยธรรมให้กับผู้เรียน ก็ยังไม่ชัดเจน

ดังนั้น สำหรับแนวทางการแก้ไขปัญหาสำคัญทั้ง 2 ประการดังกล่าวถึงข้างต้นนี้ ขอให้พิจารณา ในตอนถัดไป

4.3.2.2.3 แนวทางการปรับปรุงโมเดลการสอน

ความคิดเห็นของผู้เชี่ยวชาญเพื่อการปรับปรุงโมเดลการสอน มีดังต่อไปนี้ คือ

“ควรบันทึกพฤติกรรมของนักศึกษาโดยการเก็บคะแนน น่าจะดีที่สุด เพราะข้อจำกัดด้าน จำนวนของนักศึกษา” (ความคิดเห็นของผู้เชี่ยวชาญท่านที่ 3)

“อาจมีการเพิ่มเนื้อหาในเรื่องคุณธรรมจริยธรรมสำหรับนักรัฐศาสตร์” (ความคิดเห็นของผู้เชี่ยวชาญท่านที่ 4)

จึงสรุปได้ว่า แนวทางการปรับปรุง โมเดลการสอนเพื่อส่งเสริมการเรียนรู้และพัฒนาของผู้เรียน ทางด้านคุณธรรมจริยธรรม คือ จะต้องบันทึกพฤติกรรมของผู้เรียนด้วยการบันทึกคะแนน ไว้เป็นลายลักษณ์อักษร และการจัดการเรียนการสอนควรจะสอดแทรกเนื้อหาคุณธรรมจริยธรรม โดยเฉพาะอย่างยิ่งในเนื้อหาคุณธรรมจริยธรรมสำหรับนักรัฐศาสตร์ไว้ในบทเรียนด้วย

ดังนั้น ด้วยคำแนะนำดังกล่าวทั้ง 2 ประการข้างต้น ผู้วิจัยจึงได้วางแนวทางเพิ่มเติมไว้ว่า การบันทึกพฤติกรรมของผู้เรียนด้านคุณธรรมจริยธรรม จะต้องกระทำอย่างเป็นลายลักษณ์อักษร ด้วยวิธีการ อาทิ การสุ่มการเช็คชื่อเข้าชั้นเรียน การตรวจสอบว่ารายงานหรือบทความทางวิชาการของผู้เรียนมีระบบการอ้างอิงที่ถูกต้องและสอดคล้องกันทั้งภายในเนื้อหาและบรรณานุกรมด้านหลัง การบันทึกเวลา การส่งงาน (หรือการนำเสนอผลงานประกอบกิจกรรมการอภิปรายในชั้นเรียน) ว่าทันเวลาหรือไม่ รวมทั้งปริมาณชิ้นงานว่าครบถ้วนหรือไม่ด้วย

ในประการต่อมา ขณะที่อยู่ในกระบวนการของการอภิปรายประกอบสื่อต่างๆ ในชั้นเรียน อาจารย์ผู้สอนจะต้องพยายามเชื่อมโยงเนื้อหาสาระเข้าสู่เรื่องคุณธรรมจริยธรรม อันได้แก่ 1) มีจิตสาธารณะ เสียสละ และตระหนักในคุณค่าของคุณธรรมจริยธรรม 2) มีวินัย ขยัน อดทน ตรงต่อเวลา มีความรับผิดชอบต่อตนเอง สังคมและสิ่งแวดล้อม 3) เคารพสิทธิ คุณค่า ศักดิ์ศรีของความเป็นมนุษย์ และการใช้ชีวิตอย่างพอเพียง 4) ปฏิบัติตามกฎหมายระเบียบ และข้อบังคับของสถาบันและสังคม และ 5) มีความซื่อสัตย์สุจริต ตระหนักและปฏิบัติตามจรรยาบรรณวิชาการและวิชาชีพ

4.3.2.3 คำแนะนำของผู้เชี่ยวชาญต่อการพัฒนาข้อเสนอแนวทางของการเรียนการสอนสาระวิชา รัฐศาสตร์ในฐานะวิชาการศึกษาทั่วไปในระดับปริญญาตรีของมหาวิทยาลัยไทย ในมาตรฐานด้านความรู้

4.3.2.3.1 ข้อดี (จุดแข็ง) ของโมเดลการสอน

ความคิดเห็นของผู้เชี่ยวชาญที่แสดงถึงข้อดี (จุดแข็ง) ของโมเดลการสอน มีดังต่อไปนี้ คือ

“เนื่องจากผลของการทดสอบก่อนเรียนและทดสอบหลังเรียน ด้วย “แบบวัดคุณสมบัติของผู้เรียนตามเกณฑ์เป้าหมายของกรอบมาตรฐานคุณวุฒิฯ” ที่ได้พบว่า การจัดการเรียนการสอนสามารถทำให้ผู้เรียนมีระดับของการพัฒนาด้านความรู้ “เพิ่มมากขึ้น” อยู่แล้ว ประกอบกับเนื้อหาวิชาทางรัฐศาสตร์โดยตรงและรูปแบบของการจัดการเรียนการสอนแบบเพื่อนร่วมทางการเรียนรู้ (Facilitator) ด้วยโมเดลการสอนแบบ IPO12 มีความเหมาะสมชัดเจนแล้ว” (ความคิดเห็นของผู้เชี่ยวชาญท่านที่ 1)

“มีการอภิปรายและนำเสนอของนักศึกษา ทำให้มีการค้นคว้าเพิ่มเติม” (ความคิดเห็นของผู้เชี่ยวชาญท่านที่ 2)

“การทดสอบ ทำให้มีหลักฐานในการประเมินผล” (ความคิดเห็นของผู้เชี่ยวชาญท่านที่ 3)

“มีการระบุเนื้อหา/ สาระไว้อย่างชัดเจน ทำให้ผู้สอนและผู้เรียนได้รับความรู้ที่ครบถ้วนตรงตามวัตถุประสงค์ที่ต้องการ และ มีการบอกกระบวนการ/ ขั้นตอนในการเรียนรู้ เพื่อให้ได้ความรู้ชัดเจนและเป็นระบบ” (ความคิดเห็นของผู้เชี่ยวชาญท่านที่ 4)

จึงสรุปได้ว่าข้อดี (จุดแข็ง) ของ โมเดลการสอนต่อการเรียนรู้และพัฒนาของผู้เรียนทางด้านความรู้ คือ การจัดการเรียนการสอนด้วยโมเดลการสอนแบบ IPO 12 และการกำหนดให้อาจารย์ผู้สอนทำหน้าที่เป็นเพื่อนร่วมทางการเรียนรู้ หรือผู้อำนวยการความสะดวกสำหรับการเรียนรู้และพัฒนาของผู้เรียน มีความเหมาะสมและชัดเจน โดยได้ให้ความสำคัญกับเนื้อหาสาระ วัตถุประสงค์ กระบวนการหรือขั้นตอน เพื่อทำให้ผู้เรียนเกิดการเรียนรู้อย่างเป็นระบบ และครบถ้วนตามวัตถุประสงค์ที่กำหนดไว้ รวมทั้งกิจกรรมการอภิปรายและนำเสนอผลงานการค้นคว้าของผู้เรียน ยังบังคับให้ผู้เรียนต้องมีการค้นคว้าเพิ่มเติมด้วยตนเอง รวมทั้งการประเมินผลด้วยวิธีการทดสอบย่อยทั้ง 2 ครั้ง การทดสอบกลางภาคเรียน และการทดสอบปลายภาคเรียน ยังทำให้มีหลักฐานของคะแนนที่เป็นลายลักษณ์อักษรด้วย

4.3.2.3.2 ข้อเสีย (จุดอ่อน) ของโมเดลการสอน

ความคิดเห็นของผู้เชี่ยวชาญที่แสดงถึงข้อเสีย (จุดอ่อน) ของ โมเดลการสอน มีดังต่อไปนี้ คือ

“ด้านเนื้อหา: เนื่องจากเป็นวิชาในหมวดศึกษาทั่วไป (พื้นฐาน) ยังขาดเนื้อหาในมิติเชิงการเชื่อมโยงบูรณาการของศาสตร์ (ยังไม่ชัดเจน)” (ความคิดเห็นของผู้เชี่ยวชาญท่านที่ 1)

“ไม่ได้ระบุว่ามีการอภิปรายกี่ครั้งในรายวิชา” (ความคิดเห็นของผู้เชี่ยวชาญท่านที่ 2)

“การสังเกตนั้น ไม่มีบันทึก ควรจะมีการให้คะแนนการอภิปรายในชั้นเรียน (*Class Participation*) และการสังเกตพัฒนาการ (ข้อ3) ดูเหมือนจะซ้ำกับข้อ 1 (การทดสอบ)” (ความคิดเห็นของผู้เชี่ยวชาญท่านที่ 3)

จึงสรุปได้ว่าข้อเสีย (จุดอ่อน) ของโมเดลการสอนต่อการเรียนรู้และพัฒนาของผู้เรียนทางด้านความรู้ คือ ขาดการเชื่อมโยงหรือการบูรณาการเนื้อหา มิได้ระบุว่า จะมีการอภิปรายจำนวนกี่ครั้งตลอดภาคการศึกษา และการสังเกตการอภิปรายในชั้นเรียนจะต้องมีการให้คะแนนโดยบันทึกไว้เป็นลายลักษณ์อักษรด้วย

ดังนั้น สำหรับแนวทางการแก้ไขปัญหาดังกล่าวทั้ง 3 ประการดังกล่าวถึงข้างต้นนี้ ขอให้พิจารณาในตอนถัดไป

4.3.2.3.3 แนวทางการปรับปรุงโมเดลการสอน

ความคิดเห็นของผู้เชี่ยวชาญเพื่อการปรับปรุงโมเดลการสอน มีดังต่อไปนี้ คือ

“ควรเพิ่มเนื้อหาที่สะท้อนถึง ความสัมพันธ์ระหว่างรัฐศาสตร์ (ในฐานะศาสตร์ที่ว่าด้วยการศึกษาการเมือง *political study* ภายในรัฐและระหว่างรัฐ) กับศาสตร์อื่นทางสังคมศาสตร์ อาทิ *Political Sociology, Political Economy, Political Psychology, Political Geography* เป็นต้น” (ความคิดเห็นของผู้เชี่ยวชาญท่านที่ 1)

“ควรมีการอภิปรายหรือนำเสนอ 3-4 ครั้ง” (ความคิดเห็นของผู้เชี่ยวชาญท่านที่ 2)

จึงสรุปได้ว่า แนวทางการปรับปรุง โมเดลการสอนเพื่อส่งเสริมการเรียนรู้และพัฒนาของผู้เรียนทางด้านความรู้ คือ ควรเพิ่มเนื้อหาสาระที่กล่าวถึงความสัมพันธ์ของรัฐศาสตร์กับสาขาวิชาอื่นๆ และควรมีการจัดอภิปรายประมาณ 3-4 ครั้ง ตลอดภาคการศึกษา

ดังนั้น ด้วยคำแนะนำทั้ง 2 ประการดังกล่าวข้างต้น ประกอบกับจุดอ่อนของ โมเดลการสอนนี้ ผู้วิจัยจึงได้วางแนวทางเพิ่มเติมไว้ว่า การจัดการเรียนการสอนจะต้องพยายามเชื่อมโยงเนื้อหาสาระหรือการบูรณาการไปสู่สาขาวิชาการอื่นๆ โดยเฉพาะสาขาวิชาชีพในอนาคตของกลุ่มนักศึกษาที่ลงทะเบียนเรียน

ในขณะที่ ประเด็นเรื่องการอภิปรายได้กำหนดไว้แล้วว่า การจัดการเรียนการสอนจะเน้นไปที่กระบวนการอภิปรายร่วมกันในชั้นเรียนระหว่างผู้เรียน โดยมีอาจารย์ผู้สอนทำหน้าที่เป็นเพื่อนร่วมทางการเรียนรู้ (ภาพที่ 4.2) และเฉพาะเนื้อหาในส่วนที่ไม่สามารถนำมาอภิปรายได้เท่านั้น ที่จะลงใช้

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่ากรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

วิธีการสอนแบบบรรยายโดยอาจารย์ผู้สอนต่อไป ดังนั้น จึงอนุมานได้ว่า การอภิปรายในชั้นเรียนจะมีในทุกๆ คาบเรียน (ครั้ง) ตลอดภาคการศึกษา โดยยกเว้นเฉพาะคาบเรียนในสัปดาห์แรกเท่านั้น

ในประการสุดท้าย การสังเกตเนื้อหาของการอภิปรายในชั้นเรียน จะมีการให้คะแนนโดยบันทึกไว้เป็นลายลักษณ์อักษร เพื่อเป็นส่วนหนึ่งของคะแนนเก็บของผู้เรียนตลอดภาคการศึกษา โดยกระบวนการสังเกตดังกล่าวนี้ จะให้ความสำคัญทั้งในเชิงปริมาณ (คือ จำนวนครั้งที่แต่ละคนร่วมอภิปรายแสดงความคิดเห็น) และในเชิงคุณภาพ (คือ เนื้อหาสาระของการอภิปราย ที่แสดงถึงพัฒนาการของระดับความรู้ของผู้เรียนแต่ละคน)

4.3.2.4 คำแนะนำของผู้เชี่ยวชาญต่อการพัฒนาข้อเสนอแนวทางของการเรียนการสอนสาระวิชา รัฐศาสตร์ในฐานะวิชาการศึกษาทั่วไปในระดับปริญญาตรีของมหาวิทยาลัยไทย ในมาตรฐานด้านทักษะทางปัญญา

4.3.2.4.1 ข้อดี (จุดแข็ง) ของโมเดลการสอน

ความคิดเห็นของผู้เชี่ยวชาญที่แสดงถึงข้อดี (จุดแข็ง) ของ โมเดลการสอน มีดังต่อไปนี้ คือ

“การใช้รูปแบบการสอนแบบเพื่อนร่วมทางการเรียนรู้ (Facilitator) ด้วยโมเดลการสอนแบบ IPO12 น่าจะมีความเหมาะสมชัดเจนดีแล้ว แต่ (ดูจุดอ่อนประกอบ)” (ความคิดเห็นของผู้เชี่ยวชาญท่านที่ 1)

“เนื้อหาและระบบการอภิปรายเป็นตัวชี้วัดที่ดี” (ความคิดเห็นของผู้เชี่ยวชาญท่านที่ 2)

จึงสรุปได้ว่า ข้อดี (จุดแข็ง) ของ โมเดลการสอนต่อการเรียนรู้และพัฒนาของผู้เรียนทางด้านทักษะทางปัญญา คือ การใช้รูปแบบการสอนแบบเพื่อนร่วมทางการเรียนรู้และ โมเดลการสอนแบบ IPO 12 เป็นสิ่งที่เหมาะสมและชัดเจน รวมทั้งเนื้อหาและการใช้วิธีการอภิปรายถือว่าเป็นตัวชี้วัด (วิธีการ) ที่ดี

4.3.2.4.2 ข้อเสีย (จุดอ่อน) ของโมเดลการสอน

ความคิดเห็นของผู้เชี่ยวชาญที่แสดงถึงข้อเสีย (จุดอ่อน) ของ โมเดลการสอน มีดังต่อไปนี้ คือ

“เนื่องจากผลของการทดสอบก่อนเรียนและทดสอบหลังเรียน ด้วย “แบบวัดคุณสมบัติของผู้เรียนตามเกณฑ์เป้าหมายของกรอบมาตรฐานคุณวุฒิฯ” ที่ได้พบว่า การจัดการเรียนการสอนสามารถทำให้ผู้เรียนมีระดับของการพัฒนาทักษะทางปัญญา “ยังคงที่ไม่พัฒนา” ดังนั้น การใช้รูปแบบการสอนแบบเพื่อนร่วมทางการเรียนรู้ (Facilitator) ด้วย โมเดลการสอนแบบ IPO12 อาจไม่เพียงพอ ที่จะพัฒนา

และประเมินคุณลักษณะของผู้เรียนด้านทักษะทางปัญญาได้อย่างชัดเจนเชิงประจักษ์ ผู้เรียนอาจยังไม่มีแรงจูงใจที่จะพัฒนาคุณสมบัติด้านนี้อย่างเพียงพอ” (ความคิดเห็นของผู้เชี่ยวชาญท่านที่ 1)

“ข้อ 1-3 ในการสังเกตและวิเคราะห์ต่างๆ นั้น ควรจะกำหนดในลักษณะของการให้คะแนนแก่นักศึกษาไปเลย” (ความคิดเห็นของผู้เชี่ยวชาญท่านที่ 3)

“ประเมินผลได้ยากกว่ามีคุณลักษณะตามมาตรฐานดังกล่าว” (ความคิดเห็นของผู้เชี่ยวชาญท่านที่ 4)

จึงสรุปได้ว่า ข้อเสีย (จุดอ่อน) ของโมเดลการสอนต่อการเรียนรู้และพัฒนาของผู้เรียนทางด้านทักษะทางปัญญา คือ วิธีการสอนแบบเพื่อนร่วมทางการเรียนรู้และ โมเดลการสอนแบบ IPO 12 อาจจะไม่สามารถพัฒนาทักษะทางปัญญาของผู้เรียนหรือประเมินผลคุณลักษณะที่ได้รับการพัฒนาขึ้นอย่างชัดเจน ทั้งนี้เพราะผู้เรียนอาจจะมีแรงจูงใจที่จะพัฒนาคุณสมบัติดังกล่าวอย่างเพียงพอได้ สำหรับวิธีการประเมินผลด้วยการสังเกตพฤติกรรมการวางแผนและพัฒนาสื่อประกอบการอภิปราย พร้อมทั้งเนื้อหาของ การอภิปราย ควรจะใช้วิธีการกำหนดเป็นคะแนนให้กับผู้เรียน ซึ่งอาจจะประเมินผลได้ยากว่าผู้เรียนมีทักษะทางปัญญาก่อเกิดขึ้นจริงและในระดับใด

ดังนั้น สำหรับแนวทางการแก้ไขปัญหาดังกล่าวข้างต้นนี้ ขอให้พิจารณาในตอนถัดไป

4.3.2.4.3 แนวทางการปรับปรุงโมเดลการสอน

ความคิดเห็นของผู้เชี่ยวชาญเพื่อการปรับปรุง โมเดลการสอน มีดังต่อไปนี้ คือ

“สำนักฯ อาจเพิ่มวิชาในเชิงส่งเสริมทักษะการค้นคว้าทางสังคมศาสตร์หรือรัฐศาสตร์ (Skills for Social Science หรือ Political Inquiry) ที่มีหัวข้อการเรียนรู้ที่สอดคล้องกับ โมเดลการสอนแบบ IPO 12 และ เป้าหมายการพัฒนาคุณลักษณะของผู้เรียนตามมาตรฐานแต่ละด้าน อาทิ พื้นฐานการคิดและการเขียน วิธีการค้นคว้าในห้องสมุดและแหล่งสารสนเทศเพื่อการค้นคว้าอื่นๆ การเขียนรายงานและการอ้างอิง การพัฒนาทักษะการเขียนและการนำเสนอรายงานแบบต่างๆ อาทิ การเขียนเชิงพรรณนา การเขียนเชิงโต้แย้ง การเขียนเชิงวิเคราะห์ วิพากษ์ วิจัย สังเคราะห์และการเขียนเชิงเปรียบเทียบ ตลอดจน หัวข้อการใช้สื่อทัศนทัศน์และ โปรแกรมสารสนเทศเพื่อนำเสนอ ฯลฯ” (ความคิดเห็นของผู้เชี่ยวชาญท่านที่ 1)

“ควรทำแบบฟอร์มประเมินผลให้คะแนนนักศึกษาไปเลย เพื่อให้มีหลักฐานที่ชัดเจน (Solid Evidence)” (ความคิดเห็นของผู้เชี่ยวชาญท่านที่ 3)

“ต้องใช้เวลาเรียนรู้และปฏิบัติก่อนวัดผลในเรื่องดังกล่าว เพราะต้องใช้เวลาในการสร้างทักษะทางปัญญา” (ความคิดเห็นของผู้เชี่ยวชาญท่านที่ 4)

จึงสรุปได้ว่า แนวทางการปรับปรุงโมเดลการสอนเพื่อส่งเสริมการเรียนรู้และพัฒนาของผู้เรียน ทางด้านทักษะทางปัญญา คือ ควรเพิ่มรายวิชาที่ว่าด้วยการส่งเสริมทักษะการค้นคว้าและการเขียน รายงาน จากนั้น ควรมีการพัฒนาแบบฟอร์มสำหรับการประเมินผลการเรียนรู้ด้านทักษะทางปัญญา เพื่อบันทึกคะแนนจากการเตรียมข้อมูลและถือประกอบการอภิปราย รวมทั้งเนื้อหาของการอภิปราย และควรจะให้เวลากับนักศึกษาช่วงหนึ่งก่อนการวัดผลจริง

ดังนั้น ด้วยคำแนะนำทั้ง 3 ประการข้างต้นนี้ ผู้วิจัยจึงได้วางแนวทางเพิ่มเติมไว้ว่า ระหว่างที่ นักศึกษาเข้าพบอาจารย์ผู้สอนเพื่อขอรับคำแนะนำใน “ขั้นตอนที่ 6 ผู้เรียนปรับปรุงสื่อโดยขอรับ คำแนะนำจากอาจารย์ผู้สอนซึ่งทำหน้าที่เป็นเพื่อนร่วมทางการเรียนรู้” อาจารย์ผู้สอนควรจะให้ คำแนะนำเกี่ยวกับทักษะการค้นคว้าและการเขียนรายงานประกอบเพิ่มเติมด้วย

นอกจากนั้น ในระหว่างกระบวนการของการอภิปรายในชั้นเรียน อาจารย์ผู้สอนควรจะให้ การเสริมแรงและกระตุ้นให้นักศึกษาได้อภิปรายด้วยการถามคำถามนำทางหรือตะล่อมกล่อมเกลาให้ นักศึกษาเกิดทักษะการวิเคราะห์ สังเคราะห์ และสรุปความอย่างเป็นเหตุเป็นผล

ประการต่อมา ในระหว่างกระบวนการอภิปราย อาจารย์ผู้สอนจะต้องบันทึกผลการเรียนรู้และ พัฒนาด้านทักษะทางปัญญาของผู้เรียนเป็นรายบุคคลลงบนแบบฟอร์มที่ได้พัฒนาขึ้น อันถือว่าเป็น หลักฐานอย่างเป็นรูปธรรม แต่การบันทึกดังกล่าวนี้ อาจกำหนดไว้ในคาบเรียนหลังจากการสอบ กลางภาคเรียนแล้ว ทั้งนี้ เพราะในช่วงระยะเวลาก่อนการสอบกลางภาคเรียน ผู้เรียนจะได้มีโอกาส ฝึกฝนทักษะในด้านดังกล่าวนี้ ระยะเวลาหนึ่งก่อนการเก็บคะแนนจริง

4.3.2.5 คำแนะนำของผู้เชี่ยวชาญต่อการพัฒนาข้อเสนอแนวทางของการเรียนการสอนสาระวิชา รัฐศาสตร์ในฐานะวิชาการศึกษาทั่วไปในระดับปริญญาตรีของมหาวิทยาลัยไทย ในมาตรฐานด้านทักษะ ความสัมพันธ์ระหว่างบุคคลและความรับผิดชอบ

4.3.2.5.1 ข้อดี (จุดแข็ง) ของโมเดลการสอน

ความคิดเห็นของผู้เชี่ยวชาญที่แสดงถึงข้อดี (จุดแข็ง) ของ โมเดลการสอน มีดังต่อไปนี้ คือ

“เนื่องจากผลของการทดสอบก่อนเรียนและทดสอบหลังเรียน ด้วย “แบบวัดคุณสมบัติของผู้เรียนตามเกณฑ์เป้าหมายของกรอบมาตรฐานคุณวุฒิฯ ที่ได้พบว่า การจัดการเรียนการสอนสามารถทำให้ผู้เรียนมีระดับของการพัฒนาด้านทักษะความสัมพันธ์ระหว่างบุคคลและความรับผิดชอบ “เพิ่มมากขึ้น” อยู่แล้ว ประกอบกับรูปแบบของการจัดการเรียนการสอนแบบเพื่อนร่วมทางการเรียนรู้ (Facilitator) ด้วยโมเดลการสอนแบบ IPO12 และแนวทางสำหรับการประเมินผลผู้เรียนด้านทักษะ ความสัมพันธ์ระหว่างบุคคลและความรับผิดชอบมีความเหมาะสมชัดเจนดีแล้ว” (ความคิดเห็นของผู้เชี่ยวชาญท่านที่ 1)

“มีการอภิปรายร่วมกันในชั้นเรียน และครูผู้สอน ทำให้เกิดความสัมพันธ์ระหว่างบุคคล”
(ความคิดเห็นของผู้เชี่ยวชาญท่านที่ 4)

จึงสรุปได้ว่า ข้อดี (จุดแข็ง) ของโมเดลการสอนต่อการเรียนรู้และพัฒนาของผู้เรียนทางด้านทักษะความสัมพันธ์ระหว่างบุคคลและความรับผิดชอบ คือ การจัดการเรียนการสอนแบบเพื่อนร่วมทางการเรียนรู้และโมเดลการสอนแบบ IPO 12 รวมทั้งแนวทางการประเมินผลด้านทักษะความสัมพันธ์ระหว่างบุคคลและความรับผิดชอบ มีความเหมาะสมและชัดเจน โดยเฉพาะอย่างยิ่งกิจกรรมการอภิปรายร่วมกันในชั้นเรียน จะทำให้ทั้งระหว่างกลุ่มนักศึกษาผู้เรียนด้วยตนเอง และระหว่างนักศึกษากับอาจารย์ผู้สอน เกิดการพัฒนาทักษะความสัมพันธ์ระหว่างบุคคลได้โดยตรง

4.3.2.5.2 ข้อเสีย (จุดอ่อน) ของโมเดลการสอน

ความคิดเห็นของผู้เชี่ยวชาญที่แสดงถึงข้อเสีย (จุดอ่อน) ของโมเดลการสอน มีดังต่อไปนี้ คือ

“เนื่องจากผู้ประเมินตรวจสอบข้อเสนอแนวทาง (ข้าพเจ้า) ไม่มีข้อมูลเกี่ยวกับ กิจกรรมเสริมหลักสูตร ที่จัดโดย หลักสูตร สาขาวิชา คณะ สำนัก จึงไม่สามารถประเมินจุดอ่อนได้ (จะขยายความในข้อเสนอแนะ)” (ความคิดเห็นของผู้เชี่ยวชาญท่านที่ 1)

“การสังเกตพฤติกรรมของนักศึกษาอาจจะดูเป็นอัตนัย (Subjective) เกินไป ควรมีการบันทึกที่เป็นปรนัย (Objective)” (ความคิดเห็นของผู้เชี่ยวชาญท่านที่ 3)

จึงสรุปได้ว่า ข้อเสีย (จุดอ่อน) ของโมเดลการสอนต่อการเรียนรู้และพัฒนาของผู้เรียนทางด้านทักษะความสัมพันธ์ระหว่างบุคคลและความรับผิดชอบ คือ มิได้มีการกล่าวถึงกิจกรรมนอกหลักสูตรเพื่อส่งเสริมการเรียนรู้และพัฒนาของนักศึกษาผู้เรียน รวมทั้งการประเมินผลการเรียนรู้และพัฒนาของนักศึกษาด้วยวิธีการสังเกตพฤติกรรม มีความเป็นอัตนัย (คือ ขึ้นอยู่กับตัวผู้ประเมิน) มากจนเกินไป

ดังนั้น สำหรับแนวทางการแก้ไขปัญหาคำคัญทั้ง 2 ประการดังกล่าวถึงข้างต้นนี้ ขอให้พิจารณาในตอนถัดไป

4.3.2.5.3 แนวทางการปรับปรุงโมเดลการสอน

ความคิดเห็นของผู้เชี่ยวชาญเพื่อการปรับปรุง โมเดลการสอน มีดังต่อไปนี้ คือ

“หลักสูตร ภาควิชา คณะ สำนัก ควรจัดให้มีกิจกรรมเสริมหลักสูตร ที่สอดคล้องกับรายวิชาต่างๆ ที่เกี่ยวข้องทุกวิชา โดยให้นักศึกษารับผิดชอบบริหารจัดการ โครงการ/ กิจกรรมด้วยตนเองตาม

หลัก PDCA อาทิ โครงการบริการวิชาการ โครงการศึกษาดูงาน เป็นต้น” (ความคิดเห็นของผู้เชี่ยวชาญท่านที่ 1)

“ให้คะแนนการอภิปราย โดยอิงจากนักศึกษาที่มีพฤติกรรมตามที่กำหนดไว้ และมีหลักฐานเชิงประจักษ์” (ความคิดเห็นของผู้เชี่ยวชาญท่านที่ 3)

“อาจเพิ่มเทคนิคการสอน เช่น ทำงานกลุ่มย่อย กลุ่มใหญ่ เพื่อให้ทุกคนได้มีโอกาสแลกเปลี่ยนเรียนรู้และทำความรู้จักกัน” (ความคิดเห็นของผู้เชี่ยวชาญท่านที่ 4)

จึงสรุปได้ว่า แนวทางการปรับปรุงโมเดลการสอนเพื่อส่งเสริมการเรียนรู้และพัฒนาของผู้เรียนทางด้านทักษะความสัมพันธ์ระหว่างบุคคลและความรับผิดชอบ คือ ควรจะมีการจัดกิจกรรมเสริมหลักสูตร อาทิ โครงการบริการทางวิชาการให้กับชุมชน โดยนักศึกษา เป็นต้น นอกจากนี้ ควรจะพัฒนาตัวชี้วัดสำหรับการประเมินพฤติกรรมของนักศึกษาด้วยวิธีการสังเกต เพื่อลดความเป็นอัตนัยลง และในประการสุดท้าย ควรจะส่งเสริมให้ทุกคนได้มีโอกาสแลกเปลี่ยนเรียนรู้ซึ่งกันและกันมากที่สุด

ดังนั้น ด้วยคำแนะนำทั้ง 3 ประการข้างต้นนี้ ผู้วิจัยจึงได้วางแนวทางเพิ่มเติมไว้ว่า นักศึกษาทุกคนที่ลงทะเบียนเรียน จะต้องร่วมกันจัดทำโครงการบริการทางวิชาการให้กับชุมชน หรือโครงการชุมชนศึกษาขึ้นมา 1 โครงการ สำหรับการทำงานเป็นกลุ่มใหญ่ ซึ่งในกิจกรรมดังกล่าวนี้ นักศึกษาผู้เรียนทุกคนจะได้มีโอกาสในการแลกเปลี่ยนเรียนรู้ซึ่งกันและกันระหว่างการวางแผน การจัดและดำเนินโครงการ และการประเมินผลโครงการดังกล่าวนี้ (ส่วนการทำงานเป็นกลุ่มย่อย นักศึกษาจะได้รับประสบการณ์ดังกล่าวนี้แล้ว จากกิจกรรมตามโมเดลการสอนแบบ IPO 12)

ในประการต่อมา ตัวชี้วัดสำหรับการประเมินพฤติกรรมของนักศึกษาด้วยวิธีการสังเกต ควรจัดทำขึ้นโดยสอดคล้องกับเกณฑ์เป้าหมายคุณลักษณะที่พึงประสงค์ของนักศึกษา ในด้านทักษะความสัมพันธ์ระหว่างบุคคลและความรับผิดชอบ อันประกอบไปด้วย 1) เข้าใจความแตกต่างระหว่างบุคคลและสามารถทำงานเป็นทีม 2) มีภาวะความเป็นผู้นำและผู้ตาม มีมนุษยสัมพันธ์และมารยาทสังคมที่ดี มีความคิดเชิงบวก และมีวุฒิภาวะทางอารมณ์และสังคม 3) มีความรับผิดชอบในการกระทำของตนเองและงานในกลุ่ม 4) สามารถใช้ความรู้ในศาสตร์มาช่วยเหลือสังคมในประเด็นที่เหมาะสม 5) มีความรับผิดชอบต่อการพัฒนาการเรียนรู้ทั้งต่อตนเองและวิชาชีพ และ 6) สามารถปรับตัวเข้ากับสถานการณ์และวัฒนธรรมองค์กร

4.3.2.6 คำแนะนำของผู้เชี่ยวชาญต่อการพัฒนาข้อเสนอแนวทางของการเรียนการสอนสาระวิชา รัฐศาสตร์ในฐานะวิชาการศึกษาทั่วไปในระดับปริญญาตรีของมหาวิทยาลัยไทย ในมาตรฐานด้านทักษะ การวิเคราะห์เชิงตัวเลข การสื่อสาร และการใช้เทคโนโลยีสารสนเทศ

4.3.2.6.1 ข้อดี (จุดแข็ง) ของโมเดลการสอน

ความคิดเห็นของผู้เชี่ยวชาญที่แสดงถึงข้อดี (จุดแข็ง) ของ โมเดลการสอน มีดังต่อไปนี้ คือ

“เช่นเดียวกับมาตรฐานด้านทักษะทางปัญญา” (ความคิดเห็นของผู้เชี่ยวชาญท่านที่ 1)

“การใช้เทคโนโลยีสารสนเทศมีมาก เพราะต้องค้นคว้าข้อมูล ต้องมีการทำสื่อ และการสื่อสารมี
การใช้เพราะมีการอภิปราย การนำเสนองาน การถามตอบ” (ความคิดเห็นของผู้เชี่ยวชาญท่านที่ 4)

จึงสรุปได้ว่า ข้อดี (จุดแข็ง) ของโมเดลการสอนต่อการเรียนรู้และพัฒนาของผู้เรียนทางด้าน
ทักษะการวิเคราะห์เชิงตัวเลข การสื่อสาร และการใช้เทคโนโลยีสารสนเทศ คือ การใช้รูปแบบการสอน
แบบเพื่อนร่วมทางการเรียนรู้และโมเดลการสอนแบบ IPO 12 เป็นสิ่งที่เหมาะสมและชัดเจน ประกอบ
กับผู้เรียนจะต้องมีการใช้เทคโนโลยีสารสนเทศอย่างมาก เพราะต้องค้นคว้าข้อมูล มีการจัดทำสื่อ
ประกอบการอภิปราย และการนำเสนองาน (ข้อมูลประกอบการอภิปรายและสื่อ) ระหว่างกระบวนการ
อภิปราย

4.3.2.6.2 ข้อเสีย (จุดอ่อน) ของโมเดลการสอน

ความคิดเห็นของผู้เชี่ยวชาญที่แสดงถึงข้อเสีย (จุดอ่อน) ของ โมเดลการสอน มีดังต่อไปนี้ คือ

“เช่นเดียวกับมาตรฐานด้านทักษะทางปัญญา” (ความคิดเห็นของผู้เชี่ยวชาญท่านที่ 1)

“การวิเคราะห์และสังเกตจะประเมินได้ยาก” (ความคิดเห็นของผู้เชี่ยวชาญท่านที่ 3)

“การวิเคราะห์เชิงตัวเลขยังไม่ค่อยมี อาจมีการปรับในเนื้อหาหรือวิธีการให้มีในส่วนนี้”
(ความคิดเห็นของผู้เชี่ยวชาญท่านที่ 4)

จึงสรุปได้ว่า ข้อเสีย (จุดอ่อน) ของโมเดลการสอนต่อการเรียนรู้และพัฒนาของผู้เรียนทางด้าน
ทักษะการวิเคราะห์เชิงตัวเลข การสื่อสาร และการใช้เทคโนโลยีสารสนเทศ คือ วิธีการสอนแบบเพื่อน
ร่วมทางการเรียนรู้และโมเดลการสอนแบบ IPO 12 อาจจะไม่สามารถพัฒนาทักษะการวิเคราะห์เชิง
ตัวเลข การสื่อสาร และการใช้เทคโนโลยีสารสนเทศของผู้เรียนหรือประเมินผลคุณลักษณะที่ได้รับการ
พัฒนาขึ้นอย่างชัดเจน ทั้งนี้เพราะผู้เรียนอาจจะไม่มีแรงจูงใจที่จะพัฒนาคุณสมบัติดังกล่าวอย่างเพียงพอ
ได้ ประกอบกับการวิเคราะห์และสังเกตพัฒนาการในทักษะด้านนี้ของผู้เรียน อาจจะทำให้ยาก

และในประการสุดท้าย ผู้เรียนอาจจะมีได้มีโอกาสสำหรับการวิเคราะห์เชิงตัวเลข ซึ่งควรจะปรับให้มีกิจกรรมดังกล่าว ในเนื้อหาหรือกระบวนการอภิปรายให้มีทักษะนี้ร่วมด้วย

ดังนั้น สำหรับแนวทางการแก้ไขปัญหาลำดับที่ 3 ประการดังกล่าวถึงข้างต้นนี้ ขอให้พิจารณาในตอนถัดไป

4.3.2.6.3 แนวทางการปรับปรุงโมเดลการสอน

ความคิดเห็นของผู้เชี่ยวชาญเพื่อการปรับปรุงโมเดลการสอน มีดังต่อไปนี้ คือ

“เช่นเดียวกับมาตรฐานด้านทักษะทางปัญญา” (ความคิดเห็นของผู้เชี่ยวชาญท่านที่ 1)

“ควรเป็นระบบการให้คะแนนนักศึกษาตามพฤติกรรมที่ต้องการประเมินผลไปเลย” (ความคิดเห็นของผู้เชี่ยวชาญท่านที่ 3)

“อาจผสมผสานทั้ง 3 ส่วนในการนำไปปฏิบัติจริง โดยผู้สอนอาจยกตัวอย่างให้ผู้เรียนทราบว่าผสมผสานอย่างไร” (ความคิดเห็นของผู้เชี่ยวชาญท่านที่ 4)

จึงสรุปได้ว่า แนวทางการปรับปรุงโมเดลการสอนเพื่อส่งเสริมการเรียนรู้และพัฒนาของผู้เรียนทางด้านทักษะการวิเคราะห์เชิงตัวเลข การสื่อสาร และการใช้เทคโนโลยีสารสนเทศ คือ ควรเพิ่มรายวิชาที่ว่าด้วยการส่งเสริมทักษะการค้นคว้าและการเขียนรายงาน สำหรับการวิเคราะห์และสังเกตพัฒนาการในทักษะด้านนี้ของผู้เรียนเนื่องจากทำได้ยาก ดังนั้น จึงควรใช้ระบบการให้คะแนนกับผู้เรียนตามพฤติกรรมที่พึงประสงค์ และในประการสุดท้าย ผู้สอนควรยกตัวอย่างกรณีศึกษา เพื่อให้ผู้เรียนเกิดการเรียนรู้และเข้าใจว่าจะผสมผสานทักษะในด้านนี้ทั้ง 3 ส่วน (การวิเคราะห์เชิงตัวเลข การสื่อสาร และการใช้เทคโนโลยีสารสนเทศ) เข้าด้วยกัน สำหรับการนำไปปฏิบัติจริงได้อย่างไรบ้าง

ดังนั้น ด้วยคำแนะนำทั้ง 3 ประการข้างต้นนี้ ผู้วิจัยจึงได้วางแนวทางเพิ่มเติมไว้ว่า ระหว่างที่นักศึกษาเข้าพบอาจารย์ผู้สอนเพื่อขอรับคำแนะนำใน “ขั้นตอนที่ 6 ผู้เรียนปรับปรุงสื่อโดยขอรับคำแนะนำจากอาจารย์ผู้สอนซึ่งทำหน้าที่เป็นเพื่อนร่วมทางการเรียนรู้” อาจารย์ผู้สอนควรจะให้คำแนะนำเกี่ยวกับทักษะการค้นคว้า การเขียนรายงาน หรือการนำเสนอผลงาน ประกอบเพิ่มเติมด้วย ดังที่ได้เคยนำเสนอประเด็นนี้ไว้แล้วในหัวข้อทักษะทางปัญญา นอกจากนี้ ในระหว่างกระบวนการของการอภิปรายในชั้นเรียน อาจารย์ผู้สอนควรจะให้การเสริมแรงและกระตุ้นให้นักศึกษาได้อภิปรายด้วยการถามคำถามนำทางหรือต่อล่อมกล่อมเกลานักศึกษาให้มีส่วนร่วมในกิจกรรมการอภิปรายให้มากที่สุด อันเป็นการเสริมสร้างพัฒนาการด้านการสื่อสารของผู้เรียนโดยตรง

ในประการต่อมา ควรมีการพัฒนาแบบฟอร์มสำหรับการให้คะแนนกับผู้เรียน โดยวิธีการสังเกตพฤติกรรมที่พึงประสงค์ ซึ่งเกณฑ์การให้คะแนนดังกล่าวนี้ จะต้องสอดคล้องกับเป้าหมายตามกรอบมาตรฐานของทักษะด้านนี้ อันได้แก่ 1) สามารถประยุกต์ใช้ความรู้ทางคณิตศาสตร์และสถิติเพื่อวิเคราะห์เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่ากรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ตัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

ประมวลผล การแก้ปัญหา เพื่อประโยชน์ในการดำเนินชีวิตประจำวัน และนำเสนอข้อมูลได้อย่างเหมาะสม 2) มีทักษะการวิเคราะห์เชิงตัวเลขในการค้นคว้าและแก้ไขปัญหา 3) สามารถใช้เทคโนโลยีสารสนเทศในการสืบค้น เก็บรวบรวมข้อมูล และจัดการข้อมูลได้อย่างมีประสิทธิภาพและเหมาะสมกับสถานการณ์ และ 4) มีทักษะในการสื่อสารภาษาไทยและภาษาต่างประเทศได้อย่างมีประสิทธิภาพ รวมทั้งการเลือกใช้รูปแบบการสื่อสารได้อย่างเหมาะสม

และในประการสุดท้าย ผู้สอนควรเตรียมและนำเสนอกรณีศึกษา ที่ส่งเสริมให้ผู้เรียนได้เกิดการพัฒนาด้านทักษะการวิเคราะห์เชิงตัวเลข การสื่อสาร และการใช้เทคโนโลยีสารสนเทศได้โดยตรง อาทิ การนำผลงานวิจัยในเชิงปริมาณของอาจารย์ผู้สอน มาเป็นกรณีศึกษาสำหรับผู้เรียน โดยให้ผู้เรียนได้มีโอกาสจัดการทำกับข้อมูลดิบ ด้วย โปรแกรมการคำนวณทางคอมพิวเตอร์ จนได้ผลลัพธ์จากการคำนวณในทางสถิติ แล้วจึงนำไปสู่การแปลความหมาย และการสรุปผล พร้อมทั้งยกตัวอย่างการรายงานผลการวิจัยขึ้นดังกล่าวนี้ ในรูปแบบของทั้งรายงานการวิจัยฉบับสมบูรณ์ และการนำเสนอผลงานในที่ประชุมทางวิชาการหรือในวารสารทางวิชาการประกอบไว้ด้วย ซึ่งในประการหลังนี้ จะเป็นตัวอย่างที่ดี (The Best Practice) สำหรับนักศึกษา ต่อการเรียนรู้และพัฒนาในเรื่องทักษะการสื่อสาร โดยเฉพาะอย่างยิ่งในงานทางวิชาการอีกด้วย

4.3.2.7 คำแนะนำหรือข้อวิพากษ์ของผู้เชี่ยวชาญต่อการพัฒนาข้อเสนอแนวทางของการเรียนการสอนสาระวิชารัฐศาสตร์ในฐานะวิชาการศึกษาทั่วไปในระดับปริญญาตรีของมหาวิทยาลัยไทย ในประเด็นอื่นๆ เพิ่มเติม

คำแนะนำหรือข้อวิพากษ์ของผู้เชี่ยวชาญที่ได้กล่าวถึงประเด็นอื่นๆ เพิ่มเติม มีดังต่อไปนี้ คือ

“หนึ่ง) ข้อเสนอโดยรวมจะคล้ายคลึงกัน คือ เปลี่ยนการสังเกตหรือวิเคราะห์ เป็นการให้คะแนนกับนักศึกษาไปเลย และสอง) ควรสร้างอัตลักษณ์ของรายวิชา โดยผ่านมาตรฐานทั้ง 5 ข้อนี้” (ความคิดเห็นของผู้เชี่ยวชาญท่านที่ 3)

“หนึ่ง) วิธีการในคำอธิบายรายวิชา อาจเขียนแยกมาอีกย่อหน้า หรือใส่ไว้ในส่วนอื่นๆ เช่น เขียนบอกในการเรียนการสอนแต่ครั้งว่าอยู่ในขั้นตอนใด สอง) โมเดลการสอนแบบ IPO 12 มีความชัดเจนและมีขั้นตอนที่เข้าใจง่ายและทำได้จริง แต่อาจปรับภาษาให้ง่าย เช่น ขั้นตอน 10 เกิดแนวทางแห่งการปฏิบัติ และสาม) คำอธิบายมาตรฐานในแต่ละข้อ พบว่า มีตัวแปรที่เกี่ยวข้องกับมาตรฐานนั้นๆ หลายตัว จึงอาจทำให้ภายใน 1 รอบ ไม่สามารถพัฒนาได้ครบตามนั้น” (ความคิดเห็นของผู้เชี่ยวชาญท่านที่ 4)

“หนึ่ง) โดยภาพรวมแล้ว มีความเชื่อมั่นกับข้อเสนอแนวทางของการเรียนการสอนฯ ในระดับที่มากที่สุด ในกรอบมาตรฐานทุกๆ ด้าน สอง) การเปรียบเทียบผลของการทดสอบก่อนและทดสอบหลัง ควรจะใช้วิธีการเปรียบเทียบความแตกต่างของค่าเฉลี่ยในทางสถิติ คือ t -Test เพื่อให้มีความสำคัญ เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่นอนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่ากรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

กับระดับนัยสำคัญทางสถิติ เพราะการเปรียบเทียบแบบธรรมดาๆ ที่ได้นำเสนอนั้น จะเป็นการเปรียบเทียบที่มีได้คำนึงถึงความแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ ซึ่งอาจจะเป็นความแตกต่างกันอย่างไม่มีนัยสำคัญทางสถิติ ก็เป็นได้ สาม) การวิจัยชิ้นนี้ มีความชัดเจนเกี่ยวกับ TQF. แต่ไม่ชัดเจนเกี่ยวกับการจำแนกวัตถุประสงค์ของการศึกษาตามแนวคิดของ Bloom ที่ว่าด้วยเรื่องความรู้ เจตคติ และทักษะการปฏิบัติ หรือ KAP. และสี่) จากผลของการศึกษาในเบื้องต้น ที่พบว่า ด้วยวิธีการสอนที่ได้ใช้อยู่ในปัจจุบัน (ภาคการศึกษาที่ 1 ปีการศึกษา 2555) สามารถทำให้ผู้เรียนเกิดการพัฒนาคุณลักษณะในด้านต่างๆ ได้เพียงแค่ 4 ด้าน และยังคงเหลือเพียงแต่ด้านทักษะทางปัญญาเท่านั้น ที่ไม่สามารถพัฒนาให้มีระดับที่เพิ่มมากขึ้นได้ กล่าวคือ ยังคงมีอยู่ในระดับเท่าเดิมเท่านั้น ดังนั้น แม้โมเดลการสอนที่นำเสนอจะให้ความสำคัญกับการพัฒนาด้านทักษะทางปัญญา แต่การจัดการเรียนการสอนก็จะต้องพยายามรักษามาตรฐานในด้านอื่นๆ ไว้ พร้อมทั้งต้องพยายามเพิ่มประสิทธิภาพให้มากยิ่งขึ้นด้วย” (ความคิดเห็นของผู้เชี่ยวชาญท่านที่ 5)

จึงสรุปได้ว่า คำแนะนำหรือข้อวิพากษ์ของผู้เชี่ยวชาญในประเด็นอื่นๆ เพิ่มเติม ประกอบไปด้วย

- 1) การสังเกตหรือการวิเคราะห์พฤติกรรมที่พึงประสงค์ของผู้เรียนตามเกณฑ์มาตรฐาน ควรใช้วิธีการให้เป็นคะแนนกับนักศึกษา
- 2) ควรพัฒนาอัตลักษณ์ของรายวิชา โดยผ่านทางกรอบมาตรฐานทั้ง 5 ด้าน
- 3) รูปแบบการจัดการเรียนการสอน (วิธีการ) ในคำอธิบายรายวิชา ควรเขียนแยกลงมาอีกหนึ่งย่อหน้า หรืออาจนำไปใส่ไว้ในเอกสารอื่น อาทิ แผนการสอน (มคอ.3) เป็นต้น
- 4) ควรปรับภาษาที่ใช้อธิบายประกอบ “โมเดลการสอนแบบ IPO 12” ให้ง่ายขึ้น อาทิ “ขั้นตอนที่ 10 ผู้เรียนเกิดแนวทางแห่งการปฏิบัติ (หรือเกิดมโนธรรมสำนึก - รู้จักคิดและสามารถเลือกปฏิบัติในสิ่งที่ถูกต้องเหมาะสมได้)” ควรปรับเปลี่ยนเป็น “ขั้นตอนที่ 10 เกิดแนวทางแห่งการปฏิบัติ”
- 5) ในกรอบมาตรฐานแต่ละด้าน มีตัวแปรที่เกี่ยวข้องจำนวนมาก จึงอาจทำให้การจัดการเรียนการสอนจริง ไม่สามารถบรรลุวัตถุประสงค์ตามตัวแปรเหล่านั้น ได้ทั้งหมด
- 6) ผู้เชี่ยวชาญ (ท่านที่ 5) มีความเชื่อมั่นต่อโมเดลการสอนในระดับที่มากที่สุด ในกรอบมาตรฐานทั้ง 5 ด้าน
- 7) การเปรียบเทียบความแตกต่างของค่าเฉลี่ยใน “ส่วนที่ 2 ผลของการพัฒนาผู้เรียนในสาระวิชา รัฐศาสตร์ ตามเกณฑ์เป้าหมายของกรอบมาตรฐานคุณวุฒิระดับอุดมศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. 2552 กับกรณีศึกษาใน สจล.วิทยาเขตชุมพร” ควรเปรียบเทียบด้วยค่าสถิติ t-Test
- 8) การวิจัยนี้ มีความชัดเจนเกี่ยวกับ TQF. แต่ไม่ชัดเจนเกี่ยวกับแนวคิดของ Bloom
- 9) แม้โมเดลการสอนจะมุ่งให้ความสำคัญกับการพัฒนาด้านทักษะทางปัญญาของผู้เรียน แต่ก็ต้องไม่ละเลยที่จะพยายามรักษาคุณภาพมาตรฐานของการจัดการเรียนการสอน โดยคำนึงถึงกรอบมาตรฐานในด้านอื่นอีก 4 ด้าน ประกอบไว้ด้วย

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่ากรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ตัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

ดังนั้น ค้ำยันคำแนะนำหรือข้อวิพากษ์ของผู้เชี่ยวชาญ ทั้ง 9 ประการข้างต้นนี้ ผู้วิจัยจึงได้วางแนวทางเพิ่มเติมไว้ว่า

1) กิจกรรมการสังเกตพฤติกรรมของผู้เรียนจะต้องบันทึกลงในแบบบันทึกพฤติกรรม ซึ่งมีโครงสร้างและเนื้อหาที่สอดคล้องกับเกณฑ์มาตรฐานในแต่ละด้าน

2) การสร้างอัตลักษณ์ของรายวิชา ควรจะพิจารณากำหนดว่าภารกิจตามกรอบมาตรฐานคุณวุฒิ ทั้ง 5 ด้าน ด้านใดถือว่าเป็น “ภารกิจหลัก” และด้านใดถือว่าเป็น “ภารกิจรอง” จากนั้น จึงพัฒนาอัตลักษณ์ตามกรอบมาตรฐานคุณวุฒิของรายวิชาขึ้น ตามนี้หน้ากดังกล่าวถึงนี้

3) คำอธิบายเกี่ยวกับรูปแบบการจัดการเรียนการสอน อาจปรากฏในคำอธิบายรายวิชาในเอกสารหลักสูตรการศึกษา (มคอ.2) ก็ได้ แต่ต้องแสดงชัดเจนมาในย่อหน้าสุดท้ายของคำอธิบายรายวิชานั้นๆ หรืออาจนำไปใส่ไว้ในเอกสารแผนการสอน (มคอ.3) ก็ได้เช่นเดียวกัน

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่าจะกรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ตัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

บทที่ 5

สรุปผลการวิจัย อภิปรายผล และข้อเสนอแนะ

การวิจัย “เรื่องเนื้อหา ผลของการพัฒนาผู้เรียน และข้อเสนอแนวทางของการเรียนการสอนสาระ
วิชารัฐศาสตร์ในฐานะวิชาการศึกษาทั่วไปในระดับปริญญาตรีของมหาวิทยาลัยไทย” มีรายละเอียดของ
สรุปผลการวิจัย การอภิปรายผล และข้อเสนอแนะ ดังต่อไปนี้ คือ

5.1 สรุปผลการวิจัย

ข้อค้นพบที่ได้จากการวิจัยในครั้งนี้ สามารถสรุปได้ ดังนี้

**5.1.1 ผลการวิจัยตามวัตถุประสงค์ของการวิจัย ข้อที่ 1 “เพื่อสำรวจเนื้อหาของการเรียนการสอน
สาระวิชารัฐศาสตร์ในฐานะวิชาการศึกษาทั่วไปในระดับปริญญาตรีของมหาวิทยาลัยไทย”**

จากการสำรวจเนื้อหาของการเรียนการสอนสาระวิชารัฐศาสตร์ในฐานะวิชาการศึกษาทั่วไปใน
ระดับปริญญาตรีของมหาวิทยาลัยไทย ด้วยวิธีการวิเคราะห์เนื้อหาของเอกสารหลักสูตรการศึกษาของ
สถาบันอุดมศึกษา จำนวน 62 สถาบัน รวมจำนวนเอกสารหลักสูตรที่นำมาวิเคราะห์ 96 ฉบับ พบว่า
เนื้อหาของการเรียนการสอนสาระวิชารัฐศาสตร์ในฐานะวิชาการศึกษาทั่วไปในระดับปริญญาตรีของ
มหาวิทยาลัยไทย มี 2 ลักษณะ คือ ประเภทที่เป็น “รายวิชาแบบเชิงเดี่ยว” และประเภทที่เป็น “รายวิชา
แบบเชิงบูรณาการ” จากนั้น เมื่อพิจารณาในรายละเอียดก็พบว่า

1) สถาบันอุดมศึกษาที่มีหลักสูตรซึ่งประกอบไปด้วย “รายวิชารัฐศาสตร์เบื้องต้น”
หรือชื่อรายวิชาอื่นๆ ที่ใกล้เคียงกันนี้ ในฐานะวิชาการศึกษาทั่วไป มีจำนวน 4 สถาบัน ดังนั้น จึงอนุมาน
ได้ว่ารายวิชาแบบเชิงเดี่ยวในชื่อรายวิชารัฐศาสตร์เบื้องต้น หรือชื่อรายวิชาอื่นๆ ที่ใกล้เคียงกันนี้ ไม่น่าที่
จะได้รับความนิยมนักต่อไป

2) สถาบันอุดมศึกษาที่มีหลักสูตรซึ่งประกอบไปด้วย “รายวิชาการเมืองการปกครองไทย”
หรือชื่อรายวิชาอื่นๆ ที่ใกล้เคียงกันนี้ ในฐานะวิชาการศึกษาทั่วไป มีจำนวน 19 สถาบัน ซึ่งโดยส่วนใหญ่
เป็น “รายวิชาแบบเชิงเดี่ยว” และปริมาณดังกล่าวนี้ ก็มีมากกว่า “รายวิชารัฐศาสตร์เบื้องต้น” ถึงเกือบ 4
เท่า ดังนั้น จึงอนุมานได้ว่ารายวิชาแบบเชิงเดี่ยวในชื่อรายวิชาการเมืองการปกครองไทย หรือชื่อ
รายวิชาอื่นๆ ที่ใกล้เคียงกันนี้ ยังคงได้รับความนิยมนักอยู่

3) สถาบันอุดมศึกษาที่มีหลักสูตรซึ่งประกอบไปด้วยรายวิชาในเนื้อหา “เรื่องหน้าที่พลเมือง”
หรือใกล้เคียงกันนี้ ในฐานะวิชาการศึกษาทั่วไป มีจำนวน 30 สถาบัน ซึ่งมีลักษณะเป็น “รายวิชาแบบเชิง
บูรณาการ” เกือบจะทั้งหมด และในจำนวนข้างต้นนี้ ก็เป็นปริมาณที่มากกว่า “รายวิชารัฐศาสตร์
เบื้องต้น” และ “รายวิชาการเมืองการปกครองไทย” รวมเข้าด้วยกัน ดังนั้น จึงอนุมานได้ว่ารายวิชา
แบบเชิงบูรณาการ ด้วยเนื้อหาเรื่อง “หน้าที่พลเมือง” ได้รับความนิยมนักเป็นอย่างมาก

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า
ไม่ว่ากรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ตัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

4) สถาบันอุดมศึกษาที่มีหลักสูตรซึ่งประกอบไปด้วยรายวิชาในเนื้อหา “เรื่องอาเซียน” หรือชื่อรายวิชาอื่นๆ ที่ใกล้เคียงกันนี้ ในฐานะวิชาการศึกษาทั่วไป มีจำนวน 12 สถาบัน ซึ่งมีลักษณะเป็น “รายวิชาแบบเชิงเดี่ยว” และ “รายวิชาแบบเชิงบูรณาการ” ในจำนวนข้างต้นนี้เป็นปริมาณที่มากกว่า “รายวิชารัฐศาสตร์เบื้องต้น” แต่ก็น้อยกว่า “รายวิชาการเมืองการปกครองไทย” และรายวิชาในเนื้อหาเรื่อง “หน้าที่พลเมือง” ดังนั้น จึงอนุมานได้ว่ารายวิชาในเนื้อหาเรื่อง “อาเซียน” ได้รับความนิยมน้อยกว่า

5) สถาบันอุดมศึกษาที่มีหลักสูตรซึ่งประกอบไปด้วยรายวิชาทางรัฐศาสตร์ ในชื่อรายวิชาอื่นๆ หรือการบูรณาการเนื้อหา ในฐานะวิชาการศึกษาทั่วไป มีจำนวน 49 สถาบัน รายวิชาที่ถูกนำมาใช้ในการสอน มีอาทิ สหวิทยาการสังคมศาสตร์ ความรู้เบื้องต้นเกี่ยวกับกฎหมายทั่วไป ประชาธิปไตยและการเมืองท้องถิ่น สันติศึกษา การบริหารรัฐกิจเบื้องต้น นโยบายและการวางแผน ความรู้เบื้องต้นทางปรัชญาการเมืองและเศรษฐศาสตร์ และการปกครองท้องถิ่นไทย เป็นต้น ดังนั้น จึงอนุมานได้ว่าเนื้อหาของการเรียนการสอนสาระวิชารัฐศาสตร์ในฐานะวิชาการศึกษาทั่วไป ในชื่อรายวิชาอื่นๆ หรือการบูรณาการเนื้อหา ได้รับความนิยมน้อยกว่า โดยที่รายวิชาส่วนใหญ่จะมีลักษณะเป็น “รายวิชาแบบเชิงบูรณาการเนื้อหา”

ผลจากการเปรียบเทียบข้อมูลเชิงประจักษ์ ทำให้สามารถสรุปได้ว่า การเรียนการสอนสาระวิชารัฐศาสตร์ในฐานะวิชาการศึกษาทั่วไปในระดับปริญญาตรีของมหาวิทยาลัยไทย จะเป็น “รายวิชาแบบเชิงบูรณาการ” มากกว่า “รายวิชาแบบเชิงเดี่ยว”

ดังนั้น จึงยอมรับสมมติฐานข้อที่ 1 ที่ได้ตั้งไว้ว่า “เนื้อหาของการเรียนการสอนสาระวิชารัฐศาสตร์ในฐานะวิชาการศึกษาทั่วไปในระดับปริญญาตรีของมหาวิทยาลัยไทย ประกอบไปด้วย 2 ลักษณะ คือ การนำเสนอเนื้อหาวิชาทางรัฐศาสตร์โดยตรง และการบูรณาการเนื้อหา”

5.1.2 ผลการวิจัยตามวัตถุประสงค์ของการวิจัย ข้อที่ 2 “เพื่อศึกษาผลของการพัฒนาผู้เรียนในสาระวิชารัฐศาสตร์ ตามเกณฑ์เป้าหมายของกรอบมาตรฐานคุณวุฒิระดับอุดมศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. 2552 กับกรณีศึกษาใน สจล.วิทยาเขตชุมพร”

จากการศึกษาผลของการพัฒนาผู้เรียนในสาระวิชารัฐศาสตร์ ตามเกณฑ์เป้าหมายของกรอบมาตรฐานคุณวุฒิระดับอุดมศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. 2552 กับกรณีศึกษาใน สจล.วิทยาเขตชุมพร พบว่า นักศึกษาที่ลงทะเบียนเรียนรายวิชา 90040004 และ 90403004 การปกครองท้องถิ่นไทย ในภาคการศึกษาที่ 1 ปีการศึกษา 2555 จำนวน 57 คน เมื่อจัดการเรียนการสอนในชั้นเรียนด้วยวิธีการปกติ ดังเช่นที่ผู้วิจัยได้เคยปฏิบัติมา คือ โดยส่วนใหญ่จะใช้วิธีการสอนแบบบรรยายและการอภิปรายซักถามปัญหา โดยอาจารย์ผู้สอนทำหน้าที่เป็นผู้นำเสนอคำถามให้กับนักศึกษา ผลปรากฏว่า ผลสัมฤทธิ์ของการเรียนรู้ในด้านคุณธรรมจริยธรรม อยู่ในระดับ “มาก” ($\bar{X} = 4.09$, $SD. = 0.38$) ด้านความรู้ อยู่ในระดับ “มาก”

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่ากรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

($\bar{X} = 3.65$, $SD. = 0.44$) ด้านทักษะทางปัญญา อยู่ในระดับ “มาก” ($\bar{X} = 3.57$, $SD. = 0.45$) ด้านทักษะความสัมพันธ์ระหว่างบุคคลและความรับผิดชอบ อยู่ในระดับ “มาก” ($\bar{X} = 4.10$, $SD. = 0.40$) และด้านทักษะการวิเคราะห์ข้อมูลเชิงตัวเลข การสื่อสาร และเทคโนโลยีสารสนเทศ อยู่ในระดับ “มาก” ($\bar{X} = 3.56$, $SD. = 0.46$) ซึ่งผลสัมฤทธิ์ของการเรียนรู้โดยรวมก็อยู่ในระดับ “มาก” ($\bar{X} = 3.79$, $SD. = 0.49$) เช่นเดียวกัน

จากนั้น เมื่อเปรียบเทียบผลสัมฤทธิ์ของการเรียนรู้ (การทดสอบหลัง) กับการทดสอบก่อน ก็พบว่า ผลของการพัฒนาผู้เรียนมีระดับที่ “เพิ่มมากขึ้น” ใน 4 ด้านและโดยภาพรวม ยกเว้นแต่เฉพาะ “ด้านทักษะทางปัญญา” เพียงเท่านั้น ที่มีระดับ “เท่าเดิม”

เมื่อนำข้อมูลชุดเดียวกันนี้ ไปทดสอบสมมติฐานทางสถิติที่ระดับความเชื่อมั่น .05 ก็พบว่า ค่าเฉลี่ยผลของการทดสอบก่อนและการทดสอบหลัง ไม่มีความแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ โดยยกเว้นเฉพาะด้านคุณธรรมจริยธรรมเท่านั้น ที่ค่าเฉลี่ยผลของการทดสอบก่อนและการทดสอบหลัง มีความแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 ($t = 5.645$, $df = 56$, $Sig. 2-tailed = .000$)

จึงสรุปได้ว่า ผลจากการจัดการเรียนการสอนในชั้นเรียนด้วยวิธีการปกติ สามารถทำให้ผู้เรียนมีระดับคุณสมบัติตามเกณฑ์เป้าหมายของกรอบมาตรฐานคุณวุฒิระดับอุดมศึกษา พ.ศ. 2552 ที่ “เพิ่มมากขึ้น” เฉพาะใน “ด้านคุณธรรมจริยธรรม” เท่านั้น ในขณะที่ในด้านอื่นๆ พบว่า ไม่มีความแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

ดังนั้น จึงปฏิเสธสมมติฐานข้อที่ 2 ที่ได้ตั้งไว้ว่า “ผลของการพัฒนาผู้เรียนในสาระวิชารัฐศาสตร์ตามเกณฑ์เป้าหมายของกรอบมาตรฐานคุณวุฒิระดับอุดมศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. 2552 กับกรณีศึกษาในสจล.วิทยาเขตชุมพร สามารถทำให้ผู้เรียนมีระดับการพัฒนาที่เพิ่มมากขึ้นในทุกมาตรฐาน”

5.1.3 ผลการวิจัยตามวัตถุประสงค์ของการวิจัย ข้อที่ 3 “เพื่อนำเสนอแนวทางของการเรียนการสอนสาระวิชารัฐศาสตร์ในฐานะวิชาการศึกษาทั่วไปในระดับปริญญาตรีของมหาวิทยาลัยไทย”

ผลจากการพัฒนาแนวทางของการเรียนการสอนสาระวิชารัฐศาสตร์ในฐานะวิชาการศึกษาทั่วไปในระดับปริญญาตรีของมหาวิทยาลัยไทย พบว่า ด้านเนื้อหาของคำอธิบายรายวิชา อาจประกอบไปด้วย 2 ลักษณะ คือ รายวิชาแบบเชิงเดี่ยวและรายวิชาแบบเชิงบูรณาการ แต่เนื้อหาดังกล่าวนี้ ควรจะต้องรวมถึงเรื่องหน้าที่พลเมืองในระบอบประชาธิปไตยและเรื่องประชาคมอาเซียนไว้ด้วย

ด้านรูปแบบของการจัดการเรียนการสอน จะต้องปรับเปลี่ยนจากการบรรยายของอาจารย์ผู้สอน ไปสู่การอภิปรายร่วมกันเป็นหลัก โดยมีอาจารย์ผู้สอนได้ทำหน้าที่เป็นเพื่อนร่วมทางการเรียนรู้ (Facilitator) และใช้โมเดลการสอนแบบ IPO 12 อันประกอบไปด้วยขั้นตอนย่อยๆ จำนวน 12 ขั้นตอน

ด้านการประเมินผล จะต้องพิจารณาไปที่การบรรลุเป้าหมายด้านการพัฒนาคุณลักษณะของผู้เรียนตามเกณฑ์มาตรฐานในแต่ละด้าน กล่าวคือ ด้านคุณธรรมจริยธรรม ใช้วิธีการประเมินผล 5 ข้อ ด้านความรู้ 3 ข้อ ด้านทักษะทางปัญญา 3 ข้อ ด้านทักษะความสัมพันธ์ระหว่างบุคคลและความ

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่ากรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ตัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

รับผิดชอบ 3 ข้อ และด้านทักษะการวิเคราะห์เชิงตัวเลข การสื่อสาร และการใช้เทคโนโลยีสารสนเทศ 3 ข้อ ดังที่ได้กล่าวถึงในรายละเอียดไว้แล้วในบทที่ 4

ในประการต่อมา ผลของการตรวจสอบข้อเสนอแนะทางของการเรียนการสอนสาระวิชา วิทยาศาสตร์ในฐานะวิชาการศึกษาทั่วไปในระดับปริญญาตรีของมหาวิทยาลัยไทย โดยผู้เชี่ยวชาญ (Expert Judgment) พบว่า ผู้เชี่ยวชาญมีความเชื่อมั่นว่า “ข้อเสนอฯ” ดังกล่าว สามารถพัฒนาผู้เรียนให้เกิดคุณลักษณะตามกรอบมาตรฐานคุณวุฒิฯ ทั้งในภาพรวมและในแต่ละด้าน อยู่ในระดับความเชื่อมั่นที่ “มากที่สุด”

ดังนั้น จึงยอมรับสมมุติฐานข้อที่ 3 ที่ได้ตั้งไว้ว่า “ผู้เชี่ยวชาญมีระดับความเชื่อมั่นในข้อเสนอแนะทางของการเรียนการสอนสาระวิชาวิทยาศาสตร์ในฐานะวิชาการศึกษาทั่วไปในระดับปริญญาตรีของมหาวิทยาลัยไทย ที่ถูกพัฒนาขึ้น ในระดับตั้งแต่มาก เป็นต้นไป”

5.2 อภิปรายผลการวิจัย

จากผลของการวิจัยเรื่อง “เนื้อหา ผลของการพัฒนาผู้เรียน และข้อเสนอแนะทางของการเรียนการสอนสาระวิชาวิทยาศาสตร์ในฐานะวิชาการศึกษาทั่วไปในระดับปริญญาตรีของมหาวิทยาลัยไทย” ผู้วิจัยขออภิปรายผลในประเด็นสำคัญๆ โดยแบ่งการอภิปรายผลออกเป็น 3 ตอน ดังต่อไปนี้ คือ

5.2.1 การอภิปรายผลเรื่องผลการสำรวจเนื้อหาของการเรียนการสอนสาระวิชาวิทยาศาสตร์ในฐานะวิชาการศึกษาทั่วไปในระดับปริญญาตรีของมหาวิทยาลัยไทย

จากผลของการศึกษาที่พบว่า รายวิชาแบบเชิงเดี่ยว คือ รายวิชาการเมืองการปกครองไทย มีการเปิดสอนอยู่ใน 19 สถาบัน ดังนั้น จึงกล่าวได้ว่ารายวิชานี้ยังคงได้รับความนิยมอยู่ เมื่อเปรียบเทียบข้อค้นพบดังกล่าวนี้ พบว่า สอดคล้องกับข้อค้นพบของ ไพฑูรย์ สินลาร์ตัน (2549) ที่ได้ศึกษาเรื่อง “นวัตกรรมการจัดหลักสูตรวิชาศึกษาทั่วไปในมหาวิทยาลัยไทย” ที่ได้พบว่า รายวิชาที่จัดสอนในฐานะวิชาการศึกษาทั่วไปในระดับปริญญาตรี ประกอบไปด้วย 2 ประเภท คือ รายวิชาแบบเชิงเดี่ยวซึ่งเป็นเนื้อหาวิชาชีพ เช่น จิตวิทยาทั่วไป ยังคงมีสอนอยู่มาก ส่วนวิชาผสม เช่น มนุษย์กับสังคม ก็มีมากขึ้นเช่นเดียวกัน

แต่ผลของการศึกษาในครั้งนี้ ที่แตกต่างออกไปจากผลการศึกษาข้างต้นของ ไพฑูรย์ สินลาร์ตัน (2549) ก็คือ รายวิชาวิทยาศาสตร์เบื้องต้น ซึ่งมีการเปิดสอนอยู่เพียงแค่ 4 แห่งเท่านั้น ดังนั้น จึงถือได้ว่ารายวิชาแบบเชิงเดี่ยวในข้อนี้ ไม่น่าที่จะได้รับความนิยมอีกต่อไป เมื่อเปรียบเทียบกับรายวิชาจิตวิทยาทั่วไป ดังเช่นที่ผลการศึกษาของ ไพฑูรย์ สินลาร์ตัน (2549) ได้ให้ข้อสรุปไว้ก่อนหน้านี้

จากนั้น เมื่อพิจารณาไปที่กลุ่มของรายวิชาทางวิทยาศาสตร์ในชื่อรายวิชาอื่นๆ หรือการบูรณาการเนื้อหา (ในหัวข้อ 4.1.5) ก็จะพบหลักฐานอย่างชัดเจนว่า แนวโน้มของการนำเสนอเนื้อหาของสาระวิชา

รัฐศาสตร์ในฐานะวิชาการศึกษาทั่วไปในระดับปริญญาตรีของมหาวิทยาลัยไทย น่าจะอยู่ในประเภทของ รายวิชาแบบเชิงบูรณาการ มากกว่ารายวิชาแบบเชิงเดี่ยว

อย่างไรก็ดี จากผลของการศึกษาในครั้งนี้ ก็ยังพบรายวิชาทางรัฐศาสตร์ในชื่อรายวิชาต่างๆ ที่เป็นรายวิชาแบบเชิงเดี่ยว อยู่จำนวนหนึ่ง แม้ว่าโดยส่วนใหญ่แล้ว จะเป็นรายวิชาแบบเชิงบูรณาการ ก็ตาม ซึ่งก็สอดคล้องกับผลของการศึกษาของทั้ง ไพฑูรย์ สีนลรัตน์ (2549) ดังกล่าวแล้วข้างต้น และ รวมไปถึงผลการศึกษาของ พัชรภา ดันติชูเวช (2533) ที่ได้ศึกษาเรื่อง “การศึกษารูปแบบและลักษณะ การจัดการศึกษาในรายวิชาการศึกษาทั่วไปของสหรัฐอเมริกาและประเทศในเอเชีย” ที่พบข้อสรุปย่อยๆ ประการหนึ่งว่า มหาวิทยาลัยแห่งชาติสิงคโปร์ มหาวิทยาลัยหลิงนาน และมหาวิทยาลัยโตเกียว ก็มี ลักษณะของรายวิชาแบบเชิงเดี่ยวและรายวิชาแบบเชิงบูรณาการ เช่นเดียวกัน

ในประการต่อมา เมื่อพิจารณาไปที่เนื้อหาของรายวิชาแบบเชิงเดี่ยว คือ รายวิชา รัฐศาสตร์ เบื้องต้น และรายวิชาการเมืองการปกครองไทย ซึ่งการวิจัยนี้พบว่า คำอธิบายรายวิชาจะว่าด้วยเรื่อง “ขอบเขตของวิชา รัฐศาสตร์ ความสัมพันธ์ระหว่างวิชา รัฐศาสตร์กับสาขาวิชาอื่นๆ ทฤษฎีและ แนวความคิดที่สำคัญทางรัฐศาสตร์ สถาบันและอุดมการณ์ทางการเมือง การพัฒนาทางการเมือง พฤติกรรมทางการเมือง ความสัมพันธ์ระหว่างประเทศ และการบริหารรัฐกิจ”

และ “วิวัฒนาการ อุดมการณ์ทางการเมืองแบบประชาธิปไตยอันมีพระมหากษัตริย์ทรงเป็น ประมุข สถาบันและกระบวนการทางการเมือง พฤติกรรมทางการเมือง ความสัมพันธ์ระหว่างบุคคลกับ รัฐ การมีส่วนร่วมทางการเมืองของประชาชนและประชาสังคม คุณธรรมและจริยธรรมของนักการเมือง ปัญหาสำคัญของการเมืองการปกครองไทยในปัจจุบัน ตลอดจนแนวโน้มของการเมืองการปกครองไทย ในอนาคต” ตามลำดับ

ก็พบว่า เนื้อหาคำอธิบายรายวิชาของรายวิชาแบบเชิงเดี่ยวทั้งสองนี้ สอดคล้องกับขอบเขตของ สาระวิชา รัฐศาสตร์ ดังเช่นที่ สัญญา สัญญาวิวัฒน์ (2545 : 52-58) ได้เคยสรุปไว้อย่างกระชับและชัดเจน ว่า ประกอบไปด้วย 6 สาระ คือ ทฤษฎีการเมือง กฎหมายมหาชน การเมืองภายในประเทศ รัฐประศาสนศาสตร์ การเมืองเปรียบเทียบ และการเมืองระหว่างประเทศ

ดังนั้น จึงสรุปได้ว่า วิชาการศึกษาทั่วไปในระดับปริญญาตรีของมหาวิทยาลัยไทย ยังคงมีทั้ง รายวิชาที่เป็นรายวิชาแบบเชิงเดี่ยว และรายวิชาแบบเชิงบูรณาการ แต่สำหรับสาระวิชา รัฐศาสตร์แล้ว โดยส่วนใหญ่จะเป็นรายวิชาแบบเชิงบูรณาการ เนื้อหามากกว่า ซึ่งในประเด็นนี้ ก็ควรจะมีการศึกษา เปรียบเทียบถึงประสิทธิภาพ ประสิทธิผล และความเหมาะสมต่อไปในอนาคต ในประการต่อมา สำหรับเนื้อหาของคำอธิบายรายวิชาแบบเชิงเดี่ยว คือ รัฐศาสตร์เบื้องต้น และการเมืองการปกครองไทย ก็มีลักษณะที่เป็นการนำเสนอการเรียนรู้อันเป็นพื้นฐานในทางรัฐศาสตร์เพียงเท่านั้น อันมี ความสอดคล้องกับสถานภาพของรายวิชาการศึกษาทั่วไปในระดับปริญญาตรี

5.2.2 การอภิปรายผลเรื่องผลของการพัฒนาผู้เรียนในสาระวิชารัฐศาสตร์ ตามเกณฑ์เป้าหมายของกรอบมาตรฐานคุณวุฒิระดับอุดมศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. 2552 กับกรณีศึกษาใน สจล.วิทยาเขตชุมพร

จากผลของการศึกษาที่พบว่า เมื่อเปรียบเทียบผลสัมฤทธิ์ของการเรียนรู้ (การทดสอบหลัง) กับ การทดสอบก่อน ก็พบว่า ผลของการพัฒนาผู้เรียนมีระดับที่เพิ่มมากขึ้นใน 4 ด้านและโดยภาพรวม ยกเว้นก็แต่เฉพาะ “ด้านทักษะทางปัญญา” เพียงเท่านั้น ที่มีระดับเท่าเดิม ก็สอดคล้องกับผลการศึกษาของ พอเพ็ญ ไกรนรา และคณะ (2552) ที่ได้ศึกษาเรื่อง “ผลของการจัดการเรียนการสอนรายวิชาการศึกษาทั่วไปเพื่อการพัฒนาบุษย์ที่เน้นการฝึกตั้งคำถาม ของนักศึกษาพยาบาลศาสตร์ ชั้นปีที่ 1 วิทยาลัยพยาบาลบรมราชชนนี สระบุรี” ที่ได้พบว่า ผลการจำแนกระดับคำถามของนักศึกษาหลังการเรียนรู้ออกจากจำนวน 480 คำถาม พบว่า นักศึกษาสามารถตั้งคำถามการเรียนรู้ในระดับความรู้ความเข้าใจได้จำนวนมากที่สุด คิดเป็นร้อยละ 30.20 แต่ในขณะที่ นักศึกษาสามารถตั้งคำถามการเรียนรู้ “ในระดับการวิเคราะห์” ได้ต่ำที่สุด กล่าวคือ คิดเป็นเพียงแค่อ้อยู่ที่ 5.00 เท่านั้น

และยังสอดคล้องกันกับผลการศึกษาของ ปาริณา แอนเคอร์สัน และคณะ (2552) ที่ได้ศึกษาเรื่อง “การศึกษาคุณสมบัติของบัณฑิตที่พึงประสงค์ของสถานประกอบการ กรณีศึกษา : สถานประกอบการในจังหวัดกาฬสินธุ์ ปี พ.ศ. 2552” ที่ได้พบว่า กลุ่มตัวอย่างผู้ประกอบการมีความพึงพอใจต่อบัณฑิตในสถานประกอบการในระดับน้อย ได้แก่ ด้านความสามารถในการแก้ปัญหา และด้านการศึกษาที่มีความคิดริเริ่มสร้างสรรค์

ดังนั้น จึงสรุปได้ว่า การพัฒนาทักษะทางปัญญา เป็นเรื่องที่จะทำได้ค่อนข้างยาก หรืออย่างน้อยก็ยากกว่าการพัฒนาตามกรอบมาตรฐานคุณวุฒิในอีก 4 ด้านที่เหลือ อย่างไรก็ตาม มาตรฐานอันเป็นผลลัพธ์ที่จะต้องเกิดขึ้นจากการเรียนรู้ของนักศึกษาในแต่ละด้าน อาจจะมีการแตกต่างกันไป มากบ้างน้อยบ้างก็ได้ ซึ่งอาจจะเป็นไปได้จากลักษณะของความสลับซับซ้อนของคุณวุฒิ กล่าวคือ มาตรฐานด้านคุณธรรมจริยธรรม จะใช้กับนักศึกษาทุกคน แต่สำหรับนักศึกษาในบางสาขาวิชา ก็จะมีการพัฒนาในลักษณะเฉพาะขึ้นมา อาทิ ครู-อาจารย์ ก็มีรรยาบรรณครู-อาจารย์ เป็นต้น ในขณะที่มาตรฐานด้านความรู้และด้านทักษะทางปัญญา จะมีความเกี่ยวข้องกับสาขาวิชาที่นักศึกษาได้เรียนโดยตรง ส่วนมาตรฐานด้านทักษะความสัมพันธ์ระหว่างบุคคลและความรับผิดชอบ และมาตรฐานด้านทักษะการวิเคราะห์เชิงตัวเลข การสื่อสาร และการใช้เทคโนโลยีสารสนเทศ นักศึกษาทุกคนจะต้องบรรลุตามมาตรฐานดังกล่าวนี้

ในประการต่อมา เมื่อพิจารณาไปที่ การพัฒนามาตรฐานด้านคุณธรรมจริยธรรม ซึ่งการวิจัยในครั้งนี้พบว่า ผลของการพัฒนาผู้เรียนด้วยวิธีการจัดการเรียนการสอนโดยปกติของผู้วิจัย สามารถพัฒนา นักศึกษาให้มีระดับของคุณธรรมจริยธรรมได้เพิ่มมากขึ้น ก็สอดคล้องกับผลการวิจัยของ พรณพัชร วิมลทรง (2555) ที่ได้ศึกษาเรื่อง “คุณลักษณะตามสภาพจริงและคุณลักษณะที่พึงประสงค์ของบัณฑิตระดับปริญญาตรีตามความคิดเห็นขององค์กรผู้ใช้บัณฑิตในจังหวัดนครศรีธรรมราช” ที่ได้ค้นพบในแง่

ที่ว่า กลุ่มตัวอย่างผู้ใช้บัณฑิตมีความคาดหวังและพึงประสงค์ที่จะให้บัณฑิตระดับปริญญาตรี ต้องมีคุณลักษณะด้านคุณธรรมจริยธรรมสูงเป็นอันดับหนึ่ง

ซึ่งก็คล้ายคลึงกันกับผลการวิจัยของ เจตนิพัทธ์ บุญยสวัสดิ์ และคณะ (2554) ที่ได้ศึกษาเรื่อง “คุณลักษณะของบัณฑิตที่พึงประสงค์ตามกรอบมาตรฐานคุณวุฒิระดับอุดมศึกษาแห่งชาติของสาขาวิชาอาหารและโภชนาการ” ที่ได้พบว่า ในมุมมองของสถานประกอบการ ได้ให้ความสำคัญกับคุณลักษณะด้านคุณธรรมจริยธรรม เป็นอันดับที่ 1

รวมทั้งผลการวิจัยของ อัจฉรารวรรณ ณ สงขลา และคณะ (2554) ที่ได้ศึกษาเรื่อง “คุณลักษณะของบัณฑิตที่พึงประสงค์ตามกรอบมาตรฐานคุณวุฒิระดับอุดมศึกษาแห่งชาติของสาขาวิชาเทคโนโลยีการจัดการสินค้าแฟชั่น” ที่ได้พบว่า ผู้มีส่วนได้ส่วนเสียได้แสดงความคิดเห็นในภาพรวมต่อคุณลักษณะของบัณฑิตตามกรอบมาตรฐานคุณวุฒิระดับอุดมศึกษาแห่งชาติของสาขาวิชาเทคโนโลยีการจัดการสินค้าแฟชั่น ในทั้ง 6 ด้าน โดยภาพรวมอยู่ใน “ระดับมาก” โดยสามารถจัดเรียงลำดับ คือ ด้านคุณธรรมจริยธรรม “มีค่าเฉลี่ยสูงที่สุด”

ซึ่งก็เป็น ไปในทำนองเดียวกันกับผลการวิจัยของ ปาริณา แอนเคอร์สัน และคณะ (2552) ที่ได้ศึกษาเรื่อง “การศึกษาคุณสมบัตินักศึกษาระดับปริญญาตรีที่พึงประสงค์ของสถานประกอบการ กรณีศึกษา : สถานประกอบการในจังหวัดกาฬสินธุ์ ปี พ.ศ. 2552” ที่ได้พบว่า ผู้ประกอบการมีความพึงพอใจต่อบัณฑิตในสถานประกอบการในระดับมาก ในด้านต่อไปนี้เป็น บัณฑิตมีความซื่อสัตย์ มีความสามารถในการติดต่อสื่อสาร มีน้ำใจเห็นแก่ประโยชน์ส่วนรวม มีคุณธรรมจริยธรรมและขยันในการทำงาน และมีความสุภาพอ่อนน้อมถ่อมตน ในขณะที่ความพึงพอใจต่อบัณฑิตในด้านอื่นๆ ที่ได้ศึกษาอยู่ในระดับปานกลาง และระดับน้อย

และยังสอดคล้องกับผลการวิจัยของ ศิริวรรณ สิริพทุทธิวรรณ (2547) ที่ได้ศึกษาเรื่อง “คุณลักษณะของบัณฑิตที่มีผลต่อการจ้างงานของบัณฑิตมหาวิทยาลัยทักษิณ” ที่ได้พบว่า นายจ้างผู้ประกอบการ ผู้ใช้บัณฑิต มีความพึงพอใจต่อบัณฑิตของมหาวิทยาลัยทักษิณใน “ระดับมาก” โดยองค์ประกอบหลักที่นายจ้างมีความพึงพอใจมากที่สุด ก็คือ ด้านคุณธรรมจริยธรรมและมนุษยสัมพันธ์

โดยสอดคล้องกับผลการวิจัยของ กฤตพร ชูแสง และคณะ (2554) ที่ได้ศึกษาเรื่อง “คุณลักษณะของบัณฑิตที่พึงประสงค์ตามกรอบมาตรฐานคุณวุฒิระดับอุดมศึกษาแห่งชาติของสาขาวิชาออกแบบแฟชั่นและเครื่องแต่งกาย” ที่ได้พบว่า สถานประกอบการ/ผู้ใช้บัณฑิต ได้ให้ความสำคัญกับคุณลักษณะด้านคุณธรรมจริยธรรม เป็นอันดับ 1 โดยมีความคิดเห็นอยู่ใน “ระดับมาก” ซึ่งก็เป็นที่น่าสังเกตว่า หากเป็นไปตามทัศนคติของกลุ่มตัวอย่างนักศึกษาและบัณฑิตแล้ว จะให้ความสำคัญกับคุณลักษณะด้านทักษะความสัมพันธ์ระหว่างบุคคลและความรับผิดชอบ เป็นอันดับที่ 1 โดยมีความคิดเห็นอยู่ใน “ระดับมาก” เช่นเดียวกัน

ความสำคัญของคุณลักษณะด้านคุณธรรมจริยธรรม ยังสามารถสะท้อนให้เห็นได้ด้วยผลการวิจัยของ วรรณวิภา จตุชัย และคณะ (2547) ที่ได้ศึกษาเรื่อง “การศึกษาความพึงพอใจของนายจ้างต่อการเอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่ากรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ตัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

ปฏิบัติงานและคุณลักษณะของบัณฑิตสถาบันราชภัฏสวนดุสิต” ที่ได้พบว่า นายงานมีความพึงพอใจต่อคุณลักษณะของบัณฑิตในระดับมาก โดยมีความพึงพอใจในด้านที่สูงที่สุด คือ การมีความซื่อสัตย์ และยังสามารถเสนอแนะเพิ่มเติมว่า คุณลักษณะที่จำเป็นต่อการปฏิบัติงานของบัณฑิต คือ ควรปลูกฝังความซื่อสัตย์ และสุจริต ความเชื่อมั่น จริยธรรมในการปฏิบัติงาน ความรับผิดชอบ และมนุษยสัมพันธ์/การติดต่อประสานงาน

อย่างไรก็ดี จากผลการศึกษาของ รื่นฤดี ชัยอำมาตย์ (2549) ที่ได้ศึกษาเรื่อง “คุณลักษณะของบัณฑิตที่พึงประสงค์ในทัศนะของนักศึกษามหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์” ที่ได้พบว่า เมื่อทดสอบความสัมพันธ์ระหว่างตัวแปร เพศหญิง มีความสัมพันธ์ทางด้านคุณธรรมจริยธรรมที่มากกว่าเพศชาย ดังนั้น ความแตกต่างทางเพศ จึงมีผลต่อระดับคุณลักษณะของคุณธรรมจริยธรรม ซึ่งก็สอดคล้องกับข้อมูลโดยทั่วไปของผู้เรียนในการวิจัยครั้งนี้ ที่เป็นเพศหญิง ร้อยละ 68.4 ซึ่งมีมากกว่าเพศชาย ที่มีเพียงแค่ร้อยละ 31.6 เท่านั้น ดังนั้น ตัวแปรเพศดังกล่าวนี้ จึงอาจจะส่งผลให้ผลของการศึกษาในครั้งนี้ ออกมาว่า ผลของการพัฒนาผู้เรียนในสาระวิชารัฐศาสตร์ ตามเกณฑ์เป้าหมายของกรอบมาตรฐานคุณวุฒิฯ ในภาคการศึกษาที่ 1 ปีการศึกษา 2555 พบ ความแตกต่างอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 ในด้านคุณธรรมจริยธรรม ก็เป็นไปได้

ดังนั้น จึงสรุปได้ว่ากลุ่มผู้มีส่วนได้ส่วนเสียกับคุณลักษณะที่พึงประสงค์ของบัณฑิต จะให้ความสำคัญกับคุณลักษณะด้านคุณธรรมจริยธรรมเป็นอันดับแรก โดยเฉพาะอย่างยิ่งในกลุ่มของนายจ้าง/ นายงาน/ ผู้ใช้บัณฑิต/ ผู้ประกอบการ/ สถานประกอบการที่นักศึกษาจะต้องร่วมปฏิบัติงานด้วย ภายหลังจากสำเร็จการศึกษา ในขณะที่ เป็นที่น่าสังเกตว่า หากเปลี่ยนกลับไปสู่มุมมองของนักศึกษาผู้เรียนแล้ว กลับให้ความสำคัญต่อคุณลักษณะในด้านอื่นๆ เสียมากกว่า ซึ่งมีใช้ความต้องการที่ตรงประเด็นสูงสุดในอันดับที่ 1 ของฝ่ายนายจ้าง

ในประเด็นต่อมา จากผลของการวิจัยในครั้งนี้ ที่พบว่า สัมฤทธิผลของผู้เรียนที่ผ่านการจัดการเรียนการสอนด้วยวิธีการโดยปกติของผู้วิจัย โดยภาพรวมอยู่ใน “ระดับมาก” และยังคงอยู่ใน “ระดับมาก” ตามกรอบมาตรฐานคุณวุฒิในทุกๆ ด้าน เช่นเดียวกัน ก็สอดคล้องกับผลการวิจัยของ ณัฐแก้ว ช้องรอด (2554) ที่ได้ศึกษาเรื่อง “คุณลักษณะของบัณฑิตตามกรอบมาตรฐานคุณวุฒิแห่งชาติและตามความต้องการของผู้ใช้บัณฑิตคณะวิทยาการจัดการ ในจังหวัดเพชรบูรณ์” ที่ได้ค้นพบในแง่ที่ว่า ผู้ใช้บัณฑิตมีความต้องการบัณฑิต ซึ่งมีคุณลักษณะตามกรอบมาตรฐานคุณวุฒิแห่งชาติ โดยภาพรวมอยู่ใน “ระดับมาก”

ซึ่งก็คล้ายคลึงกันกับผลการวิจัยของ อภิรติ โสภส และคณะ (2554) ที่ได้ศึกษาเรื่อง “คุณลักษณะของบัณฑิตที่พึงประสงค์ตามกรอบมาตรฐานคุณวุฒิระดับอุดมศึกษาแห่งชาติของสาขาวิชาการบริหารธุรกิจดุษฎีนิพนธ์” ที่ได้พบว่า นักศึกษาชั้นปีที่ 4 และบัณฑิตผู้สำเร็จการศึกษา มีความพึงพอใจต่อคุณลักษณะของบัณฑิตที่พึงประสงค์ของสาขาวิชาบริหารธุรกิจดุษฎีนิพนธ์ ในทั้ง 6 ด้าน

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่ากรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

คือ ด้านคุณธรรมจริยธรรม ด้านความรู้ ด้านเชาว์ปัญญา ด้านทักษะความสัมพันธ์ระหว่างบุคคลและความรับผิดชอบ ด้านทักษะการวิเคราะห์เชิงตัวเลข การสื่อสาร และการใช้เทคโนโลยีสารสนเทศ และด้านทักษะพิสัย อยู่ในระดับมาก ซึ่งก็สอดคล้องกับความคิดเห็นของกลุ่มผู้มีส่วนได้ส่วนเสียต่อการจัดการเรียนการสอนในหลักสูตรดังกล่าวนี้ อัน ได้แก่ ผู้ปกครอง คณาจารย์ ผู้บริหาร และสถานประกอบการ ที่มีความพึงพอใจอยู่ใน “ระดับมาก” เช่นเดียวกัน

และเป็นไปในทำนองเดียวกันกับผลการวิจัยของ สถาบันวิจัยและพัฒนา สถาบันราชภัฏลำปาง (2548) ที่ได้ศึกษาเรื่อง “ความพึงพอใจของผู้ใช้บัณฑิตและคุณลักษณะบัณฑิตมหาวิทยาลัยราชภัฏลำปางที่พึงประสงค์” ที่ได้พบว่า ผู้ใช้บัณฑิตมีความพึงพอใจต่อการปฏิบัติงานของบัณฑิตมหาวิทยาลัยราชภัฏลำปาง โดยมีค่าเฉลี่ยอยู่ใน “ระดับมาก”

เช่นเดียวกับผลการวิจัยของ วรณวิภา จตุชัย และคณะ (2547) ที่ได้ศึกษาเรื่อง “การศึกษาความพึงพอใจของนายงานต่อการปฏิบัติงานและคุณลักษณะของบัณฑิตสถาบันราชภัฏสวนคูสิต” ที่ได้พบว่า โดยภาพรวมนายงานมีความพึงพอใจต่อการปฏิบัติงานของบัณฑิตใน “ระดับมาก”

และยังสอดคล้องกับผลการวิจัยของ อรอนงค์ เย็นเกษม (2552) ที่ได้ศึกษาเรื่อง “ปัจจัยที่ส่งผลต่อคุณลักษณะบัณฑิตที่พึงประสงค์ของนักศึกษามหาวิทยาลัยขอนแก่น” ที่ได้พบว่า สภาพนักศึกษาตามคุณลักษณะบัณฑิตที่พึงประสงค์ของมหาวิทยาลัยขอนแก่น โดยภาพรวมอยู่ใน “ระดับมาก” ทุกด้าน

ดังนั้น จึงสรุปได้ว่า แม้ว่าในมุมมองของกลุ่มผู้ใช้บัณฑิต จะต้องการคุณลักษณะที่พึงประสงค์ (คุณภาพ) ของบัณฑิตในด้านต่างๆ ใน “ระดับมาก” (เช่น ในงานของ ญัฐแก้ว ช้องรอด, 2554) เพียงเท่านั้น แต่ทางสถาบันฝ่ายผลิต คือ สถาบันการศึกษาก็จะต้องพยายามยกระดับคุณภาพดังกล่าวให้สูงขึ้นมากกว่า ความต้องการของกลุ่มผู้ใช้บัณฑิต ซึ่งในทางอุดมคติแล้ว ควรจะเข้าใกล้กับ “ระดับมากที่สุด” ให้ได้ ในประเด็นเดียวกันนี้ ยังสามารถแสดงให้เห็นได้จากภาพมุมมองของการประเมินคุณภาพของบัณฑิตโดยผู้มีส่วนได้ส่วนเสียโดยตรง ที่อยู่เพียงแต่ใน “ระดับมาก” เท่านั้น ดังเช่นในงานของ อภิรติ โสฬส และคณะ (2554); สถาบันวิจัยและพัฒนา สถาบันราชภัฏลำปาง (2548); วรณวิภา จตุชัย และคณะ (2547); และ อรอนงค์ เย็นเกษม (2552) ดังได้กล่าวถึงไว้แล้วข้างต้นนี้

5.2.3 การอภิปรายผลเรื่องผลของการพัฒนาแนวทางของการเรียนการสอนสาระวิชารัฐศาสตร์ ในฐานะวิชาการศึกษาทั่วไปในระดับปริญญาตรีของมหาวิทยาลัยไทย

จากผลของการศึกษาที่พบว่า เนื้อหาของคำอธิบายรายวิชา อาจประกอบไปด้วย 2 ลักษณะ คือ รายวิชาแบบเชิงเดี่ยวและรายวิชาแบบเชิงบูรณาการ แต่เนื้อหาดังกล่าวนี้ จะต้องรวมถึงเรื่องหน้าที่พลเมืองในระบอบประชาธิปไตยและเรื่องประชาคมอาเซียนไว้ด้วย ซึ่งผลของการศึกษาในครั้งนี้ สอดคล้องกับผลการวิจัยของ พอเพ็ญ ไกรนรา และคณะ (2552) ที่ได้ศึกษาเรื่อง “ผลของการจัดการเรียนการสอนรายวิชาการศึกษาทั่วไปเพื่อการพัฒนาบุษย์ที่เน้นการฝึกตั้งคำถาม ของนักศึกษาพยาบาล

ศาสตร์ ชั้นปีที่ 1 วิทยาลัยพยาบาลบรมราชชนนีสระบุรี” ที่ได้พบว่า นักศึกษาได้ประเมินผลของการจัดการเรียนการสอนว่า สามารถนำไปใช้ประโยชน์ได้อย่างไรและในระดับไหน ซึ่งก็พบว่า เนื้อหาที่ถูกนำมาใช้ประโยชน์ได้ในระดับที่มากที่สุด คือ เรื่องการสร้างจิตสำนึกต่อสังคมและจิตอาสา ซึ่งเนื้อหาดังกล่าวนี้ ก็เป็นส่วนหนึ่งของเนื้อหาเรื่องหน้าที่พลเมืองในระบอบประชาธิปไตย นั่นเอง

ดังนั้น จึงสรุปได้ว่า เนื้อหาเรื่องหน้าที่พลเมืองหรือการศึกษาเพื่อสร้างพลเมือง (Civic Education) เป็นสิ่งที่จำเป็นสำหรับนักศึกษาผู้เรียนทุกคนในทุกสาขาวิชา ทั้งนี้เพราะนักศึกษาจะต้องนำเอาความรู้ ทักษะ และทักษะการปฏิบัติที่จะได้รับการเสริมสร้างจากการเรียนรู้ผ่านทางเนื้อหานี้ไปใช้ประโยชน์จริงในระดับที่มากที่สุด ดังเช่นที่งานวิจัยของ พอเพ็ญ ไกรนรา และคณะ (2552) ได้ให้การยืนยันสนับสนุนไว้ อย่างไรก็ตาม สำหรับประเด็นเนื้อหาเรื่องประชาคมอาเซียน ซึ่งประเทศไทยและประเทศเพื่อนบ้านอีก 9 ประเทศในภูมิภาคเอเชียตะวันออกเฉียงใต้ จะก้าวเดินร่วมกันในปี พ.ศ. 2558 นี้ การเสริมสร้างความรู้ ทักษะ และการปฏิบัติที่ถูกต้องและเหมาะสม ก็ถือว่าเป็นส่วนหนึ่งของการศึกษาเพื่อสร้างความเป็นพลเมือง เช่นเดียวกันนี้

ในประการต่อมา จากผลของการศึกษาที่พบว่า การจัดการเรียนการสอน จะต้องปรับเปลี่ยนจากการบรรยายของอาจารย์ผู้สอนไปสู่การอภิปรายร่วมกันเป็นหลัก โดยมีอาจารย์ผู้สอนทำหน้าที่เป็นเพื่อนร่วมทางการเรียนรู้ และใช้โมเดลการสอนแบบ IPO 12 อันประกอบไปด้วยขั้นตอนย่อยๆ จำนวน 12 ขั้นตอน ซึ่งสอดคล้องกับผลการวิจัยของ พลวัต วุฒิประจักษ์ (2553) ที่ได้ศึกษาเรื่อง “การพัฒนาหลักสูตรรายวิชาจิตตปัญญาศึกษาสำหรับนักศึกษาครู เพื่อเสริมสร้างคุณลักษณะบัณฑิตครูที่พึงประสงค์” ที่ได้พบว่า ขั้นตอนการนำหลักสูตรรายวิชาไปใช้ในชั้นเรียน จะประกอบไปด้วย 1) ขั้นสงบนิ่งอยู่กับตัวเอง 2) ขั้นการให้ความรู้ 3) ขั้นเรียนรู้ประสบการณ์จากกิจกรรม และ 4) ขั้นการสะท้อนความคิดจากกิจกรรม

ซึ่งผลของการศึกษาดังกล่าวนี้ ถือว่าสอดคล้องกับผลของการศึกษาในครั้งนี้ ด้วยเหตุที่ว่า รูปแบบของโมเดลการสอนทั้ง 2 โมเดล ล้วนแล้วแต่เป็นรูปแบบของการจัดการเรียนการสอนที่ “เน้นผู้เรียนเป็นศูนย์กลางของการเรียนรู้” (Student-Centered) โดยเฉพาะอย่างยิ่ง ในขั้นตอนของ พลวัต วุฒิประจักษ์ (2553) ที่เน้นการเรียนรู้ประสบการณ์จากกิจกรรม และการสะท้อนความคิดจากการจัดกิจกรรม ในขณะที่การวิจัยในครั้งนี้ เน้นไปที่กระบวนการอภิปรายระหว่างนักศึกษาด้วยกันเอง และนักศึกษากับอาจารย์ผู้สอน โดยผู้สอนจะทำหน้าที่เป็นเพื่อนร่วมทางการเรียนรู้ ทั้งในขั้นตอนของการเตรียมการก่อนการอภิปรายและระหว่างการอภิปรายในชั้นเรียน

และในประการสุดท้าย จากผลของการศึกษาที่พบว่า การประเมินผลการศึกษา จะต้องพิจารณาไปที่การบรรลุเป้าหมายด้านการพัฒนาคุณลักษณะของผู้เรียนตามเกณฑ์มาตรฐานคุณวุฒิในแต่ละด้าน ซึ่งการพัฒนาคุณลักษณะที่พึงประสงค์ของผู้เรียนนี้ ก็เป็นกระบวนการเรียนรู้และพัฒนาที่ขนานควบคู่กันไป

กับจุดมุ่งหมายทางการศึกษาของ Benjamin S. Bloom (1956) ที่ได้นำเสนอไว้ว่า จุดมุ่งหมายทางการศึกษาประกอบไปด้วยการพัฒนาผู้เรียนใน 3 ประเด็น คือ พุทธิปริเขต จิตตปริเขต และพลังทักษะปริเขต

สำหรับการประยุกต์แนวคิดดังกล่าวข้างต้นกับการศึกษาวิจัยในครั้งนี้ ยกตัวอย่างเช่น ผู้เรียนจะบรรลุมาตรฐานในด้านคุณธรรมจริยธรรม อาทิ “ความซื่อสัตย์” ได้ ก็จะต้องเริ่มจากมีความรู้ความเข้าใจก่อนในเบื้องต้นว่า ความซื่อสัตย์คืออะไร มีลักษณะอย่างไร จะต้องปฏิบัติตนอย่างไร จึงจะถือได้ว่าเป็นบุคคลที่มีความซื่อสัตย์ จากนั้น จึงแสดงความตั้งใจที่จะมุ่งมั่นให้ตนเองเป็นคนที่มีความซื่อสัตย์ ซึ่งผ่านการตัดสินใจเลือกแล้วว่า ตนเองสมควรที่จะแสดงบทบาทเป็นคนที่ซื่อสัตย์ อันจะเป็นผลดีกับตนเองมากกว่าที่จะเป็นคนที่ไม่มี ความซื่อสัตย์ แล้วจึงนำไปสู่การถือปฏิบัติ โดยแสดงออกซึ่งความซื่อสัตย์ของตนเองเมื่อเผชิญกับสถานการณ์ในชีวิตประจำวันตามกาลและเทศะต่างๆ กันไป

จากแบบวัดคุณสมบัติของผู้เรียนตามเกณฑ์เป้าหมายของกรอบมาตรฐานคุณวุฒิระดับอุดมศึกษา แห่งชาติ พ.ศ. 2552 (กรณารายละเอียดที่ภาคผนวกด้านหลัง) ซึ่งเป็นเครื่องมือที่ใช้สำหรับการเก็บรวบรวมข้อมูลด้านผลของการพัฒนาผู้เรียนกับกรณีศึกษาใน สจล.วิทยาเขตชุมพร พบว่า มีข้อคำถาม สำหรับการทดสอบที่ว่าผู้เรียน “มีความซื่อสัตย์สุจริต ตรงซื่อ และปฏิบัติตามจรรยาบรรณวิชาการและวิชาชีพ” ในระดับที่มากน้อยเพียงใด ด้วยคำถามในข้อที่ 9 ที่มีความว่า “ท่านจะนำเงินไปคืนทุกครั้ง เมื่อแม่ค้าทอนเงินให้เกินมา” และคำถามในข้อที่ 10 ที่มีความว่า “ท่านไม่เคยกระทำการทุจริตในห้องสอบ ตั้งแต่ในวัยเด็กจนถึงปัจจุบันนี้”

ซึ่ง ณ ที่นี้ จะได้ขอยกเอาคำถามข้อที่ 9 ขึ้นมาอธิบายความเพิ่มเติมดังนี้ กล่าวคือ ผู้เรียนจะต้องเริ่มต้นจากการตีความก่อนว่า หากตนเองนำเงินที่แม่ค้าทอนให้เกินมา เก็บไว้โดยมิได้นำไปคืนให้ ทั้งๆ ที่รู้อยู่แก่ใจว่าแม่ค้าทอนเงินผิด แม่ค้าเสียเปรียบ ตนเองเป็นฝ่ายที่ได้เปรียบจากความผิดพลาดหรือความไม่รู้ของแม่ค้า จะถือว่าตนเองมีความซื่อสัตย์หรือไม่ เมื่อพิจารณาดังเช่นนี้แล้ว เมื่อพบว่า ความได้เปรียบอันเป็นผลประโยชน์ของตนเอง ต้องอยู่บนความเสียเปรียบหรือความทุกข์ของแม่ค้า อันถือเป็นลาภมิควรได้ ดังนั้น ตนเองควรจะนำเอาเงินส่วนที่เกินมา ไปคืนให้กับแม่ค้า การตัดสินใจเช่นนี้ เป็นการเลือกที่แสดงถึงความมุ่งมั่นให้ตนเองเป็นผู้ที่มีความซื่อสัตย์ เพราะการแสดงบทบาทเช่นนี้ จะเป็นผลดีกับตนเอง เพราะอย่างน้อยก็ทำให้ตนเองมีความสบายใจว่า เป็นคนที่ซื่อสัตย์ ไม่ได้เอาไรด์เอาเปรียบแม่ค้า ส่วนแม่ค้าก็จะได้รับสิ่งที่ต้องสูญเสีย/เสียหายไปกลับคืนมา แล้วในขั้นตอนสุดท้าย จึงนำไปสู่การปฏิบัติ คือ การนำเอาเงินที่ทอนเกินมา ไปคืนให้กับแม่ค้า นั่นเอง

จากผลของกระบวนการตัดสินใจตามกรณีที่ยกขึ้นมาดังกล่าวข้างต้นนี้ การจัดการเรียนการสอน สาขาวิชารัฐศาสตร์ในฐานะวิชาการศึกษาทั่วไปในระดับปริญญาตรีของมหาวิทยาลัย ไทย จึงมีพันธกิจหนึ่งที่จะต้องทำให้ผู้เรียนบรรลุเป้าหมายตามกรอบมาตรฐานด้านคุณธรรมจริยธรรม ซึ่งกรณีที่ยกขึ้นมาอธิบายดังกล่าวข้างต้น ก็เป็นคุณลักษณะสำคัญส่วนหนึ่ง คือ ผู้เรียนจะต้องมีความซื่อสัตย์สุจริต

ดังนั้น จึงสรุปได้ว่า จุดมุ่งหมายทางการศึกษา คือ ผู้เรียนจะต้องเกิดการเรียนรู้ในด้านความรู้ การพัฒนาทัศนคติที่ถูกต้องและเหมาะสม จนนำไปสู่การถือปฏิบัติที่ถูกต้องและเหมาะสมเช่นเดียวกัน จึงเป็นกระบวนการที่ขนานหรือควบคู่กันไปกับกรอบมาตรฐานคุณวุฒิดังกล่าวนี้ นั่นเอง

5.3 ข้อเสนอแนะ

5.3.1 ข้อเสนอแนะที่ได้จากการวิจัยครั้งนี้

1) เนื่องจากผลของการวิจัยได้พบว่า เนื้อหาของการเรียนการสอนสาระวิชาวิทยาศาสตร์ในฐานะ วิชาการศึกษาทั่วไป ประกอบไปด้วย 2 ลักษณะ คือ การนำเสนอเนื้อหาสาระวิชาวิทยาศาสตร์โดยตรง และการบูรณาการเนื้อหา ดังนั้น อาจารย์ผู้รับผิดชอบรายวิชาในสาระวิชาวิทยาศาสตร์ในฐานะวิชาการศึกษา ทั่วไป ในแต่ละสถาบันการศึกษา จึงควรมีการทำการวิจัยในชั้นเรียนเพิ่มเติม เพื่อศึกษาถึงปัญหาของ การจัดการเรียนการสอนของรายวิชา โดยเฉพาะอย่างยิ่งในแง่ประสิทธิผลของการพัฒนาคุณลักษณะที่พึง ประสงค์ของผู้เรียนตามกรอบมาตรฐานคุณวุฒิทั้ง 5 ด้าน อันจะนำไปสู่การปรับปรุงรูปแบบของ รายวิชา คำอธิบายรายวิชา หรือกระบวนการจัดการเรียนการสอนในสาระวิชาทางวิทยาศาสตร์ ให้มี ความเหมาะสมต่อไปในอนาคต

2) เนื่องจากผลของการวิจัยได้พบว่า การสอนโดยวิธีการบรรยายเป็นหลัก ไม่สามารถทำให้ ผู้เรียนพัฒนาคุณลักษณะด้านทักษะทางปัญญาที่มีระดับเพิ่มขึ้นได้ กล่าวคือ ผู้เรียนยังคงมีระดับทักษะ ทางปัญญาเท่าเดิม ดังนั้น กระบวนการของการจัดการเรียนการสอนสาระวิชาวิทยาศาสตร์ในฐานะวิชา การศึกษาทั่วไปในระดับปริญญาตรี จึงควรให้ความสำคัญกับการพัฒนาของผู้เรียนด้านทักษะทางปัญญา เป็นกรณีพิเศษ อาทิ การนำเสนอกิจกรรมของการเรียนการสอนที่ให้โอกาสกับนักศึกษาได้ค้นคว้าหา ความรู้ สร้างความรู้ (Constructivism) และการนำเสนอผลของการสร้างความรู้นั้นด้วยตนเอง โดยอาศัย การเขียนรายงานในแบบต่างๆ อาทิ การเขียนเชิงพรรณนา การเขียนเชิงโต้แย้ง การเขียนเชิงวิเคราะห์ การเขียนเชิงวิพากษ์วิจารณ์ การเขียนเชิงสังเคราะห์และเปรียบเทียบ เป็นต้น หรืออาจจะใช้โมเดลการ สอนแบบ IPO 12 ที่การวิจัยในครั้งนี้ได้นำเสนอไว้แล้วก็ได้

3) เนื่องจากผลของการวิจัยได้พบว่า เนื้อหาของการเรียนการสอนสาระวิชาวิทยาศาสตร์ในฐานะ วิชาการศึกษาทั่วไป ควรจะต้องรวมถึงเรื่องหน้าที่พลเมืองในระบอบประชาธิปไตย (หรือการศึกษา เพื่อสร้างพลเมือง – Civic Education) และเรื่องประชาคมอาเซียนไว้ด้วย ดังนั้น สถาบันการศึกษาที่ ยังมีได้บรรจุเนื้อหาทั้งสองเรื่องนี้ไว้เป็นส่วนหนึ่งของรายวิชาหรือคำอธิบายรายวิชา จึงควรปรับปรุง หลักสูตรให้มีเนื้อหาที่ครอบคลุมถึงเรื่องดังกล่าวนี้ไว้ด้วย

5.3.2 ข้อเสนอแนะในการทำวิจัยครั้งต่อไป

1) ควรมีการศึกษาถึงเนื้อหา ผลของการพัฒนาผู้เรียน และข้อเสนอแนวทางของการเรียนการสอนสาระวิชาอื่นๆ อาทิ เศรษฐศาสตร์ จิตวิทยา สังคมวิทยา หรือประวัติศาสตร์ เป็นต้น ในฐานะวิชาการศึกษาทั่วไปในระดับปริญญาตรีของมหาวิทยาลัยไทย

2) ควรมีการศึกษาเปรียบเทียบถึงประสิทธิผลของรายวิชาแบบเชิงเดี่ยวและรายวิชาการแบบเชิงบูรณาการ ที่มีต่อการพัฒนาคุณลักษณะที่พึงประสงค์ของผู้เรียน ตามกรอบมาตรฐานคุณวุฒิระดับอุดมศึกษาทั้ง 5 ด้าน

3) ควรมีการศึกษาถึงแนวทางการพัฒนาทักษะทางปัญญาอย่างเป็นรูปธรรม สำหรับนักศึกษา ระดับปริญญาตรี

4) ควรมีการทำวิจัยในชั้นเรียนเกี่ยวกับผลของการพัฒนาผู้เรียนตามเกณฑ์ของกรอบมาตรฐานคุณวุฒิระดับอุดมศึกษาของประเทศไทยในทั้ง 5 ด้าน ในทุกๆ รายวิชาที่เปิดสอนในหลักสูตรการศึกษา หรือการทำวิจัยโดยการทดสอบรวบรวมข้อมูลก่อนที่นักศึกษาจะสำเร็จการศึกษาออกไป เพื่อตรวจสอบย้อนกลับว่า การจัดการเรียนการสอนของหลักสูตรดังกล่าว สามารถพัฒนาให้ผู้เรียนมีคุณลักษณะที่พึงประสงค์ตามเกณฑ์ของกรอบมาตรฐานคุณวุฒิฯ ได้หรือไม่ และในระดับใด ซึ่งหากเป็นกรณีที่พบว่ามีปัญหาติดขัด ไม่สมบูรณ์ในประเด็นใด ก็จะได้พัฒนาต่อยอดไปสู่การวิจัยเรื่องแนวทางสำหรับการจัดการเรียนการสอนเพื่อใช้แก้ไขปัญหานั้นๆ ต่อไป

5) ควรมีการทดลองนำ “โมเดลการสอนแบบ IPO 12” ไปใช้ปฏิบัติจริง สำหรับการจัดการเรียนการสอนสาระวิชารัฐศาสตร์ในฐานะวิชาการศึกษาทั่วไปในระดับปริญญาตรี แล้วจึงนำผลที่ได้มาเปรียบเทียบกัน รวมไปถึงการวิจัยเพื่อค้นหาปัจจัยที่สนับสนุนและปัจจัยที่เป็นอุปสรรคของการจัดการเรียนการสอนด้วยโมเดลการสอนดังกล่าวนี้

6) ควรมีการศึกษาถึงแนวทางการประเมินผลการศึกษาของผู้เรียน (การพิจารณาให้คะแนนและการตัดเกรด) ตามกรอบมาตรฐานคุณวุฒิระดับอุดมศึกษาของประเทศไทย แทนการยึดอยู่กับองค์ความรู้ (ความรู้โดยส่วนใหญ่ และทักษะการปฏิบัติในบางสาขาวิชา) เพียงอย่างเดียวเท่านั้น

7) ควรมีการศึกษาถึง “ทักษะที่จำเป็นของบัณฑิตที่พึงประสงค์ในศตวรรษที่ 21” เพื่อใช้เป็นแนวทางสำหรับการพัฒนาต่อยอดกรอบมาตรฐานคุณวุฒิระดับอุดมศึกษาของประเทศไทยต่อไปในอนาคต

บรรณานุกรม

- กฤตพร ชูเต็ง และคณะ. (2554). รายงานการวิจัยเรื่องคุณลักษณะของบัณฑิตที่พึงประสงค์ตามกรอบมาตรฐานคุณวุฒิระดับอุดมศึกษาแห่งชาติของสาขาวิชาออกแบบแฟชั่นผ้าและเครื่องแต่งกาย. กรุงเทพฯ : มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคลพระนคร.
- กฤษฏี ปทุมชัย และคณะ. (2548). “คุณลักษณะบัณฑิตที่พึงประสงค์ของมหาวิทยาลัยขอนแก่น : กรณีศึกษาจากบัณฑิตที่สำเร็จการศึกษาในปีการศึกษา 2545,” ใน วารสารการประกันคุณภาพ. 6 (1) : 11 - 22.
- เกศรินทร์ เพ็ชรรัตน์ และคณะ. (2554). รายงานการวิจัยเรื่องคุณลักษณะของบัณฑิตที่พึงประสงค์ตามกรอบมาตรฐานคุณวุฒิระดับอุดมศึกษาแห่งชาติของสาขาวิชาวิทยาศาสตร์การอาหารและโภชนาการ. กรุงเทพฯ : มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคลพระนคร.
- จิราพร วัฒนศรีสิน และคณะ. (2551). รายงานการวิจัยเรื่องการพัฒนาการจัดการเรียนการสอนแบบมีส่วนร่วมเพื่อเสริมสร้างคุณลักษณะบัณฑิตที่พึงประสงค์ของนักศึกษาพยาบาล วิทยาลัยพยาบาลบรมราชชนนี นครศรีธรรมราช. นครศรีธรรมราช : วิทยาลัยพยาบาลบรมราชชนนี นครศรีธรรมราช.
- เจตนิพัทธ์ บุญยสวัสดิ์ และคณะ. (2554). รายงานการวิจัยเรื่องคุณลักษณะของบัณฑิตที่พึงประสงค์ตามกรอบมาตรฐานคุณวุฒิระดับอุดมศึกษาแห่งชาติของสาขาวิชาอาหารและโภชนาการ. กรุงเทพฯ : มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคลพระนคร.
- ฉวีวรรณ แจ็งกิจ และคณะ. (2554). รายงานการวิจัยเรื่องคุณลักษณะของบัณฑิตที่พึงประสงค์ตามกรอบมาตรฐานคุณวุฒิระดับอุดมศึกษาแห่งชาติของสาขาวิชาอุตสาหกรรมบริการอาหาร. กรุงเทพฯ : มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคลพระนคร.
- ชไมพร สิงห์ตระหง่าน. (2554). รายงานการวิจัยเรื่องความคาดหวังของผู้บริหารองค์การภาครัฐและภาคเอกชนที่มีต่อคุณลักษณะของบัณฑิตสาขาวิชารัฐประศาสนศาสตร์ มหาวิทยาลัยเอเชียอาคเนย์. กรุงเทพฯ : มหาวิทยาลัยเอเชียอาคเนย์.
- ณัฐแก้ว ช็องรอด. (2554). รายงานการวิจัยเรื่องศึกษาค้นคุณลักษณะของบัณฑิตตามกรอบมาตรฐานคุณวุฒิแห่งชาติและตามความต้องการของผู้ใช้บัณฑิตคณะวิทยาการจัดการ ในจังหวัดเพชรบูรณ์. เพชรบูรณ์ : มหาวิทยาลัยราชภัฏเพชรบูรณ์.
- คาระกา ศิริสันติสัมฤทธิ์. (2553). ปัจจัยการจัดการศึกษาที่มีความสัมพันธ์กับคุณลักษณะบัณฑิตที่พึงประสงค์. วิทยานิพนธ์ปริญญาศึกษาศาสตรมหาบัณฑิต สาขาการวิจัยการศึกษา คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยรามคำแหง.

- เทคโนโลยีการเกษตร, คณะ. (2548). **หลักสูตรการศึกษา ประจำปีการศึกษา 2548**. กรุงเทพฯ : คณะเทคโนโลยีการเกษตรสถาบันเทคโนโลยีพระจอมเกล้าเจ้าคุณทหารลาดกระบัง.
- เทคโนโลยีพระจอมเกล้าเจ้าคุณทหารลาดกระบัง วิทยาเขตชุมพร, สถาบัน. (2554ก). เอกสารประกอบการประชุมเชิงปฏิบัติการเรื่องการพัฒนารายละเอียดและรายวิชาให้มีคุณภาพตามกรอบมาตรฐานคุณวุฒิ (เล่ม 4 ประกาศคณะกรรมการการอุดมศึกษา). ชุมพร : สถาบันเทคโนโลยีพระจอมเกล้าเจ้าคุณทหารลาดกระบัง วิทยาเขตชุมพร.
- เทคโนโลยีพระจอมเกล้าเจ้าคุณทหารลาดกระบัง วิทยาเขตชุมพร, สถาบัน. (2554ข). เอกสารประกอบการประชุมเชิงปฏิบัติการเรื่องการพัฒนารายละเอียดและรายวิชาให้มีคุณภาพตามกรอบมาตรฐานคุณวุฒิ (เล่ม 3 ตัวอย่าง มคอ.2 ของ สจล.). ชุมพร : สถาบันเทคโนโลยีพระจอมเกล้าเจ้าคุณทหารลาดกระบัง วิทยาเขตชุมพร.
- เทคโนโลยีพระจอมเกล้าเจ้าคุณทหารลาดกระบัง, สถาบัน. (2551). **หมวดวิชาศึกษาทั่วไป ฉบับ พ.ศ. 2551**. กรุงเทพฯ : สถาบันเทคโนโลยีพระจอมเกล้าเจ้าคุณทหารลาดกระบัง.
- นิรมล สุวรรณภาส. (2540). รายงานการวิจัยเรื่องคุณลักษณะของบัณฑิตสถาบันราชภัฏอุดรดิตถ์ตามความต้องการของหน่วยงาน (ปีการศึกษา 2541-2542). อุดรดิตถ์ : สถาบันราชภัฏอุดรดิตถ์.
- นิตารัตน์ ศิลปเดช. (2542). **ระเบียบวิธีวิจัยทางสังคมศาสตร์เบื้องต้น**. กรุงเทพฯ : สถาบันราชภัฏธนบุรี.
- ปารีณา แอนเดอร์สัน และคณะ. (2552). รายงานการวิจัยเรื่องการศึกษาคุณสมบัติของบัณฑิตที่พึงประสงค์ของสถานประกอบการ กรณีศึกษา : สถานประกอบการในจังหวัดกาฬสินธุ์ ปี พ.ศ. 2552. กาฬสินธุ์ : มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคลอีสาน วิทยาเขตกาฬสินธุ์.
- พรณพัชร วิมลทรง. (2555). “คุณลักษณะตามสภาพจริงและคุณลักษณะที่พึงประสงค์ของบัณฑิตระดับปริญญาตรีตามความคิดเห็นขององค์กรผู้ใช้บัณฑิตในจังหวัดนครศรีธรรมราช,” ใน วารสารเทคโนโลยีภาคใต้. 5 (2) : 39-52.
- พระเทพเวที (ประยุทธ์ ปยุตโต). (2532). **ความมุ่งหมายของวิชาพื้นฐานทั่วไป**. กรุงเทพฯ : คณะครุศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.
- พลวัต วุฒิประจักษ์. (2553). **การพัฒนาหลักสูตรรายวิชาจิตตปัญญาศึกษา สำหรับนักศึกษาครู เพื่อเสริมสร้างคุณลักษณะบัณฑิตครูที่พึงประสงค์**. วิทยานิพนธ์ปริญญาปรัชญาดุษฎีบัณฑิต สาขาวิชาหลักสูตรและการสอน คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยศิลปากร.
- พอเพ็ญ ไกรนรา และคณะ. (2552). รายงานการวิจัยเรื่องผลของการจัดการเรียนการสอนรายวิชาการศึกษาทั่วไปเพื่อพัฒนามนุษย์ที่เน้นการฝึกตั้งคำถาม ของนักศึกษาพยาบาลศาสตร์ ชั้นปีที่ 1 วิทยาลัยพยาบาลบรมราชชนนี สระบุรี. สระบุรี : วิทยาลัยพยาบาลบรมราชชนนี สระบุรี.

- พัชรภา ดันติชูเวช. (2553). รายงานการวิจัยเรื่องการศึกษารูปแบบและลักษณะการจัดการศึกษาในรายวิชาการศึกษาทั่วไปของสหรัฐอเมริกาและประเทศในเอเชีย. กรุงเทพฯ : มหาวิทยาลัยธุรกิจบัณฑิต.
- พัชร ศรีสังข์. (2551). “การพัฒนาแบบการจัดการเรียนรู้วิชาจิตวิทยาสังคมโดยใช้ชุมชนและประสบการณ์เป็นฐานเพื่อเสริมสร้างคุณลักษณะของบัณฑิตที่พึงประสงค์,” ใน วารสารพฤกษศาสตร์. 14 (1) : 33-47.
- ไพฑูรย์ สีนลรัตน์. (2549). รายงานการวิจัยนวัตกรรมการจัดหลักสูตรวิชาศึกษาทั่วไปในมหาวิทยาลัยไทย. กรุงเทพฯ : สำนักงานคณะกรรมการการอุดมศึกษา.
- ไพฑูรย์ สีนลรัตน์. (2550). หลักสูตรวิชาศึกษาทั่วไป หลักการและวิธีดำเนินการ. กรุงเทพฯ : สำนักพิมพ์แห่งจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.
- ไพฑูรย์ สีนลรัตน์. (2553). กลยุทธ์การสอนตามกรอบมาตรฐานคุณวุฒิระดับอุดมศึกษา. กรุงเทพฯ : โรงพิมพ์แห่งจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.
- ยุทธ ไถยวรรณ. (2552). วิเคราะห์ข้อมูลวิจัย Step by Step SPSS 1. กรุงเทพฯ : ศูนย์สื่อเสริมกรุงเทพ.
- ยุทธพงษ์ กัยวรรณ. (2543). พื้นฐานการวิจัย. กรุงเทพฯ : สุวีริยาสาส์น.
- รินฤดี ชัยอำมาตย์. (2549). คุณลักษณะของบัณฑิตที่พึงประสงค์ในทัศนะของนักศึกษามหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์. วิทยานิพนธ์ปริญญาสังคมสงเคราะห์ศาสตรมหาบัณฑิต สาขาการบริหารและนโยบายสวัสดิการสังคม คณะสังคมสงเคราะห์ศาสตร์ มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์.
- รุ่ง ชันนา และบุญ จันทา. (2534). คู่มือรัฐศาสตร์ : ทฤษฎีรัฐศาสตร์แนวใหม่. กรุงเทพฯ : พีเอสพี.
- วรรณวิภา จตุชัย และคณะ. (2547). รายงานการวิจัยเรื่องการศึกษาความพึงพอใจของนายงานต่อการปฏิบัติงานและคุณลักษณะของบัณฑิตสถาบันราชภัฏสวนดุสิต ปีการศึกษา 2544-2545. กรุงเทพฯ : สถาบันราชภัฏสวนดุสิต.
- วิจัยและพัฒนา สถาบันราชภัฏลำปาง, สถาบัน. (2548). รายงานการวิจัยเรื่องความพึงพอใจของผู้ใช้บัณฑิตและคุณลักษณะบัณฑิตมหาวิทยาลัยราชภัฏลำปางที่พึงประสงค์. ลำปาง : สถาบันวิจัยและพัฒนา สถาบันราชภัฏลำปาง.
- ศิริวรรณ สิริพุทไธวรรณ. (2547). รายงานการวิจัยเรื่องคุณลักษณะของบัณฑิตที่มีผลต่อการจ้างงานของบัณฑิตมหาวิทยาลัยทักษิณ. พัทลุง : มหาวิทยาลัยทักษิณ.
- สนอง แก้วเกิด. (2543). รายงานการวิจัยการประเมินหลักสูตรหมวดวิชาการศึกษาทั่วไป สถาบันราชภัฏในภาคตะวันออกเฉียงเหนือ. อุบลราชธานี : คณะครุศาสตร์ สถาบันราชภัฏอุบลราชธานี.

- สมเดช เอยไสย. (2549). รายงานการวิจัยเรื่องการพัฒนาโปรแกรมการจัดเก็บระบบการเรียน-การสอน
หมวดวิชาการศึกษาทั่วไป กลุ่มวิชาคณิตศาสตร์และเทคโนโลยี ผ่านเว็บเพจบนระบบเครือข่าย
ของมหาวิทยาลัยราชภัฏจันทรเกษม. กรุงเทพฯ : คณะวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยี มหาวิทยาลัย
ราชภัฏจันทรเกษม.
- สัญญา สัญญาวิวัฒน์. (2545). สังคมศาสตร์เบื้องต้น. กรุงเทพฯ : คณะรัฐศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.
- สุณิสรา อิมเอิบ. (2545). คุณลักษณะของบัณฑิตในทัศนะของอาจารย์ สถาบันราชภัฏรำไพพรรณี.
วิทยานิพนธ์ปริญญาการศึกษามหาบัณฑิต สาขาวิชาจิตวิทยาการแนะแนว คณะศึกษาศาสตร์
มหาวิทยาลัยบูรพา.
- สุภางค์ จันทร์วานิช. (2546). วิธีการวิจัยเชิงคุณภาพ. กรุงเทพฯ : สำนักพิมพ์แห่งจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.
- อภิรติ โสพฤกษ์ และคณะ. (2554). รายงานการวิจัยเรื่องคุณลักษณะของบัณฑิตที่พึงประสงค์ตามกรอบ
มาตรฐานคุณวุฒิระดับอุดมศึกษาแห่งชาติของสาขาวิชาการบริหารธุรกิจคหกรรมศาสตร์.
กรุงเทพฯ : มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคลพระนคร.
- อรนงค์ เข็นเกษม. (2552). ปัจจัยที่ส่งผลต่อคุณลักษณะบัณฑิตที่พึงประสงค์ของนักศึกษา
มหาวิทยาลัยขอนแก่น. วิทยานิพนธ์ปริญญาศึกษาศาสตรมหาบัณฑิต
สาขาวิชาการบริหารการศึกษา คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยขอนแก่น.
- อรวิวัฒนา ชินพันธ์. (2548). การศึกษาทัศนะของนักศึกษาที่มีต่อการเรียนการสอนระบบกลุ่มใหญ่
วิชาการศึกษาทั่วไปของมหาวิทยาลัยราชภัฏสวนสุนันทา. วิทยานิพนธ์ปริญญาการศึกษา
มหาบัณฑิต สาขาวิชาการอุดมศึกษา คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ.
- อัจฉราวรรณ ณ สงขลา และคณะ. (2554). รายงานการวิจัยเรื่องคุณลักษณะของบัณฑิตที่พึงประสงค์
ตามกรอบมาตรฐานคุณวุฒิระดับอุดมศึกษาแห่งชาติของสาขาวิชาเทคโนโลยีการจัดการสินค้า
แฟชั่น. กรุงเทพฯ : มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคลพระนคร.
- อุทุมพร จามรมาน. (2544). จุดมุ่งหมายทางการศึกษา (Educational Objectives). กรุงเทพฯ :
พินนี้พับลิชชิง.
- Bloom, Benjamin S. (1956). **Taxonomy of Education Objectives. Handbook I : The Cognitive Domain.** New York : David McKay Co. Inc.

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า
ไม่ว่ากรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

ภาคผนวก ก

รายชื่อสถาบันและหลักสูตรที่ใช้ในการสำรวจเนื้อหา

สถาบัน ลำดับที่	หลักสูตร ลำดับที่	ชื่อสถาบัน	ชื่อหลักสูตร/ เอกสาร
1	1	มหาวิทยาลัยกรุงเทพ	ศิลปศาสตรบัณฑิต สาขาวิชาการจัดการธุรกิจสายการบิน
	2		วิทยาศาสตร์บัณฑิต สาขาวิชาเทคโนโลยีสารสนเทศ
2	3	มหาวิทยาลัยกรุงเทพธนบุรี	นิเทศศาสตรบัณฑิต สาขาวิชาวิทยุกระจายเสียงและวิทยุ โทรทัศน์
3	4	มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์	ศึกษาศาสตรบัณฑิต สาขาวิชาการสอนคณิตศาสตร์ *
4	5	มหาวิทยาลัยขอนแก่น	หมวดวิชาศึกษาทั่วไป
	6		วิทยาศาสตร์บัณฑิต สาขาวิชาเศรษฐศาสตร์การเกษตร *
5	7	มหาวิทยาลัยเชียงใหม่	แพทยศาสตรบัณฑิต สาขาวิชาแพทยศาสตร์
			8
	9		ทันตแพทยศาสตรบัณฑิต

* หมายถึง ไม่พบเนื้อหาของสาระวิชารัฐศาสตร์ในฐานะวิชาการศึกษาทั่วไป ในเอกสารหลักสูตรการศึกษาระดับดังกล่าว

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า
ไม่ว่ากรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

สถาบัน ลำดับที่	หลักสูตร ลำดับที่	ชื่อสถาบัน	ชื่อหลักสูตร/เอกสาร
6	10	มหาวิทยาลัยเซนต์จอห์น	นิติศาสตรบัณฑิต
	11		วิศวกรรมศาสตรบัณฑิต สาขาวิชาวิศวกรรมเครื่องกล
	12		บริหารธุรกิจบัณฑิต สาขาวิชาธุรกิจการบินและการท่องเที่ยว
7	13	มหาวิทยาลัยเทคโนโลยี พระจอมเกล้าพระนครเหนือ	วิทยาศาสตร์บัณฑิต สาขาวิชาฟิสิกส์อุตสาหกรรมและอุปกรณ์ การแพทย์
			วิศวกรรมศาสตรบัณฑิต สาขาวิชาวิศวกรรมระบบควบคุม และเครื่องมือวัด
8	14	มหาวิทยาลัยเทคโนโลยี พระจอมเกล้าธนบุรี	วิทยาศาสตร์บัณฑิต สาขาวิชาเทคโนโลยีมีเดีย
	15		วิศวกรรมศาสตรบัณฑิต สาขาวิชาวิศวกรรมระบบควบคุม และเครื่องมือวัด
9	16	มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีพระจอม เกล้าธนบุรี ร่วมกับ สถาบันพระ บรมราชชนก กระทรวงสาธารณสุข	เทคโนโลยีบัณฑิต สาขาวิชามีเดียทางการแพทย์และ วิทยาศาสตร์
10	17	มหาวิทยาลัยเทคโนโลยี มหานคร	วิทยาศาสตร์บัณฑิต สาขาวิชาวิศวกรรมเครือข่ายและ อินเทอร์เน็ต *
	18		วิศวกรรมศาสตรบัณฑิต สาขาวิชาวิศวกรรมโลจิสติกส์ *

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า
ไม่ว่ากรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

สถาบัน ลำดับที่	หลักสูตร ลำดับที่	ชื่อสถาบัน	ชื่อหลักสูตร/ เอกสาร
11	19	มหาวิทยาลัยเทคโนโลยี ราชมงคลกรุงเทพ	ศิลปศาสตรบัณฑิต สาขาวิชาภาษาอังกฤษเพื่อการสื่อสาร สากล *
	20		ศึกษาศาสตรบัณฑิต สาขาวิชาหลักสูตรศาสตร์ศึกษา
12	21	มหาวิทยาลัยเทคโนโลยี ราชมงคลตะวันออก	บริหารธุรกิจบัณฑิต สาขาวิชาการตลาด
	22		บริหารธุรกิจบัณฑิต สาขาวิชาการบริหารสารสนเทศ
	23		บัญชีบัณฑิต
13	24	มหาวิทยาลัยเทคโนโลยี ราชมงคลธัญบุรี	วิทยาศาสตร์บัณฑิต สาขาวิชาวิทยาการคอมพิวเตอร์ *
	25		วิศวกรรมศาสตรบัณฑิต สาขาวิชาวิศวกรรมสิ่งทอ *
	26		วิทยาศาสตร์บัณฑิต สาขาวิชาสถิติ *
	27		รายวิชาหมวดวิชาศึกษาทั่วไป
14	28	มหาวิทยาลัยเทคโนโลยี ราชมงคลรัตนโกสินทร์ วิทยาลัย เพาะช่าง	ศิลปะบัณฑิต สาขาวิชาเครื่องปั้นดินเผา

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า
ไม่ว่ากรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

สถาบัน ลำดับที่	หลักสูตร ลำดับที่	ชื่อสถาบัน	ชื่อหลักสูตร/เอกสาร
15	29	มหาวิทยาลัยเทคโนโลยี ราชมงคลล้านนา	บริหารธุรกิจบัณฑิต สาขาวิชาการตลาด
	30		ศิลปศาสตรบัณฑิต สาขาวิชาการท่องเที่ยว
	31		วิทยาศาสตร์บัณฑิต สาขาวิชาเกษตรกล วิธาน
	32		ครุศาสตรอุตสาหกรรมบัณฑิต สาขาวิชาวิศวกรรมอิเล็กทรอนิกส์และ โทรคมนาคม
16	33	มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคล ศรีวิชัย	เทคโนโลยีบัณฑิต สาขาวิชาการผังเมือง
17	34	มหาวิทยาลัยเทคโนโลยี ราชมงคลอีสาน	วิทยาศาสตร์บัณฑิต สาขาวิชาฟิสิกส์ *
	35		วิศวกรรมศาสตรบัณฑิต สาขาวิชาวิศวกรรมคอมพิวเตอร์ *
	36		ครุศาสตรอุตสาหกรรมบัณฑิต สาขาวิชาวิศวกรรมไฟฟ้า *
	37		หลักสูตรรายวิชาหมวดวิชาศึกษาทั่วไป
18	38	มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีสุรนารี	วิศวกรรมศาสตรบัณฑิต สาขาวิชาวิศวกรรมอิเล็กทรอนิกส์
19	39	มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์	หลักสูตรวิชาศึกษาทั่วไป
20	40	มหาวิทยาลัยธุรกิจบัณฑิต	ศิลปกรรมศาสตรบัณฑิต สาขาวิชาคอมพิวเตอร์กราฟิก

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า
ไม่ว่ากรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

สถาบัน ลำดับที่	หลักสูตร ลำดับที่	ชื่อสถาบัน	ชื่อหลักสูตร/ เอกสาร
21	41	มหาวิทยาลัยนราธิวาส	บัญชีบัณฑิต สาขาวิชาการบัญชี
	42	ราชนครินทร์	วิศวกรรมศาสตรบัณฑิต สาขาวิชาวิศวกรรมโยธา
	43		ศิลปศาสตรบัณฑิต สาขาวิชาการสื่อสารเพื่อพัฒนาสังคม
22	44	มหาวิทยาลัยนเรศวร	ศิลปศาสตรบัณฑิต สาขาวิชาภาษาไทย
23	45	มหาวิทยาลัยนอร์ทกรุงเทพ	บัญชีบัณฑิต
24	46	มหาวิทยาลัยนอร์ท-เชียงใหม่	บริหารธุรกิจบัณฑิต สาขาวิชาการจัดการ
	47		เทคโนโลยีบัณฑิต สาขาวิชาเทคโนโลยีก่อสร้าง
25	48	มหาวิทยาลัยบูรพา	การศึกษามัธยมศึกษา (หลักสูตร 5 ปี) สาขาวิชาการสอนสุขศึกษาและพลศึกษา
26	49	มหาวิทยาลัยปทุมธานี	บริหารธุรกิจบัณฑิต สาขาวิชาการจัดการ ธุรกิจ (ระบบการศึกษาทางไกล)
27	50	มหาวิทยาลัยพายัพ	ศิลปศาสตรบัณฑิต สาขาวิชาภาษาไทยเพื่อการสื่อสาร
28	51	มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราช วิทยาลัย	พุทธศาสตรบัณฑิต สาขาวิชาศาสนา
29	52	มหาวิทยาลัยมหาสารคาม	สถาปัตยกรรมศาสตรบัณฑิต สาขาวิชาสถาปัตยกรรม

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า
ไม่ว่ากรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

สถาบัน ลำดับที่	หลักสูตร ลำดับที่	ชื่อสถาบัน	ชื่อหลักสูตร/ เอกสาร
30	53	มหาวิทยาลัยมหิดล	ศิลปศาสตรบัณฑิต สาขาวิชาล่ามภาษามือไทย
	54		วิทยาศาสตร์บัณฑิต สาขาวิชาคณิตศาสตร์
31	55	มหาวิทยาลัยมหิดล (วิทยาลัยนานาชาติ)	วิทยาศาสตร์บัณฑิต สาขาวิชาวิทยาศาสตร์ชีวภาพ (หลักสูตรนานาชาติ)
32	56	มหาวิทยาลัยแม่ฟ้าหลวง	วิทยาศาสตร์บัณฑิต สาขาวิชาวิทยาศาสตร์ การกีฬาและสุขภาพ *
	57		สาธารณสุขศาสตรบัณฑิต *
33	58	มหาวิทยาลัยรังสิต	วิศวกรรมศาสตรบัณฑิต สาขาวิศวกรรมการซ่อมบำรุงอากาศยาน
	59		นิเทศศาสตรบัณฑิต สาขาวิชาสื่อสารการตลาด
34	60	มหาวิทยาลัยราชภัฏกาฬสินธุ์	นิติศาสตรบัณฑิต
35	61	มหาวิทยาลัยราชภัฏเชียงราย	หลักสูตรหมวดวิชาศึกษาทั่วไป
36	62	มหาวิทยาลัยราชภัฏเชียงใหม่	หลักสูตรหมวดวิชาศึกษาทั่วไป
37	63	มหาวิทยาลัยราชภัฏ นครศรีธรรมราช	หมวดวิชาศึกษาทั่วไป
38	64	มหาวิทยาลัยราชภัฏ พิบูลสงคราม	ศิลปศาสตรบัณฑิต สาขาวิชาภาษาไทย *
39	65	มหาวิทยาลัยราชภัฏ ราชนครินทร์	เทคโนโลยีบัณฑิต สาขาวิชาเทคโนโลยีการเกษตร

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า
ไม่ว่ากรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

สถาบัน ลำดับที่	หลักสูตร ลำดับที่	ชื่อสถาบัน	ชื่อหลักสูตร/ เอกสาร
40	66	มหาวิทยาลัยราชภัฏ รำไพพรรณี	หลักสูตรรายวิชาหมวดวิชาศึกษาทั่วไป
41	67	มหาวิทยาลัยราชภัฏสงขลา	หลักสูตรหมวดวิชาศึกษาทั่วไป
42	68	มหาวิทยาลัยราชภัฏอุบลราชธานี	หลักสูตรหมวดวิชาศึกษาทั่วไป
43	69	มหาวิทยาลัยรามคำแหง	สาขารณศาสตรบัณฑิต สาขาวิชาสาขารณสุขชุมชน
	70		รัฐศาสตรบัณฑิต
44	71	มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ	วิทยาศาสตร์บัณฑิต สาขาวิชาการส่งเสริมสุขภาพ
	72		รัฐศาสตรบัณฑิต
	73		ศิลปศาสตรบัณฑิต สาขาวิชาการท่องเที่ยวอย่างยั่งยืน
45	74	มหาวิทยาลัยศรีปทุม	หลักสูตรหมวดวิชาศึกษาทั่วไป
46	75	มหาวิทยาลัยสงขลานครินทร์ วิทยาเขตปัตตานี	ศิลปศาสตรบัณฑิต สาขาวิชาตะวันออกกลางศึกษา
			ศิลปศาสตรบัณฑิต สาขาวิชาเทคโนโลยี และการจัดการสิ่งแวดล้อม
47	76	มหาวิทยาลัยสงขลานครินทร์ วิทยา เขตภูเก็ต	ศิลปศาสตรบัณฑิต สาขาวิชาภาษาญี่ปุ่นเพื่อการสื่อสาร
48	77	มหาวิทยาลัยสยาม	ศิลปศาสตรบัณฑิต สาขาวิชาภาษาญี่ปุ่นเพื่อการสื่อสาร
	78		วิศวกรรมศาสตรบัณฑิต สาขาวิชาวิศวกรรมกราฟิกส์

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า
ไม่ว่ากรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

สถาบัน ลำดับที่	หลักสูตร ลำดับที่	ชื่อสถาบัน	ชื่อหลักสูตร/เอกสาร
49	79	มหาวิทยาลัยหอการค้าไทย	หมวดวิชาศึกษาทั่วไป ระดับปริญญาตรี
50	80	มหาวิทยาลัยหัวเฉียว เฉลิมพระเกียรติ	ศิลปศาสตรบัณฑิต สาขาวิชาภาษาและวัฒนธรรมไทย
	81		วิทยาศาสตร์บัณฑิต สาขาวิชาวิทยาการคอมพิวเตอร์
51	82	มหาวิทยาลัยอัสสัมชัญ	เศรษฐศาสตรบัณฑิต สาขาวิชา เศรษฐศาสตร์ธุรกิจ (หลักสูตรนานาชาติ) *
	83		วิศวกรรมศาสตรบัณฑิต สาขาวิชาวิศวกรรมการบิน *
52	84	มหาวิทยาลัยอิสลามยะลา	ศึกษาศาสตรบัณฑิต สาขาวิชาการสอนอิสลามศึกษา
53	85	มหาวิทยาลัยอีสเทิร์นเอเซีย	วิทยาศาสตร์บัณฑิต สาขาวิชาสาธารณสุขศาสตร์ *
54	86	มหาวิทยาลัยอุบลราชธานี	หลักสูตรวิชาศึกษาทั่วไป
55	87	วิทยาลัยดุสิตธานี	บริหารธุรกิจบัณฑิต สาขาวิชาการจัดการสปา
56	88	วิทยาลัยเทคโนโลยีภาคใต้	ศิลปศาสตรบัณฑิต สาขาวิชาการท่องเที่ยว
	89		วิทยาศาสตร์บัณฑิต สาขาวิชาสาธารณสุขศาสตร์
57	90	วิทยาลัยราชพฤกษ์	บริหารธุรกิจบัณฑิต สาขาวิชาการจัดการ การโรงแรมและการท่องเที่ยว

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า
ไม่ว่ากรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

สถาบัน ลำดับที่	หลักสูตร ลำดับที่	ชื่อสถาบัน	ชื่อหลักสูตร/ เอกสาร
58	91	วิทยาลัยอินเตอร์เทคลำปาง	บริหารธุรกิจบัณฑิต สาขาวิชาการบริหารสารสนเทศ
59	92	สถาบันการจัดการ ปัญญาภิวัฒน์	นิเทศศาสตรบัณฑิต
	93		บริหารธุรกิจบัณฑิต สาขาการจัดการอาคารและทรัพยากร กายภาพ
60	94	สถาบันเทคโนโลยีไทย-ญี่ปุ่น	บริหารธุรกิจบัณฑิต สาขาวิชาการบริหารธุรกิจอุตสาหกรรม
61	95	สถาบันเทคโนโลยี ปัญญาภิวัฒน์	วิศวกรรมศาสตรบัณฑิต สาขาวิศวกรรมคอมพิวเตอร์
62	96	สถาบันเทคโนโลยีพระจอมเกล้าเจ้า คุณทหารลาดกระบัง	หมวดวิชาศึกษาทั่วไป

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า
ไม่ว่ากรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

ภาคผนวก ข

แบบบันทึกค่าความถี่ของเนื้อหาจากการวิเคราะห์เอกสารหลักสูตรการศึกษา

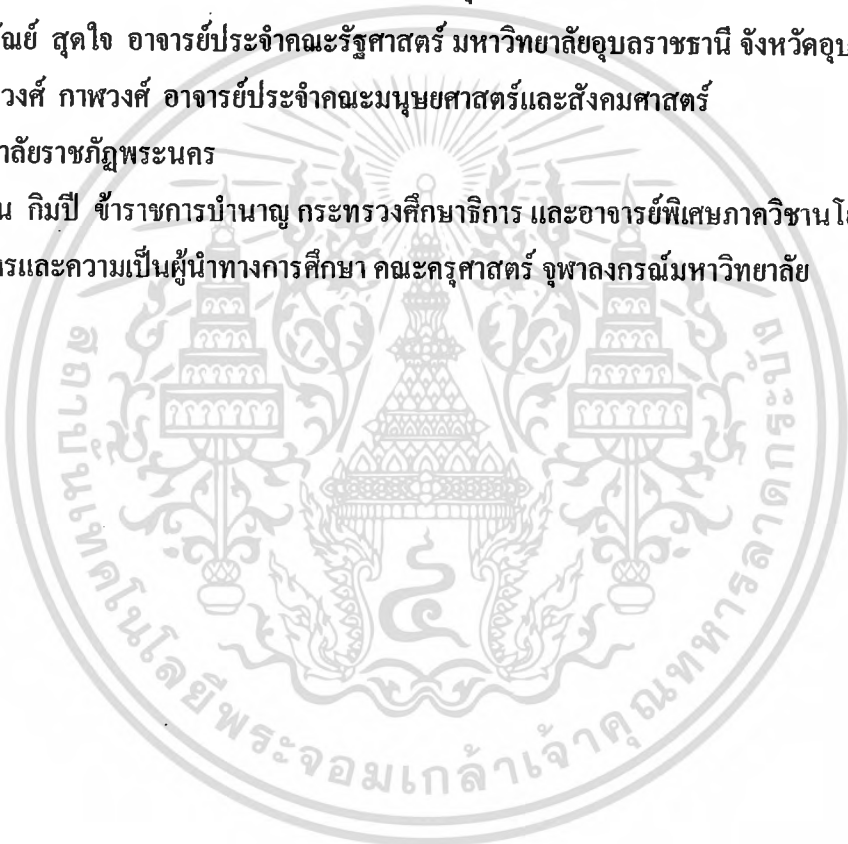
สถาบัน	หลักสูตร	กลุ่มของเนื้อหา	ชื่อรายวิชา/คำอธิบายรายวิชา
			

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่าจะกรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

ภาคผนวก ก

รายนามผู้ทรงคุณวุฒิในการตรวจสอบเครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

1. ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.วรัตน์ ปทุมเจริญวัฒนา อาจารย์ประจำภาควิชานโยบายการจัดการและความเป็นผู้นำทางการศึกษา คณะครุศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย
2. ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.ทิวากร แก้วมณี อาจารย์ประจำสาขาวิชารัฐศาสตร์และรัฐประศาสนศาสตร์ คณะสังคมศาสตร์ มหาวิทยาลัยนเรศวร จังหวัดพิษณุโลก
3. อาจารย์ ดร.ศรัณย์ สุดใจ อาจารย์ประจำคณะรัฐศาสตร์ มหาวิทยาลัยอุบลราชธานี จังหวัดอุบลราชธานี
4. อาจารย์ ดร.สืบวงศ์ กาพวงศ์ อาจารย์ประจำคณะมนุษยศาสตร์และสังคมศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏพระนคร
5. อาจารย์ ดร.ปาน กิมปี ข้าราชการบำนาญ กระทรวงศึกษาธิการ และอาจารย์พิเศษภาควิชานโยบายการจัดการและความเป็นผู้นำทางการศึกษา คณะครุศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

ภาคผนวก
ร่างเครื่องมือการวิจัย ชุดที่นำเสนอกับผู้ทรงคุณวุฒิเพื่อตรวจสอบความตรงด้านเนื้อหา
(Content Validity)

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า
ไม่ว่ากรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

ฉบับสำหรับบันทึกความคิดเห็นของผู้เชี่ยวชาญ : กรุณาบันทึกความคิดเห็นลงในช่องด้านขวาของแต่ละข้อคำถาม
 -1 หมายถึง ใช้ไม่ได้, 0 หมายถึง ไม่แน่ใจ, และ +1 หมายถึง ใช้ได้
 และท่านสามารถแก้ไขปรับเปลี่ยนข้อความในข้อคำถามแต่ละข้อเพิ่มเติมได้

ชุดที่

แบบวัดคุณสมบัติของผู้เรียน

ตามเกณฑ์เป้าหมายของกรอบมาตรฐานคุณวุฒิระดับอุดมศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. 2552

คำแนะนำ

โปรดทำเครื่องหมาย ✓ ลงในช่องที่กำหนดให้ตามความเป็นจริงของนักศึกษา เนื่องจากข้อมูลดังกล่าว จะเป็นประโยชน์อย่างยิ่งต่อการพัฒนาทางด้านการจัดการศึกษาในหมวดวิชาศึกษาทั่วไป โดยเฉพาะการปรับปรุงการจัดการเรียนการสอนในเนื้อหาสาระวิชาสาขาวิชาวิทยาศาสตร์ ผู้วิจัยขอยืนยันว่าข้อมูลของนักศึกษาแต่ละคนจะถือเป็นความลับ โดยผลของการศึกษาวิจัยจะแสดงในภาพรวมเท่านั้น และจะไม่มีผลกระทบต่อนักศึกษาแต่ประการใด

ตอนที่ 1 ข้อมูลโดยทั่วไปของผู้ตอบแบบวัดคุณสมบัติของผู้เรียน

- 1) เพศ ชาย หญิง
- 2) ชั้นปี 1 2 3 4
- 3) สาขาวิชา ศึกษาศาสตร์ วิทยาศาสตร์ วิทยาศาสตร์การประมงและทรัพยากรทางน้ำ
 วิศวกรรมเครื่องกล วิศวกรรมอิเล็กทรอนิกส์
- 4) ในแต่ละเดือนท่านมีรายได้หรือได้รับการสนับสนุนค่าใช้จ่ายจากผู้ปกครองโดยรวมประมาณเดือนละเท่าไร
 น้อยกว่า 2,000 บาท 2,000-4,000 บาท 4,001-6,000 บาท
 6,001-8,000 บาท 8,001-10,000 บาท 10,001-12,000 บาท
 12,001-14,000 บาท 14,001-16,000 บาท มากกว่า 16,000 บาท
- 5) ท่านเข้าศึกษา ณ สถาบันฯ วิทยาเขตชุมพร ด้วยวิธีการในข้อใด
 แอดมิสชัน สอบโควตา สอบตรง
- 6) ภูมิลำเนาเดิมของท่านอยู่ในภาคใดของประเทศไทย
 ภาคเหนือ ภาคตะวันออกเฉียงเหนือ ภาคกลาง
 ภาคตะวันตก ภาคตะวันออก ภาคใต้

ตอนที่ 2 คุณสมบัตินักเรียนตามเกณฑ์เป้าหมายของกรอบมาตรฐานคุณวุฒิฯ 5 ประการ

คำชี้แจง : การกำหนดระดับความสอดคล้องกับสภาพความเป็นจริง มีความหมาย ดังนี้

มากที่สุด	หมายถึง	เป็นจริงมากกว่า 75 เปอร์เซ็นต์
มาก	หมายถึง	เป็นจริง 51-75 เปอร์เซ็นต์
ปานกลาง	หมายถึง	เป็นจริง 26-50 เปอร์เซ็นต์
น้อย	หมายถึง	เป็นจริง 1-25 เปอร์เซ็นต์
ไม่มี	หมายถึง	ไม่เป็นจริง/ ไม่เคยเลย

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้าไม่ว่ากรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

ข้อ	คุณสมบัติของผู้เรียน	ระดับความเป็นจริง					ความคิดเห็นผู้เชี่ยวชาญ			
		มากที่สุด	มาก	ปานกลาง	น้อย	ไม่มี	-1	0	+1	
ด้านคุณธรรม จริยธรรม										
1	ท่านยินดีที่จะอาสาไปซื้อน้ำมันให้กับชาวบ้านที่บังเอิญรถจักรยานยนต์น้ำมันหมด ด้วยความเต็มใจ แม้ว่าจะไม่เคยรู้จักกันมาก่อนก็ตาม	มีจิตสาธารณะ เสียสละ และตระหนักในคุณค่าของคุณธรรม จริยธรรม								
2	ท่านยินดีที่จะบริจาคโลหิต เพื่อนำไปช่วยเหลือผู้อื่น									
3	ท่านเข้าชั้นเรียนตรงเวลาอย่างสม่ำเสมอ	มีวินัย ซื่อสัตย์ อดทน ตรงต่อเวลา มีความรับผิดชอบต่องาน สังคม และสิ่งแวดล้อม								
4	ท่านทิ้งขยะลงในถังขยะทุกครั้ง									
5	ท่านยินดีที่จะพูดคุยกับคนรวยและคนยากจนที่อาศัยกันอยู่หลับนอนที่ข้างถนน ด้วยภาษาที่เหมือนกัน	เคารพสิทธิ คุณค่า ศักดิ์ศรีของความเป็นมนุษย์ และควรใช้ชีวิตอย่างพอเพียง								
6	ท่านมักจะคำนึงถึงเหตุผลความจำเป็นและรายรับของตนเองเสมอ ก่อนที่จะใช้จ่ายเงิน									
7	ท่านแต่งกายตามระเบียบเมื่อเดินทางมาสถาบันฯ ทุกครั้ง	ปฏิบัติตามกฎระเบียบ และข้อบังคับของสถาบันและสังคม								
8	ท่านสวมหมวกกันน็อค ขณะขับขี่หรือซ้อนท้ายรถจักรยานยนต์ทุกครั้ง									
9	ท่านจะนำเงินไปคืนทุกครั้ง เมื่อแม่ค้าทอนเงินให้เกินมา	มีความซื่อสัตย์สุจริต ตระหนักและปฏิบัติตามจรรยาบรรณวิชาการและวิชาชีพ								
10	ท่านไม่เคยกระทำการทุจริตในห้องสอบ ตั้งแต่ในวัยเด็กจนถึงปัจจุบันนี้									
ด้านความรู้										
11	ท่านคิดว่า การปกครองท้องถิ่นเป็นสิ่งที่จำเป็นของการปกครองในระบอบประชาธิปไตย	มีความรู้และความเข้าใจแนวคิดพื้นฐาน หลักการและทฤษฎีของศาสตร์ที่ศึกษา								
12	ท่านมีความรู้ความเข้าใจเป็นอย่างดี ในเรื่องการเมืองการปกครองของประเทศไทย									
13	ท่านใช้ความรู้ในสาขาวิชาอื่นๆ นอกจากวิชาการปกครองท้องถิ่นไทย มาใช้กับงานที่ได้รับมอบหมายหรือการแก้ไขปัญหาในชีวิตประจำวันได้	สามารถบูรณาการความรู้ในวิชาที่ศึกษากับความรู้ในศาสตร์อื่นๆ ที่เกี่ยวข้อง								
14	ท่านเคยนำความรู้เกี่ยวกับการปกครองท้องถิ่นไทย ไปบูรณาการร่วมกับศาสตร์อื่นๆ และนำไปใช้ประโยชน์ได้จริง									

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้าไม่ว่ากรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

ข้อ	คุณสมบัติของผู้เรียน	ระดับความเป็นจริง					ความคิดเห็นผู้เชี่ยวชาญ		
		มากที่สุด	มาก	ปานกลาง	น้อย	ไม่มี	-1	0	+1
15	ท่านมั่นใจว่า ความรู้ที่ได้รับจากการเรียนในชั้นเรียนสามารถทำให้ท่านดำรงชีวิตในสังคมได้อย่างมีความสุข	มีทักษะในการนำความรู้มาพัฒนาตนเอง เพื่อดำรงชีวิตอย่างมีความสุข							
16	ท่านคิดว่า ความรู้เกี่ยวกับการปกครองท้องถิ่นไทยเป็นประโยชน์กับตัวท่านอย่างแท้จริง								
17	ท่านเคยนำความรู้ในวิชาการปกครองท้องถิ่นไทยไปประยุกต์ใช้เพื่อให้เกิดประโยชน์ขึ้นในสังคมได้จริง	มีทักษะในการประยุกต์ และผสมผสานความรู้เพื่อการพัฒนาสังคม							
18	ท่านเคยนำความรู้เรื่องการป้องกันการทุจริต การเลือกตั้งที่เรียนในชั้นเรียน ไปเผยแพร่ให้กับผู้อื่น เพื่อให้ได้ผู้แทนของท้องถิ่นที่ดีที่สุด								
19	ท่านคิดว่า “แอปพลิเคชันเตอร์เน็ต” น่าจะมีผลกระทบต่อตัวท่านหรือท้องถิ่นที่ท่านอาศัยอยู่ ไม่ทางใดก็ทางหนึ่ง	สามารถติดตามความก้าวหน้าทางวิชาการ การเปลี่ยนแปลงของสังคมที่มีผลกระทบต่อตนเองและท้องถิ่น							
20	ท่านมักจะบอกเล่าความรู้หรือข้อมูลข่าวสารใหม่ๆ ที่เกี่ยวกับการปกครองท้องถิ่นไทย ให้กับเพื่อนๆ ได้ฟังอยู่เสมอ								
ด้านทักษะทางปัญญา									
21	ท่านมักจะคิดถึงขั้นตอนและกระบวนการทั้งหมดของการทำรายงานที่ได้รับมอบหมาย ก่อนที่จะเริ่มต้นลงมือทำรายงานฉบับนั้น	สามารถคิดอย่างเป็นระบบและมีวิจารณ์ญาณที่ดี							
22	ท่านมักจะคิดถึงข้อดีและข้อเสียของทางเลือกต่างๆ ก่อนที่จะตัดสินใจปฏิบัติ ไม่ว่าจะเป็นเรื่องใดก็ตาม								
23	ท่านมักจะค้นคว้าหาความรู้จากหลายๆ แหล่ง เช่น วารสาร หนังสือพิมพ์ อินเทอร์เน็ต การสัมภาษณ์บุคคล ฯลฯ สำหรับนำมาใช้ในการทำรายงาน	สามารถค้นหาข้อมูล ข้อเท็จจริง จากแหล่งข้อมูลที่หลากหลาย และนำไปประยุกต์ใช้ได้							
24	ท่านสามารถค้นหาข้อมูล ข้อเท็จจริง ที่ต้องการในทุกๆ เรื่องได้เสมอด้วยวิธีการต่างๆ จนนำไปใช้ให้เกิดประโยชน์ได้จริง								
25	ท่านกระตือรือร้นและพยายามที่จะเรียนรู้ความรู้ใหม่ๆ จากแหล่งต่างๆ อยู่เสมอ	มีความใฝ่รู้ สามารถคิด วิเคราะห์ สังเคราะห์ และสรุปประเด็นปัญหา							
26	ท่านมักจะสรุปประเด็นปัญหาในเรื่องต่างๆ ในชีวิตประจำวัน และอธิบายให้กับเพื่อนๆ ได้เข้าใจอย่างถูกต้องและชัดเจน								

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่ากรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

ข้อ	คุณสมบัติของผู้เรียน	ระดับความเป็นจริง					ความคิดเห็น ผู้เชี่ยวชาญ		
		มากที่สุด	มาก	ปานกลาง	น้อย	ไม่มี	-1	0	+1
27	ท่านคิดว่าการแก้ไขปัญหาอย่างยั่งยืน จะต้องอาศัยความรู้จากหลายสาขาวิชาด้วยกัน และจะต้องแก้ที่ทุกส่วนไปพร้อมๆ กันด้วย	สามารถบูรณาการความรู้ในสาขาวิชาที่ศึกษากับความรู้ในศาสตร์อื่นๆ ที่เกี่ยวข้องในการป้องกันและแก้ไขปัญหาอย่างสร้างสรรค์							
28	ท่านสามารถนำเสนอแนวความคิดให้เพื่อนๆ ฟังได้ว่าการปฏิรูปการเมืองของประเทศไทยในปัจจุบันนี้ จะต้องทำอย่างไร	สามารถคิดสร้างสรรค์นวัตกรรมทั้งด้านวิชาการและวิชาชีพ							
29	ท่านมักจะค้นพบวิธีการแก้ปัญหาต่างๆ ที่เกิดขึ้นทั้งในชีวิตประจำวันและการเรียนหนังสือ จนคนรอบข้างมักจะกล่าวชมเชยอยู่เสมอ	สามารถแสวงหาความรู้เพิ่มเติมได้ด้วยตนเอง เพื่อการเรียนรู้ตลอดชีวิต และทันการเปลี่ยนแปลง							
30	ท่านมั่นใจว่าสามารถให้คำแนะนำที่เป็นประโยชน์ไม่มากก็น้อย กับผู้สมัครรับเลือกตั้งเป็นนักการเมืองท้องถิ่นได้	สามารถแสวงหาความรู้เพิ่มเติมได้ด้วยตนเอง โดยไม่ต้องอาศัยบุคคลอื่น							
31	ท่านมักจะใช้เงินซื้อหนังสือเล่มใหม่ หรือค้นคว้าทางอินเตอร์เน็ต เพื่อแสวงหาความรู้ใหม่ๆ อย่างสม่ำเสมอ	ด้านทักษะความสัมพันธ์ระหว่างบุคคลและความรับผิดชอบ							
32	ท่านสามารถแสวงหาความรู้ที่จำเป็นเพิ่มเติมได้ด้วยตนเอง นอกชั้นเรียน โดยไม่ต้องอาศัยบุคคลอื่น								
33	ท่านสามารถพูดคุยเรื่องการทำงานกลุ่มในทุกเรื่องกับเพื่อนร่วมกลุ่มทุกคนได้	เข้าใจความแตกต่างระหว่างบุคคล และสามารถทำงานเป็นทีม							
34	ท่านยินดีรับฟังความคิดเห็นของเพื่อนร่วมงานทุกคนในกลุ่ม แม้ว่าความคิดเห็นนั้น จะขัดแย้งกับท่านก็ตาม	มีภาวะความเป็นผู้นำและผู้ตาม มีมนุษยสัมพันธ์และมารยาทสังคมที่ดี มีความคิดเชิงบวก และมีวุฒิภาวะทางอารมณ์และสังคม							
35	ท่านมักแลกเปลี่ยนความคิดเห็นกับผู้อื่น เพื่อให้ได้ข้อคิดลงหรือข้อสรุปที่เหมาะสม ไม่ว่าท่านจะอยู่ในฐานะผู้นำหรือผู้ตามก็ตามแล้วแต่								
36	ท่านมักจะคิดว่าอุบัติเหตุที่เกิดขึ้น เป็นเพราะความประมาท มีโทษชะตา และกลับมองว่า ทำให้มีเวลาในการอ่านหนังสือสอบได้มากกว่าเพื่อนๆ เพราะสามารถขอเข้าสอบภายหลังได้	มีความรับผิดชอบในการกระทำของตนเองและงานในกลุ่ม							
37	ท่านพยายามทำงานอย่างเต็มที่ กับงานกลุ่มที่ได้รับมอบหมาย แม้ว่าจะมีเพื่อนบางคนในกลุ่มที่ไม่ให้ความร่วมมือก็ตาม								
38	ท่านเคยกล่าวคำขอโทษ แม้ว่าผู้อื่นจะไม่ทราบว่าคุณได้กระทำความผิดก็ตาม								

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่าจะกรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

ข้อ	คุณสมบัติของผู้เรียน	ระดับความเป็นจริง					ความคิดเห็นผู้เชี่ยวชาญ		
		มากที่สุด	มาก	ปานกลาง	น้อย	ไม่มี	-1	0	+1
39	ท่านเคยนำความรู้และทักษะที่ได้รับจากในชั้นเรียนไปช่วยเหลือผู้อื่นได้จริงๆ	สามารถใช้ความรู้ในศาสตร์มาช่วยเหลือสังคมในประเด็นที่เหมาะสม							
40	ท่านเคยเข้าร่วมกิจกรรมการบำเพ็ญประโยชน์สาธารณะ ในรอบปีที่ผ่านมา								
41	ท่านคิดว่าการเสริมสร้างความรู้ของตนเอง เป็นหน้าที่โดยตรงของท่าน มีประโยชน์	มีความรับผิดชอบการพัฒนาการเรียนรู้ทั้งต่อตนเองและวิชาชีพ							
42	ท่านคิดว่าความสำเร็จในการเรียนรู้ของท่าน จะเป็นประโยชน์โดยตรงไม่มากนักกับกลุ่มบุคคลที่เกี่ยวข้อง								
43	ท่านมีความสุขเมื่อได้เข้ามาศึกษาในสถาบันฯ วิทยาเขตชุมพร	สามารถปรับตัวเข้ากับสถานการณ์และวัฒนธรรมองค์กร							
44	ท่านยอมรับได้ที่จะต้องเข้ามีส่วนร่วมในกิจกรรม "การต้อนรับน้องใหม่" ของวิทยาเขตชุมพร								
ด้านการวิเคราะห์เชิงตัวเลข การสื่อสาร และเทคโนโลยีสารสนเทศ									
45	ท่านมักจะใช้ข้อมูลตัวเลขในทางสถิติ มาประกอบการตัดสินใจต่างๆ ในการดำเนินชีวิตประจำวันด้วย	สามารถประยุกต์ใช้ความรู้ทางคณิตศาสตร์และสถิติเพื่อวิเคราะห์ประมวลผล การแก้ปัญหา เพื่อประโยชน์ในการดำเนินชีวิตประจำวัน และนำเสนอข้อมูลได้อย่างเหมาะสม							
46	ท่านมักจะสื่อสารความเข้าใจของท่าน ไปให้ผู้อื่นรับทราบได้อย่างครบถ้วนและชัดเจนเสมอ	มีทักษะการวิเคราะห์เชิงตัวเลขในการค้นคว้าและแก้ไขปัญหา							
47	ท่านสามารถคำนวณรายรับ-รายจ่ายของตนเอง และวางแผนการใช้จ่ายเงินที่เหมาะสมโดยไม่เป็นหนี้ได้								
48	ท่านคิดว่าวิธีการแก้ไขปัญหามีประสิทธิภาพ จะต้องมาจากการอาศัยข้อมูลทางสถิติประกอบด้วย								
49	ท่านมักจะใช้คอมพิวเตอร์หรือระบบสมองกลต่างๆ ในการค้นหาข้อมูลที่ต้องการอย่างสม่ำเสมอ แทนวิธีการค้นหาโดยทั่วไป	สามารถใช้เทคโนโลยีสารสนเทศในการสืบค้นเก็บรวบรวมข้อมูล และจัดการข้อมูลได้อย่างมีประสิทธิภาพ และเหมาะสมกับสถานการณ์							
50	ท่านพยายามเรียนรู้เทคโนโลยีใหม่ๆ อย่างสม่ำเสมอ เพื่อนำมาใช้ประโยชน์ในการค้นหาข้อมูล เก็บรวบรวมข้อมูล และจัดการกับข้อมูลต่างๆ								
51	ท่านมักจะได้รับคำชมเชยจากคนรอบข้างว่าสามารถใช้ภาษาไทยและภาษาอังกฤษในการสื่อสารได้เป็นอย่างดี	มีทักษะในการสื่อสารภาษาไทยและภาษาต่างประเทศได้อย่างมีประสิทธิภาพรวมทั้งการเลือกใช้รูปแบบการสื่อสารได้อย่างเหมาะสม							
52	ท่านสามารถแนะนำวิธีการสื่อสารที่ใช้ได้ผลดีและเป็นวิธีการที่ประหยัดที่สุดได้								

ขอขอบคุณนักศึกษาทุกคน ที่ได้เสียสละเวลามาร่วมให้ข้อมูลสำคัญ อันเป็นประโยชน์กับการศึกษาวิจัยในครั้งนี้

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่าจะกรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

ภาคผนวก จ

รายนามผู้เชี่ยวชาญที่พิจารณาให้การยืนยันระดับความเชื่อมั่นกับ “ข้อเสนอแนวทางของการเรียนการสอน
สาระวิชารัฐศาสตร์ในฐานะวิชาการศึกษาทั่วไปในระดับปริญญาตรีของมหาวิทยาลัยไทย”

1. ผู้ช่วยศาสตราจารย์ชาญณรงค์ ไชยรักษา อาจารย์ประจำสาขาวิชารัฐศาสตร์และรัฐประศาสนศาสตร์
คณะสังคมศาสตร์ มหาวิทยาลัยนเรศวร จังหวัดพิษณุโลก
2. ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.วัชรินทร์ อินทพรหม อาจารย์ประจำสาขาวิชายุทธศาสตร์การพัฒนาศาสตร์
มหาวิทยาลัยราชภัฏพระนคร กรุงเทพมหานคร
3. ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.วรรัตน์ ปทุมเจริญวัฒนา อาจารย์ประจำภาควิชานโยบายการจัดการและความเป็น
ผู้นำทางการศึกษา คณะครุศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย
4. อาจารย์ ดร.ศรัณย์ สุดใจ อาจารย์ประจำคณะรัฐศาสตร์ มหาวิทยาลัยอุบลราชธานี จังหวัดอุบลราชธานี
5. อาจารย์ ดร.ปาน กิมปี ข้าราชการบำนาญ กระทรวงศึกษาธิการ และอาจารย์พิเศษภาควิชา
นโยบายการจัดการและความเป็นผู้นำทางการศึกษา คณะครุศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

หมายเหตุ : มิได้จัดเรียงรายนามตามที่ปรากฏความคิดเห็นในเนื้อหาบทที่ 4

ภาคผนวก ค
หนังสือเรียนเชิญเป็นผู้ทรงคุณวุฒิเพื่อตรวจสอบเครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย และ
หนังสือเรียนเชิญเป็นผู้เชี่ยวชาญเพื่อพิจารณาให้ความเชื่อมั่นกับข้อเสนอแนวทางของการเรียนการสอนฯ

โครงการวิจัยเรื่องเนื้อหา ผลของการพัฒนาผู้เรียน และข้อเสนอแนวทาง
ของการเรียนการสอนสาระวิชาวิทยาศาสตร์ในฐานะวิชาการศึกษาทั่วไป
ในระดับปริญญาตรีของมหาวิทยาลัยไทย
สถาบันเทคโนโลยีพระจอมเกล้าเจ้าคุณทหารลาดกระบัง วิทยาเขตชุมพร
ตำบลชุมโค อำเภอปะทิว จังหวัดชุมพร 86160

วันที่ 11 พฤษภาคม 2555

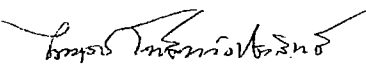
เรื่อง ขอรเรียนเชิญเป็นผู้เชี่ยวชาญเพื่อตรวจสอบเครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย
เรียน ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.วรัศนี ปทุมเจริญวัฒนา

- สิ่งที่ส่งมาด้วย 1. แบบประเมิน แบบวัดคุณสมบัติของผู้เรียนตามเกณฑ์เป้าหมายของกรอบมาตรฐาน
คุณวุฒิระดับอุดมศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. 2552
2. แบบวัดคุณสมบัติของผู้เรียนตามเกณฑ์เป้าหมายของกรอบมาตรฐานคุณวุฒิ
ระดับอุดมศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. 2552
3. ซองเปล่าติดแสตมป์เพื่อการส่งคืนแบบประเมินฯ

ด้วย โครงการวิจัย “เรื่องเนื้อหา ผลของการพัฒนาผู้เรียน และข้อเสนอแนวทางของการเรียน
การสอนสาระวิชาวิทยาศาสตร์ในฐานะวิชาการศึกษาทั่วไปในระดับปริญญาตรีของมหาวิทยาลัยไทย” แห่ง
สถาบันเทคโนโลยีพระจอมเกล้าเจ้าคุณทหารลาดกระบัง วิทยาเขตชุมพร ได้พัฒนา “แบบวัดคุณสมบัติของ
ผู้เรียนตามเกณฑ์เป้าหมายของกรอบมาตรฐานคุณวุฒิระดับอุดมศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. 2552” ขึ้น เพื่อใช้ใน
ขั้นตอนของกระบวนการ การเก็บรวบรวมข้อมูลของการวิจัยดังกล่าวนี้

โครงการวิจัยฯ ได้พิจารณาแล้วเห็นว่า ท่านเป็นผู้ที่มีความรู้ความสามารถ จึงใคร่ขอรเรียน
เชิญท่านเป็นผู้เชี่ยวชาญเพื่อตรวจสอบเครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย ดังเอกสารที่แนบมาพร้อมหนังสือนี้ และ
โปรดกรุณาส่งคืนแบบประเมินฯ ที่ท่านได้ให้ความอนุเคราะห์ในทางวิชาการด้วยการตรวจสอบ และให้
ความคิดเห็นเรียบร้อยแล้ว ก่อนวันจันทร์ ที่ 28 พฤษภาคม 2555 นี้

จึงเรียนมาเพื่อโปรดพิจารณาให้ความอนุเคราะห์ โครงการฯ หวังเป็นอย่างยิ่งว่าจะได้รับ
ความอนุเคราะห์จากท่านด้วยดี และขอขอบคุณล่วงหน้ามา ณ โอกาสนี้

(อาจารย์ ดร. ใพบูลย์ โพธิ์หวังประสิทธิ์)

หัวหน้าโครงการวิจัยฯ

โครงการวิจัยฯ โทร. 081-181-xxxx

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า
ไม่ว่ากรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

โครงการวิจัยเรื่องเนื้อหา ผลของการพัฒนาผู้เรียน และข้อเสนอแนวทาง
ของการเรียนการสอนสาระวิชาวิทยาศาสตร์ในฐานะวิชาการศึกษาทั่วไป
ในระดับปริญญาตรีของมหาวิทยาลัยไทย
สถาบันเทคโนโลยีพระจอมเกล้าเจ้าคุณทหารลาดกระบัง วิทยาเขตชุมพร
ตำบลชุมโค อำเภอปะทิว จังหวัดชุมพร 86160

วันที่ 11 พฤษภาคม 2555

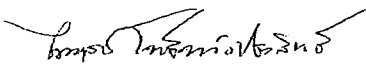
เรื่อง ขอเรียนเชิญเป็นผู้เชี่ยวชาญเพื่อตรวจสอบเครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย
เรียน ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.ทิวากร แก้วมณี

- สิ่งที่ส่งมาด้วย 1. แบบประเมิน แบบวัดคุณสมบัติของผู้เรียนตามเกณฑ์เป้าหมายของกรอบมาตรฐาน
คุณวุฒิระดับอุดมศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. 2552
2. แบบวัดคุณสมบัติของผู้เรียนตามเกณฑ์เป้าหมายของกรอบมาตรฐานคุณวุฒิ
ระดับอุดมศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. 2552
3. ซองเปล่าคิดแสดมปีเพื่อการส่งคืนแบบประเมินฯ

ด้วย โครงการวิจัย “เรื่องเนื้อหา ผลของการพัฒนาผู้เรียน และข้อเสนอแนวทางของการเรียน
การสอนสาระวิชาวิทยาศาสตร์ในฐานะวิชาการศึกษาทั่วไปในระดับปริญญาตรีของมหาวิทยาลัยไทย” แห่ง
สถาบันเทคโนโลยีพระจอมเกล้าเจ้าคุณทหารลาดกระบัง วิทยาเขตชุมพร ได้พัฒนา “แบบวัดคุณสมบัติของ
ผู้เรียนตามเกณฑ์เป้าหมายของกรอบมาตรฐานคุณวุฒิระดับอุดมศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. 2552” ขึ้น เพื่อใช้ใน
ขั้นตอนของกระบวนการ การเก็บรวบรวมข้อมูลของการวิจัยดังกล่าวนี้

โครงการวิจัยฯ ได้พิจารณาแล้วเห็นว่า ท่านเป็นผู้ที่มีความรู้ความสามารถ จึงใคร่ขอเรียน
เชิญท่านเป็นผู้เชี่ยวชาญเพื่อตรวจสอบเครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย คึงเอกสารที่แนบมาพร้อมหนังสือนี้ และ
โปรดกรุณาส่งคืนแบบประเมินฯ ที่ท่านได้ให้ความอนุเคราะห์ในทางวิชาการด้วยการตรวจสอบ และให้
ความคิดเห็นเรียบร้อยแล้ว ก่อนวันจันทร์ ที่ 28 พฤษภาคม 2555 นี้

จึงเรียนมาเพื่อโปรดพิจารณาให้ความอนุเคราะห์ โครงการฯ หวังเป็นอย่างยิ่งว่าจะได้รับความ
ความอนุเคราะห์จากท่านด้วยดี และขอขอบคุณล่วงหน้ามา ณ โอกาสนี้

(อาจารย์ ดร.ไพบูลย์ โพธิ์หวังประสิทธิ์)
หัวหน้าโครงการวิจัยฯ

โครงการวิจัยฯ โทร. 081-181-xxxx

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า
ไม่ว่ากรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

โครงการวิจัยเรื่องเนื้อหา ผลของการพัฒนาผู้เรียน และข้อเสนอแนวทาง
ของการเรียนการสอนสาระวิชาวิทยาศาสตร์ในฐานะวิชาการศึกษาทั่วไป
ในระดับปริญญาตรีของมหาวิทยาลัยไทย
สถาบันเทคโนโลยีพระจอมเกล้าเจ้าคุณทหารลาดกระบัง วิทยาเขตชุมพร
ตำบลชุมโค อำเภอปะทิว จังหวัดชุมพร 86160

วันที่ 11 พฤษภาคม 2555

เรื่อง ขอเรียนเชิญเป็นผู้เชี่ยวชาญเพื่อตรวจสอบเครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย
เรียน อาจารย์ ดร.ศรัณย์ สุดใจ

- สิ่งที่ส่งมาด้วย 1. แบบประเมิน แบบวัดคุณสมบัติของผู้เรียนตามเกณฑ์เป้าหมายของกรอบมาตรฐาน
คุณวุฒิระดับอุดมศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. 2552
2. แบบวัดคุณสมบัติของผู้เรียนตามเกณฑ์เป้าหมายของกรอบมาตรฐานคุณวุฒิ
ระดับอุดมศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. 2552
3. ของเปล่าติดแสตมป์เพื่อการส่งคืนแบบประเมินฯ

ด้วย โครงการวิจัย “เรื่องเนื้อหา ผลของการพัฒนาผู้เรียน และข้อเสนอแนวทางของการเรียน
การสอนสาระวิชาวิทยาศาสตร์ในฐานะวิชาการศึกษาทั่วไปในระดับปริญญาตรีของมหาวิทยาลัยไทย” แห่ง
สถาบันเทคโนโลยีพระจอมเกล้าเจ้าคุณทหารลาดกระบัง วิทยาเขตชุมพร ได้พัฒนา “แบบวัดคุณสมบัติของ
ผู้เรียนตามเกณฑ์เป้าหมายของกรอบมาตรฐานคุณวุฒิระดับอุดมศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. 2552” ขึ้น เพื่อใช้ใน
ขั้นตอนของกระบวนการ การเก็บรวบรวมข้อมูลของการวิจัยดังกล่าวนี้

โครงการวิจัยฯ ได้พิจารณาแล้วเห็นว่า ท่านเป็นผู้ที่มีความรู้ความสามารถ จึงใคร่ขอเรียน
เชิญท่านเป็นผู้เชี่ยวชาญเพื่อตรวจสอบเครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย ดังเอกสารที่แนบมาพร้อมหนังสือนี้ และ
โปรดกรุณาส่งคืนแบบประเมินฯ ที่ท่านได้ให้ความอนุเคราะห์ในทางวิชาการด้วยการตรวจสอบ และให้
ความคิดเห็นเรียบร้อยแล้ว ก่อนวันจันทร์ ที่ 28 พฤษภาคม 2555 นี้

จึงเรียนมาเพื่อโปรดพิจารณาให้ความอนุเคราะห์ โครงการฯ หวังเป็นอย่างยิ่งว่าจะได้รับ
ความอนุเคราะห์จากท่านด้วยดี และขอขอบคุณล่วงหน้ามา ณ โอกาสนี้

(อาจารย์ ดร.ไพบูลย์ โพธิ์หวังประสิทธิ์)

หัวหน้าโครงการวิจัยฯ

โครงการวิจัยเรื่องเนื้อหา ผลของการพัฒนาผู้เรียน และข้อเสนอแนวทาง
ของการเรียนการสอนสาระวิชาวิทยาศาสตร์ในฐานะวิชาการศึกษาทั่วไป
ในระดับปริญญาตรีของมหาวิทยาลัยไทย
สถาบันเทคโนโลยีพระจอมเกล้าเจ้าคุณทหารลาดกระบัง วิทยาเขตชุมพร
ตำบลชุมโค อำเภอปะทิว จังหวัดชุมพร 86160

วันที่ 11 พฤษภาคม 2555

เรื่อง ขอเรียนเชิญเป็นผู้เชี่ยวชาญเพื่อตรวจสอบเครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

เรียน อาจารย์ ดร.สืบวงศ์ กาพวงค์

สิ่งที่ส่งมาด้วย 1. แบบประเมิน แบบวัดคุณสมบัติของผู้เรียนตามเกณฑ์เป้าหมายของกรอบมาตรฐาน

คุณวุฒิระดับอุดมศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. 2552

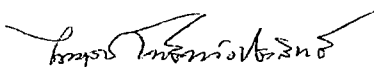
2. แบบวัดคุณสมบัติของผู้เรียนตามเกณฑ์เป้าหมายของกรอบมาตรฐานคุณวุฒิ
ระดับอุดมศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. 2552

3. ซองเปล่าติดแสตมป์เพื่อการส่งคืนแบบประเมินฯ

ด้วย โครงการวิจัย “เรื่องเนื้อหา ผลของการพัฒนาผู้เรียน และข้อเสนอแนวทางของการเรียน
การสอนสาระวิชาวิทยาศาสตร์ในฐานะวิชาการศึกษาทั่วไปในระดับปริญญาตรีของมหาวิทยาลัยไทย” แห่ง
สถาบันเทคโนโลยีพระจอมเกล้าเจ้าคุณทหารลาดกระบัง วิทยาเขตชุมพร ได้พัฒนา “แบบวัดคุณสมบัติของ
ผู้เรียนตามเกณฑ์เป้าหมายของกรอบมาตรฐานคุณวุฒิระดับอุดมศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. 2552” ขึ้น เพื่อใช้ใน
ขั้นตอนของกระบวนการ การเก็บรวบรวมข้อมูลของการวิจัยดังกล่าวนี้

โครงการวิจัยฯ ได้พิจารณาแล้วเห็นว่า ท่านเป็นผู้ที่มีความรู้ความสามารถ จึงใคร่ขอเรียน
เชิญท่านเป็นผู้เชี่ยวชาญเพื่อตรวจสอบเครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย ดังเอกสารที่แนบมาพร้อมหนังสือนี้ และ
โปรดกรุณาส่งคืนแบบประเมินฯ ที่ท่านได้ให้ความอนุเคราะห์ในทางวิชาการด้วยการตรวจสอบ และให้
ความคิดเห็นเรียบร้อยแล้ว ก่อนวันจันทร์ ที่ 28 พฤษภาคม 2555 นี้

จึงเรียนมาเพื่อโปรดพิจารณาให้ความอนุเคราะห์ โครงการฯ หวังเป็นอย่างยิ่งว่าจะได้รับความ
ความอนุเคราะห์จากท่านด้วยดี และขอขอบคุณล่วงหน้ามา ณ โอกาสนี้

(อาจารย์ ดร.ไพบูลย์ โพธิ์หวังประสิทธิ์)

หัวหน้าโครงการวิจัยฯ

โครงการวิจัยเรื่องเนื้อหา ผลของการพัฒนาผู้เรียน และข้อเสนอแนวทาง
ของการเรียนการสอนสาระวิชาวิทยาศาสตร์ในฐานะวิชาการศึกษาทั่วไป
ในระดับปริญญาตรีของมหาวิทยาลัยไทย
สถาบันเทคโนโลยีพระจอมเกล้าเจ้าคุณทหารลาดกระบัง วิทยาเขตชุมพร
ตำบลชุมโค อำเภอปะทิว จังหวัดชุมพร 86160

วันที่ 11 พฤษภาคม 2555

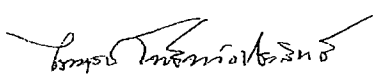
เรื่อง ขอรียนเชิญเป็นผู้เชี่ยวชาญเพื่อตรวจสอบเครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย
เรียน อาจารย์ ดร.ปาน กิมปี

- สิ่งที่ส่งมาด้วย 1. แบบประเมิน แบบวัดคุณสมบัติของผู้เรียนตามเกณฑ์เป้าหมายของกรอบมาตรฐาน
คุณวุฒิระดับอุดมศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. 2552
2. แบบวัดคุณสมบัติของผู้เรียนตามเกณฑ์เป้าหมายของกรอบมาตรฐานคุณวุฒิ
ระดับอุดมศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. 2552
3. ซองเปล่าติดแสตมป์เพื่อการส่งคืนแบบประเมินฯ

ด้วย โครงการวิจัย “เรื่องเนื้อหา ผลของการพัฒนาผู้เรียน และข้อเสนอแนวทางของการเรียน
การสอนสาระวิชาวิทยาศาสตร์ในฐานะวิชาการศึกษาทั่วไปในระดับปริญญาตรีของมหาวิทยาลัยไทย” แห่ง
สถาบันเทคโนโลยีพระจอมเกล้าเจ้าคุณทหารลาดกระบัง วิทยาเขตชุมพร ได้พัฒนา “แบบวัดคุณสมบัติของ
ผู้เรียนตามเกณฑ์เป้าหมายของกรอบมาตรฐานคุณวุฒิระดับอุดมศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. 2552” ขึ้น เพื่อใช้ใน
ขั้นตอนของกระบวนการ การเก็บรวบรวมข้อมูลของการวิจัยดังกล่าวนี้

โครงการวิจัยฯ ได้พิจารณาแล้วเห็นว่า ท่านเป็นผู้ที่มีความรู้ความสามารถ จึงใคร่ขอรียน
เชิญท่านเป็นผู้เชี่ยวชาญเพื่อตรวจสอบเครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย ดังเอกสารที่แนบมาพร้อมหนังสือนี้ และ
โปรดกรุณาส่งคืนแบบประเมินฯ ที่ท่านได้ให้ความอนุเคราะห์ในทางวิชาการด้วยการตรวจสอบ และให้
ความคิดเห็นเรียบร้อยแล้ว ก่อนวันจันทร์ ที่ 28 พฤษภาคม 2555 นี้

จึงเรียนมาเพื่อโปรดพิจารณาให้ความอนุเคราะห์ โครงการฯ หวังเป็นอย่างยิ่งว่าจะได้รับความ
ความอนุเคราะห์จากท่านด้วยดี และขอขอบคุณล่วงหน้ามา ณ โอกาสนี้

(อาจารย์ ดร.ปานกุลย์ โพธิ์หวังประสิทธิ์)

หัวหน้าโครงการวิจัยฯ

โครงการวิจัยเรื่อง “เนื้อหา ผลของการพัฒนาผู้เรียน และข้อเสนอแนวทาง
ของการเรียนการสอนสาระวิชาวิทยาศาสตร์ในฐานะวิชาการศึกษาทั่วไป
ในระดับปริญญาตรีของมหาวิทยาลัยไทย”
สถาบันเทคโนโลยีพระจอมเกล้าเจ้าคุณทหารลาดกระบัง วิทยาเขตชุมพร
ตำบลชุมโค อำเภอปะทิว จังหวัดชุมพร 86160

วันที่ 24 พฤษภาคม 2556

เรื่อง ขอเรียนเชิญเป็นผู้เชี่ยวชาญเพื่อตรวจสอบข้อเสนอแนวทางของการเรียนการสอนสาระวิชา
วิทยาศาสตร์ในฐานะวิชาการศึกษาทั่วไปในระดับปริญญาตรีของมหาวิทยาลัยไทย

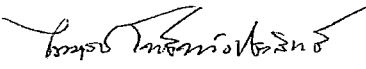
เรียน ผู้ช่วยศาสตราจารย์ชาญวุฒิ ไชยรักษา

สิ่งที่ส่งมาด้วย 1. ข้อเสนอแนวทางของการเรียนการสอนสาระวิชาวิทยาศาสตร์ในฐานะวิชาการศึกษาทั่วไปฯ
2. ของเปล่าติดแสตมป์เพื่อการส่งคืนแบบบันทึกการตรวจสอบข้อเสนอแนวทางฯ

ด้วย โครงการวิจัย “เรื่องเนื้อหา ผลของการพัฒนาผู้เรียน และข้อเสนอแนวทางของการเรียน
การสอนสาระวิชาวิทยาศาสตร์ในฐานะวิชาการศึกษาทั่วไปในระดับปริญญาตรีของมหาวิทยาลัยไทย” แห่ง
สถาบันเทคโนโลยีพระจอมเกล้าเจ้าคุณทหารลาดกระบัง วิทยาเขตชุมพร ได้จัดทำ “ข้อเสนอแนวทางของ
การเรียนการสอนสาระวิชาวิทยาศาสตร์ในฐานะวิชาการศึกษาทั่วไปในระดับปริญญาตรีของมหาวิทยาลัยไทย”
ขึ้น ซึ่งเป็นส่วนประกอบหนึ่งในสามข้อของวัตถุประสงค์การวิจัยในครั้งนี้

โครงการวิจัยฯ ได้พิจารณาแล้วเห็นว่า ท่านเป็นผู้ที่มีความรู้ความสามารถ จึงใคร่ขอเรียน
เชิญท่านเป็นผู้เชี่ยวชาญเพื่อตรวจสอบ “ข้อเสนอแนวทางของการเรียนการสอนสาระวิชาวิทยาศาสตร์ฯ” ดัง
เอกสารที่แนบมาพร้อมหนังสือนี้ และโปรดกรุณาส่งคืน “แบบบันทึกการตรวจสอบข้อเสนอแนวทาง” ที่
ท่านได้ให้ความอนุเคราะห์ในทางวิชาการด้วยการตรวจสอบและให้ความคิดเห็นเรียบร้อยแล้ว ก่อนวันจันทร์
ที่ 10 มิถุนายน 2556 นี้ หรือโดยเร็วที่สุดเท่าที่ท่านจะให้ความกรุณาได้

จึงเรียนมาเพื่อโปรดพิจารณาให้ความอนุเคราะห์ โครงการฯ หวังเป็นอย่างยิ่งว่าจะได้รับความ
อนุเคราะห์จากท่านด้วยดี และขอขอบคุณล่วงหน้ามา ณ โอกาสนี้

(อาจารย์ ดร. ไพบูลย์ โพธิ์หวังประสิทธิ์)
หัวหน้าโครงการวิจัยฯ

โครงการวิจัยเรื่อง “เนื้อหา ผลของการพัฒนาผู้เรียน และข้อเสนอแนวทาง
ของการเรียนการสอนสาระวิชาประวัติศาสตร์ในฐานะวิชาการศึกษาทั่วไป
ในระดับปริญญาตรีของมหาวิทยาลัยไทย”
สถาบันเทคโนโลยีพระจอมเกล้าเจ้าคุณทหารลาดกระบัง วิทยาเขตชุมพร
ตำบลชุมโค อำเภอปะทิว จังหวัดชุมพร 86160

วันที่ 24 พฤษภาคม 2556

เรื่อง ขอเรียนเชิญเป็นผู้เชี่ยวชาญเพื่อตรวจสอบข้อเสนอแนวทางของการเรียนการสอนสาระวิชา
ประวัติศาสตร์ในฐานะวิชาการศึกษาทั่วไปในระดับปริญญาตรีของมหาวิทยาลัยไทย

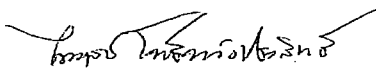
เรียน ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.วัชรินทร์ อินทพรหม

สิ่งที่ส่งมาด้วย 1. ข้อเสนอแนวทางของการเรียนการสอนสาระวิชาประวัติศาสตร์ในฐานะวิชาการศึกษาทั่วไปฯ
2. ซองเปล่าคิดแสดมปีเพื่อการส่งคืนแบบบันทึกการตรวจสอบข้อเสนอแนวทางฯ

ด้วย โครงการวิจัย “เรื่องเนื้อหา ผลของการพัฒนาผู้เรียน และข้อเสนอแนวทางของการเรียน
การสอนสาระวิชาประวัติศาสตร์ในฐานะวิชาการศึกษาทั่วไปในระดับปริญญาตรีของมหาวิทยาลัยไทย” แห่ง
สถาบันเทคโนโลยีพระจอมเกล้าเจ้าคุณทหารลาดกระบัง วิทยาเขตชุมพร ได้จัดทำ “ข้อเสนอแนวทางของ
การเรียนการสอนสาระวิชาประวัติศาสตร์ในฐานะวิชาการศึกษาทั่วไปในระดับปริญญาตรีของมหาวิทยาลัยไทย”
ขึ้น ซึ่งเป็นส่วนประกอบหนึ่งในสามข้อของวัตถุประสงค์การวิจัยในครั้งนี้

โครงการวิจัยฯ ได้พิจารณาแล้วเห็นว่า ท่านเป็นผู้ที่มีความรู้ความสามารถ จึงใคร่ขอเรียน
เชิญท่านเป็นผู้เชี่ยวชาญเพื่อตรวจสอบ “ข้อเสนอแนวทางของการเรียนการสอนสาระวิชาประวัติศาสตร์ฯ” ดัง
เอกสารที่แนบมาพร้อมหนังสือนี้ และโปรดกรุณาส่งคืน “แบบบันทึกการตรวจสอบข้อเสนอแนวทาง” ที่
ท่านได้ให้ความอนุเคราะห์ในทางวิชาการด้วยการตรวจสอบและให้ความคิดเห็นเรียบร้อยแล้ว ก่อนวันจันทร์
ที่ 10 มิถุนายน 2556 นี้ หรือ โดยเร็วที่สุดเท่าที่ท่านจะให้ความกรุณาได้

จึงเรียนมาเพื่อโปรดพิจารณาให้ความอนุเคราะห์ โครงการฯ หวังเป็นอย่างยิ่งว่าจะได้รับ
ความอนุเคราะห์จากท่านด้วยดี และขอขอบคุณล่วงหน้ามา ณ โอกาสนี้

(อาจารย์ ดร. ไพบุลย์ โพธิ์หวังประสิทธิ์)

หัวหน้าโครงการวิจัยฯ

โครงการวิจัยเรื่อง “เนื้อหา ผลของการพัฒนาผู้เรียน และข้อเสนอแนะทาง
ของการเรียนการสอนสาระวิชาประวัติศาสตร์ในฐานะวิชาการศึกษาทั่วไป
ในระดับปริญญาตรีของมหาวิทยาลัยไทย”
สถาบันเทคโนโลยีพระจอมเกล้าเจ้าคุณทหารลาดกระบัง วิทยาเขตชุมพร
ตำบลชุมโค อำเภอปะทิว จังหวัดชุมพร 86160

วันที่ 24 พฤษภาคม 2556

เรื่อง ขอเรียนเชิญเป็นผู้เชี่ยวชาญเพื่อตรวจสอบข้อเสนอแนะทางของการเรียนการสอนสาระวิชา
รัฐศาสตร์ในฐานะวิชาการศึกษาทั่วไปในระดับปริญญาตรีของมหาวิทยาลัยไทย

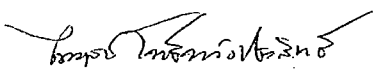
เรียน ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.วรัศนี ปทุมเจริญวัฒนา

สิ่งที่ส่งมาด้วย 1. ข้อเสนอแนะทางของการเรียนการสอนสาระวิชาประวัติศาสตร์ในฐานะวิชาการศึกษาทั่วไปฯ
2. ซองเปล่าคิดแสดมปีเพื่อการส่งคืนแบบบันทึกการตรวจสอบข้อเสนอแนะทางฯ

ด้วย โครงการวิจัย “เรื่องเนื้อหา ผลของการพัฒนาผู้เรียน และข้อเสนอแนะทางของการเรียน
การสอนสาระวิชาประวัติศาสตร์ในฐานะวิชาการศึกษาทั่วไปในระดับปริญญาตรีของมหาวิทยาลัยไทย” แห่ง
สถาบันเทคโนโลยีพระจอมเกล้าเจ้าคุณทหารลาดกระบัง วิทยาเขตชุมพร ได้จัดทำ “ข้อเสนอแนะทางของ
การเรียนการสอนสาระวิชาประวัติศาสตร์ในฐานะวิชาการศึกษาทั่วไปในระดับปริญญาตรีของมหาวิทยาลัยไทย”
ขึ้น ซึ่งเป็นส่วนประกอบหนึ่งในสามข้อของวัตถุประสงค์การวิจัยในครั้งนี้

โครงการวิจัยฯ ได้พิจารณาแล้วเห็นว่า ท่านเป็นผู้ที่มีความรู้ความสามารถ จึงใคร่ขอเรียน
เชิญท่านเป็นผู้เชี่ยวชาญเพื่อตรวจสอบ “ข้อเสนอแนะทางของการเรียนการสอนสาระวิชาประวัติศาสตร์ฯ” ดัง
เอกสารที่แนบมาพร้อมหนังสือนี้ และโปรดกรุณาส่งคืน “แบบบันทึกการตรวจสอบข้อเสนอแนะทาง” ที่
ท่านได้ให้ความอนุเคราะห์ในทางวิชาการด้วยการตรวจสอบและให้ความคิดเห็นเรียบร้อยแล้ว ก่อนวันจันทร์
ที่ 10 มิถุนายน 2556 นี้ หรือ โดยเร็วที่สุดเท่าที่ท่านจะให้ความกรุณาได้

จึงเรียนมาเพื่อโปรดพิจารณาให้ความอนุเคราะห์ โครงการฯ หวังเป็นอย่างยิ่งว่าจะได้รับความ
อนุเคราะห์จากท่านด้วยดี และขอขอบคุณล่วงหน้ามา ณ โอกาสนี้

(อาจารย์ ดร.ไพบูลย์ โพธิ์หวังประสิทธิ์)
หัวหน้าโครงการวิจัยฯ

โครงการวิจัยเรื่อง “เนื้อหา ผลของการพัฒนาผู้เรียน และข้อเสนอแนวทาง
ของการเรียนการสอนสาระวิชาประวัติศาสตร์ในฐานะวิชาการศึกษาทั่วไป
ในระดับปริญญาตรีของมหาวิทยาลัยไทย”
สถาบันเทคโนโลยีพระจอมเกล้าเจ้าคุณทหารลาดกระบัง วิทยาเขตชุมพร
ตำบลชุมโค อำเภอปะทิว จังหวัดชุมพร 86160

วันที่ 24 พฤษภาคม 2556

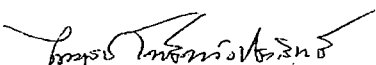
เรื่อง ขอเรียนเชิญเป็นผู้เชี่ยวชาญเพื่อตรวจสอบข้อเสนอแนวทางของการเรียนการสอนสาระวิชา
รัฐศาสตร์ในฐานะวิชาการศึกษาทั่วไปในระดับปริญญาตรีของมหาวิทยาลัยไทย
เรียน อาจารย์ ดร.ศรัณย์ สุตใจ

สิ่งที่ส่งมาด้วย 1. ข้อเสนอแนวทางของการเรียนการสอนสาระวิชาประวัติศาสตร์ในฐานะวิชาการศึกษาทั่วไป
2. ซองเปล่าคิดแสดมปีเพื่อการส่งคืนแบบบันทึกการตรวจสอบข้อเสนอแนวทางฯ

ด้วย โครงการวิจัย “เรื่องเนื้อหา ผลของการพัฒนาผู้เรียน และข้อเสนอแนวทางของการเรียน
การสอนสาระวิชาประวัติศาสตร์ในฐานะวิชาการศึกษาทั่วไปในระดับปริญญาตรีของมหาวิทยาลัยไทย” แห่ง
สถาบันเทคโนโลยีพระจอมเกล้าเจ้าคุณทหารลาดกระบัง วิทยาเขตชุมพร ได้จัดทำ “ข้อเสนอแนวทางของ
การเรียนการสอนสาระวิชาประวัติศาสตร์ในฐานะวิชาการศึกษาทั่วไปในระดับปริญญาตรีของมหาวิทยาลัยไทย”
ขึ้น ซึ่งเป็นส่วนประกอบหนึ่งในสามข้อของวัตถุประสงค์การวิจัยในครั้งนี้

โครงการวิจัยฯ ได้พิจารณาแล้วเห็นว่า ท่านเป็นผู้ที่มีความรู้ความสามารถ จึงใคร่ขอเรียน
เชิญท่านเป็นผู้เชี่ยวชาญเพื่อตรวจสอบ “ข้อเสนอแนวทางของการเรียนการสอนสาระวิชาประวัติศาสตร์ฯ” ดัง
เอกสารที่แนบมาพร้อมหนังสือนี้ และโปรดกรุณาส่งคืน “แบบบันทึกการตรวจสอบข้อเสนอแนวทาง” ที่
ท่านได้ให้ความอนุเคราะห์ในทางวิชาการด้วยการตรวจสอบและให้ความคิดเห็นเรียบร้อยแล้ว ก่อนวันจันทร์
ที่ 10 มิถุนายน 2556 นี้ หรือโดยเร็วที่สุดเท่าที่ท่านจะให้ความกรุณาได้

จึงเรียนมาเพื่อโปรดพิจารณาให้ความอนุเคราะห์ โครงการฯ หวังเป็นอย่างยิ่งว่าจะได้รับ
ความอนุเคราะห์จากท่านด้วยดี และขอขอบคุณล่วงหน้ามา ณ โอกาสนี้

(อาจารย์ ดร.ไพบูลย์ โพธิ์หวังประสิทธิ์)
หัวหน้าโครงการวิจัยฯ

โครงการวิจัยเรื่อง “เนื้อหา ผลของการพัฒนาผู้เรียน และข้อเสนอแนะทาง
ของการเรียนการสอนสาระวิชาประวัติศาสตร์ในฐานะวิชาการศึกษาทั่วไป
ในระดับปริญญาตรีของมหาวิทยาลัยไทย”
สถาบันเทคโนโลยีพระจอมเกล้าเจ้าคุณทหารลาดกระบัง วิทยาเขตชุมพร
ตำบลชุมโค อำเภอปะทิว จังหวัดชุมพร 86160

วันที่ 24 พฤษภาคม 2556

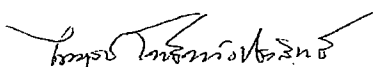
เรื่อง ขอเรียนเชิญเป็นผู้เชี่ยวชาญเพื่อตรวจสอบข้อเสนอแนะทางของการเรียนการสอนสาระวิชา
ประวัติศาสตร์ในฐานะวิชาการศึกษาทั่วไปในระดับปริญญาตรีของมหาวิทยาลัยไทย
เรียน อาจารย์ ดร.ปาน กิมปี

สิ่งที่ส่งมาด้วย 1. ข้อเสนอแนะทางของการเรียนการสอนสาระวิชาประวัติศาสตร์ในฐานะวิชาการศึกษาทั่วไป
2. ซองเปล่าติดแสตมป์เพื่อการส่งคืนแบบบันทึกการตรวจสอบข้อเสนอแนะทางฯ

ด้วย โครงการวิจัย “เรื่องเนื้อหา ผลของการพัฒนาผู้เรียน และข้อเสนอแนะทางของการเรียน
การสอนสาระวิชาประวัติศาสตร์ในฐานะวิชาการศึกษาทั่วไปในระดับปริญญาตรีของมหาวิทยาลัยไทย” แห่ง
สถาบันเทคโนโลยีพระจอมเกล้าเจ้าคุณทหารลาดกระบัง วิทยาเขตชุมพร ได้จัดทำ “ข้อเสนอแนะทางของ
การเรียนการสอนสาระวิชาประวัติศาสตร์ในฐานะวิชาการศึกษาทั่วไปในระดับปริญญาตรีของมหาวิทยาลัยไทย”
ขึ้น ซึ่งเป็นส่วนประกอบหนึ่งในสามข้อของวัตถุประสงค์การวิจัยในครั้งนี้

โครงการวิจัยฯ ได้พิจารณาแล้วเห็นว่า ท่านเป็นผู้ที่มีความรู้ความสามารถ จึงใคร่ขอเรียน
เชิญท่านเป็นผู้เชี่ยวชาญเพื่อตรวจสอบ “ข้อเสนอแนะทางของการเรียนการสอนสาระวิชาประวัติศาสตร์ฯ” ดัง
เอกสารที่แนบมาพร้อมหนังสือนี้ และโปรดกรุณาส่งคืน “แบบบันทึกการตรวจสอบข้อเสนอแนะทาง” ที่
ท่านได้ให้ความอนุเคราะห์ในทางวิชาการด้วยการตรวจสอบและให้ความคิดเห็นเรียบร้อยแล้ว ก่อนวันจันทร์
ที่ 10 มิถุนายน 2556 นี้ หรือ โดยเร็วที่สุดเท่าที่ท่านจะให้ความกรุณาได้

จึงเรียนมาเพื่อโปรดพิจารณาให้ความอนุเคราะห์ โครงการฯ หวังเป็นอย่างยิ่งว่าจะได้รับความ
อนุเคราะห์จากท่านด้วยดี และขอขอบคุณล่วงหน้ามา ณ โอกาสนี้

(อาจารย์ ดร. ไพบูลย์ โพธิ์หวังประสิทธิ์)
หัวหน้าโครงการวิจัยฯ

ภาคผนวก ข
ข้อเสนอแนวทางของการเรียนการสอนสาระวิชารัฐศาสตร์ในฐานะวิชาการศึกษาทั่วไปในระดับปริญญาตรี
ของมหาวิทยาลัยไทย และแบบบันทึกการตรวจสอบฯ โดยผู้เชี่ยวชาญ

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า
ไม่ว่ากรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

อรัญญบท

ชื่อโครงการวิจัย “เนื้อหา ผลของการพัฒนาผู้เรียน และข้อเสนอแนวทางของการเรียนการสอนสาระ
วิชารัฐศาสตร์ในฐานะวิชาการศึกษาทั่วไปในระดับปริญญาตรีของมหาวิทยาลัยไทย

(Contents, Results of the Learners' Development and Suggestions on the Learning and Teaching of
Political Sciences as the General Education on the Bachelor Degree of Thai Universities)

วัตถุประสงค์ของโครงการวิจัย

- 1) เพื่อสำรวจเนื้อหาของการเรียนการสอนสาระวิชารัฐศาสตร์ในฐานะวิชาการศึกษาทั่วไปในระดับปริญญาตรีของมหาวิทยาลัยไทย
- 2) เพื่อศึกษาผลของการพัฒนาผู้เรียนในสาระวิชารัฐศาสตร์ ตามเกณฑ์เป้าหมายของกรอบมาตรฐานคุณวุฒิระดับอุดมศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. 2552 กับกรณีศึกษาใน สจล.วิทยาเขตชุมพร
- 3) เพื่อนำเสนอแนวทางของการเรียนการสอนสาระวิชารัฐศาสตร์ในฐานะวิชาการศึกษาทั่วไปในระดับปริญญาตรีของมหาวิทยาลัยไทย

ข้อมูลเกี่ยวข้องที่สำคัญ : มาตรฐานผลการเรียนรู้ในแต่ละด้านของคุณวุฒิระดับปริญญาตรี (ระดับที่ 2)

ผลของการเรียนรู้ของผู้เรียนในระดับปริญญาตรีตามกรอบมาตรฐานคุณวุฒิทั้ง 5 ด้าน มีรายละเอียดดังต่อไปนี้ คือ

1) มาตรฐานด้านคุณธรรมและจริยธรรม กล่าวคือ ผู้เรียนจะต้องสามารถจัดการปัญหาทางคุณธรรม จริยธรรม และวิชาชีพ โดยใช้ดุลยพินิจทางค่านิยม ความรู้สึกรู้สีกของผู้อื่น ค่านิยมพื้นฐาน และจรรยาบรรณวิชาชีพ มีการแสดงออกซึ่งพฤติกรรมทางด้านคุณธรรมและจริยธรรม อาทิเช่น มีวินัย มีความรับผิดชอบ ซื่อสัตย์สุจริต เสียสละ เป็นแบบอย่างที่ดี เข้าใจผู้อื่น และเข้าใจโลก เป็นต้น

2) มาตรฐานด้านความรู้ กล่าวคือ ผู้เรียนจะต้องมีองค์ความรู้ในสาขาวิชาอย่างกว้างขวางและเป็นระบบ ตระหนักสู่หลักการและทฤษฎีในองค์ความรู้ที่เกี่ยวข้อง สำหรับหลักสูตรวิชาชีพ จะต้องมีความเข้าใจเกี่ยวกับความก้าวหน้าของความรู้เฉพาะด้านในสาขาวิชา และตระหนักถึงงานวิจัยในปัจจุบันที่เกี่ยวข้องกับการแก้ปัญหาและการต่อยอดองค์ความรู้ สำหรับหลักสูตรวิชาชีพที่เน้นการปฏิบัติ จะต้องตระหนักในธรรมเนียมปฏิบัติ กฎระเบียบ ข้อบังคับ ที่เปลี่ยนแปลงไปตามสถานการณ์

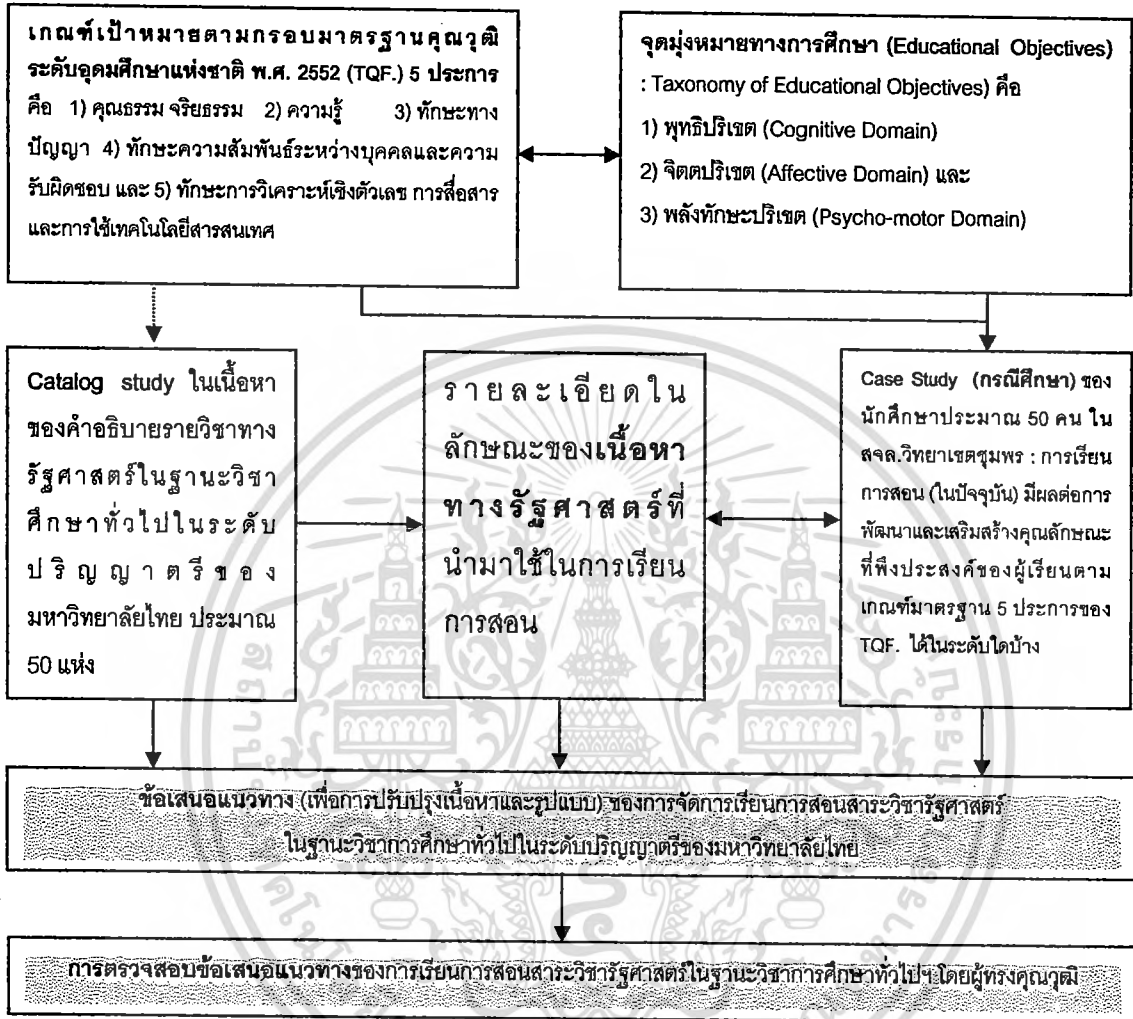
3) มาตรฐานด้านทักษะทางปัญญา กล่าวคือ ผู้เรียนจะต้องสามารถค้นหาข้อเท็จจริง ทำความเข้าใจ และสามารถประเมินข้อมูลแนวคิดและหลักฐานใหม่ๆ จากแหล่งข้อมูลที่หลากหลาย และใช้ข้อมูลที่ได้ใน

การแก้ไขปัญหาและงานอื่นๆ ด้วยตนเอง สามารถศึกษาปัญหาที่ค่อนข้างซับซ้อนและเสนอแนะแนวทางในการแก้ไขได้อย่างสร้างสรรค์โดยคำนึงถึงความรู้ทางภาคทฤษฎี ประสบการณ์ทางภาคปฏิบัติ และผลกระทบจากการตัดสินใจ สามารถใช้ทักษะและความเข้าใจอันถ่องแท้ในเนื้อหาสาระทางวิชาการและวิชาชีพ สำหรับหลักสูตรวิชาชีพ นักศึกษาต้องสามารถใช้วิธีการปฏิบัติงานประจำและหาแนวทางใหม่ในการแก้ไขปัญหาได้อย่างเหมาะสม

4) มาตรฐานด้านทักษะความสัมพันธ์ระหว่างบุคคลและความรับผิดชอบ กล่าวคือ ผู้เรียนจะต้องมีส่วนช่วยและเอื้อต่อการแก้ปัญหาในกลุ่มได้อย่างสร้างสรรค์ ไม่ว่าจะเป็นผู้นำหรือสมาชิกของกลุ่ม สามารถแสดงออกซึ่งภาวะผู้นำในสถานการณ์ที่ไม่ชัดเจนและต้องใช้นวัตกรรมใหม่ๆ ในการแก้ปัญหา มีความคิดริเริ่มในการวิเคราะห์ปัญหาได้อย่างเหมาะสมบนพื้นฐานของตนเองและของกลุ่ม รับผิดชอบในการเรียนรู้อย่างต่อเนื่อง รวมทั้งพัฒนาตนเองและอาชีพ

5) มาตรฐานด้านทักษะการวิเคราะห์เชิงตัวเลข การสื่อสาร และการใช้เทคโนโลยีสารสนเทศ กล่าวคือ ผู้เรียนจะต้องสามารถศึกษาและทำความเข้าใจในประเด็นปัญหา สามารถเลือกและประยุกต์ใช้เทคนิคทางสถิติหรือคณิตศาสตร์ที่เกี่ยวข้องอย่างเหมาะสมในการศึกษาค้นคว้าและเสนอแนะแนวทางในการแก้ไขปัญหา ใช้เทคโนโลยีสารสนเทศในการเก็บรวบรวมข้อมูล ประมวลผล แปลความหมาย และนำเสนอข้อมูลสารสนเทศอย่างสม่ำเสมอ สามารถสื่อสารได้อย่างมีประสิทธิภาพทั้งในการพูด การเขียน สามารถเลือกรูปแบบของการนำเสนอที่เหมาะสมสำหรับกลุ่มบุคคลที่แตกต่างกันได้

กรอบความคิดในการวิจัย

ผลของการศึกษาในเบื้องต้น

จากการศึกษาเกี่ยวกับกรณีศึกษา คือ นักศึกษาจำนวน 57 คน ใน สจล.วิทยาเขตชุมพร ที่ลงทะเบียนเรียนในรายวิชาการปกครองท้องถิ่นไทย ในภาคการศึกษาที่ 1/2555 ซึ่งใช้วิธีการเปรียบเทียบผลของการทดสอบก่อนเรียนและทดสอบหลังเรียน ด้วยเครื่องมือ คือ “แบบวัดคุณสมบัติของผู้เรียนตามเกณฑ์เป้าหมายของกรอบมาตรฐานคุณวุฒิระดับอุดมศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. 2552” พบว่า การจัดการเรียนการสอนสามารถทำให้ผู้เรียนมีระดับของการพัฒนา “เพิ่มมากขึ้น” ใน 4 มาตรฐาน คือ ด้านคุณธรรมจริยธรรม ด้านความรู้ ด้านทักษะความสัมพันธ์ระหว่างบุคคลและความรับผิดชอบ และด้านกรวิเคราะห์เชิงตัวเลข การสื่อสาร และ

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้าไม่ว่ากรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

เทคโนโลยีสารสนเทศ โดยยกเว้นเฉพาะมาตรฐานด้านทักษะทางปัญญาเพียงด้านเดียวเท่านั้น ที่ผู้เรียนมีระดับการพัฒนา “เท่าเดิม” ดังข้อมูลในตาราง

มาตรฐาน	สอบก่อน			สอบหลัง			ผลของการพัฒนาผู้เรียน
	ค่าเฉลี่ย	ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน	ความหมาย	ค่าเฉลี่ย	ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน	ความหมาย	
ด้านคุณธรรม จริยธรรม (10ข้อ)	3.83	0.36	มาก	4.09	0.38	มาก	เพิ่มมากขึ้น
ด้านความรู้ (10ข้อ)	3.59	0.51	มาก	3.65	0.44	มาก	เพิ่มมากขึ้น
ด้านทักษะทางปัญญา (12ข้อ)	3.57	0.52	มาก	3.57	0.45	มาก	เท่าเดิม
ด้านทักษะความสัมพันธ์ระหว่างบุคคลและความรับผิดชอบ (12ข้อ)	4.06	0.47	มาก	4.10	0.40	มาก	เพิ่มมากขึ้น
ด้านการวิเคราะห์เชิงตัวเลข การสื่อสาร และเทคโนโลยีสารสนเทศ (8ข้อ)	3.54	0.53	มาก	3.56	0.46	มาก	เพิ่มมากขึ้น
ค่าเฉลี่ยโดยรวม	3.72	0.52	มาก	3.79	0.49	มาก	เพิ่มมากขึ้น

หมายเหตุ จำนวนของข้อคำถามที่ไม่เท่ากันในแต่ละมาตรฐาน ได้มีการถ่วงน้ำหนักในการคำนวณเรียบร้อยแล้ว

ดังนั้น “ข้อเสนอแนะทางของการจัดการเรียนการสอนสาระวิชาวิทยาศาสตร์ในฐานะวิชาการศึกษาทั่วไปในระดับปริญญาตรีของมหาวิทยาลัยไทย” ดังที่จะได้นำเสนอต่อไปนี้ จึงได้ให้ความสำคัญกับ “มาตรฐานด้านทักษะทางปัญญา” เป็นกรณีพิเศษ

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่ากรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

**ข้อเสนอแนะทางของการเรียนการสอนสาระวิชารัฐศาสตร์
ในฐานะวิชาการศึกษาทั่วไปในระดับปริญญาตรีของมหาวิทยาลัยไทย
(เพื่อขอความอนุเคราะห์ผู้เชี่ยวชาญไปรศพิจารณาให้ความคิดเห็น)**

ประการที่ 1 ด้านเนื้อหาของคำอธิบายรายวิชา

เนื้อหาของคำอธิบายรายวิชาในเอกสารหลักสูตร (มคอ. 2) ประกอบไปด้วย 2 ลักษณะ คือ

- 1) เนื้อหาของรายวิชาทางรัฐศาสตร์โดยตรง อาทิ รัฐศาสตร์เบื้องต้น การเมืองการปกครองไทย สิทธิพื้นฐานและประชาสังคม ระบบการเมือง ในเอเชียอาคเนย์ การปกครองท้องถิ่นไทย เป็นต้น
- 2) เนื้อหาของสาขาวิชารัฐศาสตร์ที่ถูกบูรณาการไว้ในรายวิชาบูรณาการ อาทิ การเมืองเศรษฐกิจ และสังคม สังคมศาสตร์บูรณาการ วัฒนธรรมแห่งการดำรงชีวิต เป็นต้น

อย่างไรก็ดี วิชาการศึกษาทั่วไปในระดับปริญญาตรีของมหาวิทยาลัยไทย ควรจะได้กล่าวถึงเนื้อหาของสาขาวิชารัฐศาสตร์ ในเรื่องหน้าที่พลเมืองในระบบประชาธิปไตยและเรื่องประชาคมอาเซียน รวมทั้งเนื้อหาดังกล่าวจะต้องมีคุณลักษณะที่สำคัญ คือ เป็นพื้นฐานเพื่อการต่อยอดองค์ความรู้ด้วยตนเองต่อไปตามความสนใจเฉพาะบุคคลได้

โดยเนื้อหาของคำอธิบายรายวิชา อาจปรับเปลี่ยนให้แสดงเค้าโครงของรูปแบบการจัดการเรียนการสอนร่วมด้วยก็ได้ อาทิ รายวิชาการปกครองท้องถิ่นไทย ดังที่ได้แสดงไว้ด้านล่างนี้ หรือรูปแบบการจัดการเรียนการสอนดังกล่าว จะนำไปประนุไว้ในเอกสาร มคอ. 3 ก็ได้

หลักการทั่วไปในการจัดการปกครองประเทศ
หลักและแนวความคิดในการปกครองท้องถิ่น
ประวัติการปกครองท้องถิ่นไทย การปกครอง
ท้องถิ่นของไทยในปัจจุบัน องค์การและ
กระบวนการปกครองท้องถิ่น ปัญหาและอุปสรรค
ต่างๆ ของการปกครองท้องถิ่นไทย รวมทั้งแนวโน้ม
การพัฒนาและปรับปรุงการปกครองท้องถิ่นไทย

หลักการทั่วไปในการจัดการปกครองประเทศ หลักและ
แนวความคิดในการปกครองท้องถิ่น ประวัติการปกครองท้องถิ่น
ไทย การปกครองท้องถิ่นของไทยในปัจจุบัน องค์การและ
กระบวนการปกครองท้องถิ่น ปัญหาและอุปสรรคต่างๆ ของการ
ปกครองท้องถิ่นไทย รวมทั้งแนวโน้มการพัฒนาและปรับปรุงการ
ปกครองท้องถิ่นไทย โดยศึกษาด้วยวิธีการค้นคว้า จากนั้นจึงนำ
ข้อมูลที่ได้รับมาวิเคราะห์ สังเคราะห์ และนำผลที่ได้จากการ
สังเคราะห์มาอภิปรายร่วมกันในชั้นเรียน เพื่อให้เกิดความรู้ความ
เข้าใจ ทักษะคิดที่ตระหนักในความเป็นพลเมืองดี และนำไปสู่การ
ปฏิบัติที่ถูกต้องและเหมาะสมในฐานะของสมาชิกของหน่วยการ
ปกครองท้องถิ่นไทย รวมทั้งสมาชิกในระบบการเมืองการปกครอง
แบบประชาธิปไตยอันมีพระมหากษัตริย์ทรงเป็นประมุขของประเทศ

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า
ไม่ว่ากรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

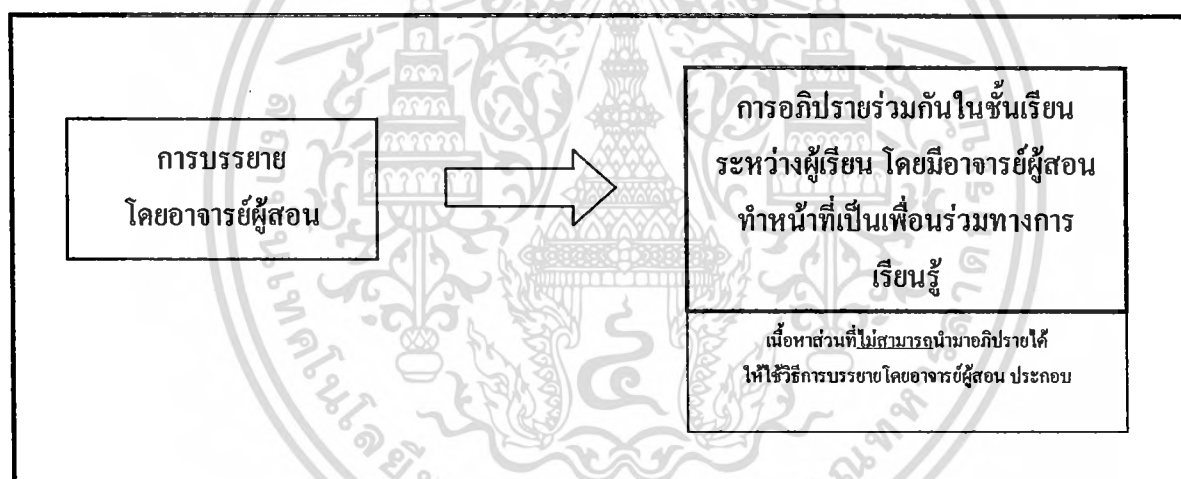
ประการที่ 2 ด้านรูปแบบของการจัดการเรียนการสอน

1) เป้าหมาย

เป้าหมาย คือ การพัฒนาให้ผู้เรียนมีคุณลักษณะตามมาตรฐานผลการเรียนรู้ในแต่ละด้านของคุณวุฒิระดับปริญญาตรี (ระดับที่ 2) ซึ่งประกอบไปด้วย 5 ด้าน คือ ด้านคุณธรรมจริยธรรม ด้านความรู้ ด้านทักษะทางปัญญา ด้านทักษะความสัมพันธ์ระหว่างบุคคลและความรับผิดชอบ และด้านทักษะการวิเคราะห์เชิงตัวเลข การสื่อสาร และการใช้เทคโนโลยีสารสนเทศ ดังกล่าวแล้วข้างต้น

2) รูปแบบของการจัดการเรียนการสอน

รูปแบบของการจัดการเรียนการสอน จะต้องปรับเปลี่ยนจากการบรรยายของอาจารย์ผู้สอนไปสู่การอภิปรายร่วมกันเป็นหลัก โดยมีอาจารย์ผู้สอนทำหน้าที่เป็นเพื่อนร่วมทางการเรียนรู้ (Facilitator) ด้วยโมเดลการสอนแบบ IPO12 อันประกอบไปด้วย 12 ขั้นตอน

ปัจจัยนำเข้า (Input)	
การมอบหมายงาน *	ปฏิบัติการค้นคว้า **
ขั้นตอนที่ 1	ขั้นตอนที่ 2
	ขั้นตอนที่ 3
	ขั้นตอนที่ 4
	ขั้นตอนที่ 5 และขั้นตอนที่ 6

กระบวนการ (Process)
การเรียนรู้ ***
ขั้นตอนที่ 7
ขั้นตอนที่ 8 และขั้นตอนที่ 9
ขั้นตอนที่ 10

ผลลัพธ์ (Output)
การพัฒนา
ขั้นตอนที่ 11
ขั้นตอนที่ 12 ****

* การมอบหมายงาน ทำก่อนการเรียนการสอนในคาบเรียนครั้งต่อมา 1 สัปดาห์

** ปฏิบัติการค้นคว้ากระทำภายใน 1 สัปดาห์ก่อนการเรียนรู้อันจริงเรียน

*** การเรียนรู้ ตามหัวข้อการเรียนรู้ประจำสัปดาห์ซึ่งถูกระบุไว้ในแผนการสอน

**** การอภิปราย ส่วนหนึ่งจะทำในคาบเรียนหัวข้อประจำสัปดาห์นั้น และอีกส่วนหนึ่งจะทำในคาบเรียนครั้งที่ 15 (ครั้งสุดท้าย)

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่ากรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

คำอธิบายประกอบโมเดลการสอนแบบ IPO 12

ขั้นตอนที่ 1 ผู้เรียนและอาจารย์ผู้สอนร่วมกันตั้งคำถาม (ประเด็น) ที่เกี่ยวกับหัวข้อการเรียนรู้ประจำสัปดาห์ซึ่งถูกระบุไว้ในแผนการสอน

ขั้นตอนที่ 2 ผู้เรียนค้นคว้าหาข้อมูลข่าวสารเกี่ยวกับคำถามในขั้นตอนที่ 1 จากหนังสือพิมพ์รายวัน/รายสัปดาห์ วารสาร ระบบอินเทอร์เน็ต เอกสารประกอบการบรรยาย หรือสื่อสารสนเทศอื่นๆ

ขั้นตอนที่ 3 ผู้เรียนวิเคราะห์ข้อมูลข่าวสารที่ได้รับมาจากในขั้นตอนที่ 2 ว่ามีความน่าเชื่อถือหรือไม่ ส่วนใดเป็นข้อเท็จจริงและส่วนใดเป็นความคิดเห็น จากนั้นจึงวิเคราะห์ข้อมูลข่าวสารนั้น ว่าคำตอบ (หรือประเด็นสมมุติฐาน) น่าจะมีอะไรบ้าง

ขั้นตอนที่ 4 ผู้เรียนสังเคราะห์คำตอบต่างๆ ของปัญหาที่ค้นพบ ว่าเกี่ยวข้องกับอะไรบ้าง และมีความสัมพันธ์กันอย่างไร รวมทั้งมีความเกี่ยวข้องกับการดำเนินชีวิตประจำวันและชีวิตแห่งการเป็นพลเมืองในสังคมการเมืองอย่างไร

ขั้นตอนที่ 5 ผู้เรียนพัฒนาสื่อประกอบการอภิปราย

ขั้นตอนที่ 6 ผู้เรียนปรับปรุงสื่อโดยขอรับคำแนะนำจากอาจารย์ผู้สอนซึ่งทำหน้าที่เป็นเพื่อนร่วมทางการเรียนรู้

ขั้นตอนที่ 7 ผู้เรียนนำผลที่ได้จากการสังเคราะห์มาอภิปรายร่วมกับเพื่อนๆ ในชั้นเรียน โดยใช้สื่อที่ถูกพัฒนาขึ้นประกอบ

ขั้นตอนที่ 8 และ ขั้นตอนที่ 9 (เกิดขึ้น ใกล้เคียงกัน) ผู้เรียนเกิดความรู้ความเข้าใจ ด้วยการตะล่อมกล่อมเกลาให้การอภิปรายเชื่อมโยงเข้าสู่เนื้อหาของหัวข้อการเรียนรู้ประจำสัปดาห์ โดยอาจารย์ผู้สอนซึ่งทำหน้าที่เป็นเพื่อนร่วมทางการเรียนรู้ และในขั้นตอนถัดมา ผู้เรียนเกิดทัศนคติที่ตระหนักในความเป็นพลเมืองดี

ขั้นตอนที่ 10 ผู้เรียนเกิดแนวทางแห่งการปฏิบัติ (หรือเกิดมโนธรรมสำนึก – รู้จักผู้ผิดและสามารถเลือกปฏิบัติในสิ่งที่ถูกต้องเหมาะสมได้)

ขั้นตอนที่ 11 ผู้เรียนสามารถนำไปปฏิบัติได้อย่างถูกต้องและเหมาะสมในชีวิตจริงทางการเมืองในระบอบประชาธิปไตย

ขั้นตอนที่ 12 ผู้เรียนนำเสนอตัวอย่างจากประสบการณ์ของตนเองที่เคยปฏิบัติ หรือหลักฐานจากการปฏิบัติจริงในภายหลัง (จากการเรียนในครั้งนี้) ของขั้นตอนที่ 11 จากนั้นจึงร่วมกันอภิปรายอีกครั้ง และสรุปผลการเรียนรู้และพัฒนาจากประสบการณ์หรือหลักฐานแห่งการปฏิบัตินั้น

แนวทางสำหรับการประเมินผลในเรื่องการบรรลุเป้าหมายด้านการพัฒนาคุณลักษณะของผู้เรียนตามมาตรฐานแต่ละด้าน มีดังต่อไปนี้ คือ

ด้านคุณธรรมจริยธรรม

- 1) สังเกตพฤติกรรม การเข้าชั้นเรียนอย่างสม่ำเสมอ
- 2) สังเกตพฤติกรรมความตระหนักรู้ในการเตรียมข้อมูลและสื่อประกอบการอภิปราย
- 3) มีการอ้างอิงถึงแหล่งของข้อมูลอย่างถูกต้องและครบถ้วน
- 4) ตรวจสอบการส่งงาน/ รายงานประจำภาคเรียน ที่ได้รับมอบหมายอย่างทันเวลาและครบถ้วน
- 5) สังเกตเนื้อหาของการอภิปรายในชั้นเรียนว่ามีการคำนึงถึงหลักคุณธรรมจริยธรรมหรือไม่ และมากน้อยเพียงใด

ด้านความรู้

- 1) การทดสอบย่อยในชั้นเรียน 2 ครั้ง (ในสัปดาห์ที่ 4 และสัปดาห์ที่ 8) การทดสอบกลางภาคเรียน และการทดสอบปลายภาคเรียน
- 2) สังเกตเนื้อหาของการอภิปรายในชั้นเรียนว่ามีความถูกต้องและเหมาะสมเพียงใด โดยพิจารณาจากหลักการของการเป็นพลเมืองดีในระบอบการเมืองการปกครองแบบประชาธิปไตยอันมีพระมหากษัตริย์เป็นประมุข
- 3) สังเกตพัฒนาการของระดับความรู้ของนักศึกษา

ด้านทักษะทางปัญญา

- 1) สังเกตการเตรียมข้อมูลและสื่อประกอบการอภิปรายว่า มีกระบวนการวางแผนและพัฒนาอย่างเป็นระบบหรือไม่
- 2) สังเกตเนื้อหาของการอภิปรายในชั้นเรียนว่า มีการวิเคราะห์ สังเคราะห์ และสรุปความอย่างเป็นเหตุเป็นผลหรือไม่ เพียงใด
- 3) วิเคราะห์จากเนื้อหาของการอภิปรายสรุปในชั้นเรียนว่า นักศึกษาสามารถนำสิ่งที่ได้รับจากการเรียนรู้และพัฒนาในชั้นเรียน ไปใช้ประโยชน์ในชีวิตประจำวันและชีวิตแห่งการเป็นพลเมืองในสังคมการเมืองได้มากน้อยเพียงใด

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่ากรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

ด้านทักษะความสัมพันธ์ระหว่างบุคคลและความรับผิดชอบ

- 1) สังเกตกระบวนการอภิปรายว่า นักศึกษามีการให้เกียรติซึ่งกันและกัน การเคารพความคิดเห็นของผู้อื่น โดยเฉพาะความคิดเห็นที่แตกต่างไปจากตนเอง และหลักการแห่งการปฏิบัติตามเสียงส่วนใหญ่ โดยไม่ละเมิดสิทธิของเสียงส่วนน้อยหรือไม่
- 2) สังเกตการเตรียมข้อมูลและสื่อประกอบการอภิปรายว่า นักศึกษาสามารถทำได้ทันเวลาหรือไม่
- 3) สังเกตกระบวนการทำงานในกรณีของการมอบหมายงานเป็นกลุ่ม

ด้านทักษะการวิเคราะห์เชิงตัวเลข การสื่อสาร และการใช้เทคโนโลยีสารสนเทศ

- 1) วิเคราะห์เนื้อหาของการอภิปรายที่เกี่ยวข้องกับข้อมูลข่าวสารหรือการวิเคราะห์เชิงตัวเลขว่ามีความถูกต้องหรือความเชื่อมั่นได้ในระดับใด
- 2) สังเกตการใช้ภาษาในการสื่อสาร ทั้งภาษาไทยในเนื้อหาของการอภิปราย (และภาษาอังกฤษในการกล่าวถึงคำศัพท์เฉพาะที่เกี่ยวข้อง) ว่ามีความถูกต้องหรือสามารถใช้ภาษาได้เหมาะสมเพียงใด
- 3) สังเกตการใช้เทคโนโลยีสารสนเทศประกอบการค้นคว้า การอภิปราย หรือการนำเสนอผลงาน

**แบบบันทึกการตรวจสอบข้อเสนอแนวทางของการเรียนการสอนสาระวิชารัฐศาสตร์
ในฐานะวิชาการศึกษาทั่วไปในระดับปริญญาตรีของมหาวิทยาลัยไทย**

1) ท่านมีความเชื่อมั่นว่า “ข้อเสนอแนวทางของการเรียนการสอนสาระวิชารัฐศาสตร์ในฐานะวิชาการศึกษาทั่วไปในระดับปริญญาตรีของมหาวิทยาลัยไทย” ดังที่นำเสนอข้างต้นนี้ สามารถพัฒนาผู้เรียนให้เกิดคุณลักษณะตามมาตรฐานในด้านต่างๆ ได้ในระดับใด

โปรดพิจารณาทำเครื่องหมายถูก ลงในช่องว่างตามความคิดเห็นของท่าน

มาตรฐาน	ระดับความเชื่อมั่น					หมายเหตุ
	มากที่สุด	มาก	ปานกลาง	น้อย	น้อยที่สุด	
1) ด้านคุณธรรม จริยธรรม						
2) ด้านความรู้						
3) ด้านทักษะทางปัญญา						
4) ด้านทักษะความสัมพันธ์ระหว่างบุคคลและความรับผิดชอบ						
5) ด้านทักษะการวิเคราะห์เชิงตัวเลข การสื่อสาร และการใช้เทคโนโลยีสารสนเทศ						
โดยภาพรวม						

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่ากรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

2) ท่านมีคำแนะนำเพิ่มเติม สำหรับการปรับปรุงข้อเสนอมๆ ดังกล่าวนี้อย่างไร

1) มาตรฐานด้านคุณธรรม จริยธรรม	
ท่านคิดว่าข้อเสนอมๆ ดังกล่าวนี้ มีข้อดี (จุดแข็ง) ต่อการพัฒนาคุณลักษณะของผู้เรียนด้านคุณธรรม จริยธรรม ได้อย่างไรบ้าง	
ท่านคิดว่าข้อเสนอมๆ ดังกล่าวนี้ มีข้อเสีย (จุดอ่อน) ต่อการพัฒนาคุณลักษณะของผู้เรียนด้านคุณธรรม จริยธรรม อย่างไรบ้าง	
แนวทางการปรับปรุง	

2) มาตรฐานด้านความรู้	
ท่านคิดว่าข้อเสนอมๆ ดังกล่าวนี้ มีข้อดี (จุดแข็ง) ต่อการพัฒนาคุณลักษณะของผู้เรียนด้านความรู้ ได้อย่างไรบ้าง	
ท่านคิดว่าข้อเสนอมๆ ดังกล่าวนี้ มีข้อเสีย (จุดอ่อน) ต่อการพัฒนาคุณลักษณะของผู้เรียนด้านความรู้ อย่างไรบ้าง	
แนวทางการปรับปรุง	

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่ากรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

3) มาตรฐานด้านทักษะทางปัญญา

ท่านคิดว่าข้อเสนอมๆ ดังกล่าวนี มีข้อดี (จุดแข็ง) ต่อการพัฒนาคุณลักษณะของผู้เรียนด้านทักษะทางปัญญา ได้อย่างไรบ้าง

ท่านคิดว่าข้อเสนอมๆ ดังกล่าวนี มีข้อเสีย (จุดอ่อน) ต่อการพัฒนาคุณลักษณะของผู้เรียนด้านทักษะทางปัญญา อย่างไรบ้าง

แนวทางการปรับปรุง

4) มาตรฐานด้านทักษะความสัมพันธ์ระหว่างบุคคลและความรับผิดชอบ

ท่านคิดว่าข้อเสนอมๆ ดังกล่าวนี มีข้อดี (จุดแข็ง) ต่อการพัฒนาคุณลักษณะของผู้เรียนด้านทักษะความสัมพันธ์ระหว่างบุคคลและความรับผิดชอบ ได้อย่างไรบ้าง

ท่านคิดว่าข้อเสนอมๆ ดังกล่าวนี มีข้อเสีย (จุดอ่อน) ต่อการพัฒนาคุณลักษณะของผู้เรียนด้านทักษะความสัมพันธ์ระหว่างบุคคลและความรับผิดชอบ อย่างไรบ้าง

แนวทางการปรับปรุง

5) มาตรฐานด้านทักษะการวิเคราะห์เชิงตัวเลข การสื่อสาร และเทคโนโลยีสารสนเทศ
ท่านคิดว่าข้อเสนอมนี้ มีข้อดี (จุดแข็ง) ต่อการพัฒนาคุณลักษณะของผู้เรียนด้านการวิเคราะห์เชิงตัวเลข การสื่อสาร และเทคโนโลยีสารสนเทศ ใค้อย่างไรบ้าง
ท่านคิดว่าข้อเสนอมนี้ มีข้อเสีย (จุดอ่อน) ต่อการพัฒนาคุณลักษณะของผู้เรียนด้านการวิเคราะห์เชิงตัวเลข การสื่อสาร และเทคโนโลยีสารสนเทศ อย่างไรบ้าง
แนวทางการปรับปรุง
ความคิดเห็นอื่นๆ ที่เกี่ยวข้อง

ขอกราบขอบพระคุณท่านผู้เชี่ยวชาญ

ที่ได้กรุณาให้ความอนุเคราะห์แสดงความคิดเห็นและให้คำแนะนำอันเป็นประโยชน์อย่างยิ่ง

ต่อการพัฒนาในทางวิชาการ ดังกล่าวข้างต้นนี้

(โปรดส่งคืนแบบบันทึกนี้ -- หน้า 10 ถึง 13 -- ลงในซองเปล่าติดแสตมป์ที่แนบมาพร้อมด้วยแล้ว)

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่ากรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

ภาคผนวก ข
แบบวัดคุณสมบัติของผู้เรียน
ตามเกณฑ์เป้าหมายของกรอบมาตรฐานคุณวุฒิระดับอุดมศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. 2552

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า
ไม่ว่ากรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

แบบวัดคุณสมบัติของผู้เรียน

ตามเกณฑ์เป้าหมายของกรอบมาตรฐานคุณวุฒิระดับอุดมศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. 2552

คำแนะนำ

โปรดทำเครื่องหมาย ✓ ลงในช่องที่กำหนดให้ตามความเป็นจริงของนักศึกษา เนื่องจากข้อมูลดังกล่าว จะเป็นประโยชน์อย่างยิ่งต่อการพัฒนาทางด้านการจัดการศึกษาในหมวดวิชาศึกษาทั่วไป โดยเฉพาะการปรับปรุงการจัดการเรียนการสอนในเนื้อหาสาระวิชาสาขารัฐศาสตร์ ผู้วิจัยขอยืนยันว่าข้อมูลของนักศึกษาแต่ละคนจะถือเป็นความลับ โดยผลของการศึกษาวิจัยจะแสดงในภาพรวมเท่านั้น และจะไม่มีผลกระทบต่อนักศึกษาแต่ประการใด

ตอนที่ 1 ข้อมูลโดยทั่วไปของผู้ตอบแบบวัดคุณสมบัติของผู้เรียน

- 1) เพศ () ชาย () หญิง
- 2) ชั้นปี () 1 () 2 () 3 () 4 () อื่นๆ
- 3) สาขาวิชา () พืชสวน () สัตวศาสตร์ () วิทยาศาสตร์การประมงและทรัพยากรทางน้ำ
() วิศวกรรมเครื่องกล () วิศวกรรมอิเล็กทรอนิกส์
- 4) ในแต่ละเดือนท่านมีรายได้หรือได้รับการสนับสนุนค่าใช้จ่ายจากผู้ปกครองโดยรวมประมาณเดือนละเท่าไร
() น้อยกว่า 2,000 บาท () 2,000-4,000 บาท () 4,001-6,000 บาท
() 6,001-8,000 บาท () 8,001-10,000 บาท () 10,001-12,000 บาท
() 12,001-14,000 บาท () 14,001-16,000 บาท () มากกว่า 16,000 บาท
- 5) ท่านเข้าศึกษา ณ สถาบันฯ วิทยาเขตชุมพร ด้วยวิธีการในข้อใด
() แอดมิสชั่น () สอบโควตา () สอบตรง
- 6) ภูมิลำเนาเดิมของท่านอยู่ในภาคใดของประเทศไทย
() ภาคเหนือ () ภาคตะวันออกเฉียงเหนือ () ภาคกลาง
() ภาคตะวันตก () ภาคตะวันออก () ภาคใต้

ตอนที่ 2 คุณสมบัติของผู้เรียนตามเกณฑ์เป้าหมายของกรอบมาตรฐานคุณวุฒิฯ 5 ประการ

คำชี้แจง : การกำหนดระดับความสอดคล้องกับสภาพความเป็นจริง มีความหมาย ดังนี้

มากที่สุด	หมายถึง	เป็นจริงมากกว่า 75 เปอร์เซ็นต์
มาก	หมายถึง	เป็นจริง 51-75 เปอร์เซ็นต์
ปานกลาง	หมายถึง	เป็นจริง 26-50 เปอร์เซ็นต์
น้อย	หมายถึง	เป็นจริง 1-25 เปอร์เซ็นต์
ไม่มี	หมายถึง	ไม่เป็นจริง/ ไม่เคยเลย

ข้อ	คุณสมบัติของผู้เรียน	ระดับความเป็นจริง				
		มากที่สุด	มาก	ปานกลาง	น้อย	ไม่มี
ด้านคุณธรรม จริยธรรม						
1	ท่านยินดีที่จะอาสาไปซื้อน้ำมันให้กับชาวบ้านที่บังเอิญรถจักรยานยนต์น้ำมันหมด ด้วยความเต็มใจ					
2	ท่านยินดีที่จะบริจาคโลหิต เพื่อนำไปช่วยเหลือผู้อื่น					
3	ท่านเข้าชั้นเรียนตรงเวลาและตั้งใจเรียนอย่างสม่ำเสมอ					
4	ท่านทิ้งขยะลงในถังขยะทุกครั้ง					
5	ท่านยินดีที่จะพูดคุยกับคนรวยและคนยากจนด้วยภาษาที่เหมือนๆ กัน					
6	ท่านมักจะคำนึงถึงเหตุผลความจำเป็นและรายรับของตนเองเสมอ ก่อนที่จะใช้จ่ายเงิน					
7	ท่านแต่งกายตามระเบียบเมื่อเดินทางมาสถาบันฯ ทุกครั้ง					
8	ท่านสวมหมวกกันน็อค ขณะขับขี่หรือซ้อนท้ายรถจักรยานยนต์ทุกครั้ง					
9	ท่านจะนำเงินไปคืนทุกครั้ง เมื่อแม่ค้าทอนเงินให้เกินมา					
10	ท่านไม่เคยกระทำการทุจริตในห้องสอบ ตั้งแต่ในวัยเด็กจนถึงปัจจุบันนี้					
ด้านความรู้						
11	ท่านคิดว่า การปกครองท้องถิ่นเป็นสิ่งที่จำเป็นของการปกครองในระบอบประชาธิปไตย					
12	ท่านมีความรู้ความเข้าใจเป็นอย่างดี ในเรื่องการเมืองการปกครองของประเทศไทย					
13	ท่านใช้ความรู้ในสาขาวิชาอื่นๆ นอกจากวิชาการปกครองท้องถิ่นไทย มาใช้กับงานที่ได้รับมอบหมาย หรือการแก้ไขปัญหาในชีวิตประจำวันได้					

ข้อ	คุณสมบัติของผู้เรียน	ระดับความเป็นจริง				
		มากที่สุด	มาก	ปานกลาง	น้อย	ไม่มี
14	ท่านเคยนำความรู้เกี่ยวกับการปกครองท้องถิ่นไทย ไปบูรณาการร่วมกับศาสตร์อื่นๆ และนำไปใช้ประโยชน์ได้จริง					
15	ท่านมั่นใจว่า ความรู้ที่ได้รับจากการเรียนในชั้นเรียน สามารถทำให้ท่านดำรงชีวิตในสังคมได้อย่างมีความสุข					
16	ท่านคิดว่า ความรู้เกี่ยวกับการปกครองท้องถิ่นไทย เป็นประโยชน์กับตัวท่านอย่างแท้จริง					
17	ท่านเคยนำความรู้ในวิชาการปกครองท้องถิ่น ไทย ไปประยุกต์ใช้เพื่อให้เกิดประโยชน์ขึ้น ในสังคมได้จริง					
18	ท่านเคยนำความรู้เรื่องการป้องกันการทุจริตการเลือกตั้ง ที่เรียนในชั้นเรียน ไปเผยแพร่ให้กับผู้อื่น เพื่อให้ได้ผู้แทนของท้องถิ่นที่ดีที่สุด					
19	ท่านคิดว่า “แอปพลิเคชันเตอร์เน็ต” น่าจะมีผลกระทบต่อตัวท่านหรือท้องถิ่นที่ท่านอาศัยอยู่ ไม่ทางใดก็ทางหนึ่ง					
20	ท่านมักจะบอกเล่าความรู้หรือข้อมูลข่าวสารใหม่ๆ ที่เกี่ยวกับการปกครองท้องถิ่น ไทย ให้กับเพื่อนๆ ได้ฟังอยู่เสมอ					
ด้านทักษะทางปัญญา						
21	ท่านมักจะคิดถึงขั้นตอนและกระบวนการทั้งหมดของการทำ รายงานที่ได้รับมอบหมาย ก่อนที่จะเริ่มต้นลงมือทำรายงานฉบับนั้น					
22	ท่านมักจะคิดถึงข้อดีและข้อเสียของทางเลือกต่างๆ ก่อนที่จะตัดสินใจปฏิบัติ ไม่ว่าจะเป็นเรื่องใดก็ตาม					
23	ท่านมักจะค้นคว้าหาความรู้จากหลายๆ แหล่ง เช่น วารสาร หนังสือพิมพ์ อินเทอร์เน็ต การสัมภาษณ์บุคคล ฯลฯ สำหรับนำมาใช้ในการทำรายงาน					
24	ท่านสามารถค้นหาข้อมูล ข้อเท็จจริง ที่ต้องการในทุกๆ เรื่อง ได้เสมอด้วยวิธีการต่างๆ จนนำไปใช้ให้เกิดประโยชน์ได้จริง					
25	ท่านกระตือรือร้นและพยายามที่จะเรียนรู้ความรู้ใหม่ๆ จากแหล่งต่างๆ อยู่เสมอ					
26	ท่านมักจะสรุปประเด็นปัญหาในเรื่องต่างๆ ในชีวิตประจำวัน และอธิบายให้กับเพื่อนๆ ได้เข้าใจอย่างถูกต้องและชัดเจน					

ข้อ	คุณสมบัติของผู้เรียน	ระดับความเป็นจริง				
		มากที่สุด	มาก	ปานกลาง	น้อย	ไม่มี
27	ท่านคิดว่า การแก้ไขปัญหาย่างยั่งยืน จะต้องอาศัยความรู้จากหลายสาขาวิชา ร่วมกัน และจะต้องแก้ที่ทุกส่วนไปพร้อมๆ กันด้วย					
28	ท่านสามารถนำเสนอแนวความคิดให้เพื่อนๆ ฟังได้ว่าการปฏิรูปการเมืองของประเทศไทยในปัจจุบันนี้ จะต้องทำอย่างไร					
29	ท่านมักจะค้นพบวิธีการแก้ไขปัญหาคืออะไร ที่เกิดขึ้นทั้งในชีวิตประจำวันและการเรียนหนังสือ จนคนรอบข้างมักจะกล่าวชมเชยอยู่เสมอ					
30	ท่านมั่นใจว่าสามารถให้คำแนะนำที่เป็นประโยชน์ ไม่นานก็น้อย กับผู้สมัครรับเลือกตั้งเป็นนักการเมืองท้องถิ่นได้					
31	ท่านมักจะอ่านหนังสือเล่มใหม่ หรือค้นคว้าทางอินเทอร์เน็ต เพื่อแสวงหาความรู้ใหม่ๆ อย่างสม่ำเสมอ					
32	ท่านสามารถแสวงหาความรู้ที่จำเป็นเพิ่มเติมได้ด้วยตนเอง นอกชั้นเรียน โดยไม่ต้องอาศัยบุคคลอื่น					
ด้านทักษะความสัมพันธ์ระหว่างบุคคลและความรับผิดชอบ						
33	ท่านสามารถพูดคุยเรื่องการทำงานกลุ่มในทุกอย่างกับเพื่อนร่วมกลุ่มทุกคนได้					
34	ท่านยินดีรับฟังความคิดเห็นของเพื่อนร่วมงานทุกคนในกลุ่ม แม้ว่าความคิดเห็นนั้น จะขัดแย้งกับท่านก็ตาม					
35	ท่านมักแลกเปลี่ยนความคิดเห็นกับผู้อื่น เพื่อให้ได้ข้อคิดลงหรือข้อสรุปที่เหมาะสม ไม่ว่าท่านจะอยู่ในฐานะผู้นำหรือผู้ตามก็แล้วแต่					
36	ท่านมักจะคิดว่าความผิดพลาดต่างๆ ของท่าน มิใช่โชคร้าย แต่เป็นความรับผิดชอบของตนเอง และมองว่าสิ่งนี้เป็นบทเรียนครั้งสำคัญ สำหรับนำไปปรับปรุงตนเอง					
37	ท่านพยายามทำงานอย่างเต็มที่ กับงานกลุ่มที่ได้รับมอบหมาย แม้ว่าจะมีเพื่อนบางคนในกลุ่มที่ไม่ให้ความร่วมมือก็ตาม					
38	ท่านเคยกล่าวคำขอโทษ แม้ว่าผู้อื่นจะไม่ทราบว่าท่านได้กระทำความผิดก็ตาม					

ข้อ	คุณสมบัติของผู้เรียน	ระดับความเป็นจริง				
		มากที่สุด	มาก	ปานกลาง	น้อย	ไม่มี
39	ท่านเคยนำความรู้และทักษะที่ได้รับจากในชั้นเรียนไปช่วยเหลือผู้อื่น ได้จริงๆ					
40	ท่านเคยเข้าร่วมกิจกรรมการบำเพ็ญประโยชน์สาธารณะ ในรอบปีที่ผ่านมา					
41	ท่านคิดว่าการเสริมสร้างความรู้ของตนเองเป็นหน้าที่โดยตรงของท่าน มิใช่ของผู้อื่น					
42	ท่านคิดว่าความสำเร็จในการเรียนรู้ของท่าน จะเป็นประโยชน์โดยตรง ไม่มากนักน้อยกับกลุ่มบุคคลที่เกี่ยวข้อง					
43	ท่านมีความสุขเมื่อได้เข้ามาศึกษาในสถาบันฯ วิทยาเขตชุมพร					
44	ท่านยอมรับได้ที่จะต้องเข้ามีส่วนร่วมในกิจกรรม “การต้อนรับน้องใหม่” ของวิทยาเขตชุมพร					
ด้านกรวิเคราะห์เชิงตัวเลข การสื่อสาร และเทคโนโลยีสารสนเทศ						
45	ท่านมักจะใช้ข้อมูลตัวเลขในทางสถิติ มาประกอบการตัดสินใจต่างๆ ในการดำเนินชีวิตประจำวันด้วย					
46	ท่านมักจะสื่อสารความเข้าใจของท่าน ไปให้ผู้อื่นรับทราบได้อย่างครบถ้วนและชัดเจนเสมอ					
47	ท่านสามารถคำนวณรายรับ-รายจ่ายของตนเอง และวางแผนการใช้จ่ายเงินที่เหมาะสม โดยไม่เป็นหนี้ได้					
48	ท่านคิดว่าวิธีการแก้ไขปัญหามีประสิทธิผล จะต้องมาจากการอาศัยข้อมูลทางสถิติประกอบด้วย					
49	ท่านมักจะใช้คอมพิวเตอร์หรือระบบสมองกลต่างๆ ในการค้นหาข้อมูลที่ต้องการอย่างสม่ำเสมอ แทนวิธีการค้นหาโดยทั่วไป					
50	ท่านพยายามเรียนรู้เทคโนโลยีใหม่ๆ อย่างสม่ำเสมอ เพื่อนำมาใช้ประโยชน์ในการค้นหาข้อมูล เก็บรวบรวมข้อมูล หรือการจัดการกับข้อมูลต่างๆ					
51	ท่านมักจะได้รับคำชมเชยจากคนรอบข้างว่าสามารถใช้ภาษาไทยและภาษาอังกฤษในการสื่อสาร ได้เป็นอย่างดี					
52	ท่านสามารถแนะนำวิธีการสื่อสารที่ใช้ได้ผลดี และเป็นวิธีการที่ประหยัดที่สุดได้					

เอกสารนี้เป็นเอกสารลิขสิทธิ์ของมหาวิทยาลัยราชภัฏวชิรเวศน์บุรีรัมย์ ขอขอบคุณนักศึกษาทุกคน ที่ได้เสียสละเวลามาร่วมให้ข้อมูลสำคัญ ซึ่งประโยชน์ด้านการศึกษา
 มุ่งว่ากรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้นำไปเผยแพร่เป็นประโยชน์กับการศึกษาวิจัยในครั้งนี้ออกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

ข้อมูลประวัติผู้วิจัย

ประวัติส่วนตัว

ชื่อ-สกุล นายไพฑูริย์ โพธิ์หวังประสิทธิ์

เพศ ชาย หญิง วันเดือนปีเกิด xx มีนาคม 2516 อายุ 40 ปีสถานภาพ โสด สมรส

ตำแหน่งปัจจุบัน อาจารย์

ประวัติการศึกษา

ชื่อย่อปริญญา	สาขา	สถาบันที่จบ	ปีที่จบ
ร.บ.	การปกครอง	จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย	2538
ร.ม.	การปกครอง	มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์	2540
ค.ศ.	การศึกษานอกระบบ โรงเรียน	จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย	2549

สาขาวิจัยที่มีความชำนาญพิเศษ (แตกต่างจากวุฒิการศึกษา)

การพัฒนาชุมชน ประวัติศาสตร์

รางวัลด้านวิชาการ/ด้านวิจัย/งานสร้างสรรค์ (ด้านศิลปะ หรืออื่นๆ) ที่ได้รับ

ปี พ.ศ.	ชื่อรางวัล	สถาบันที่ให้
2554	รางวัลผลงานวิจัยดีเด่น ในการประชุมวิชาการ มหาวิทยาลัยรังสิต ประจำปีการศึกษา 2553	มหาวิทยาลัยรังสิต
2555	รางวัลนำเสนอผลงานภาคโปสเตอร์ดีเด่น สาขามนุษยศาสตร์และสังคมศาสตร์	มหาวิทยาลัยมหาสารคาม

ทุนการศึกษาและทุนวิจัยที่เคยได้รับ

ปี พ.ศ.	ทุนการศึกษาและทุนวิจัย	สถาบันที่ให้
2544	ทุน โครงการพัฒนาอาจารย์ (U.D.C)	สถาบันเทคโนโลยีพระจอมเกล้าเจ้าคุณทหารลาดกระบัง
2552	โครงการวิจัยเรื่องการพัฒนาโปรแกรมการศึกษานอกระบบโรงเรียนเพื่อเสริมสร้างความรู้ ทักษะ และการปฏิบัติคนตามแนวทางเศรษฐกิจพอเพียง เพื่อแก้ไขปัญหาความยากจน	สถาบันเทคโนโลยีพระจอมเกล้าเจ้าคุณทหารลาดกระบัง
2554	โครงการวิจัยเรื่องการค้าล่อเมลาทางการเมืองของประชาชนไทย	สถาบันเทคโนโลยีพระจอมเกล้าเจ้าคุณทหารลาดกระบัง
2555	โครงการวิจัยเรื่องเนื้อหา ผลของการพัฒนาผู้เรียน และข้อเสนอแนะทางการเรียนการสอนสารวิชารัฐศาสตร์ในฐานะวิชาการศึกษาทั่วไปในระดับปริญญาตรีของมหาวิทยาลัยไทย	สถาบันเทคโนโลยีพระจอมเกล้าเจ้าคุณทหารลาดกระบัง

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า
ไม่ว่ากรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

ผลงานวิจัย/งานสร้างสรรค์

ผลงานวิจัย/งานสร้างสรรค์ที่ตีพิมพ์เผยแพร่ (ระดับชาติและนานาชาติ)

Phowungprasit, Phaiboon. (2006). "A Non-Formal Education Programme Development in Accordance with Paulo Freire and Parick G. Boyle's Concepts for Enhancing Knowledge, Attitude and Conscientization for Promoting Local Elections for the Thai Karen Voters". *Silpakorn University International Journal*, 6 (1-2) : 13-34.

ไพบุญย์ โพธิ์หวังประสิทธิ์. (2554). "ประกาศรัชกาลที่ 4 ว่าด้วยเรื่องดาราศาสตร์และโหราศาสตร์ : ข้อสังเกตบางประการ." *วารสารเทคโนโลยีภาคใต้*. 4 (2) : 69-78.

ไพบุญย์ โพธิ์หวังประสิทธิ์. (2554). "เส้นทางของการเปลี่ยนแปลงเพื่อการบริหารการพัฒนาชนบทด้วยวิธีการให้การฝึกอบรมและการศึกษานอกโรงเรียน." *วารสารวิชาการมหาวิทยาลัยฟาร์อีสเทอร์น*. 5 (1) : 21-37.

ไพบุญย์ โพธิ์หวังประสิทธิ์. (2555). "บทวิจารณ์หนังสือเรื่องอิสรภาพบนเส้นบรรทัด 13 นักโทษประหาร : งานเขียนจากหลังกำแพงคุกในวันที่ไร้อนาคตและอิสรภาพ." *วารสารวิชาการมหาวิทยาลัยฟาร์อีสเทอร์น*. 5 (2) : 127-131.

ไพบุญย์ โพธิ์หวังประสิทธิ์. (2555). "นครแม่สอด : แนวโน้มการปกครองท้องถิ่นไทยรูปแบบใหม่และข้อสังเกตบางประการว่าด้วยภาพแห่งนครปัตตานี." *วารสารเทคโนโลยีภาคใต้*. 5 (2) : 71-86.

ไพบุญย์ โพธิ์หวังประสิทธิ์. (2555). "สี่แห่งแห่งประสบการณ์ว่าด้วยความแตกต่างและความขัดแย้งที่ต้องอยู่ร่วมกัน." *วารสารวิชาการมหาวิทยาลัยฟาร์อีสเทอร์น*. 6 (1) : 7-22.

ไพบุญย์ โพธิ์หวังประสิทธิ์. (2556). "การล้อมเกล้าทางการเมืองในสังคมการเมืองไทย : ข้อสังเกตบางประการจากการศึกษาวิจัยที่มีอยู่." *วารสารเทคโนโลยีภาคใต้*. 6 (1) : 97-110.

การเสนอผลงานวิชาการ

ไพบุญย์ โพธิ์หวังประสิทธิ์. (2552). "แนวทางการพัฒนาศูนย์การเรียนรู้ภาคในและนอกองค์กรและแนวทางการพัฒนาศูนย์การเรียนรู้ด้านเศรษฐกิจพอเพียง." หน้า 389-402. ใน การประชุมผลงานวิจัยด้านการบริหารและการจัดการครั้งที่ 1. สงขลา : มหาวิทยาลัยสงขลานครินทร์.

ไพบุญย์ โพธิ์หวังประสิทธิ์. (2553). "การพัฒนาโปรแกรมการศึกษานอกระบบโรงเรียนเพื่อเสริมสร้างความรู้ ทักษะคิด และการปฏิบัติตนตามแนวทางเศรษฐกิจพอเพียงเพื่อใช้แก้ไขปัญหาความยากจน." หน้า 338-345. ใน การประชุมวิชาการและเสนอผลงานวิจัยสร้างสรรค์ ศิลปากรวิจัย ครั้งที่ 3. นครปฐม : มหาวิทยาลัยศิลปากร วิทยาเขตพระราชวังสนามจันทร์.

ไพบุญย์ โพธิ์หวังประสิทธิ์. (2553). "ลำดับขั้นของการมีส่วนร่วมทางการเมืองของผู้นำเยาวชนในจังหวัดชุมพร." หน้า 355-366. ใน การประชุมวิชาการและนำเสนอผลงานวิจัย ราชนครินทร์วิจัย ครั้งที่ 4. ฉะเชิงเทรา : มหาวิทยาลัยราชภัฏราชนครินทร์.

ไพบุญย์ โพธิ์หวังประสิทธิ์. (2553). "การศึกษาระดับความรู้ ทักษะคิด และแนวทางการปฏิบัติตนในอนาคตด้านการเลือกตั้ง อบต. ของผู้นำเยาวชนในจังหวัดชุมพร." หน้า 32-33. ใน การประชุมวิชาการระดับชาติ มหาวิทยาลัยราชภัฏพระนคร ครั้งที่ 1. กรุงเทพฯ : มหาวิทยาลัยราชภัฏพระนคร.

ไพบุลย์ โพธิ์หวังประสิทธิ์. (2555). “การผลิตซ้ำอุดมการณ์ชายเป็นใหญ่ภายในครอบครัวชาวไทยเชื้อสายจีนแต่จิวในประเทศไทย : ศึกษาเฉพาะกรณีเพลงกล่อมเด็ก.” วารสารมนุษยศาสตร์และสังคมศาสตร์ มหาวิทยาลัยมหาสารคาม. ฉบับพิเศษ การประชุมทางวิชาการมหาวิทยาลัยมหาสารคาม ครั้งที่ 8 : 270-277.

ไพบุลย์ โพธิ์หวังประสิทธิ์. (2555). “การวิเคราะห์เนื้อหาของหนังสือเรียนรายวิชาพื้นฐานประวัติศาสตร์ชั้นประถมศึกษาปีที่ 1-6 และข้อเสนอแนะการปรับปรุงด้อยค่าเพื่อนำไปสู่ความสมานฉันท์ระหว่างมิตรประเทศของไทยในประชาคมอาเซียน.” วารสารมนุษยศาสตร์และสังคมศาสตร์ มหาวิทยาลัยมหาสารคาม. ฉบับพิเศษ การประชุมทางวิชาการมหาวิทยาลัยมหาสารคาม ครั้งที่ 8 : 77-92.

ไพบุลย์ โพธิ์หวังประสิทธิ์ และธนาภรณ์ ภู่มิ่ง. (2556). “สำนึกชาตินิยมกับอาเซียน : ศึกษาเฉพาะกรณีแรงงานไทยและแรงงานเมียนมาร์ในจังหวัดชุมพร.” หน้า 1336-1346. ใน การประชุมวิชาการระดับชาติมหาวิทยาลัยทักษิณ ครั้งที่ 23 ประจำปี 2556. สงขลา : มหาวิทยาลัยทักษิณ.

ผลงานสิทธิบัตร/สิ่งประดิษฐ์/งานสร้างสรรค์ (ศิลปะ หรือ อื่นๆ)

ไม่มี

อื่นๆ

ไม่มี